1902.

PRZEWODNIK
PO
LWOWIE

UŁOŻYŁ

FRANCISZEK BARAŃSKI.

Z PLANEM I WIDOKAMI LWOWA.

NAKŁADEM
KSIĘGARNI H. ALTENBERGA

APTEKA
ZYGMUNTA RUCKERA
we Lwowie, ulica Skarbkowska

poleca środki własnego wyrobu, za których sumienne sporządzenie ręczy, jako to:

Wina lecznicze Dra Jana Ruckera polecone przez komisyę przemysłowo-lekarską Tow. lekarskiego krakowskiego, a mianowicie:

Malagę z chiną jako środek wyborny w osłabieniach, rekonwalescencyi i t. p. Cena 3 kor.

Malagę z żelazem przeciw niedokrewności i błednicy. Cena 3 kor.

Malagę z Rabarbarum przeciw obstrukcyom, niestrawności. Cena 3 kor.

Wino hiszpańskie z Kondurango. Skuteczne w uporczywych słabościach żołądkowych itd. Cena 3 kor.

Malagę z chiną i żelazem przeciw wycieńczeniu sił. Cena 3 kor.

Malagę z Kaskarą Sagradą, najlepszy i najłagodniejszy środek przeczyszczający. Cena 3 kor.

Malagę z mleko-fosforanem wapna przeciw zołzom, angielskiej chorobie itd. Cena 3 kor.

Wino hiszpańskie z Pepsyną, jedyny środek przeciw niestrawności i dyspepsyi. Cena 3 kor.

Wino Kondurango peptonowe. Działa znakomicie w nieżytach żołądka i kiszek. Cena 3 kor.

Wino papayotonowe przy chorobach żołądka na trawienie. Cena 4 kor.

Wino z orzechów Kola. Środek podniecający i orzeźwiający. Cena 2 kor.

Wino hiszpańskie ze Somatozą. Środek odżywczy i podniecający apetyt. Cena 3 kor. 60 h.

Syrop ziołowo-słodowy dr. Seeburgera. Znakomity wypróbowany środek przeciw wszelkim chorobom piersiowym i krtani. Cena 1 kor.

Wstrzykiwania i kabzułki z Matiko od dawna używane i znakomitym skutkiem uwieńczone środki. Cena flaszki z przepisem użycia 80 h, kabzułek 1 k. 60 h.

Mentynę. Jedynie racyonalną płukankę do ust. Cena flakonu 1 kor.

Maść kaukazka na odmrożenie. Cena słoika 80 hal.

Creme Iris, specyfik na piegi. Cena słoika 1 kor. 60 h.

Lwowianka, najlepsze mydełko w 4 zapachach: piżmo, bez, konwalia i fiołkowy. Cena 70 h.

Stary koniak kuracyjny i wina lecznicze:
Malaga, Alicanté Marsala i Tokay.

Prócz tego poleca swój stale i zawsze obficie zaopatrzony skład środków uniwersalnych, krajowych i zagranicznych, jakoteż wszelkich kosmetyków i perfum.

PRZEWODNIK

PO

LWOWIE

UŁOŻYŁ

FR. BARAŃSKI.

Z PLANEM I WIDOKAMI LWOWA.

LWÓW
NAKŁADEM KSIĘGARNI H. ALTENBERGA.

GUBRYNOWICZ & SCHMIDT
KSIĘGARNIA
WE LWOWIE

K1c8

375510

I

D-74/5212
27.4 (4.-)

Z DRUKARNI „SŁOWA POLSKIEGO"
POD ZARZĄDEM J. ZIEMBIŃSKIEGO.

SPIS RZECZY.

Str

Słowo wstępne 1
I. Opis Lwowa 3
Taryfa fiakrów i dorożek 8
Tramwaj konny 9
Kolej elektryczna 10
Hotele 11
Restauracye . . . . . —
Kawiarnie 12
Cukiernie . . . . . —
Pokoje do śniadań . . . . . —
Zakłady kąpielowe 13
Fotografowie . . . . . —
Banki i instytucye finansowe . . . . . —
Kantory wymiany 14
Apteki . . . . . —
Księgarnie 15
Biura dzienników . . . . . —
Zwiedzanie Lwowa . . . . . —
Wskazówki dla udających się na audyencye i posłuchania we Lwowie 16
Godziny urzędowe w urzędach wszelkich władz —
Teatr i inne widowiska 19
Kluby i kasyna 21
Ogrody i spacery publiczne . . . . . —
Wycieczki w okolice Lwowa 22
Adwokaci we Lwowie . . . . . —

*

Str.

II. Wykaz ulic:

Ulica Adamowa 27
— Akademicka . . . . . —
Plac Akademicki 28
Ulica Alembeków . . . . . .
— św. Anny 29
— św. Antoniego . . . . . —
— Arciszewskiego . . . . . —
— Arsenalska . . . . . —
— Badenich . . . . . —
— Balonowa . . . . . —
— Barska 30
— Batorego Stefana . . . . . —
Pałac sprawiedliwości . . . . . —
C. k. Wyższe gimnazyum im. Franc. Józ. . —
Ulica Beisera Mojżesza 31
Plac Bema Józefa . . . . . —
— Bema 32
Ulica Benedyktyńska . . . . . —
Plac Benedyktyński . . . . . —
Kościół PP. Benedyktynek . . . . . —
Ulica Berka 33
— Bernardyńska . . . . . —
Plac Bernardyński . . . . . —
Kościół OO. Bernardynów . . . . . —
Archiwum aktów grodzkich i ziemskich . 34
Ulica Bernsteina Marka 35
Bielosko (folwark) . . . . . —
Ulica Bielowskiego Augusta . . . . . —
— Bilińskich 36
— Blacharska . . . . . —
Błonie Janowskie . . . . . —
Ulica Błotna 37
— Boczkowskiego Kaspra . . . . . —
— Boczna. . . . . —
Bodnarówka (folwark) . . . . . —
Bogdanówka (folwark) . . . . . —
Ulica Bogusławskiego . . . . . —
— Boimów 38
— Bożnicza . . . . . —
— Brajerowska . . . . . —

Str.
Ulica Cebulna 39
Cesarski lasek . . . . . –
Ulica Cetnerowska . . . . . —
Cetnerówka (folwark) . . . . . —
Ulica Chodkiewicza . . . . . —
— Chodorowskiego . . . . . —
— Chorążczyzna 40
— Chrzanowskiej . . . . . —
— Cicha . . . . . —
— Cłowa 41
Plac Cłowy . . . . . —
Ulica Cmentarna . . . . . —
Cmentarz Gródecki . . . . . —
— Janowski . . . . . .
— Łyczakowski . . . . . —
— Paparówka 42
— Stryjski . . . . . —
— żydowski (stary) . . . . . —
— żydowski (nowy) 43
Corso . . . . . —
Ulica Cytadeli . . . . . —
— Czackiego . . . . . —
— Czarna 44
— Czarnieckiego . . . . . —
C. k. Namiestnictwo . . . . . —
Kościół OO. Karmelitów . . . . . —
Kościół Ofiarowania N P Maryi . . . 45
Pałac arcybiskupi obrz. łać. 46
Ulica Dąbrowskiego Henryka . . . . . —
Plac Dąbrowskiego Wacława . . . . . —
Ulica Dekerta 47
— Długosza . . . . . —
— Dojazdowa . . . . . —
— Dominikańska . . . . . —
Plac Dominikański . . . . . —
Kościół OO. Dominikanów 48
Klasztor OO. Dominikanów 50
Ulica Domsa . . . . . —
Plac św. Ducha 51
Ulica Duninów Borkowskich . . . . . —
— Dwernickiego Józefa . . . . . —

Str.
Ulica Działyńskich 51
— Dzieduszyckich 52
— Franciszkańska . . . . . —
— Fredry . . . . . —
Kasyno wojskowe . . . . . —
Ulica Frydrychów . . . . . —
— Furmańska . . . . . —
— Gazowa 53
— Gęsia . . . . . —
— Gipsowa . . . . . —
— Głęboka . . . . . —
— Głowackiego Bartosza . . . . . —
— Głowińskiego . . . . . —
Szpital św. Zofii 54
Krajowy szpital główny . . . . . —
Ulica Gołębia . . . . . —
Plac Gołuchowskich . . . . . —
Teatr miejski . . . . . —
Góra Franciszka Józefa 55
— Lwia albo Szczepana . . . . . —
— Wiśniowskiego Teofila . . . . . —
— Wronowskich 56
Cytadela . . . . . .
Góra Wysoki Zamek . . . . . —
Ulica Gosiewskiego 57
— Grodecka . . . . . —
Kościół św. Anny . . . . . .
Ulica Grodzickich 58
— Grosswajera . . . . . —
— Grottgera Artura . . . . . —
Plac Gwardyi narodowej . . . . . —
Kościół OO. Franciszkanów 59
Ulica Halicka . . . . . —
Plac Halicki 60
Ulica Hausnera Ottona . . . . . —
— Hetmańska 61
Posąg hetmana Jabłonowskiego . . . . . —
Ulica Hoffmana Opata 62
— Inwalidów . . . . . —
— ks. Issakowicza . . . . . —
Dom techników . . . . . —

Str
Ulica Jablonowskich 62
— Jachowicza 63
— św. Jacka . . . . . —
— Królowej Jadwigi . . . . . —
— Jagiellońska . . . . . —
Galicyjska Kasa Oszczędności . . . . . —
Jałowiec (przedmieście) 64
Ulica św. Jana . . . . . —
— Janowska . . . . . —
— św. Jozafata 65
— św. Józefa . . . . . —
Plac św. Jura . . . . . —
Katedra obrz. gr. kat. św. Jura . . . . . —
Klasztor PP. Sacré Coeur 66
Laboratoryum chemiczne Politechniki . . —
Pałac metropolity . . . . . —
Justglacówka (przedmieście) 67
Ulica Kadecka . . . . . —
— Kalecza . . . . . —
— Kamienna . . . . . —
C. k. Wyższa Szkoła realna . . . . . —
Ulica Kamińskiego 68
— Kampiana . . . . . —
Plac Kapitulny . . . . . —
Katedra obrz. łacińskiego . . . . . —
Kaplica Ogrojcowa 70
Ulica Karaicka . . . . . —
— Karmelicka 71
— Karna . . . . . —
— Karola Ludwika . . . . . —
Galicyjska Kasa Oszczędności . . . . . —
Ulica Karpińskiego 72
Kastelówka (przedmieście) . . . . . —
Ulica Kazimierzowska . . . . . —
Dom karny dla mężczyzn . . . . . —
Szkoła m. im. św. Anny . . . . . —
Ulica Kąpielna 73
— Kilińskiego . . . . . —
— św. Kingi . . . . . —
— Klasztorna . . . . . —
Klasztor Sióstr Miłosierdzia . . . . . —

Str.
Kościół św. Kazimierza 73
Ulica Kleinowska 74
— Kleparowska . . . . . —
Dom Inwalidów . . . . . —
Kortumówka . . . . . —
Ulica Klonowicza 75
— Kochanowskiego Jana . . . . . —
Akademia weterynaryi . . . . . —
Ulica Kohnowska . . . . . —
Kolejowa aleja . . . . . —
Ulica Kołłątaja 76
— Kopalna . . . . . —
— Kopernika . . . . . —
Zakład ubogich m. Lwowa . . . . . —
Zakład kalek św. Łazarza . . . . . —
Kościół św. Łazarza 77
Seminaryum gr. kat. . . . . —
Cerkiew św. Ducha . . . . . —
Koszary żandarmeryi . . . . . —
Ulica na Kopiec . . . . . —
Kopiec Unii Lubelskiej . . . . . .
Ulica Koralnicka 78
— Kordeckiego . . . . . —
— Korniaktów . . . . . —
— Korzeniowskiego . . . . . —
— Kościelna 79
— Kościopalni . . . . . —
— Kościuszki . . . . . —
Bank krajowy . . . . . —
Ulica Kotlarska . . . . . —
— Krakowska . . . . . —
Cerkiew gr. kat. Przemienienia Pańskiego . —
Plac Krakowski 80
Ulica Krasickich . . . . . —
Krasuczyn (folwark) . . . . . —
Ulica Kraszewskiego . . . . . —
— Krawiecka 81
— Kręta . . . . . —
— Krótka . . . . . —
— Krupiarska . . . . . —
— Krzywa . . . . . —

Str.
Ulica Krzywczycka 82
— Krzyżowa . . . . . —
— Kubasiewicza . . . . . —
D oga Kulparkowska . . . . . —
Ulica Kurkowa . . . . . —
Strzelnica miejska . . . . . —
Kościół PP. Franciszkanek 83
Ulica Lelewela . . . . . —
— Lenartowicza 84
— Leśna . . . . . —
— Króla Leszczyńskiego . . . . . —
— Lindego . . . . . —
— 29 Listopada . . . . . —
Lonszanówka . . . . . —
Droga Lubieńska 85
Ulica Lwia . . . . . —
— Łąckiego Eliasza . . . . . —
— Łamana . . . . . —
— św. Łazarza . . . . . —
— Łazienna . . . . . —
— Łokietka . . . . . —
— Łukasińskiego 86
— Łyczakowska . . . . . —
Kościół Klarysek . . . . . —
Szpital wojskowy 87
Zakład głuchoniemych . . . . . —
Szkoła św. Antoniego . . . . . —
Kościół św. Antoniego . . . . . —
Cerkiew św. Piotra i Pawła . . . . . —
Kaplica Niep. poczęcia . . . . . —
Ulica Machabeuszów 88
— Mączna . . . . . —
Majerówka (folwark) . . . . . —
Ulica Małeckiego Antoniego . . . . . —
— św. Marcina . . . . . —
Kościół św. Marcina 89
Ulica św. Marka . . . . . —
— Marszałkowska . . . . . —
Gmach Sejmowy . . . . . —
Plac Maryacki 90
Hotel Żorża . . . . . —

Str.
Ulica Maryi Magdaleny 91
Plac Maryi Śnieżnej . . . . . —
Kościół N. P. Maryi Śnieżnej . . . . . —
Ulica Matejki 92
— Mazurówka . . . . . —
— Majzelsa . . . . . —
— św. Michała . . . . . —
— Mickiewicza . . . . . —
Kasyno narodowe . . . . . .
Ulica św. Mikołaja . . . . . —
Kościół św. Mikołaja . . . . . —
Uniwersytet . . . . . —
Biblioteka uniwersytecka*) 95
Ogród botaniczny . . . . . —
Ulica Miłkowskiego Zygmunta . . . . —
— Miodowa . . . . . —
— Misyonarska . . . . . —
Plac Misyonarski 96
Ulica Młynarska . . . . . —
— Mochnackiego Maurycego . . . . . —
— Moniuszki . . . . . —
— Murarska 97
— Na Bajkach . . . . . —
— Nabielaka . . . . . —
— Na Błonie . . . . . —
— Na Gabryelówce . . . . . —
— Na Skałce . . . . . —
— Niecała . . . . . —
Ulica Niemcewicza 98
— Nikorowicza . . . . . —
— Nowa . . . . . —
— Nowej Rzezni . . . . . —
Nowa Rzeźnia . . . . . —
Ulica Objazdowa 99

---

*) Dyrekcya Biblioteki uniwersyteckiej podaje do wiadomości, że ze względu na niezbędne przed przeniesieniem do nowego gmachu prace organizacyjne zmienia się porządek godzin przeznaczonych dla publiczności. A mianowicie otwarte będą odtąd, aż do końca lipca r. 1903 czytelnie codziennie od 12—2 i od 4—7, wypożyczalnia tylko od 12—2. W sobotę popołudniu biblioteka będzie zamknięta. Zamawiać należy książki, jak dotychczas, dzień naprzód.

Str.
Ulica Obozowa 99
— Ochronek . . . . . —
— Ogórkowa . . . . . —
Ogród botaniczny . . . . . —
— Miejski (Jezuicki) . . . . . —
— Strzelecki 100
Okopisko . . . . . —
Ulica Ormiańska 101
Katedra obrz. ormiańskiego . . . . . —
— Orzechowa 102
— Ossolińskich 103
Zakład narodowy im. Ossolińskich . . . —
Biblioteka Ossolińskich . . . . . —
Muzeum im. Lubomirskich . . . . . —
Ulica Owocowa 104
— Panieńska . . . . . —
— Pańska . . . . . —
Park Kilińskiego 105
— Łyczakowski . . . . . —
Pasaż Androellego . . . . . —
— Hansmana 106
— Hermanów . . . . . —
— Kleina 107
— Mikolasza . . . . . —
Droga Pasieczna . . . . . —
Pasieki Halickie . . . . . —
— Łyczakowskie 108
Ulica Paulinów . . . . . —
— św. Pawła . . . . . —
— Pełczyńska . . . . . —
— Pełtewna . . . . . —
— Piaskowa . . . . . —
— Piastów 109
— Piekarska . . . . . —
Kościół XX. Zmartwychwstańców . . . —
Gmachy kliniki . . . . . —
Ulica Piesza 110
— Pijarów . . . . . —
Krajowy szpital powszechny . . . . . —
Fakultet medyczny . . . . . —
Ulica Pilichowska . . . . . —

Str.
Ulica Pilnikarska 110
— św. Piotra . . . . . —
— Pod Bramką . . . . . —
Cerkiew św. Mikołaja 111
Ulica Pod Dębem . . . . . —
Podgórna . . . . . —
Podkolejowa . . . . . —
— Podlewskiego Waleryana . . . . . —
— Podwale . . . . . —
Arsenał miejski 112
Arsenał królewski . . . . . —
Ulica Podzamcze . . . . . —
— Pohulanka . . . . . —
— Pola Wincentego . . . . . —
— Polna . . . . . —
Pomniki. 113
Ulica Pompierska . . . . . —
— Poniatowskiego . . . . . —
— Ponińskiego Wincentego 114
Powystawowy plac . . . . . —
Przemiarki . . . . . —
Ulica Przerwana 115
— Puławskiego . . . . . —
— Racławicka . . . . . .
— Rahozy Michała . . . . . —
— Rappaporta . . . . . —
— Rejtana . . . . . —
— Ruska 116
Stauropigia . . . . . —
Cerkiew wołoska. . . . . —
Ulica Rybia 117
— Rycerska. . . . . —
Rynek 118
Ratusz . . . . . —
Archiwum miejskie . . . . . —
Muzeum przemysłowe . . . . . —
Rynek Stary 121
Synagoga . . . . . —
Kościół św. Jana 122
Ulica Rzeźbiarska . . . . . —
— Rzeźnia . . . . . —

Str.
Plac Rzeźni 122
— Rzeźnicka . . . . . —
— Sadownicka 123
— Sakramentek . . . . . —
Kościół PP. Sakramentek . . . . . —
Ulica Sapiehy Leona . . . . . —
Koszary żandarmeryi . . . . . —
Kościół Maryi Magdaleny . . . . . —
Politechnika 124
Klasztor św. Teresy . . . . . —
Ulica Sawy 125
— Schodowa . . . . . —
— Ścieżkowa . . . . . —
— Serbska . . . . . —
Droga Sichowska 126
Ulica Sieniawska . . . . . —
— Skarbkowska . . . . . —
Teatr hr. Skarbka 127
Ulica Skargi Piotra . . . . . —
— Skrzyńskiego . . . . . —
— Słodowa 128
— Słoneczna . . . . . —
— Słowackiego . . . . . —
— Smerekowa . . . . . —
— Smocza . . . . . —
Plac Smolki 129
Ulica Śniadeckich . . . . . —
— Śnieżna . . . . . —
— Snopkowska . . . . . —
Snopków (folwark) 130
Ulica Sobieszczyzna . . . . . —
— Sobieskiego . . . . . —
Arsenał miejski . . . . . —
Ulica Sokoła 131
— Solarni . . . . . —
— Spadzista . . . . . —
— św. Stanisława . . . . . —
— Starozakonna . . . . . —
— Staszica . . . . . —
— Stroma 132
— Stryjska . . . . . —

Str.
Ulica Strzelecka 132
Plac Strzelecki . . . . . —
Strażnica ogniowa . . . . . —
Stacya ratunkowa 133
Ulica Studzienna . . . . . —
— Supińskiego . . . . . —
— Świętokrzyska . . . . . —
— Sykstuska . . . . . —
— Szajnochy 134
— Szeptyckich . . . . . —
— Szewczenki . . . . . —
— Szkarpowa . . . . . —
— Szklarska 135
— Szkolna . . . . . —
— Szopena . . . . . —
— Szpitalna . . . . . —
— Szumlańskich . . . . . —
— św. Szymona . . . . . —
— Szymonowiczów . . . . . —
— Tańskiej Klementyny 136
Targowica bydła . . . . . —
— końska . . . . . —
— zbożowa . . . . . —
Ulica Tatarska . . . . . —
— Teatralna . . . . . —
Kościół OO. Jezuitów 137
Szkoła miejsca im Mickiewicza . . . 138
Szkoła przemysłowa . . . . . —
Muzeum im. Dzieduszyckich . . . . —
Muzeum przemysłowe . . . . . —
Dom narodny 139
Akademickie gimnazyum . . . . . —
Ulica Teatyńska 140
— Technicka . . . . . —
Plac św. Teodora . . . . . —
Ulica św. Teresy 141
— Tkacka . . . . . —
— Torosiewicza . . . . . —
Tor wyścigowy lwowski . . . . . —
Ulica Trauguta . . . . . —
Trybunalska 142

Str.
Plac Trybunalski 142
Ulica Trzeciego Maja . . . . . —
Biblioteka Pawlikowskich 143
Nowy Salon Sztuk pięknych . . . . . —
Ulica Turecka 144
— Ubocz . . . . . —
— Ujejskiego Kornela . . . . . —
Zakład karny dla kobiet . . . . . —
Biblioteka Baworowskich . . . . . —
Plac Unii Brzeskiej 145
Ulica Unii Lubelskiej . . . . . —
— Wagilewicza . . . . . —
— Wagowa . . . . . —
— Wałowa . . . . . —
C. k. V. Wyższe Gimnazyum . . . . . —
Wały Gubernatorskie 146
— Hetmańskie . . . . . —
Ulica Wązka 147
Plac Wekslarski . . . . . —
Ulica Wesoła . . . . . —
— Weteranów . . . . . —
— Węglana . . . . . —
Węglińskiego Lasek . . . . . —
Ulica Wiatrakowa . . . . . —
— Wilczków 148
— Wiśniowieckich . . . . . —
— Wodna . . . . . —
— św. Wojciecha . . . . . —
Kościół św. Wojciecha . . . . . —
Łysa góra . . . . . —
Ulica Wronowska 149
— Wybranowskiego . . . . . —
Droga Wulecka . . . . . —
Wulka (przedmieście) 150
Ulica Zacerkiewna . . . . . —
— Zacharjewicza . . . . . —
— Zakątna . . . . . —
— Zamarstynowska . . . . . —
— Zamknięta 151
— Zamkowa . . . . . —
— Zamojskiego Jana . . . . . —

Str.
Ulica Za Rogatką 151
— Zborowska . . . . . —
— Za Zbrojownią . . . . . —
— Zielona 152
Kościół ewangielicki . . . . . —
Ulica Ziemiałkowskiego . . . . . —
— Zimorowicza . . . . . —
Gmach Sokoła 153
Ulica Zniesienia . . . . . —
— św. Zofii . . . . . —
Zakład ciemych . . . . . —
Kościół św. Zofii 154
Zofiówka . . . . . —
Ulica Zyblikiewicza . . . . . —
Cerkiew Bazylianek. . . . . —
Ulica Zygmuntowska . . . . . —
— Źródlana . . . . . —
— Żółkiewska 155
Cerkiew św. Mikołaja . . . . . —
Cerkiew św. Onufrego . . . . . —
Klasztor OO. Bazylianów . . . . . —
Cerkiew św. Piatnicy 156
Ulica Żulińskiego 157
III. Skorowidz miasta Lwowa 158

ROZKŁAD MIEJSC W TEATRZE MIEJSKIM WE LWOWIE.

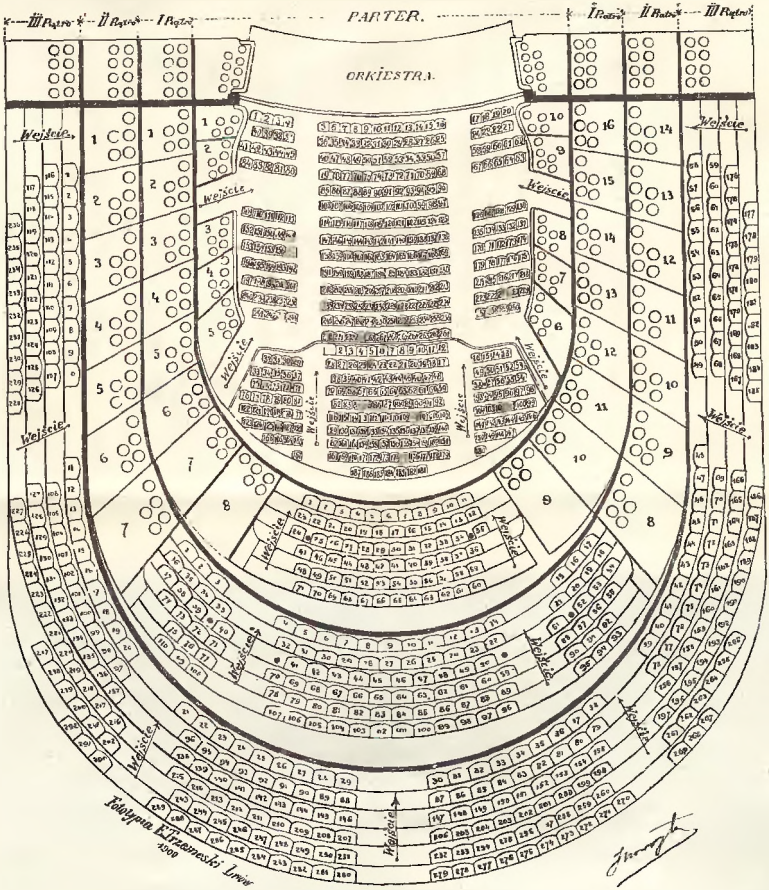
III Piętro
II Piętro
I Piętro
PARTER.
I Piętro
II Piętro
III Piętro
ORKIESTRA.
Wejście
Wejście
Wejście

SŁOWO WSTĘPNE.

W układzie niniejszego Przewodnika wprowadziłem zasadniczą zmianę. Wychodziłem z założenia, że zwiedzający Lwów nie powinien być niewolnikiem książki, lecz ona powinna być jego doradcą i dlatego w Przewodniku tym ułożone są ulice w porządku alfabetycznym, z określeniem i objaśnieniem ich powstania, położenia i nazwy, oraz godnych uwagi budynków przy tejże ulicy.

Zwiedzający Lwów skutkiem tego ma zupełną swobodę obracania się, a jeżeli znajdzie się na jakiejkolwiek ulicy i jakiś objekt zwróci jego uwagę, a rzeczywiście tenże zasługuje na uwagę, oznaczonym jest i opisanym szczegółowo przy odnośnej ulicy.

W części I. niniejszego Przewodnika podany jest krótki ogólny zarys historyczny Lwowa, następnie potrzebne najpierwsze wiadomości dla przyjezdnych, t. j.: Taryfa fiakrów i dorożek, Tramwaju konnego i elektrycznego, hotele, restauracye, kawiarnie, cukiernie, pokoje do śniadań, zakłady kąpielowe, zakłady fotograficzne, banki i instytucye finansowe, kantory wymiany, apteki, księgarnie i biura sprzedaży dzienników. Potem podano przechadzkę jednodniową lub kilkodniową dla zwiedzenia Lwowa, dalej wskazówki dla udających się na audyen-

cye i posłuchania, oraz godziny urzędowe w urzędach wszelkich władz lwowskich.

Następnie wykazane są widowiska, kluby, kasyna, ogrody, spacery publiczne i wycieczki w okolice Lwowa.

Część II. obejmuje wykaz ulic, dróg, placów, ogrodów, cmentarzy i t. p. miejsc publicznych w porządku alfabetycznym, wraz z opisem gmachów godnych widzenia.

Część III. stanowi alfabetyczny skorowidz miasta Lwowa, obejmujący: urzędy, instytucye publiczne i prywatne, redakcye, szkoły, zakłady, stowarzyszenia i t. d. z podaniem odnośnych ulic i numerów domu z odnośnikami stronic co do bliższych szczegółów.

I.

Lwów. (łać. Leopolis, niem. Lemberg) niegdyś stolica Czerwonej Rusi, dziś królestwa Galicyi i Lodomeryi, leży między 49° 48′ i 49° 52° północnej szerokości a 41° 38′ i 41° 46′ wschodniej długości od Ferro. Obwód miasta wynosi około 46 kilometrów. Lwów leży na północnej krawędzi płaskowzgórza podolskiego w obszernej kotlinie utworzonej przez rzeczkę Pełtew, otoczonej wzgórzami, które są odnogą gór karpackich i wznoszą się do 260 m. nad poziom morza.

Lwów założony został według jednych przez Lwa Daniłłowicza, księcia halickiego, — według innych zaś przez ojca jego Daniela w połowie XIII wieku. Bolesław, syn Trojdena, księcia mazowieckiego, a mąż Maryi, córki księcia Lwa, przekazał księstwo Halickie ze Lwowem swemu spadkobiercy, Kazimierzowi Wielkiemu, królowi polskiemu, który w r. 1340 przedsięwziął na Ruś dwie wyprawy, celem objęcia jej w posiadanie, przyczem wzmocnił fortyfikacye miasta i zaprowadził w niem prawo magdeburskie. Ludwik, król węgierski i polski, odstąpił zarząd Rusi Władysławowi, księciu Opolskiemu, który przybywszy w r. 1370 do Lwowa, nadał mu wiele przywilejów i rozszerzył swobody handlowe. W r. 1379 oderwał Ludwik Ruś od Polski i wcielił ją do korony węgierskiej, mianując starostą Jana Zapolyę. Dopiero królowa Jadwiga, żona Jagiełły, odebrała Ruś a z nią i Lwów i odtąd nieprzerwanie aż do r. 1772 podlegała królom polskim.

Miasto było niegdyś silną fortecą, otoczoną w czworobok podwójnym warownym murem, wałami i fosami. Bram w murze było dwie: krakowska od północy i halicka od południa, i tyleż furt pomniejszych: bosacka od wschodu i jezuicka od zachodu. Mury były najeżone 17 basztami.

W początkach XVIII w. Lwów był miastem handlowem i bogatem, skutkiem jednak napadów nieprzyjacielskich, kontrybucyi, oblężeń i szturmów znacznie podupadł.

Lwów był niejednokrotnie świadkiem ważnych wypadków politycznych.

W r. 1436 Władysław Warneńczyk odbierał tu hołd od Eliasza hospodara mołdawskiego.

W r. 1673 zakończył tu życie król Michał Korybut Wiśniowiecki.

Bogdan Chmielnicki oblęgał miasto dwa razy: w r. 1648 i 1655 biorąc z niego za każdym razem ciężki okup.

Turcy oblęgali miasto także w r. 1672 i 1675.

W r. 1675 dnia 24. sierpnia król Jan III. pod Lwowem, przy wiosce Zniesienie, odniósł świetne zwycięstwo nad Tatarami.

Najcięższą klęskę zadali miastu Szwedzi, którzy je zdobyli 6. września 1704 i najokropniej zrabowali.

Pożary, z których najstraszniejszy był w r. 1527 i morowa zaraza, która się tu kilkakrotnie srożyła, również bolesne zadawały miastu klęski.

W r. 1772, uniwersałem cesarskim z dnia 11. września, Galicya została przyłączoną do Austryi, a Lwów ogłoszony stolicą tego kraju.

Miasto ucierpiało wiele od bombardowania w czasie wypadków r. 1848 dnia 2. listopada. Wówczas to, wśród licznych innych budynków, zniszczono także stary ratusz i bogatą bibliotekę uniwersytecką, która w znacznej części stała się pastwą płomieni. Lwów odetchnął swobodniej dopiero z chwilą wprowadzenia nowego statutu autonomii gminnej nadanej 14. października 1870 r. Odtąd rozpoczął się stały a szybki rozwój miasta, które dzisiaj może śmiało stanąć w rzędzie poważniejszych miast europejskich. — Liczba mieszkańców i domów od tego czasu prawie się zdwoiła, ulice i place w przeważnej części zostały uregulowane, w śródmieściu pobudowano mnóstwo gmachów publicznych i prywatnych, prawdziwie wielkomiejskich, urządzono piękne ogrody i plantacye. Tramway konny i elektryczny tworzą wyborne arterye komunikacyjne. Pełtew, budząca dawniej odrazę w znacznej części została pokrytą, w głównych ulicach przeprowadzono kanalizacyę, zaprowadzono dla całego miasta wodociągi. Na stopę europejską urządzono

miejski zakład elektryczny, miejską gazownię, miejską rzeźnię i miejski teatr.

Do najpiękniejszych ulic we Lwowie należą: ul. Karola Ludwika, Akademicka, Hetmańska, Batorego, Pańska, Czarnieckiego, Kraszewskiego, Trzeciego Maja, Słowackiego oraz place: Maryacki, Halicki, Bernardyński i św. Jura.

We Lwowie odbyły się dotychczas dwie wystawy krajowe, a mianowicie: w r. 1877 na placu Jabłonowskich (dziś zabudowanym przez wojskowość) i w r. 1894 powyżej dzisiejszego parku Kilińskiego. Ta ostatnia szczególnie była pięknym obrazem rozwoju kraju w erze konstytucyjnej. Prócz tego miał Lwów kilka wystaw specyalnych, z których największem powodzeniem cieszyły się: wystawa budowlana w r. 1893 urządzona obok zabudowania Politechniki (przy ulicy Leona Sapiehy) i w r. 1898 wystawa pszczelniczo-ogrodnicza.

W roku bieżącym (1902) dnia 17. maja otwartą zostanie uroczyście wystawa techniczna na placu powystawowym, w pałacu sztuki i na miejscach w koło niego położonych, urządzona z powodu 25-letniego jubileuszu Towarzystwa politechnicznego, i trwać będzie przez 6 następnych tygodni.

Lwów ma w herbie bramę otwartą, w której na tylnych łapach stoi lew, powyżej trzy wieże. Do tego herbu papież Sykstus V., wynagradzając wierność i wytrwałość Lwowa w świętej wierze, przydał w r. 1586 swój własny herb, t. j. trzy pagórki z gwiazdą.

Lwów jest stolicą trzech arcybiskupstw katolickich: a) ruskiego (od początku XVII w. unickiego), pierwotnie biskupstwa, przeniesionego z Halicza do Lwowa w pierwszej połowie XVI. w., a w r. 1805 podwyższonego na metropolję halicką.

b) łacińskiego. założonego w r. 1367 w Haliczu, a w r. 1416 przeniesionego do Lwowa, i

c) ormiańskiego, jako biskupstwa istniejącego od r. 1367, a podwyższonego na arcybiskupstwo za biskupa Mikołaja Torosiewicza (1627—1681).

Lwów jest obecnie siedzibą władz rządowych i autonomicznych i posiada w swych murach uniwersytet, szkołę politechniczną, akademię weterynarską, akademię handlową, szkołę lasową, 6 gimnazyów (z tych jedno

ruskie, a jedno niemieckie), szkolę realną, szkołę przemysłową, seminarya nauczycielskie: męskie i żeńskie, szkołę kadecką, konserwatoryum muzyczne oraz cały szereg szkół wydziałowych i ludowych.

Lwów składa się z śródmieścia i 4 przedmieść czyli dzielnic, a mianowicie: I. Halickie, II. Krakowskie, III. Żółkiewskie i IV. Łyczakowskie.

Śródmieście tworzyło za czasów Rzeczypospolitej właściwe miasto, otoczone wałami, rowami, murami i basztami, które zniesiono ostatecznie w pierwszej połowie XIX. wieku i założono na nich plantacye.

Śródmieście dzisiejsze otoczone jest ulicą Hetmańską, placami: Maryackim, Halickim, Bernardyńskim, ulicą Czarnieckiego, Podwale, placem Strzeleckim, ulicą Strzelecką, placami Krakowskim i Gołuchowskiego.

Dzielnica I. przedmieście Halickie otoczone ulicami: Kochanowskiego, Pańską, placami: Bernardyńskim, Halickim, Maryackim, ulicami: Kopernika, Leona Sapiehy i Szeptyckiego.

Dzielnica II. przedmieście Krakowskie otoczone ulicami: Szeptyckiego, Leona Sapiehy, Kopernika, Karola Ludwika, placem Gołuchowskim i ulicą Słoneczną.

Dzielnica III. przedmieście Żółkiewskie otoczone ulicą Słoneczną, placem Gołuchowskiego, Krakowskim, ulicą Strzelecką, placem Strzeleckim, ul. Teatyńską do Kisielki.

Dzielnica IV przedmieście Łyczakowskie otoczone ulicą Teatyńską, Czarnieckiego, Pańską i Kochanowskiego.

Powierzchnia Lwowa wynosi 32.02 kilometrów kwadratowych. Placów w mieście ma 7, a na przedmieściach 11 i liczy 159.870 mieszkańców według spisu przeprowadzonego 31 grudnia 1900 roku, z których było 80.413 mężczyzn a 79 457 kobiet. Przynależnych do gminy było 93.184, a obcych 66.686. Według wyznań było rzymsko-kat. 84.604, gr. kat. 29.335, gr. wsch. 502, orm.-kat. 246, ewang.-augsb. 2.112, izraelitów 41.886, innych wyznań 1.185. Języka polskiego, jako towarzyskiego, używało 120.622, ruskiego 15.159, niemieckiego, do którego wliczono także żargon żydowski 20.409, czeskiego 701, rumuńskiego 32, włoskiego 16, słoweńskiego 7, a chorwackiego i węgierskiego 3 osoby.

Według najstarszej księgi podatkowej z roku 1405 liczba mieszkańców wynosiła w mieście 4.000 dusz.

W czasie największego rozkwitu miasta w XVI. wieku wzrosła ludność wraz z przedmieściami do 30.000, a w wieku XVIII. spadła do 20.000 dusz.

Urzędowy spis z roku 1776 wykaznje 29.500, w roku 1787 wzrosła ludność do 32.000, w roku 1795 do 38.749, w r. 1803 do 41.493, w r. 1810 do 43.522, w roku 1820 do 46.338, w r. 1827 do 55.460, w r. 1867 do 87.000, w r. 1874 do 94.000. Podług spisu ludności z roku 1880 posiadał Lwów 103.422. W r. 1881 wzrosła ilość mieszkańców do liczby 105.045 oprócz załogi wojskowej.

W roku	1882	wzrosła	do	liczby		106.694
„ „	1883	„	„	„		108.369
„ „	1884	„	„	„		110.070
„ „	1885	„	„	„		111.789
„ „	1886	„	„	„		113.553
„ „	1887	„	„	„		115.335
„ „	1888	„	„	„		116.016

Według spisu z r. 1890 wynosiła ludność 119.352 bez załogi wojskowej, a obecnie wynosi przeszło 160.000 mieszkańców.

W roku 1871 przeprowadzono nowy podział miasta. Ulicom i placom ponadawano przeważnie nowe nazwy, a domy ponumerowano na sposób zagraniczny, tak, że każda ulica ma swoje numera od pierwszego począwszy, parzyste po prawej, a nieparzyste po lewej stronie ulicy, idąc od środka miasta, t. j. od rynku.

Na każdym domu lub realności umieszczona jest tabliczka z numerem orjentacyjnym i nazwą ulicy, drogi lub placu. Realności mające kilka frontów, oznaczone są na każdym froncie takiemi tabliczkami.

Nazwy ulic, dróg i placów oznaczone są osobnemi tablicami większego rozmiaru, które różnią się kształtem i kolorowemi obwódkami. Ulice, prowadzące od śródmieścia ku obwodowi miasta (a zatem główne), mają tablice kształtu czworobocznego, ulice poprzeczne i okalające miasto kształt owalny. Tablice z nazwami placów i numerami ich domów mają litery i numera czerwone tablice zaś z nazwami ulic litery i numera czarne. Nadto tablice te w każdej dzielnicy różnią się między sobą barwą obwódki, która dla Śródmieścia jest czerwoną, dla dzielnicy I. brunatną, dla dzielnicy II. zieloną, dla dzielnicy III. żółtą a dla dzielnicy IV. niebieską.

Taryfa fiakrów i dorożek.

		Fiakier dwukonny	Dorożka 2-konna	Dorożka 1-konna
		K h.	K h.	K h.
Za jazdę z lekkim pakunkiem:				
z miasta do dworca głównego lub odwrotnie,	w dzień	2 —	1 20	90
	w nocy	2 20	1 40	1 —
z miasta do dworca Podzamcze lub odwrotnie,	w dzień	1 80	1 —	80
	w nocy	2 —	1 20	90
Za większy pakunek umieszczony na koźle		40	40	40
Za jazdę pojedynczą bez zatrzymania się i powrotu,	w dzień	90	60	50
	w nocy	1 —	70	60
Jazdy za wynagrodzeniem czasu:				
za pierwszych 30 minut,	w dzień	1 40	90	70
	w nocy	1 60	1 —	80
za każde następne 15 m.	w dzień	50	30	24
	w nocy	60	40	30
Za jazdę spacerową za pierwszych 30 minut,	w dzień	1 60	1 20	80
	w nocy	1 80	1 40	1 —
za każde następne 15 minut,	w dzień	60	40	28
	w nocy	70	50	34
Jazdy: na Wysoki Zamek, do ogrodu Kisielki, do Pohulanki, na Zofiówkę, do Żelaznej wody, na Wulkę. do wojskowej pływalni, na Bajki, do cmentarzy i dworca czerniowieckiego	w dzień	1 40	80	60
	w nocy	1 60	1 —	70
Do rogatek: Janowskiej, Łyczakowskiej, Stryjskiej, Wuleckiej, Zielonej; do toru wyścigowego, Cetnerówki, Krasuczyna i Snopkowa	w dzień	1 60	1 —	70
	w nocy	1 80	1 20	90
Jazdy na bale publiczne lub z balów		1 60	1 —	70

Ilość wsiadających do dorożki jednokonnej oznaczono na dwie dorosłe osoby i jedno dziecko, lub jedną dorosłą osobę i troje dzieci, a do fiakra cztery osoby dorosłe.

Czas nocny liczy się od 1 listopada do 1 kwietnia od 8-ej godziny wieczorem do 6-ej rano, w innych miesiącach od godziny 10-ej wieczorem do 5-ej rano.

Przy jazdach na koleje, bale i publiczne zabawy zapłatę uiszcza się naprzód. Taryfa umieszczona jest w każdym powozie z tyłu kozła.

Stanowiska fiakrów i dorożek: na dworcach kolejowych do każdego pociągu osobowego; w mieście: Rynek, plac Smolki, plac Gołuchowskich, wzdłuż Wałów hetmańskich przy ulicy Karola Ludwika, ul. Ossolińskich, ul. Akademicka, ul. Batorego, plac Bernardyński, plac Halicki i inne.

Dla fiakrów parokonnych: przy placu Maryackim.

Tramwaj konny, zaprowadzony 5 maja 1880 r., prowadzi od dworca głównego drogą dojazdową do tegoż dworca, przez ul. Grodecką, ul. Kazimierzowską, pl. Gołuchowskich, ul. Karola Ludwika, pl. Maryackim, pl. Halickim, pl. Bernardyńskim, ul. Czarnieckiego na pl. Cłowy.

Odnoga tego tramwaju z placu Gołuchowskich prowadzi przez pl. Krakowski, ul. Żółkiewską do rogatki Żółkiewskiej.

Przystanki tego tramwaju na głównej linii znajdują się przy magazynach kolejowych, ul. Grodeckiej, Leona Sapiehy, Koszarach Ferdynanda, kościele św. Anny, Brygidkach (wprost ulicy Kołłątaja), placu Gołuchowskich (obok teatru miejskiego), Kasie oszczędności, pl. Maryackim, pl. Halickim, pl. Cłowym.

Na odnodze: pl. Gołuchowskich, pl. Krakowski, kościół św. Mikołaja, Podzamcze, ul. Zborowska, rogatka Żółkiewska.

Za przejazd jednej sekcyi I-szą klasą płaci się 8 hal., za przejazd jednej sekcyi II-gą klasą 6 hal. Sekcye są następujące: od dworca głównego do koszar Ferdynanda, od koszar Ferdynanda do placu Gołuchowskich, od placu Gołuchowskich do pl. Cłowego; od placu Gołuchowskich do Podzamcza, od Podzamcza do rogatki Żółkiewskiej. Za jazdę pod górę w sekcyi I., wsiadając koło koszar Ferdynanda lub wyżej, płaci się 12 h., a względnie 16 h.

Za przejazd od Kasy oszczędności na dworzec główny płaci się 12 h. a względnie 16 h. Przejeżdżając część sekcyi, opłaca się należytość za całą sekcyę. Przedmiotów ulegających opłacie akcyzowej, przed uiszczeniem opłaty, nie należy brać z sobą do wagonu.

Kolei elektryczna z dworca głównego prowadzi przez dojazd do tejże kolei, ul. Działyńskich, Szeptyckich, Leona Sapiehy, Kopernika, Słowackiego, Sykstuską, przecina ulice Karola Ludwika i Hetmańską, Rynek, ul. Ruską, Podwale, Wałową, Czarnieckiego obok placu Cłowego, ul. Łyczakowską prawie do rogatki Łyczakowskiej.

Odnoga jedna tej kolei: od Kawiarni wiedeńskiej (ul. Hetmańska) prowadzi przez ulicę Hetmańską, plac Maryacki, Halicki, ul. Batorego, Pańską, Zyblikiewicza, św. Zofii do początku ul. Dwernickiego (obok parku Kilińskiego), a druga od kościoła św. Piotra i Pawła przy ul. Łyczakowskiej do cmentarza Łyczakowskiego.

Przystanki tej kolei znajdują się: przy magazynach kolejowych, ul. Grodeckiej, szkole Konarskiego, zakładzie św. Teresy, Politechnice, koszarach żandarmeryi, ulicy Wronowskich, poczcie, ul. Kościuszki, kawiarni wiedeńskiej, ratuszu, Podwalu, placu Cłowym, ul. Franciszkańskiej, szpitalu wojskowym, kościele św. Antoniego, ul. Hausnera, kościele św. Piotra i Pawła i szkole Zimorowicza.

Odnoga tej kolei ma przystanki przy: kawiarni wiedeńskiej, placu Maryackim, Halickim, ul. Pańskiej, Zielonej, Pełczyńskiej i szkole św. Zofii.

Na kolei elektrycznej opłaca się za przejazd jednej sekcyi w I-ej klasie 10 h., w II-ej klasie 8 h.; za dwie sekcye w I-ej klasie 16 h., w II-ej klasie 12 h.; za trzy sekcye w I-ej klasie 20 h., w II-ej klasie 15 h.; za cztery sekcye w I-ej klasie 24 h., w II-ej klasie 18 h. Sekcye są następujące: od dworca głównego do Politechniki, od Politechniki do kawiarni wiedeńskiej, od kawiarni wiedeńskiej do kościoła św. Antoniego, od kościoła św. Antoniego do szkoły im. Zimorowicza lub cmentarza Łyczakowskiego; od kawiarni wiedeńskiej do ulicy Zielonej i od ulicy Zielonej do szkoły im. św. Zofii. Można również dostać biletów abonamentowych. Dyrekcya tramwaju w stacyi centralnej ul. Pełczyńska l. 7.

Hotele:

Angielski, ul. Karola Ludwika l. 25
Belle - vue, ul. Karola Ludwika l. 27
Bristol, ul. Karola Ludwika l. 21
Centralny, ul. Karola Ludwika l. 11
Europejski, plac Maryacki l. 4
Francuski, „ „ l. 5
George'a, „ „ l. 1
Grand, ul. Karola Ludwika l. 13
Imperial, ul. Trzeciego Maja l. 3
Krakowski, plac Bernardyński l. 8
Metropol, ul. Pańska l. 1
Wanda, ul. Trybunalska l. 4
Warszawski, plac Bernardyński l. 5
Victoria, ul. Hetmańska l. 8

Restauracye:

Kolejowa, Rudzińskiego Antoniego
w hotelu Żorża (George'a)
„ „ Europejskim
„ „ Francuskim
„ „ Imperial
„ „ Angielskim
„ „ Belle - vue
„ „ Bristol
„ „ Grand
„ „ Krakowskim
„ „ Metropol
„ „ Wanda
„ „ Warszawskim

nadto:

Stadmüller Ludwik, ul. Krakowska 9
Ludwig Jan, ul. Krakowska 7
Najsarek Tomasz, Rynek 17
Falgier Józef, ul. Kopernika 6
Töpfer Naftuła, ul. Trybunalska 12
Musiałowicz i Janik, ul. Trzeciego Maja l. 2
Menasches Zygmunt, ul. Sykstuska 35
Bayer Karol, plac Maryacki 9
Bodnar Jan, ul. Akademicka 22

Kawiarnie:

Amerykańska, ul. 3-go Maja l. 11.
Brayvogel, ul. Grodzickich l. 6
Belle-vue, ul. Karola Ludwika ul. 27
Boulevard, ul. Karola Ludwika l. 5
Centralna, ul. Wałowa l. 14
Corso, ul. Karola Ludwika l. 41
Dobrowolski J., ul. Krakowska l. 8
Europejska, ul. Trzeciego Maja l. 1
Edison, ul. Karola Ludwika l. 33
Grand, ul. Karola Ludwika l. 13
Imperial, ul. Trzeciego Maja l. 3
Metropol, ul. Pańska l. 1
Monopol, plac Maryacki l. 8
Pałac Kryształowy, pasaż Mikolascha
Royal, ul. Skarbkowska l. 2
Russie, ul. Ormiańska l. 8
Schneider, ul. Akademicka l. 7
Wiedeńska, Hetmańska l. 14

Cukiernie:

Bieniecki Al., ul. Karola Ludwika l. 11
Brzezina Józef, ul. Czarneckiego l. 1
Czudżak i Sotschek, plac Maryacki l. 5
Kruszyński K., ul. Jagiellońska l. 5
Kurnach Aniela, Rynek l. 33
Litwiński Zygmunt, ul. Kręta l. 7
Schneider Czesław, ul. Batorego 32
Szolc Dezyderyusz, ul. Trzeciego Maja l. 5
Wierzbicki Julian, ul. Akademicka l. 5
Zalewski L., ul. Hetmańska l. 12

Pokoje do śniadań:

Baczewski Zygmunt, plac Halicki l. 3
Baczyński Jan, ul. Hetmańska 8
Bayer Karol, plac Maryacki l. 9
Bodnar Jan, ul. Akademicka l. 22
Musiałowicz i Janik, ul. Trzeciego Maja l. 2
Narodna Torhowla, Rynek l. 36
Hotel Żorża, plac Maryacki l. 1
Spółka konsumcyjna Urzędników, ul. Batorego l. 12
Rossignon Alfred, Pasaż Mikolascha

Szkowron Albert, plac Maryacki 7
Majewski Z., dawniej St. Wojciechowski i Zadurowicz Z., ul. Akademicka l. 6

W porze letniej otwarte są restauracye: w ogrodzie miejskim, na strzelnicy miejskiej, na górze zamkowej i w parku Kilińskiego.

Zakłady kąpielowe:

a) wanienne:

Św. Anny, ul. Akademicka l. 10
Diany, ul. Słowackiego l. 8
Hotel francuski, plac Maryacki l. 5
Bratkowskiego, ul. Skrzyńskiego l. 10

b) stawowe:

Morskie Oko (Iwanickiego), przy drodze Wuleckiej
Maryonowej, Wulka
Żelazna Woda, ul. Snopkowska
Staw Pełczyński, ul. Pełczyńska
Sobka, przy drodze wuleckiej

c) łaźnie:

Św. Anny, ul. Akademicka l. 10
Ducheńskiego, plac Dąbrowskiego l. 4

Fotografowie:

„Adela", Pasaż Mikolascha
Appel M. Pasaż Hausmana
„Marya", ul. Łyczakowska l. 9
Mazur Dawid, ul. Pańska l. 5
Roszkiewicz Karol w hotelu Europejskim, plac Maryacki
„Stella" ul. Trzeciego Maja 10
Trzemeski Edw., ul. Trzeciego Maja 7
Wybranowski Wład., ul. Karola Ludwika l. 3

Banki i instytucye finansowe:

Bank Austro - Węgierski ul. Trzeciego Maja l. 9
Bank Austro - Węgierskiego Zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu, ul. Kościuszki l. 7
Bank Galicyjski dla handlu i przemysłu, ul. Jagiellońska l. 3
Bank handlowy, ul. Kościuszki l. 24

Bank hipoteczny, plac Halicki l. 15
Bank krajowy, ul. Kościuszki l. 11
Bank ludowy i związkowy, ul. Trzeciego Maja l. 17
Bank parcelacyjny, ul. Kościuszki l. 10
Bank rolniczy, plac Smolki l. 5
Bank Zaliczkowy, ul. Hetmańska l. 10
Gal. Kasa oszczędności, ul. Jagiellońska l. 1.
Towarzystwo galic. Kredytu ziemskiego, ul. Karola Ludwika l. 1

Kantory wymiany:

Bank galic. dla handlu i przemysłu, ul. Jagiellońska l. 3
Bank hipoteczny, plac Halicki l. 15
Jonasz Maurycy, ul. Trzeciego Maja l. 2
Kitz i Stoff, ul. Karola Ludwika l. 11
Klarfeld M., ul. Hetmańska l. 6
Samuely i Landau, ul. Trzeciego Maja l. 2
Schellenberg A., ul. Karola Ludwika l. 1
Schütz i Chajes, plac Maryacki l. 7
Sokal i Lilien, ul. Hetmańska l. 12
Stroh Jakób, ul. Hetmańska l. 6

Apteki:

Beiser J., „pod Opatrznością“, ul. Karola Ludwika 23
Blumenfeld H., „pod złotym słoniem“, Żółkiewska 4
Brückner Edward, „pod Barankiem“, ulica Leona Sapiehy
Düll Karol, „pod Aniołem stróżem“, ulica Pańska 21
Ehrbar Antoni, „pod rzymskim cesarzem Tytusem“, ulica Czarnieckiego 10
Krzyżanowskiego Kaliksta spadkobiercy, „pod złotym lwem“, (zarządca Szymon Hay) ulica Kazimierzowska 26
Łazowski Tytus, „pod Archaniołem“, ulica Grodecka 79 A.
Mikolasch Piotr (†), „pod złotą gwiazdą“, Kopernika 1
Pilewski Karol „pod świętym Duchem“, ulica Akademicka l. 28
Piepes-Poratyński Jakób, „pod węgierską koroną“, pl. Bernardyński 1
Rappaport Arnold, „pod złotym jeleniem“, Rynek 29

Rucker Jan dr., „pod srebrnym orłem“, ulica Krakowska 23
Sklepiński Karol, (apt. cyrkularna), ul. Grodzickich 2
Wewiórski Jan, „pod złotym orłem“, ulica Halicka 5
Zarzycki Tytus dr., „pod Nadzieją“, ul. Żółkiewska 61
Dewechy Frydryk, „pod Temidą“, ul. Słowackiego 6.

Księgarnie:

Altenberg H., pl. Maryacki l. 4
Gubrynowicz i Schmidt, ul. Teatralna l. 9
Księgarnia polska, plac Maryacki l. 11
Księgarnia ruska, ul. Ruska l. 3
Seyfarth i Czaykowski, Rynek l. 24.

Biura dzienników:

Sokołowskiego J. St., Pasaż Hausmana. (Tu znajduje się także biuro informacyjne kolejowe, które zajmuje się sprzedażą biletów jazdy zwykłych i okrężnych na wszystkie koleje europejskie. W biurze tem otrzymują podróżni wszelkie informacye dotyczące podróży koleją).
Olszewskiego Antoniego, ul. Kilińskiego l. 3
Plohna, ulica Karola Ludwika l. 7 (w biurze tem sprzedaż biletów do Colosseum)
Buchstaba, ul. Karola Ludwika l. 21.

Zwiedzanie Lwowa.

W ciągu jednego dnia. Z Rynku (ratusz) przez ulicę Dominikańską, plac Dominikański (kościół OO. Dominikanów) ulicą Blacharską, Ruską (Wołoska Cerkiew), Wały gubernatorskie (C. k. Namiestnictwo, kościół OO. Karmelitów), ulicą Czarnieckiego (Strażnica pożarna), ulicą Łyczakowską (kościół Klarysek) plac Cłowy, ulicą Czarnieckiego, plac Bernardyński (kościół OO. Bernardynów), plac Halicki (Hala targowa), ulicą Batorego (c. k. Sąd karny, Gimnazyum Franciszka Józefa, Szkoła realna), ulicą Fredry, plac Fredry, ulicą św. Mikołaja (kościół św. Mikołaja, Uniwersytet), ulicą Mochnackiego, Gołębią, Kaleczą, Ossolińskich (zakład narodowy im. Ossolińskich), ulicą Słowackiego (Gmach pocztowy), ulicą Marszałkowską. (Ogród miejski i gmach sejmowy), ulicą Mickiewicza (Kasyno narodowe), ulicą Jagiellońską (Kasa

Oszczędności), ulicą Karola Ludwika, plac Gołuchowskich (teatr miejski), ulicą Skarbkowską (teatr hr. Skarbka), ulicą Teatralną (Dom Narodny, gmach Muzeum przemysłowego, Szkoły przemysłowej, Muzeum Dzieduszyckich, szkoła im. Mickiewicza, kościół OO. Jezuitów), plac Kapitulny (katedra obrz. rzym.-kat.) na plac Maryacki.

W ciągu kilku dni oprócz wyżej wyszczególnionej tury zwiedzenie kościoła św. Jura, gmachu politechniki (ul. Leona Sapiehy), gmachów kliniki (ul. Piekarska), jakoteż wycieczki na Kopiec Unii lubelskiej, do parku Kilińskiego, na Pohulankę, na Strzelnicę miejską, do parku Kościuszki z boiskiem Sokołów (obok rogatki Łyczakowskiej).

Wskazówki dla udających się na audyencye i posłuchania we Lwowie.

U J. E. Marszałka kraj., codzień od godziny 12—2 z wyjątkiem wtorku i piątku.

U J. E. p. c. k. Namiestnika, co środy i niedzieli od godziny 12.

U J. E. p. Prezydenta Trybunału apel. dr. Tchorznickiego, codzień od 12—1 z wyjątkiem wtorku (sesyi).

U JW. p. Prezydenta miasta dra Godzimira Małachowskiego, w niedziele i czwartki od 12—1.

U JW. p. Prezesa Wydziału krajowego (wicemarszałka) codzień od godziny 1–2 z wyjątkiem wtorku i piątku (dni sesyjne).

U JW. Wice-Prezydenta c. k. kraj. Dyrekcyi Skarbu Dr. Witołda Mora-Korytowskiego codzień od 12—1.

U pp. naczelników c. k. Sądu krajowego cywilnego, karnego, sądów powiatowych miejsko-delegowanych SS. I. II. III., tudzież u Pp. Nadprokuratora i prokuratora państwa od godziny 12—1 (z wyjątkiem wtorku).

U p. Dyrektora kolei codziennie od 12—1.

Godziny urzędowe w urzędach wszelkich władz.

Wydział krajowy od godziny 9—3. W niedziele i święta od 11—1. W święta uroczyste biura zamknięte.

Kasa krajowa od godz. 9-2. W niedziele i święta od godz. 10—12.

Rada powiatowa od godz. 9—2. W niedziele i święta od godz. 10—12.

C. k. Namiestnictwo. Administr. biura od godz. 9—2, rachunkowe od 8—2, manipulacya od 9—3. W niedziele i święta od 9—12. W oddziale technicznym od godz. 9—3.

C. k. Starostwo od 9—1 i od 5—7 popołudniu. W niedziele i święta od 9—12.

C. k. Dyrekcya policyi od godz. 8—2. Inspekcya bez przerwy.

C. k. Dyrekcya domen i lasów od godz. 9—3. W niedziele i święta od 9—12.

Magistrat od godz. 9—1 i od 3—6. Od 1 czerwca do października od 8—2. W niedziele i święta od 9—12.

Prezydyum Magistratu od 9—1 i od 4—6.

Komisaryaty dzielnic od godz. 9—1 i od 3—6 popoł.

C. k. Sąd wyższy krajowy „ „ Sąd krajowy cywilny „ „ Sąd krajowy karny „ „ Sąd pow. miej. del. Sekcya I. „ „ „ „ „ „ „ II. „ „ „ „ „ „ „ III. „ „ Nadprokuratorya Państwa „ „ Prokuratorya Państwa	Protokół od godz. 9—11 i od 3—5. W niedziele od 9—11. W biurach od 9—12 i od 4—6 popołudniu.

C. k. Tabula krajowa od godz. 8—1 przed południem i od 3—6 popołud.

C. k. krajowa Dyrekcya Skarbu. Admininistr. biura od 9—1. W niedziele i święta od 9—12.

C. k. powiatowa Dyrekcya Skarbu od godz. 9—1.

C. k. Główna kasa krajowa od godz. 9—2. W święta od godz. 9—12.

C. k. główny urząd podatkowy od godz. 8—2. W niedziele i święta od 9—1.

C. k. Administracya podatków od godz. 8—3 i od 5—8. W niedziele i święta od 8—2.

C. k. urząd wymiaru należytości od godz. 8—3 i od 4—7. W niedziele i święta od 8—2.

C. k. urząd cłowy (miasto i dworzec) od godz. 9—3. W niedziele i święta od 8—2.

C. k. urząd probierczy od godz. 8—3. W niedziele i święta od 8—2.

C. k. urząd wag i miar od godz. 8—3. W niedziele i święta od 8—2.

C. k. Archiwum map katastralnych od 8—3 i od 5—7. W niedziele i święta od 9—2.

C k. Ekonomat Skarbowy od 8—2.
C. k. Poczta i telegraf
a) Dyrekcya poczt i telegrafów od 8—2. W niedziele i święta od 8—1.
b) Główny urząd poczt i telegrafów:
1. Oddział nadawczy poczty listowej od godz. 8 rano do 9 wieczór (bez przerwy).
2. Oddział nadawczy poczty wartościowej od g. 8 rano do 7 wieczór (bez przerwy).
3. Wydawanie dzienników od godz. 8 rano do 7 minut 30 wieczór (bez przerwy).
4. Prenumerata dzienników zagranicznych od godz. 8—12 przed poł. i od 3—6 popoł.
5. Wydawanie przesyłek wartościowych („poste restante" i magazyn frachtowy) od 8—12 przed połud. i od 3—6 popoł. (W niedziele i święta posyłek popołudniu nie wydają).
6. Wydawanie listów dla zamiejscowych adresatów i „poste restante" od 8 rano do 6 popołudniu (bez przerwy).
7. Nadawanie przekazów pieniężnych od 8 rano do 7 wieczór (bez przerwy).
8. Wkładki do pocztowej kasy oszczędności (łącznie z czekami) od 8—12 przed poł. i od 3—6 po poł.

NB. W niedziele od godz. 8 min. 30 do godz. 11 min. 30 przed południem.

Przy urzędach filialnych Nr. 4., 5., 6., 7. i 8. od godz. 8 rano do 7 wieczór (bez przerwy). W niedziele od g. 8 m. 30 do 11 m. 30 przed południem.

Przy urzędach filialnych istnieją tylko oddziały nadawcze wraz z wypłatą przekazów, czeków, i wkładek kasy oszczędności, tudzież wydawanie dzienników.

c) Na głównym dworcu:
Od 9—12 przed poł. i od 3—7 po poł. W niedziele od 8 m. 30 do 11 m. 30 przed południem i od 3—4 po poł., nadto dla nadawania przesyłek codzień, t. j. także w niedziele od 8 rano do 9 m. 30 wieczór (bez przerwy).
d) Na dworcu kolejowym Podzamcze:
W dni powszednie od 8 rano do 7 wieczór bez

przerwy. W niedzielę od 8 m. 30 do 11 m. 30 przed poł. i od 3—5 popoł., nadto tylko dla nadawania przesyłek codzień (łącznie w niedziele) od 9 rano do 9 m. 30 wieczór.

C. k. kolej państwowa od godz. 8—3. W niedziele i święta od 9—12.

C. k. Urząd loteryjny od godziny 8—2.

Towarzystwo kredytowe ziemskie od godz. 9—2, kasa od 9—1. W niedziele i święta biura zamknięte.

Towarzystwo krakowskie wzajem. ubezp. od godz. 8—3. W święta od 9—12, ajencya od 8—6 wieczór. Kasa w niedziele i święta stron nie przyjmuje.

Towarzystwo krakowskie wzajem. kredytu od g. 9—1 W niedziele i święta od 10 do 12.

Bank krajowy od 9—3. W niedziele i święta od 10—12.

Bank kredytowy od 9—1 i od 3—5. W niedziele i święta zamknięty.

Bank hipoteczny od 9—12½ i od 3—5, kantor od 3—6. W niedziele i święta zamknięty.

Bank austro-węgierski od 9—2. W niedziele i święta zamknięty.

Bank dla handlu i przemysłu od godz. 8—2. W niedziele i święta zamknięty.

Bank zaliczkowy od 9—½2. W niedziele i święta zamknięty.

Kasa oszczędności od 9—½2.

Kasa chorych we Lwowie od 9—3. W święta od 9—12. Dyżur od 8 rano do 7 wieczór.

Zakład ubezpieczenia robotników od 9—3. W święta od 10—12.

Miejskie biuro pośrednictwa pracy od 8—3 popoł.

Stowarzyszenie urzędników od 4—8 po poł. z wyjątkiem niedziel i świąt.

Teatr i inne widowiska:

Teatr miejski, plac Gołuchowskich.

Kasa teatralna otwarta codziennie od godziny 9 do 1 (w niedziele i święta do 12) z rana i od 3 popołudniu do 8 wieczór.

Bilety na dni następne sprzedaje się tylko do godziny 5 po południu. Od godziny 5 zaś tylko

Ceny miejsc w teatrze miejskim.

Ilość	RODZAJ	Dramat		Opera		Operetka		Popołudniowe	
		Ceny po							
		K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.
2	Loże parterowe po 8 osób	—	—	—	—	—	—	—	—
8	„ „ „ 5 „	16	—	24	—	22	10	11	—
2	„ „ „ 4 „	16	—	24	—	22	10	11	—
6	Lóż 1-ego piętra gabinetowych po 5 osób	18	—	27	—	24	70	13	—
8	„ „ „ boczne „ 5 „	16	—	24	—	22	10	11	—
2	„ „ „ „ „ 4 „	16	—	24	—	22	10	11	—
12	Loże 2-go piętra „ „ 5 „	10	—	15	—	14	30	7	—
2	„ „ „ prosceniowe „ 8 „	16	—	24	—	22	10	11	—
2	„ „ „ „ 4 „	10	—	15	—	14	30	7	—
2	Loże 3-go piętra „ „ 9 „	9	—	13	50	11	70	5	80
106	Foteli w parterze od 1 do 106	4	—	6	—	5	20	2	60
90	„ „ „ „ 107 „ 196	3	—	4	50	3	80	2	—
76	„ „ „ „ 197 „ 272	2	20	3	30	3	—	1	50
52	Krzesła w parterze od 1 do 52	2	—	3	—	2	60	1	30
134	„ „ „ „ 53 „ 186	1	40	2	10	2	—	1	—
11	Foteli na 1-szym balkonie od 1 do 11	4	—	6	—	6	50	3	20
25	„ „ „ „ „ 12 „ 36	3	—	4	50	5	20	2	60
35	„ „ „ „ „ 37 „ 71	2	40	3	60	3	80	1	80
17	Krzeseł 2-go piętra od 1 do 17	2	40	3	60	3	—	1	50
93	„ „ „ „ 18 „ 110	1	60	2	40	2	—	1	—
58	„ 3-go piętra od 1 do 58	1	—	1	50	1	30	—	80
58	„ „ „ „ 59 „ 116	—	80	1	20	1	—	—	60
82	„ „ „ „ 127 „ 166 i od 186 do 227	—	60	1	—	—	70	—	40
94	„ „ „ „ 117 „ 126 „ „ 167 „ 185 „ „ „ „ 228 „ 292	—	50	—	80	—	60	—	30

na dzień, w którym się odbywa przedstawienie. Za bilety kupione kasa pieniędzy nie zwraca.

Wierzchnie okrycia, kapelusze, laski i parasole należy zostawiać w garderobie za opłatą 20 hal., na III. balkonie po 10 hal. od osoby.

(Zwraca się uwagę, że każdy, kto składa rzeczy swe w garderobie, winien żądać osobnego kwitu, i że za jednym kwitem mogą być wydane rzeczy jednej tylko osobie).

Colosseum Thorna, pasaż Hermanów, przy ulicy Słonecznej. Codziennie przedstawienia. Początek o godzinie 8. W niedziele i święta dwa przedstawienia (o 4. po południu i o 8. wieczorem). Bilety wcześniej do nabycia w biurze dzienników Plohna, ulica Karola Ludwika.

Teatr ludowy miłośników sceny, ulica Zimorowicza l. 11 (przedstawienia w soboty, niedziele i święta).

Nadto prawie każdej niedzieli przedstawienia w salach: „Sokoła“ (ulica Zimorowicza l. 8), „Skały“ (ul. Mickiewicza l. 39) i „Gwiazdy“ (ul. Franciszkańska l. 7).

Foto-Plastikon i Hala mutoskopów, pasaż Hausmana.

Kluby i kasyna.

Koło literacko-artystyczne, ulica Skarbkowska l. 1.
Kasyno miejskie. ulica Akademicka l. 13.
„ narodowe, ulica Mickiewicza l. 6.
„ ziemiańskie, Hotel Żorża.
„ ruskie, ulica Teatralna l. 22.
„ oficerskie, ulica Fredry l. 3.
„ urzędnicze, ulica Teatralna l. 8.
Czeska Beseda, pasaż Hausmana.
Czytelnia akademicka, pasaż Mikolascha.
„ katolicka, Rynek l. 30.
„ dla kobiet, ulica Batorego l. 11.
„Gwiazda“, stow. czeladzi rzem., ul. Franciszkańska 7.
„Skała“, stow. kat. czel. rzem., ul. Mickiewicza l. 39.

Ogrody i spacery publiczne.

Ogród miejski.
Park Kilińskiego.
Wysoki zamek.

Strzelnica miejska.
Ogród botaniczny.
Park Łyczakowski.
Wały halickie, (naprzeciw hotelu Żorża i Banku hipotecznego).
Wały hetmańskie.
Wały gubernatorskie.
(Bliższy opis patrz dalej pod właściwą literą).

Wycieczki w okolice Lwowa.

Do lasku Węglińskiego, na Pohulankę, na Zofiówkę, do lasu Krzywczyckiego, do Marjówki (zakład klimatyczno-hydropatyczny), do Kisielki, do Zimnej wody i do Brzuchowic.

Do obu ostatnich miejscowości, będących stacyami kolejowemi, kursują w lecie pociągi spacerowe.

Adwokaci we Lwowie, Doktorowie praw.

Allerhand Michał, ul. Sykstuska 24.
Ambes Maurycy, ul. Jagiellońska 15.
Aschkenazy Tobiasz, ul. Sykstuska 31.
Balko Władysław, ul. Sykstuska 46.
Bałłaban Wincenty, ul. Kopernika l. 7.
Białogórski Jan, ul. Trzeciego Maja 21.
Bieliński Stanisław, ul. 3-go Maja 2.
Bilik Mikołaj, ul. Kościuszki 8.
Bliziński Kazimierz, ul. Jagiellońska 17.
Błażejowski Bronisław, ul. Halicka 20.
Bodek Maks, ul. Łukasińskiego 4.
Borysiewicz Adam, ul. 3-go Maja 4.
Brendel Aron Adolf, ul. Jagiellońska 24.
Bruckmann Alojzy, ul. 3-go Maja.
Buber Rafał, ul. Kościuszki 4.
Bund Salamon, ul. Sobieskiego 10.
Bund Salamon (jun.) ul. Sykstuska 14.
Buresz Alfred Stefan, ul. Kościuszki 20.
Byk Emil, ul. Jagiellońska 11.
Chiger Mojżesz, ul. Kopernika 10.
Czarnik Kazimierz, ul. Sobieskiego 4.
Czaykowski Robert, ul. Leona Sapiehy 5 A.
Czemeryński Ignacy, ul. Grodzickich 4.
Czerny Karol, plac Bernardyński 10.

Czeszer Józef, ul. Teatralna 7.
Daisenberg Władysław, ul. Zyblikiewicza 24.
Dąbrowski Paweł, ul. 3-go Maja 4.
Deiches Adolf, ul. Bernsteina 5.
Deryng Stanisław, ul. Jagiellońska 7.
Diamand Jakób, ul. Halicka 1.
Dobiecki Stanisław, pl. Bernardyński 12.
Dobrzański Jan, ul. Krzywa 12.
Doliński Aleksander, ul. Kościuszki 16.
Dulęba Władysław, pl. Maryacki 9.
Dwernicki Tadeusz, ul. Wałowa 3.
Dzięzdzielewicz Antoni, ul. Jagiellońska 8.
Fedak Stefan. ul. Sykstuska 48
Feiles Edward, ul. Sykstuska 6.
Feiles Izydor, ul. Sykstuska 6.
Feld Izaak, pl. Kapitulny 3.
Fischer Aron, ul. Słowackiego 18.
Flecker Ozyasz, ul. Kazimierzowska 37.
Flaeschner Szymon, ul. Kołłątaja 10.
Frenkel Stefan, ul. Kilińskiego 2.
Godlewski Włodzimierz, ul. Pańska 3.
Goldfarb Leon, ul. Akademicka 3.
Gorecki Tadeusz, ul. Akademicka 26.
Gorecki Władysław, ul. Akademicka 26.
Gottlieb Henryk, ul. Kościuszki 13.
Gottlieb Józef, ul. Brajerowska 6.
Grek Michał, ul. Sykstuska 23.
Gross Oskar, ul. Jagiellońska 6.
Gruder Leon Ludwik, ul. Kopernika 14.
Hahn Stanisław, ul. Szopena 8.
Herzig Józef, ul. 3-go Maja 17.
Hescheles D., pl. Smolki 1.
Holzer Wilhelm, ul. 3-ciego Maja 10.
Horowitz Jakób. ul. Teatralna 16.
Horowitz Marcin Sam., ul. 3-go Maja 8.
Horwath Adam, ul. Hetmańska 4.
Iżyczek-Maciejowski Karol, ul. Chorążczyzna 19.
Jabłoński Mieczysław, ul. Brajerowska 8.
Jakubowski Henryk, pl. św. Jura 5.
Jasiniecki Włodzimierz, ul. Wałowa 11.
Jekeles Leon, ul. Kopernika 18.
Jekeles Maurycy, ul. Kopernika 18.

Kahane Mojżesz, ul. Kołłątaja 5.
Kamieński Edmund, ul. Kraszewskiego 9.
Kamieński Marek, K., ul. Kraszewskiego 9.
Kiernig Franciszek, ul. Kopernika 3.
Klarfeld Henryk, ul. Brajerowska 6.
Klarfeld Leon, ul. Brajerowska 6.
Kohane Adolf, ul. Słowacklego 8.
Korytko Stanisław, ul. Czarnieckiego 10.
Kosiński Adam, ul. Kraszewskiego 3.
Kostrakiewicz Mikołaj, ul. Ormiańska 36.
Kraus Alojzy Eleazar, pl. św. Ducha 3.
Kraus Maks, ul. Akademicka 3.
Kronik Marek, ul. Kołłątaja 3.
Krosiński Włodzimierz, ul. Kraszewskiego 1.
Krygowski Kazimierz, ul. 3-go Maja 10.
Kuczkiewicz Jan, pl. Bernardyński 11.
Kulikowski Wiktor, ul. 3-ciego Maja 5.
Kwiatkowski Ferdynand, ul. Pańska 3.
Kwolewski Edward, Podlewskiego 3.
Kulczycki Roman, ul. Karola Ludwika 7.
Lacek Józef, ul. Wałowa 27.
Landes Abraham, ul. Krakowska 14.
Landesberger Salamon, ul. Kościuszki 22.
Leser Zygmunt, ul. Sykstuska 34.
Lewicki Konstanty, ul. Korniaktów 1.
Lilien Edward, ul. Hetmańska 12.
Lilienfeld Zygmunt, ul. Sykstuska 40.
Lisiewicz Aleksander, ul. Akademicka 19.
Lisiewicz Zygmunt, ul. Akademicka 19.
Loewenstein Nathan, ul. Teatralna 1.
Luft Leiser Dawid, ul. Brajerowska 3.
Łękawski Marceli, ul. Sokoła 4.
Łępkowski Grzegorz, ul. Mickiewicza 5.
Łoziński August, ul. Pańska 2.
Majewski Leonard, ul. 3-go Maja 8.
Majewski Władysław, ul. Wałowa 3.
Małachowski Godzimir, ul. Kościuszki 20. Ratusz.
Margasz Władysław Józef, ul. Teatralna 8.
Maryański Aleksander, pl. Maryacki l. 9.
Marynowski Zygmunt, ul. Kopernika 22.
Max Henryk, ul. Sykstuska 52.
Mayer Aleksander, ul. Hetmańska 6,

Menkes Adolf, ul. Kościuszki 2.
Michalewski Bronisław, ul. Słowackiego 6.
Mileński Zygmunt, pl. Maryacki 7.
Mikuliński Karol J., ul. Kraszewskiego 9.
Mochnacki Władysław, ul. Mickiewicza 5.
Morgenroth Szame, ul. Kołłątaja 1.
Nurkowski Feliks, pl. Bernardyński 12A.
Nussbrecher Leon, ul. 3-ciego Maja 13.
Obmiński Stanisław, ul. Akademicka 17.
Olbert Karol, ul. Kościuszki 5.
Ostaszewski Bronisław, ul. Teatralna 5.
Pająk Józef, ul. Kraszewskiego 13.
Paneth Seweryn, ul. Sykstuska 27.
Parnes Emil, ul. Hetmańska 22.
Pawęcki Leon, ul. Skarbkowska 19.
Paździera Karol, ul. Pańska 25.
Ploder August, ul. Szopena 5.
Pohl Samuel, ul. Sykstuska 19.
Pomianowski Aleksander, syndyk miejski, Ratusz.
Raabe Jakób, ul. Sykstuska 14.
Rares Adolf, ul. Skarbkowska 7.
Reiss Albert, Pasaż Hausmana 6.
Reiss Jakób, ul. Trzeciego Maja 21.
Reiter Eugeniusz, ul. Jagiellońska 7.
Rogalski Aleksander, ul. Kościuszki 16.
Roiński Emanuel, ul. Teatralna 1.
Romanowski Er., ul. Chorążczyzna 16.
Rosengarten Juliusz, ul. Sykstuska 21.
Rosmarin Adolf Abr., pl. Smolki 3.
Roth Maurycy, ul. Kopernika 9.
Schaff Szymon, ul. Hetmańska 22.
Schier Aleksander, ul. Kopernika 28.
Schrenzel Mojżesz Abr., ul. Karola Ludwika 29.
Semilski Teobald, ul. Ochronek 8.
Sietnicki Marjan, pl. Smolki 3.
Skałkowski Tadeusz, ul. Karola Ludwika 1.
Skowroński Zygmunt, Rynek 3.
Sokal Klemens, ul. Sykstuska 33.
Sokal Maksymilian, ul. Kazimierzowska 26.
Sokal Rubin, ul. 3-ciego Maja 7.
Sołowij Tadeusz, ul. Mickiewicza 3.
Sołowij Władysław, ul. Mickiewicza 3.

Srokowski Teofil, ul. Teatralna 7.
Stand Ozyasz, ul. Jagiellońska 16.
Starczewski Stanisław, ul. Mickiewicza 1.
Sumper-Solański Edward, ul. Piekarska 12.
Szafrański Włodzimierz, ul. Sobieskiego 9.
Szeliga Mieczysław, ul. Trzeciego Maja 18.
Szuchiewicz Mikołaj, ul. Kopernika 6.
Tenner Bernard, ul. Kościuszki 10.
Till Ernest, ul. Pańska 4.
Ungar Wiktor Henryk, pl. Maryacki 10.
Vogel Aleksander Bronisław, ul. Kopernika 7.
Waldmann Saul, ul. Sykstuska 42.
Wasser Ozyasz, ul. Trzeciego Maja 17.
Weinberg Salomon, ul. Sykstuska 12.
Weisstein Michał, ul. Kościuszki 5.
Werfel Dawid, ul. Sykstuska 26.
Witkowski Kazimierz Roman, ul. Kościuszki 8.
Wittlin B., ul. Sykstuska 37.
Wielochowski Józef, ul. Brajerowska 10.
Wróblewski Józef, ul. Kopernika 26.
Wojnarowski Feliks Józef, ul. Kalecza 9 A.
Zaderecki Michał, ul. Brajerowska 6.
Zbyszewski Stanisław, ul. Sykstuska 25.
Zion Leon, ul. Sykstuska 17.
Zion Ludwik, ul. Kościuszki 13.
Zipper Gerszon, ul. Kościuszki 22.

II.

WYKAZ

ulic, ró[illegible]ó, placów, ogrodów, cmentarzy i t. p. miejsc publicznych w porządk[illegible] alfabetycznym z określeniem i objaśnieniem ich powstania, położen[illegible] i nazwy, oraz godnych uwagi budynków. — (Liczby rzymskie obok [illegible]azwiska oznaczają, w której dzielnicy odnośna ulica leży, Śr. oznacza Śródmieście).

Ulica Adamowa (III)

prze[illegible] rogatką Żółkiewską od ulicy Żółkiewskiej do Gabry[illegible]ówki. Do r. 1871 nazywała się Żółkiewska boczna. Na[illegible]ę nadano jej dowolnie, a właściwie z powodu, że mie[illegible]kał przy niej w domu pod l. 1 rzeźnik Adam Jakub[illegible]wski, który posiadał sklep z wędlinami w mieście i na [illegible]stach mieszkańców zwanym był z imienia „Adama“, a nie z nazwiska.

Ulica Akademicka (I)

od p[illegible]acu Maryackiego do placu Akademickiego, nazwana od [illegible]k. Uniwersytetu czyli Akademii, do której prowadzi [illegible] miasta. Dzisiejsza ulica dawniej położoną była po obu [illegible]rzegach rzeki Pełtwi i do r. 1871 po lewym brzegu nazy[illegible]wała się: ul. św. Jana niższą, a po prawym: ul. św. [illegible]ana wyższą. W r. 1890 po zasklepieniu Pełtwi tworzy również dwie ulice przedzielone plantacyami.

L. 1. Gmach Banku hipotecznego zbudowany w r. 1872 podług projektu Fr. Pokutyńskiego.

L. 2. Hotel Żorża zbudowany w r. 1901 według projektu Hellmera i Felnera.

L. 7. Wspaniała kamienica Schneidra (w parterze kawiarnia).

L. 9. Szkoła wydziałowa żeńska im. królowej Jadwigi, przebudowana ze zwykłej kamienicy w r. 1888.

L. 10. Łazienki im. św. Anny z ładną kamienicą według projektu Jana Schulza.

L. 13. Kasyno mieszczańskie zbudowane w r. 1874 podług projektu L. Wierzbickiego. Przed Kasynem pomnik Kornela Ujejskiego, znakomitego poety polskiego, dłuta T. Popiela, odsłonięty 8 grudnia 1901.

L. 16. Ozdobna kamienica hrabiny Mniszech Wandalin.

L. 20. Kamienica Drągowskiego.

L. 28. Wspaniale urządzona kamienica Karola Richtmana.

Wzdłuż ulicy Akademickiej od kawiarni Schneidra do ulicy Fredry rozciągają się plantacye miejskie na miejscu zasklepionego koryta Pełtwi.

Akademicki plac (I)

do r. 1871 nazywał się placem św. Jana od figury św. Jana Nepomucena, ustawionej na moście nad Pełtwią, łączącym dzisiejszy plac Akademicki z ulicą Fredry. Z placu tego rozchodzą się ulice: Akademicka, Fredry, Ścieżkowa, św. Mikołaja, Mochnackiego Maurycego, Lelewela i Koralnicka.

L. 5. Wspaniale urządzona kamienica Karola Richtmana.

Na placu tym staraniem Koła literacko-artystycznego wystawiono pomnik znakomitego komedyo-pisarza Aleksandra hr. Fredry, dłuta Leonarda Marconiego.

Ul. Alembeków (III)

od ulicy Szpitalnej do ulicy Kotlarskiej. Nazwę otrzymała dopiero w r. 1895 w pamięć zasłużonej dla miasta lwowskiej rodziny patrycyuszowskiej Alembeków (lub Alnpechów) wymarłej w r. 1704.

L. 11. Szkoła miejska im. Czackiego zbudowana w r. 1897, podług projektu Kamienobrodzkiego.

Ul. św. Anny (II)

od ulicy Kazimierzowskiej do ulicy Jachowicza. Nowo otwarta i nazwana w r. 1895 od sąsiedniego kościoła św. Anny.

L. 2. Szkoła miejska im. św. Anny, (wejście od ulicy Kazimierzowskiej).

Ul. św. Antoniego (IV)

od ulicy Łyczakowskiej do ulicy Kurkowej, powstała z początkiem XIX wieku i nazwana od przyległego kościoła św. Antoniego.

L. 2. Probostwo św. Antoniego.

Ul. Arciszewskiego (III)

od ulicy Weteranów do ulicy Inwalidów. Nowo otwarta i nazwana w r. 1895 w pamięć słynnego generała artyleryi koronnej Krzysztofa Arciszewskiego († 1656), obrońcy Lwowa przeciw Bohdanowi Chmielnickiemu w r. 1648.

L. 1. Ujeżdżalnia wojskowa.

Ul. Arsenalska (Śr.)

z placu Dominikańskiego do ulicy Podwale. Do połowy wieku XVIII nazywała się ulicą Krzywe koło; do połowy XIX wieku ulicą Dominikańską wązką, a później do roku 1871 ulicą Zbrojowni wązką. Nazwę swoją nosi od budynku, w którym do r. 1772 mieścił się arsenał czyli cekhaus koronny albo królewski, założony przez króla Władysława IV w r. 1639.

Ul. Badenich (II)

z ulicy Matejki do ulicy Ujejskiego. Nowo otwarta i nazwana w r. 1895 w pamięć rodziny polskiej, Badenich, która wydała kilku wybitnych, i zasłużonych mężów dla kraju.

Ul. Balonowa (II)

z ulicy Żółkiewskiej do ulicy Zamarstynowskiej. Powstała i otrzymała nazwę w połowie XIX stulecia od realności hr. Łosiów z ogrodem gościnnym pod godłem „balona“.

L. 2. Probostwo św. Parascewii (Praksedy).

Ul. Barska (II)

od ulicy Grodeckiej do ulicy Krótkiej. Otwarta i nazwana w r. 1888 w pamięć Baru, miasteczka na Podolu, w którem zawiązaną została w r. 1768 słynna w dziejach Polski konfederacya barska.

Ul. Batorego Stefana (I)

od placu Halickiego do ulicy Pańskiej. Do połowy XVIII wieku nazywała się ulicą Garbarską, potem do r. 1871 ulicą Halickiego przedmieścia, a wkońcu do r. 1886 przedłużeniem ulicy Halickiej. Nazwana w pamięć 300-letniej rocznicy śmierci Stefana Batorego, wojewody Siedmiogrodzkiego (ur. 1533. um. 1586) a następnie króla Polskiego i Wielkiego księcia litewskiego, który panował od r. 1575 do 1586. Król ten otaczał miasto Lwów szczególniejszą opieką i obdarzył je wielu ważnymi przywilejami.

L. 1 i 3. *Pałac sprawiedliwości, Gmach c. k. Wyższego sądu krajowego* z okazałą klatką schodową i salą rozpraw, zbudowany 1892 r. podług projektu inżyniera Fr. Skowrona. Szczyt gmachu wieńczy grupa Sprawiedliwości dłuta L. Marconiego. — Gmach przerobiony z klasztoru Karmelitów bosych, zniesionego w r. 1784. W tyle cofnięte od ulicy więzienia śledcze c. k. Sądu karnego.

L. 5. *C. k. Wyższe Gimnazyum im. Franciszka Józefa* postawione w r. 1876 podług projektu J. Hochbergera. Na środkowym ryzalicie w nyżach filarów międzyokiennych na II piętrze posągi: Kopernika, Mickiewicza, Czackiego, Ossolińskiego, Poniadeckiego i Długosza (dłuta T. Barącza). — Założone z początkiem roku szkolnego 1858 jako czteroklasowe gimnazyum z językiem wykładowym polskim. W r. 1867 zorganizowano prowizorycznie jako 8-klasowe, a w r. 1870 uzupełniono je i urządzono stanowczo jako państwowe wyższe gimn.

L. 12 i 14. Okazałe kamienice Mrazka.

L. 30. Szkoła miejska ludowa żeńska im. Klementyny Tańskiej, oddzielona od szkoły im. królowej Jadwigi. Wejdzie w życie 1 września 1902.

L. 34. Kamienica Lewakowskich. W kamienicy tej mieszkał i umarł w r. 1876 sławny poeta Seweryn Goszczyński, Belwederczyk, co jest uwiecznione tablicą pamiątkową, umieszczoną nad bramą wjazdową.

Od ulicy Fredry wzdłuż ulicy Batorego do ulicy Pańskiej rozciągają się plantacye miejskie.

Ul. Beisera Mojżesza (III)

od ulicy Czackiego do ulicy Rybiej. Do roku 1871 nazywała się ulicą Maryi Śnieżnej boczną, a do roku 1885 ulicą Mosiężną. Nazwana w pamięć Beisera Mojżesza (ur. we Lwowie 1806) lekarza lwowskiego, zasłużonego filantropa. W r. 1850 osiadł we Lwowie. Leczył bezpłatnie i dzielił się z ubogimi tak, że ofiarność jego i bezinteresowność stała się prawie przysłowiową. Gmina m. Lwowa nadała mu obywatelstwo honorowe. Umarł w r. 1880, a pogrzeb jego odbył się na koszt miasta i był wielką manifestacyą. Najwyżsi dygnitarze krajowi i rządowi, deputacye i stowarzyszenia, oraz wielotysięczny tłum odprowadził dobroczyńcę ludzkości na miejsce wiecznego spoczynku. Rada miejska postawiła na grobie pomnik, a siostrze zmarłego, pozostałej bez środków do życia, uchwaliła wypłacać dożywotną roczną pensyę 600 K.

Ul. Bema Józefa (II)

z ulicy Grodeckiej do ulicy Janowskiej. Nowo otwarta i nazwana w r. 1885 w pamięć Bema Józefa (ur. w r. 1791) znakomitego generała polskiego z powstania narodowego w r. 1831 i wojny węgierskiej w r. 1849. W r. 1848 w marcu był we Lwowie, a wkrótce potem w październiku kierował obroną Wiednia. W wojnie węgierskiej złożył dowody niezwykłej waleczności i wielkiego talentu wojskowego. Szczególnie sławną jest jego kampania Siedmiogrodzka. Umarł w r. 1850. W r. 1880 Węgrzy wznieśli mu pomnik w Marosz Vasarhely.

L. 1. Ochronka małych dzieci.
L. 6. Kamienica malarzy braci Flecków.
L. 11 i 13. Remiza tramwaju konnego.
L. 16. Strażnica ogniowa miasta Lwowa.
L. 25 i 27 piękne wille Bauera.

Bema plac (II)

otwarty i nazwany w r. 1885. Z placu tego prowadzą ulice: Bema, Kordeckiego i Dekerta.

Na placu tym w odpowiednich porach odbywają się jarmarki, które dawniej miały siedlisko swoje na placu św. Jura.

L. 1. willa ks. Krasowskiego.
L. 3. „ Edwarda Machana.
L. 4 „ Bauera.

Pośrodku placu miejska strażnica ogniowa.

Ul. Benedyktyńska (III)

z placu Strzeleckiego na plac Benedyktyński, powstała z początkiem XIX stulecia i nazwana od sąsiedniego klasztoru PP. Benedyktynek obrz. łać.

Benedyktyński plac (III)

powstał z początkiem XIX wieku. Z placu tego prowadzą ulice: Benedyktyńska, Szkarpowa, Piesza, Czackiego, Śnieżna i Kohnowska.

L. 2 i 3. *Kościół PP. Benedyktynek* (Wszystkich Świętych) z klasztorem założony przez Adama i Katarzynę Szaparowskich 1595 r., poświęcony 1597 r. Po pod wieżę na dzwony z bogato rzeźbioną atyką i posągami świętych wstępuje się do kościoła. Wewnątrz jedna nawa. Ściany zdobne w pilastry, między któremi nyże z arkadami. Od strony południowej symetrycznie do nyż okna. Nawa pokryta sklepieniem z lunetami. W głównym ołtarzu, malowany na drzewie, obraz Matki Boskiej na tle złoconem, unoszącej się przed apostołami i świętymi. W bocznym ołtarzu, po lewej stronie obok ambony, posąg Chrystusa, rzeźba realistyczna z drzewa.

Wejście do klasztoru tworzy loggia w stylu włoskim. Mieści się w nim szkoła wydziałowa żeńska. Stiuki i rzeźby sal i refektarza zasługują na uwagę. Klasztor posiadał do niedawna cenny zbiór tkanin i kobierców.

Str 33. KOŚCIÓŁ OO. BERNARDYNÓW.

Ul. Berka (III)

od ulicy Słonecznej do ulicy Źródlanej. Do r. 1871 nazywała się ulicą Słoneczną boczną. Nazwana w pamięć Berka Joselowicza, izraelity warszawskiego (ur. w Kretyndze w pow. Felszewskim), który w r. 1794 sformował pułk lekkiej kawaleryi, a po rozbiciu tegoż przez Suworowa zaciągnął się do legionów Dąbrowskiego, gdzie awansował na oficera. Zginął pod Kockiem w r. 1809 w walce z Austryjakami.

Ul. Bernardyńska (Śródm.)

z ulicy Wałowej do ulicy Sobieskiego, powstała z początkiem XIX w. Do r. 1871 nazywała się ulicą Bernardyńską wyższą albo Bernardyńską przecznicą. Nazwę nosi od sąsiedniego klasztoru OO. Bernardynów.

Bernardyński plac (Śródm.)

przed kościołem OO. Bernardynów, powstał z początkiem XIX w. po zniesieniu fortyfikacyi klasztoru OO. Bernardynów, do którego przytyka. Plac ten łączy się z placem Halickim i wylotami ulic: Czarnieckiego, Piekarskiej i Pańskiej.

L. 1. 2. Nowobudujące się kamienice Spenadla (dawniej ogród pod Słowikami i znany Etablisement Eli).

Kościół OO. Bernardynów, św. Andrzeja założony w r. 1460 przez Andrzeja Odrowąża. Pierwotnie był z drzewa, a następnie z pruskiego muru. Budowę teraźniejszego zaczęto r. 1601 kosztem Jerzego Mniszcha, wojewody sandomierskiego i starosty lwowskiego, króla Zygmunta III i składek dobrowolnych pod dozorem zakonnika Avellidesa. Po śmierci jego w r. 1619 powierzono kierownictwo budowy Włochowi, budowniczemu Ambrożemu Przychylnemu. — Klasztor zbudowano po wykończeniu kościoła według wskazówek władzy miejskiej. Otoczony w trójkąt murami tworzył silną odrębną warownię, przyległą do murów miejskich. — W r. 1630 poświęcono kościół pod wezwaniem św. Andrzeja. W r. 1785 cesarz Józef II. zniósł klasztor, lecz wkrótce cofnął ten dekret podczas pobytu we Lwowie. Cały zbudowany jest z ciosu w stylu renesansowym

z przyczołkową fasadą o malowniczej ornamentacyi z herbami Polski i Litwy, i posągami świętych. Przy drzwiach wstępnych wykuty pomnik Stanisława Wyżyckiego z r. 1680. Wnętrze o trzech nawach. Freski nawy środkowej z XVIII wieku przedstawiają gloryfikacyę św. Andrzeja i bł. Jana z Dukli. Malowali je artyści lwowscy: Bartnicki, Mazurkiewicz i Sroczyński, odnowił zaś w roku 1838 Marcin Jabłoński.

Przy pierwszym filarze z prawej strony ołtarz św. Jana Kapistrana; w nawie ołtarz św. Józefa, obok w ołtarzu rzeźba Chrystusa ukrzyżowanego z posągami Adama i Ewy; następnie ołtarz św. Tekli. Przy 2-im filarze nawy w ołtarzu obraz św. Andrzeja, przy 3-cim św. Jana z Alkantary (pędzla włoskiego). Na ścianie w ołtarzu św. Michał (kopia z Guido Reniego). Na filarze nawy pomnik Stanisława Pilata (†1866) dłuta Parysa Filipiego. W nawie głównej po prawej ołtarz św. Antoniego. Ściany presbiteryum zdobią obrazy przedstawiające cuda bł. Jana z Dukli (1483). Poza ołtarzem głównym chór zakonników z pięknie rzeźbionemi stalami z w. XVIII. W ołtarzu srebrna trumna z relikwiami bł. Jana z Dukli. Na ścianie absydy wspaniały obraz Ukrzyżowanego według Rubensa malowany przez Franciszka Lekszyckiego († 1668). W zakrystyi portrety królów i dobrodziejów klasztoru, bogate aparaty kościelne, srebrne wota, między innemi srebrna tablica z widokiem Lwowa. ofiarowana przez miasto po oblężeniu przez Chmielnickiego r. 1648. — Po lewej stronie od głównego ołtarza, ołtarz Matki Boskiej z obrazem na tle złoconem, obok ołtarz ofiarowania Jezusa. Przy 1-ym filarze ołtarz św. Franciszka, przy 2 gim ołtarz Trzech króli. Na tym filarze tablica pamiątkowa Probusa Barczewskiego (†1884). Przy następnym filarze od nawy tablica pamiątkowa poety Mieczysława Romanowskiego († 1863). W krużganku klasztornym na dole na ścianach duże obrazy stacyi męki Pańskiej pędzla Łukasza Dolińskiego.

Z przedsionka na dole wejście do *Archiwum aktów grodzkich i ziemskich.* (Archivum actorum

antiquorum) 34 grodów i ziemstw polskich. Dostały się one Austryi z województwami, które otrzymała przy pierwszym rozbiorze Polski. Wydział stanowy wyjednał u rządu środki materyalne na uporządkowanie jego, które rozpoczęto w r. 1787, a ukończono r. 1800. Od r. 1869 znajduje się to archiwum pod zarządem Wydziału krajowego.

Przed kościołem koryncka kolumna z posągiem błog. Jana z Dukli z podniesionemi ku niebu rękami, postawiona w 1649 r. na pamiątkę oswobodzenia miasta od oblężenia Chmielnickiego i Tuhaj-beja, chana tatarskiego w r. 1648.

L. 4. Gmach Towarzystwa kupców i młodzieży handlowej. Na frontonie narożnym drugiego piętra piękna statua Panny Maryi.

L. 5. Hotel Warszawski (własność dr. A. Czyżewicza).

L. 6. Jeneralna komenda XI. korpusu armii.

L. 8. Hotel Krakowski, własność spadkob. Barącza.

L. 9. Hotel Metropol z kawiarnią.

L. 16. Wejście do Hali targowej o żelaznej konstrukcyi (bazaru targowego).

L. 17. Kamienica Towarzystwa stolarskiego ze składem wyrobów tego towarzystwa.

Na placu tym od ulicy Czarnieckiego do ulicy Pańskiej plantacye miejskie.

Ul. Bernsteina Marka (III)

od ul. Kazimierzowskiej do ul. Rapaporta, nowo otwarta i nazwana w r. 1895 w pamięć Bernsteina Marka, twórcy fundacyi dla izraelickich uczniów rzemieślniczych i terminatorów.

Bielosko (I)

(właściwie Belloskie). Folwark za rogatką Zieloną, przy drodze Sichowskiej, otrzymał przekręconą nazwę od Belli Tomasza, rajcy miasta z końca XVII. w., który miał tu posiadłość, obecnie własność Herzmanków.

Ul. Bielowskiego Augusta (I)

z ul. Chorążczyzny do ul. Krętej, nowo otwarta i nazwana w r. 1895 ku czci Bielowskiego Augusta, dyre-

ktora zakładu naukowego imienia Ossolińskich, poety i historyka (ur. 1806 w Krechowie, um. w r. 1876).

Wprost tej ulicy wejście do pasażu Mikolascha od ulicy Krętej.

Ul. Bilińskich (I—II)

z ulicy Grodeckiej do ulicy Polnej, nowo otwarta i nazwana w r. 1892 w pamięć Antoniego i Waleryi Bilińskich, obywateli ziemskich, twórców fundacyi dla nieuleczalnych chorych.

L. 9. Dom dla nieuleczalnych chorych im. Bilińskich.

Ul. Blacharska (Śr.)

z placu Wekslarskiego do ulicy Ormiańskiej, istnieje od XIV wieku. Do r. 1871 nazywała się Żydowską, albo Ruską boczną lub Dominikańską boczną. Nazwę swą otrzymała od pracowni blacharskich, które istniały do niedawna przy tej ulicy.

L. 1. Kamienica Konwentu OO. Dominikanów.
L. 3. Kamienica w rozbiórce, celem rozszerzenia placu Dominikańskiego.
L. 4. Kamienica Towarzystwa lekarskiego lwowskiego.
L. 10. Pałac ks. Kaliksta Ponińskiego (dawny dom Sobieskiego).
L. 11 i 15. Własność Instytutu Stauropigii.
L. 18. Własność Towarzystwa „Proświta".
L. 19. Tu godna uwagi barokowa brama, która prowadzi do podsieni sklepionej beczkowato z lunetami, a w podwórzu resztki zachowanych konsol kamiennych, podpierających ganek.
L. 27. Przeszedłszy przez sień, najdawniejsza *Synagoga żydowska*, (z początku XVI w.). Tworzy ona czworoboczną salę 9·2 m. szeroką, 18 m. długą, pokrytą gotyckiem sklepieniem z żebrami wspierającemi się na konsolach renesansowych. Ołtarz i nasada odpornego filaru, wystającego ponad dobudowanym przedsionkiem, są także renesansowe.

Błonie Janowskie (II)

za dworcem głównym kolei państwowej ku Biłohorszczy, nazwane od położenia w kierunku ku miasteczku Janowu,

dawniej służyło do wyścigów konnych, obecnie dla przeglądu garnizonu lwowskiego.

Ul. Błotna (II)

od ulicy Polnej do ulicy 29 Listopada. Nazwę tę posiada od początku XIX stulecia od rozległych błot i trzęsawisk, które przedtem w tej stronie istniały.

Ul. Boczkowskiego Kaspra (II)

z ulicy Grodeckiej do ulicy Kordeckiego, nowo otwarta i nazwana w r. 1892 w pamięć Kaspra Boczkowskiego, obywatela m. Lwowa (zmarłego w r. 1873), twórcy fundacyi stypendyjnej dla młodzieży.

Ul. Boczna (II)

od ulicy Brajerowskiej ku ulicy Krasickich, na razie bez wyjścia, otwarta i nazwana w r. 1898 od położenia bocznego do ulicy Brajerowskiej.

L. 1. Pałac hrabiny Maryi Drohojowskiej.
L. 2. Willa dra Tatarczucha.

Bodnarówka (I)

Folwark za rogatką Stryjską. Nazwa przekręcona z Bednarówki.

Za rogatką cegielnie: Grudera Arona i Połturaka Mojżesza.

Bogdanówka (II)

Osada za rogatką Grodecką ku drodze Lubieńskiej, nazwana od ormiańskiej rodziny Bogdanowiczów, którzy z początkiem XVII w. założyli tu folwark.

L. 10. Fabryka wódek Sprechera J. spadkobierców.
L. 17. Fabryka Piotrowicza i Szumana.

Na Bogdanówce znajduje się szkoła c. k. straży Skarbowej założona w r. 1892/3 przez Witołda Morę Korytowskiego.

Ul. Bogusławskiego (I)

od ulicy św. Łazarza do ulicy Pełczyńskiej. Do r. 1871 nazywała się ulicą Kościckiego. Nazwa obecna dotyczy Wojciecha Bogusławskiego, pisarza dramatycznego, zna-

komitego aktora, twórcy teatru narodowego w Polsce i założyciela pierwszego teatru we Lwowie w r. 1795 (ur. 1757 w Glinnie pod Poznaniem — um. 1829 w Warszawie).

L. 9 i 11. Ajencya piwa Ozyasza Wixla. (Dawniej własność Aszpergerów, sławnej rodziny artystów dramatycznych, tak zwana Aszpergerówka).

Ul. Boimów (Śr.)

z ulicy Teatralnej do ulicy za Zbrojownią, założona jeszcze w wieku XIV. Do początku wieku XIX nazywała się Zarwanicą albo Serwańską; do roku 1871 nazywała się od ulicy Teatralnej ulicą Kapitulną, w dalszym ciągu Wekslarską a w końcu Żydowską; do roku 1888 cała nazywała się Wekslarską. Nazwana w pamięć Boimów, znakomitej rodziny patrycyuszów lwowskich z XVII w., których protoplasta Jerzy, przybysz z Węgier, założył w r. 1610 piękną kaplicę tak zwaną Ogrojcową przy katedrze lwowskiej. Synowie jego jako kupcy i lekarze do początku XVIII stulecia odgrywali wybitną rolę w dziejach miasta.

L. 1 i 3. Własność kapituły rzym. kat.

L. 2. Własność spadkob. Kiselki.

L. 20. Na ścianie tej kamienicy wmurowany herb kamienny miasta Lwowa z r. 1633 oznacza, że ten dom prawem wieczystej dzierżawy był zamieszkały przez prywatnych.

L. 32. Zasługuje na uwagę resztkami zniszczonych rzeźb u okien, bramy, żeber sklepionych, i herbem miasta z początku XVIII w. Kamienica ta miała należeć do słynnego budowniczego z XVIII w. Ambrożego Przychylnego.

Ul. Bożnicza (III)

z Targowicy zbożowej do ulicy Żółkiewskiej, nazywała się do r. 1871 ulicą Synagogi.

L. 4 i 5. Synagoga.

L. 26. *Synagoga* (patrz ul. Owocowa).

Ul. Brajerowska (II)

od ulicy Mickiewicza nowo otwarta i nazwana w roku 1885 od Brajera Emila, obywatela miejskiego, który ją założył na własnych gruntach.

L. 8. Willa Emila Bertemiliana Breuera.
L. 16. Zaklad ubezpieczenia robotników od wypadków.
L. 18. Willa Tatarczucha.

Ul. Cebulna (III)

z placu Krakowskiego do ulicy Bożniczej, do r. 1871 nazywala się ulicą Cebulanką a w dalszym ciągu Chasidim przecznica. Nazwę nosi od licznych przekupniów cebuli, mających tu miejsce zbytu.

Cesarski Lasek (IV)

na wzgórzach od Zniesienia powyżej ulic: Piaskowej i Leśnej, (do r. 1780 Lonszanówka), nazwany od cesarza Józefa II., który podczas pobytu we Lwowie r. 1780 odwiedził to piękne wówczas ustronie.

Ul. Cetnerowska (IV)

z ulicy Łyczakowskiej do Cetnerówki, do r. 1870 nazywała się ulicą Łyczakowską boczną.

L. 15. Ujeżdżalnia kryta polskiego Towarzystwa gimnastycznego „Sokół“ wybudowana w r. 1898.
L. 39. Willa na Cetnerówce (patrz poniżej).

Cetnerówka (I)

Folwark za cmentarzem Łyczakowskim przy ulicy Cetnerowskiej nazwany od Ignacego Cetnera, wojewody belzkiego, który przy końcu XVIII w. założył w tem miejcu uroczą siedzibę z ogrodem.

Ul. Chodkiewicza (II)

z ulicy Nabielaka do ulicy Krzyżowej, nowo otworzona i nazwana w r. 1909 w pamięć Jana Karola Chodkiewicza, hetmana wielkolitewskiego, jednego z najznakomitszych wodzów polskich, wojewody wileńskiego, zwycięzcy pod Kirchholmem (1605) i pod Chocimem w roku 1621.

Ul. Chodorowskiego (I)

z ulicy Wronowskich do ulicy św. Łazarza. Do roku 1871 nazywała się ulicą Ubogich boczną, nazwana w pamięć Jana Chodorowskiego, stolnika lwowskiego, dobro-

czyńcy dawnego szpitala św. Ducha, któremu zapisał w r. 1457 trzy wsie.

Ul. Chorążczyzna (I)

od ulicy Krzywej do ulicy Ossolińskich. Do roku 1881 nazywała się w początkowej części ul. Chorążczyzna wyższa, a w dalszej ul. Chorążczyzna niższa. Nazwę nosi od Stefana Potockiego, chorążego wielkokoronnego, który z początkiem XVIII wieku miał w tej stronie miasta swoją posiadłość.

L. 1. Szkoła wydziałowa im. królowej Jadwigi (front od ulicy Akademickiej).
L. 2 i 4. Kawiarnia Schneidra.
L. 15. Zakład elektrotechniczny Rychnowskiego.
L. 17 i 19. Dom naftowy własność W. Wolskiego i Odrzywolskiego. Wydawnictwo „Słowa Polskiego". Warte zwiedzenia zakłady typograficzne „Słowa Polskiego" za zgłoszeniem się do Administracyi.
L. 20 i 21. Łaźnia parowa fundacyi R. Ducheńskiego.
L. 24. Zakład krowiankowy Dra Antoniego Barańskiego.

Przed domem naftowym na placu Dąbrowskiego Wacława plantacye miejskie.

Ul. Chrzanowskiej (II)

od ul. Leona Sapiehy do ulicy Kopernika, nowo otwarta w roku 1888 w pamięć Chrzanowskiej Anny Doroty, z domu de Frezen, żony Jana Samuela, dowódcy nad załogą zamku w Trembowli, słynnej z bohaterskiej odwagi, okazanej w czasie oblężenia Trembowli przez Turków w roku 1675.

L. 2. Szkoła miejska im. Maryi Magdaleny wybudowana w r. 1884.

Przy ulicy tej piękne wille Ramułta, Zielińskiego i innych np. L. 8 Willa hr. Skarbka.

Ul. Cicha (I)

z placu Dąbrowskiego Wacława ku ulicy Ossolińskich bez wyjścia. Do roku 1871 nazywała się ulicą Chorążczyzny ślepą.

L. 1. Kamienica Towarzystwa oficyalistów prywatnych.

L. 2. Wejście do pałacu Romana hr. Potockiego.

Uliczką tą przez kamienicę Sapiehów, która tworzy rodzaj pasażu, można przejść na ulicę Ossolińskich.

Ul. Cłowa (IV)

od ulicy Czarnieckiego do ulicy Piekarskiej, do r. 1871 nosiła nazwę ulicy Celnej, nazwana od przyległej c. k. komory (celnej) cłowej umieszczonej w skasowanym w r. 1782 klasztorze PP. Bernardynek.

L. 1. *Komora cłowa*, zabudowanie otoczone murem, mieści się w dawnym klasztorze PP. Bernardynek.

Cłowy plac (IV)

do roku 1871 nazywał się placem celnym. Z placu tego prowadzą ulice: Czarnieckiego w przeciwległych kierunkach, Łyczakowska i Cłowa.

L. 1. C. k. Urząd probierczy oraz wymiany złota i srebra zwany dawniej Krajowym mienniczo-probierczym i urzędem wymiany złota i srebra, ustanowionym został w r. 1775.

Ul. Cmentarna (II)

z ulicy Szeptyckich do obecnie zaniechanego cmentarza Grodeckiego.

Cmentarz Grodecki (II)

Wejście od ulicy Szeptyckich. Założony przy końcu XVII wieku, zamknięty został w r. 1875 i w znacznej części dziś zniesiony. Nazwany od położenia obok ulicy Grodeckiej. Na tym cmentarzu opuszczonym i zniszczonym, znajduje się jeszcze kilka grobów z pomnikami będącymi lepszymi utworami rzeźby.

Cmentarz Janowski (II)

przy ulicy Janowskiej, założony w r. 1888 i nazwany od położenia przy ulicy Janowskiej.

Cmentarz Łyczakowski (IV)

Wejście od ulicy św. Piotra na wprost ulicy Piekarskiej. Założony przy końcu XVI wieku. Nazwany od położenia przy ul. Łyczakowskiej.

Już w r. 1567 chowano zmarłych w tem miejscu. Dzisiejszy kształt i obszar pochodzi z r. 1855 i 1861. Pięknie rozprowadzone dróżki i ścieżki są ocienione drzewami, na tle których w porze wiosennej i letniej odbijają się smętne pomniki grobowe. Najdawniejsze pomniki znajdują się w środkowej części cmentarza w sąsiedztwie kaplicy Borkowskich i Krzyżanowskich. Brama cmentarna zbudowana z ciosu w stylu gotyckim.

Godne uwagi są pomniki: Seweryna Goszczyńskiego, Artura Grottgera, Włodzimierza Barwińskiego, Markiana Szaszkiewicza, Torosiewicza, Weteranów z r. 1831, Jana Dobrzańskiego, Karola Szajnochy i innych, a głównie kolumna Napoleona Ordona, obok której znajdują się pamiątkowe krzyże: r. 1831, 1863 i krożański. Nadto godnych uwagi co do budowli jest wiele grobowców i kaplic.

Cmentarz Paparówka (III)

zwany także „na Paparówce". przy ul. Zamkowej, założony w XVII w., a zamknięty w r. 1856 i dziś prawie zniesiony. Nazwany był od rodziny Paparów, na których gruntach został założony, na północnym stoku góry zamkowej, nad magazynami dworca Podzamcza. Większa część jest zabraną pod budowę dworca i toru kolejowego, a pozostała jest zupełnie zniszczoną.

Cmentarz Stryjski (I)

przy ul. Stryjskiej, założony z początkiem XIX wieku, rozszerzony w r. 1880, zamknięty w r. 1893, nazwany od położenia przy ulicy tej samej nazwy. Dawny cmentarz Stryjski znajdował się w południowej stronie parku stryjskiego, pomiędzy ulicami Henryka Dąbrowskiego, Stryjską i Puławskiego, obecnie w przeważnej części zabudowany prywatnymi budynkami.

Cmentarz żydowski stary (II)

leży między ulicami: Kleparowską, Meiselsa, Szpitalną i Rappaporta, założony w XIV w., a zamknięty w r. 1855, przeznaczony był wyłącznie dla żydów.

Od ulicy Rappaporta na gruntach tego cmentarza wybudowany został staraniem dyrektora Lazarusa Szpital żydowski.

Cmentarz żydowski nowy (II)

przy ulicy Pilichowskiej, w bezpośredniem sąsiedztwie z cmentarzem Janowskim. Założony w r. 1855. Przeznaczony wyłącznie dla żydów, posiada wiele okazałych pomników.

Corso (I—IV)

(Korso). Droga obwodowa w około miasta, rozpoczęta w r. 1899 i dotąd w części zrobiona, mianowicie od ul. Łyczakowskiej przez park Łyczakowski, skąd pójdzie przez Cetnerówkę, Pohulankę, Snopków, Żelazną wodę, i połączy się z już urządzonem Corsem w Parku Kilińskiego; przejdzie dalej przez ul. Wulecką, Issakowicza, Krzyżową lub Bajki; stąd wejdzie w ul. na Błonie, ul. Janowską, gruntami Pilichowskiemi, przez górę Wiśniowskiego ku miastu, w dalszej zaś odnodze, ul. Kleparowską, Weteranów, obok wału kolejowego przez ul. Zamarstynowską, ul. Objazd, przetnie ul. Żółkiewską i ul. Tatarską, stokiem Wysokiego Zamku, drogą Kisielki, podnóżem Lwiej góry, przez Cesarski lasek, gruntami na stokach wzgórzy Łyczakowskich do ul. Łyczakowskiej. Długość jego wynosić będzie około 25 klm. Nazwa pochodzi od włoskiego słowa „corso“, oznaczającego plac gonitwy, wyścigów lub miejsce publicznych przejażdżek, przechadzek i zabaw.

Ul. Cytadeli (I)

z ul. Ossolińskich ku Cytadeli, do roku 1871 nosiła nazwę ulicy Biblioteki, nazwana od cytadeli wzniesionej na górze Wronowskich w latach 1855 do 1857.

L. 3. Willa Dąbczańskich.

Ul. Czackiego (III)

z placu Benedyktynek do Starego Rynku, do r. 1871 nazywała się ulicą Benedyktyńską przecznicą. Obecnie nazwę nosi w pamięć Tadeusza Czackiego (ur. w r. 1765 w Porycku, um. 1813 w Dubnie), znakomitego historyka, krzewiciela oświaty w Polsce i założyciela w r. 1805 sławnego liceum Krzemienieckiego, które wydało tak wielu ludzi znakomitych.

Ul. Czarna (III)

z ulicy Starozakonnej do placu św. Teodora, do r. 1871 nazywała się ulicą Starozakonną boczną. Nazwa jej żartobliwa na oznaczenie zewnętrznego jej wyglądu czarnego od zaniedbania.

Ul. Czarnieckiego (Śr., I i IV)

od placu Bernardyńskiego do ulicy Teatyńskiej, do r. 1871 w początkowej części nosiła nazwę ulicy Pańskiej wyższej, a w końcowej placem Arcybiskupim. Nazwana w pamięć Stefana Czarnieckiego, hetmana pol. kor. i wojewody kijowskiego, herbu Łodzia, jednego z najznakomitszych wodzów polskich, wsławionego w bitwach pod Żółtemi wodami (1648), pod Zborowem (1649), Beresteczkiem (1651) i t. d. Umarł w r. 1665 we wsi Sokołowie.

L. 1. Kamienica Towarzystwa kupców i młodzieży handlowej.

L. 3. Okazała kamienica w nowym stylu Łączyńskich.

L. 5. Strażnica pożarna z cegły w stylu średniowiecznym pokryta dachówką.

L. 7. Strażnica wojskowa.

L. 8. W kamienicy tej (dawniej Lundów) z rzeźbami na rezalicie mieści się Galicyjskie Towarzystwo muzyczne, założone w r. 1866, a zamienione na konserwatoryum w r. 1880.

L. 14 i 16. Pałac Namiestnikowski.

L. 18. Trzypiętrowy budynek c. k. Namiestnictwa (proj. Księżarskiego), w którym zasługuje na uwagę główna klatka schodowa (przez L. Marconiego). Dawniej w tem miejscu stała kamienica Młockiego, zdobna płaskorzeźbami z wojny Trojańskiej, znajdującemi się obecnie w Muzeum przemysłowem w Ratuszu.

L. 20. Konwent OO. Karmelitów.

Kościół OO. Karmelitów św. Michała wzniesiony w r. 1634 fundacyą Aleksandra z Ostroga, ks. Zasławskiego i Aleksandra Kuropatwy, kanclerza lwowskiego. W r. 1642 wprowadzono tu Karmelitów bosych, a gdy tychże w r. 1784 zniesiono, objęli go Reformaci, a po nich w r. 1789 Karmelici trzewiczkowi. Tworzył on dawniej odrębną silną wa-

rownię, pamiętną mężną obroną przeciw Karolowi XII, królowi szwedzkiemu (1704) i zdobyciem przez tegoż. Na murze szkarpowym z dawnej fortyfikacyi od ulicy Karmelickiej herby i napisy odnoszą się do króla Jana III. Wewnątrz kościoła trzy nawy (środkowa 10 m. szeroka). Prócz ołtarzy pędzla zakonnika G. Czajkowskiego, pomnik jenerała Józefa Dwernickiego (ur. 1779 † 1857), postawiony r. 1864, dłuta Parysa Filipiego. Dalej pomnik z czarnego marmuru w stylu rokoko, z portretem Piotra Branickiego z r. 1762. W ołtarzu zamykającym nawę cudowny obraz Chrystusa upadającego pod krzyżem, z czasów założenia kościoła. Ołtarz główny posiada starodawny obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem Jezus. Dębowe stalle w około ołtarza wykonane w r. 1887 (proj. W. Halickiego). Po lewej stronie pomnik poety Józefa Dunin Borkowskiego († 1343). Na ścianie pomnik Felicyi Boberskiej († 1889) dłuta Lewandowskiego. W ołtarzu nawy lewej św. Tadeusz w srebrnej szacie.

W klasztorze Archiwum karmelickie, zawiera materyały do dziejów kościoła i klasztoru, jak również i wiele innych ciekawych zapisków.

Naprzeciw kościoła OO. Karmelitów na Wałach Gubernatorskich, obok budynku Gimnazyum niemieckiego, opuszczony i zrujnowany budynek w kształcie baszty, wzniesiony w połowie XVI w. służył za prochownię, później magazyn zbożowy, a do niedawna za skład c. k. artyleryi, który w oblężeniach miasta odgrywał ważną rolę.

L. 26. Własność Towarzystwa im. Tarasa Szewczenki.
L. 28. Własność Wajdów.
L. 30. Seminaryum duchowne łacińskie.

Kościół Ofiarowania N. P. Maryi przy seminaryum kleryków obrz. łać. obok pałacu arcybiskupa, założony r. 1644 przez Jakóba Sobieskiego, kasztelana krakowskiego, dla Karmelitanek reguły św. Teresy (zniesionych r. 1792), odrestaurowany w r. 1840, w stylu baroka włoskiego, z fasadą wykonaną z kamienia. W środku jedna nawa w kształcie krzyża z kopułą. Ołtarz główny z obrazem Ofia-

rowania (Alojzego Reichana z r. 1843). Boczne ołtarze: świętego Jana Kantego i Jana Nepomucena. W kaplicy po prawej stronie obraz Niepokalanego Poczęcia. Na ścianie mały obraz Jezusa upadającego pod krzyżem (pędzla kleryka Seweryna Koszowskiego z r. 1848).

L. 32. Pałac arcybiskupów obrz. łać. zbudowany r. 1844, kosztem arcybiskupa Franciszka Piszteka (proj. Jana Salzmana), odrestaurowany r. 1886.

Wzdłuż ulicy Czarnieckiego od strażnicy wojskowej rozciągają się plantacye miejskie, tak zwane Wały gubernatorskie.

Ul. Dąbrowskiego Henryka (I)

z ulicy Stryjskiej do ul. Puławskiego, do r. 1885 nazywała się ul. Cegielnianą, nazwana ku czci Jana Henryka Dąbrowskiego, generała polskiego, twórcy legionów polskich we Włoszech w r. 1796, które brały udział we wszystkich wojnach Napoleońskich. W r. 1815 wrócił do Polski i został mianowany senatorem wojewodą. Umarł w r. 1818.

Wzdłuż całej ulicy zbudowane są piękne wille, służące po największej części za letnie mieszkania dla Lwowian.

Dąbrowskiego Wacława plac (I).

przy ulicy Chorążczyzny, do r. 1892 zwany był placem Chorążczyzny, nazwany ku czci Wacława Dąbrowskiego (ur. w r. 1823), prezydenta miasta Lwowa, dwukrotnie wybieranego, z zawodu lakiernika, za którego prezydentury powstało kilka nowych szkół, budowa kilku gmachów szkolnych, częściowe pokrycie Pełtwi, wybrukowanie dwóch dzielnic i t. p. (Um. w r. 1887).

L. 2. Kamienica Dąbrowskich, w której mieszkał i umarł prezydent m. Lwowa Wacław Dąbrowski.

L. 3. Łaźnia miejska im. Romana Ducheńskiego, przekazana legatem fundacyjnym gminie m. Lwowa.

L. 4 i 5 Kamienica Towarzystwa wzaj. pomocy urzędników prywatnych, założonego w r. 1868.

L. 7. Willa Szydłowskich.

Ul. Dekerta (II)

od ul. Kościopalnej (obecnie króla Leszczyńskiego) do ul. Bema. Nowo otwarta i nazwana w r. 1895 w pamięć Jana Dekerta. prezydenta miasta Warszawy w czasie Sejmu czteroletniego, który pracował głównie nad podniesieniem stanu mieszczańskiego.

Ul. Długosza (I).

od ul. św. Mikołaja do ul. Supińskiego. Do r. 1885 nazywała się ulicą Kurnicką. Nazwana w cześć księdza Jana Długosza znakomitego dziejopisarza polskiego z 15 wieku. który umarł w r. 1480 jako arcybiskup lwowski.

L. 2. i 4. Ogród botaniczny i Uniwersytet (wejście od ulicy św. Mikołaja).

L. 6. Instytut mineralogiczno-chemiczny zbudowany w r. 1892 podług projektu inżyniera Risoriego.

L. 11. Willa Hochbergera Juliusza.

L. 17. Zakład wychowawczy dziewcząt ruskich.

L. 25. Kamienica Supińskich, w której mieszkał i umarł Józef Supiński († 1893) żołnierz z r. 1831, znakomity ekonomista polski, obywatel honorowy miasta Lwowa.

Ul. Dojazdowa (II)

z ulicy Głowackiego do ulicy Bema.

Ul. Dominikańska (Śródm.)

z rynku do placu Dominikańskiego, powstała z początkiem 15 wieku i nazywała się dawniej ulicą Bożego Ciała. Nazwę nosi od sąsiedniego klasztoru OO. Dominikanów z kościołem Bożego Ciała.

L. 1. Apteka cyrkularna Karola Sklepińskiego.

L. 2. Należała do Włocha Roberta Bandinellego, zbudowana w wieku XVI, co widać z daty między monogramami Jezusa i Maryi (r. 1739).

L. 11. Izba lekarska Galicyjskiego Towarzystwa lekarzy, założonego w r. 1867.

Dominikański plac (Śr.)

przed kościołem OO. Dominikanów. Z placu tego prowadzą ulice: Dominikańska, Blacharska w dwóch przeciwnych kierunkach i Arsenalska.

Kościół OO. Dominikanów (Bożego Ciała), założony z drzewa w drugiej połowie XIV w. Po spaleniu w r. 1408 odbudowany z kamienia i cegły w stylu gotyckim fundacyą Mikołaja Żabokruka Benka, a wykończony ofiarnością Mikołaja Czecha. Po kilkakrotnych pożarach w latach 1511, 1537, 1740, odrestaurowany dotrwał do r. 1748, w którym grożąc upadkiem został rozebrany. W miejsce jego postawiono dzisiejszą świątynię w r. 1749 kosztem hetmana wiel. kor. Józefa Potockiego pod kierownictwem Jana de Witte, późniejszego jenerała wojsk koronnych i komendanta Kamieńca podolskiego. Po ponownym pożarze w r. 1778 odrestaurowano, a w r. 1865 dobudowano dzwonnicę po lewej stronie, przez którą wchodzi się do obszernego klasztoru.

Budowa zewnętrzna kościoła w stylu rokoko, tworzy od frontu przyczółek o słupach jońskich, nad którymi wznosi się tympanon z napisem: „Soli Deo Honor et Gloria". Nad środkową częścią kościoła wznosi się eliptyczna kopuła z ładnem zakończeniem latarniowem. Wnętrze przedstawia jednonawową elipsę (21.64 i 16.35 m. średnicy), do której z frontu przytyka czworoboczny przedsionek. Pośrodku obok nawy dwie boczne kaplice obszerniejsze, po za głównym ołtarzem wydłużony czworoboczny chór.

Wstępując do kościoła, znajduje się przy drzwiach z lewej strony: pomnik alabastrowy leżącego rycerza w zbroi, nad pomnikiem tarcza z herbami: Trąby, Roha III, Rawicza i Ogończyka, przypisywany jednemu z rodziny Rzeczkowskich. Nad pomnikiem obraz św. Maurycego; po prawej zaś pomnik Jerzego Dzieduszyckiego († 1641), nad nim tarcza z herbem Sas, a nad herbem obraz św. Jana Chrzciciela.

W kaplicy św. Antoniego (pierwsza z prawej strony) ołtarz z obrazem św. Antoniego (pędzla J. Haara z r. 1837). Naprzeciw marmurowy pomnik Artura Grottgera (dłuta Gadomskiego z r. 1880) przedstawia Sławę, wieńczącą podobiznę arty-

sty. Na urnie rzeźba symbolizująca Młodość, uwalniającą matkę Ojczyznę z kajdan.

W kaplicy Imienia Jezus po prawej stronie alabastrowy pomnik Stanisława z Hermanowa Włodka, starosty hal. i kołom. († 1615); po nad nim pomnik ku pamięci Dra Tadeusza Żulińskiego († 1886) (projekt J. Janowskiego) z wypukłorzeźbami miłosiernego Samarytanina i podobizną lekarza (dłuta T. Dykasa). Po lewej stronie marmurowy pomnik Franciszka Hauera († 1822) prezesa stanów i gubernatora (dłuta Ant. Schimsera). Obok epitafium na cześć Mieczysława Weryhy Darowskiego († 1889).

W kaplicy św. Jacka na ścianie epitafium Jana Swoszowskiego († 1604) z herbem Gryf. W ołtarzu obraz pędzla M. Jabłońskiego.

Kaplica N. P. Maryi Jackowej zbudowana 1764 r. kosztem Mikołaja Potockiego, starosty kaniowskiego, w stylu renesansowym. W ołtarzu pod szklannym kloszem posążek alabastrowy Matki Boskiej z Dziecięciem Jezus, który według podania miał unieść św. Jacek Odrowąż, uchodząc z Kijowa przed Tatarami do Halicza w połowie XIII. w. zkąd przeniesiony został do Lwowa r. 1401. Na ścianie po lewej stronie tablice pamiątkowe: Mikołaja Radziejowskiego (z r. 1856), Reitzenheima († 1886) z marmuru weroneskiego i Henryka Schmitta († 1885) z popiersiem dłuta T. Błotnickiego. — Wychodząc z kaplicy widzimy ołtarz Towarzystwa czynnej miłości bliźniego, przedstawiający Ukrzyżowanie pędzla M. Jabłońskiego z r. 1831.

Główny ołtarz zrobiony jest z drzewa w stylu barokowym i przedstawia cudowny obraz N. P. Maryi z Dzieciątkiem Jezus, ubranych w srebrne szaty ze złotemi koronami na głowach z r. 1851. Podług podania obraz ten ma pochodzić z Carogrodu.

Z lewej strony od tego ołtarza kaplica przechodnia do zakrystyi, a w niej ornaty, kapy i dalmatyki, wykonane z materyi namiotów tu-

reckich, zdobytych pod Wiedniem przez króla Jana III.

W kaplicy św. Wincentego barwne okna w stylu romańskim, pochodzące z Monachium, dar hr. Henrykowej Dzieduszyckiej († 1584).

W kaplicy św. Dominika stary obraz św. Dominika, ubranego w drewnianą złoconą suknię, z XVIII w. Po prawej stronie pomnik Józefy hr. Borkowskiej († 1811) dzieło B. Thorwaldsena (1771 † 1844) z wypukłorzeźbą geniusza śmierci, prowadzącego postać kobiecą, wstrzymywaną przez geniusza życia.

W kaplicy św. Tomasza z Akwinu po lewej stronie na ścianie marmurowy pomnik poetki Maryi Bartus (1854—1885) z popiersiem dłuta Wiśniowieckiego i wierszem T. Lenartowicza.

L. 2. *Klasztor OO Dominikanów.* W sieni klasztornej obraz na drzewie malowany N. P. Maryi na tronie z berłem, u stóp Jej klęczą biskupi, możni kapłani i inne postacie. W około w 12 okrągłych obwódkach przydomki N. P. Maryi.

W krużganku klasztornym przed klauzurą z 3 stron gotyckie sklepienia i ostrołukowe otwory okienne. Na ścianie poza ołtarzem św. Jana Nepomucena portrety Anny i Mikołaja z Żabokruk Benków z XV w. i Mikołaja Potockiego († 1782). Poza furtą klauzurową obszerna sień, służąca niegdyś za refektarz. Schody z poręczem w stylu rokoko prowadzą na piątro.

W klasztorze bogata w dzieła i rękopisy biblioteka stanowiąca *archiwum Dominikańskie.*

Są to pozostałe resztki z bardzo bogatego zbioru, który z początkiem XIX w. niezmiernie się uszczuplił. Najdawniejszy dokument sięga r. 1368, najpóźniejszy zaś r. 1804. Przed 60 latu posiadał konwent portret księcia Lwa, lecz przez wypożyczenie go, przepadła ta pamiątka.

L. 3. Kamienica ta obecnie się burzy, celem rozszerzenia placu Dominikańskiego.

Ul. Domsa (II)

od ul. św. Teresy do ulicy Szeptyckich, nowo otwarta

i nazwana w r. 1895 w pamięć Roberta Domsa, obywatela miasta Lwowa († 1894) fundatora Schroniska dla starców.

Ducha św. plac (Śr.)

między ulicą Teatralną a Hetmańską, powstał z początkiem XIX wieku. Nazwę nosi od kościółka zbudowanego w r. 1430 i cmentarza pod wezwaniem św. Ducha, który stał na tym placu przy szpitalu św. Elżbiety, obok kościoła OO. Jezuitów, a zniesiony został w r. 1784. Dzisiaj mieści się na tem miejscu, obsadzonem drzewami dokoła, główna strażnica wojskowa (odwach).

L. 2. i 3. Kawiarnia wiedeńska.

Naprzeciwko od strony ulicy Hetmańskiej na wałach hetmańskich pomnik króla Jana III. Sobieskiego na koniu, dłuta Tadeusza Barącza.

Po przeciwnej stronie strażnicy wojskowej długi budynek i główne wejście do c. k. Dyrekcyi skarbowej, a ku ulicy Teatralnej boczna fasada kościoła OO. Jezuitów.

Z placu tego wspaniały widok na gmach Kasy Oszczędności ku ulicy Jagiellońskiej.

Ul. Duninów Borkowskich (IV)

z ulicy Opata Hofmana przez grunta Gołąba.

Ul. Dwernickiego Józefa (I)

z ulicy św. Zofii do ulicy Snopkowskiej, nowo otwarta i nazwana w r. 1895 w pamięć Józefa Dwernickiego, generała polskiego (ur. 1779 w Warszawie, um. 1857 w Łopatynie w Galicyi) jednego ze znakomitszych wodzów polskich w wojnie narodowej przeciw Rosyi w r. 1831.

L. 3. Zakład wodoleczniczy dra Adama Majewskiego.

Ul. Działyńskich (I)

od ulicy Grodeckiej do ulicy Szeptyckich, nowo otwarta i nazwana w r. 1895 w pamięć polskiej rodziny Działyńskich, niedawno wygasłej, która wydała wielu mężów zasłużonych Ojczyźnie.

Ul. Dzieduszyckich (Śr.)

od ulicy Teatralnej ku Hetmańskiej bez wyjścia, nazwana w pamięć Włodzimierza hr. Dzieduszyckiego, mecenasa nauki i sztuki, twórcy Muzeum przyrodniczego między Szkołą przemysłową a Muzeum przemysłowem.

Ul. Franciszkańska (IV)

z ulicy Łyczakowskiej do ulicy Kurkowej, powstała i otrzymała nazwę z początkiem 18 wieku od przyległego klasztoru i kościoła OO. Franciszkanów.

L. 1. Klasztor OO. Franciszkanów dawniej Kapucynów.

L. 3. W podwórzu nowozbudowana cerkiew grecko unicka w stylu bizantyńskim, otwarta w r. 1901. Dawniej stał tu kościół ruski św. Krzyża, który w r. 1787 zburzono, a materyał sprzedano.

L. 7. Gmach Stowarzyszenia rękodzielników „Gwiazda„ z wielką salą i sceną dla przedstawień teatralnych.

Ul. Fredry (I)

od ulicy Batorego do placu Akademickiego. Do r. 1871 nazywała się ulicą św. Mikołaja. Nazwana na cześć najznakomitszego polskiego komedyopisarza, Aleksandra hr. Fredry, który zmarł przy tej ulicy w r. 1876.

L. 1. *Kasyno wojskowe* zbudowane w r. 1885 według projektu Braci Schulców z dużą, ładną salą na I. piątrze.

L. 2. Kamienica Lewakowskich, w której mieszkał i umarł poeta Seweryn Goszczyński, co uwieczniono na tablicy wmurowanej nad bramą wjazdową od ulicy Batorego.

L. 7. *Dom Fredrów* w ogrodzie z tablicą pamiątkową zmarłego w r. 1876 hr. Aleksandra Fredry, największego polskiego komedyopisarza.

Ul. Frydrychów (I)

od ulicy Kaleczej do ulicy Lelewela, nowo otwarta i nazwana w r. 1898 od Frydrychów właścicieli fabryki mydła, przez których grunta przechodzi.

Ul. Furmańska (II)

od ulicy Karola Ludwika do ulicy Kazimierzowskiej.

Do roku 1871 nazywała się ulicą Kapelusznicką. Obecną nazwę otrzymała z powodu, że przed zbudowaniem kolei na ulicy tej było wiele zajazdów, w których zatrzymywali się liczni furmanie (woźnice).

Ul. Gazowa (III)

z ulicy Słonecznej do Zakładu gazowego, powstała i otrzymała nazwę około r. 1860 od przyległego Zakładu gazowego, założonego w r. 1858.

L. 28. Miejski zakład gazowy.

Ul. Gęsia (III)

z placu Gołuchowskich do placu Rzeźni. Do r. 1871 nazywała się Wązką, obecnie nazwana od licznych handlarzy gęsi, którzy dawniej mieli miejsce zbytu.

Ul. Gipsowa (II)

od ulicy Sadownickiej do ulicy Błotnej (dawniej nazywała się ulicą Błotną), nazwana od fabryki gipsu.

L. 17. Fabryka gipsu Franzów.

Ul. Głęboka (II)

z ulicy Leona Sapiehy do ul. na Bajkach, (do r. 1871 nazywała się ulicą Kanonierską) nazwana od właściwości terenu, który tworzył głębokie doły, dzisiaj już wyrównane.

Ul. Głowackiego Bartosza (II)

z ulicy Grodeckiej do ulicy Dekerta, nowo otwarta i nazwana w r. 1892 w pamięć Bartosza Głowackiego, włościanina z Rzędowic, walecznego żołnierza przy Kościuszce, który w bitwie pod Racławicami na czele kosynierów zdobył działa nieprzyjacielskie. — Poległ pod Szczekocinami w r. 1794.

Ul. Głowińskiego (IV)

z ulicy Łyczakowskiej do ulicy Piekarskiej (do r. 1871 nazywała się ul. Szpitalną), nazwana w pamięć Samuela Głowińskiego, biskupa Hebronu, a w r. 1733 administratora archidyecezyi lwowskiej, który założył i hojnie uposarzył kolegium pijarskie dla młodzieży szlacheckiej we Lwowie. Umarł w r. 1776.

L. 1. Szpital św. Zofii założony w r. 1878 przez ks. Jadwigę Sapieżynę podług proj. J. K. Janowskiego.
L. 3. Krajowy szpital powszechny przerobiony z dawnego klasztoru OO. Pijarów, założonego r. 1748 przez księdza biskupa Samuela Głowińskiego,

Ul. Gołębia (I)

z ul. Mochnackiego Maurycego do ul. Kaleczej (do roku 1871 ul. Garnczarska boczna). Nazwa żartobliwa oznacza, że istniejące dawniej na tem wzgórzu domki wyglądały zdalleka jak gołębniki.

L. 12. Okazała willa „Palatyn“ dawniej „Zacisze“, zbudowana z surowej cegły w kształcie zameczku.

Gołuchowskich plac (Śr.

powstał z początkiem 19 wieku, a nazwę otrzymał w r. 1865 w pamięć polskiej rodziny Gołuchowskich. Plac ten mieści się między ulicami Karola Ludwika, Furmańską, Kazimierzowską, Gęsią, Rzeźni, Placem krakowskim, ulicą Skarbkowską, Hetmańską i Wałami hetmańskiemi.

Teatr miejski jest najnowszą i jedną z najwspanialszych budowli lwowskich. Rozpoczęto budowę w r. 1897 a ukończono i oddano do użytku publicznego 4. października 1900. Teatr wykonany jest wedle planów architekty Zygmunta Gorgolewskiego w stylu przeważnie niemieckiego renesansu, z tympanonem i podwójnym szeregiem kolumn. Kopuła miedzią kryta z glorietką unosi się nad sceną. U frontu duże figury kamienne, dłuta Popiela i trzy alegorye na górze wyciskane w miedzi, według pomysłu blacharza Wojtowicza. Klatka schodowa bogato złocona o marmurowych schodach zawiera malowidła wykonane przez malarzy lwowskich pod kierownictwem Tadeusza Popiela. Poszczególne części wykonali malarze: Kotowski, Rybkowski, Harasymowicz, Rozwadowski i Krysiński. Dwanaście obrazów, figur allegorycznych przedstawiają: Rzeźbę, Muzykę, Ceramikę, Malarstwo a dalej: Mieszczaństwo, Rycerstwo, Ziemiaństwo i t. d. — W foyer z logią

ze wspaniałym widokiem na Wały Hetmańskie wykonał rzeźby artysta Harasymowicz, a malowidła pod kierunkiem malarza Dębickiego wykonali: Zuber, Augustynowicz i Batowski. Na ścianach znajdują się sceny z: Odprawy posłów greckich, Fircyka w zalotach, Zemsty, Barbary Radziwiłłównej, Halki, Wesela w Ojcowie Krakowiaków i górali i Karpackich górali. Sala widzów bogato złocona i urządzona wedle wymogów europejskiego komfortu dla około 2000 widzów, zawiera malowidła wykonane pod kierownictwem Rejchana, którego pracą jest wspaniały plafon, nad orkiestrą, wyobrażający „Tryumf Sławy". Piękne są wyobrażenia 9 muz na stropie w około wspaniałego żyrandolu. Scena urządzona za wskazówkami Stanisława Jasieńskiego, który kierował również malowaniem dekoracyi teatralnych. Salę widzów od sceny dzieli kurtyna pędzla sławnego malarza Henryka Siemiradzkiego.

L. 1. Gmach byłego teatru hr. Skarbka

L. 9. Szkoła miejska im. Tadeusza Kościuszki.

Góra Franciszka Józefa (III)

Plantacye spacerowe między ulicami Teatyńską i Zamkową. Wejście główne od ulicy Teatyńskiej, boczne zaś wejścia od ulicy Klasztornej, Zamkowej i drogi Kiselki. (Do r. 1851 nosiła nazwę Wysoki Zamek), nazwana na cześć panującego Monarchy Franciszka Józefa I, który 19. października 1851 r., będąc we Lwowie zwiedził tę górę. (Patrz bliżej, Góra Wysoki Zamek).

Góra Lwia albo Szczepana (IV)

leży przy ulicy św. Wojciecha od strony wsi Zniesienia. Góra stożkowata w części skopana i świeżo zalesiona. Nazwa stara ma prawdopodobnie łączność z ks. Lwem, założycielem miasta Lwowa w połowie XIII. w.

Góra Wiśnowskiego Teofila. (II)

przy ulicy Kleparowskiej, (od XIV w. do r. 1895. nosiła nazwę: Góra tracenia albo Góra hyclowska), nazwana od Teofila Wiśniowskiego, obywatela ziemskiego, odznaczającego się gorącym patryotyzmem, za co zgi-

nął tutaj na szubienicy razem z Kapuścińskim i tu został pochowany. — Na szczycie tej góry w roku 1896 wzniesiono ofiarnością mieszczan lwowskich obelisk poświęcony pamięci wielkiego patryoty. Na słupie wyciosanym z krajowego piaskowca, ustawionym na podstawie, z głazów zbudowanej, widnieje napis: „Teofilowi Wiśniowskiemu straconemu na tem miejscu dnia 31 lipca 1847 za wolność Ojczyzny Mieszczaństwo lwowskie“. Szczyt pomnika wieńczy orzeł z rozpostartemi do lotu skrzydłami, zaś w koło rozciągają się świeżo założone plantacye miejskie.

Góra ta jest miejscem pamiątkowego zebrania Lwowian co roku w rocznicę stracenia.

Góra Wronowskich (I)

leży między ulicami Kopernika, Pełczyńską, Mochnackiego Maurycego, Kaleczą i Cytadelną. Do r. 1672 nazywała się Górą Szemberka: a od w. XIX. ureckie szańce. Góra ta łączy się z górą Poznańską i Kaleczą, na której w r. 1656 stał dworek Bartłomieja Zimorowicza, burmistrza i kronikarza lwowskiego († 1677). Wszystkie te wzgórza są splantowane a na nich stoi Cytadela wojskowa (w środku olbrzymi gmach trzypiętrowy na 3000 ludzi, a po rogach cztery forty) zbudowana w r. 1856.

Góra Wysoki Zamek (III).

Szczyt góry Franciszka Józefa, gdzie leży kopiec Unii lubelskiej, nazwany od istniejącego tutaj przedtem zamku zwanego wysokim, a zbudowanego jeszcze przez Kazimierza Wielkiego około r. 1360. — Jest to góra piaszczysta znacznej wyniosłości o stromych stokach, tuż nad miastem położona, przed laty sztucznie zalesiona i tworzy rzadkość w swoim rodzaju, ma cieniste spacerowe aleje, zkąd z trzech stron rozległy widok na rozsiadłe u stóp jego miasto, z czwartej (północnej) na obszerną równinę, miejsce krwawych bojów króla Jana III. z Turkami i Tatarami, i na okoliczne wsie. Na północnym cyplu góry Zamkowej ustawiono w r. 1883 w dwusetną rocznicę oswobodzenia Wiednia, głaz pamiątkowy na cześć króla polskiego Jana Sobieskiego.

Wśród klombów drzew i ogrodzenia znajduje się budynek z restauracyą, gdzie w miesiącach letnich odbywają się festyny i koncerty muzyki wojskowej.

Na plantacyach Wysokiego Zamku, zajmujących przestrzeń 46 morgów wznoszi się drugie wzgórze *kopiec Unii lubelskiej* (patrz: Kopiec Unii lubelskiej).

Ul. Gosiewskiego (IV)

od ulicy Sakramentek do ulicy Kochanowskiego (do r. 1871 plac Sakramentyński albo Sakramentek) nazwana od Stanisława Gosiewskiego obywatela ziemskiego, twórcy fundacyi dla rzemieślników i niezdolnych do pracy.

L. 1. Zakład ogrodniczy Klimowiczów. obok kosciola PP. Sakramentek.

Dawniej na ulicy tej, mającej więcej kształt placu znajdowała się targowica materyału drzewnego (budulcowego).

Ul. Grodecka (II)

od ulicy Kazimierzowskiej (przy kościele św. Anny) do rogatki Grodeckiej (dawniej Droga albo Szlak Grodecki) nazwana od miasta powiatowego Gródka, ku któremu prowadzi.

Kościół św. Anny (na zetknięciu ulic Kazimierzowskiej z Grodecką i Janowską), pierwotnie drewniany założony r. 1507 na pamiątkę w tem miejscu, gdzie opuszczający miasto strejkujący czeladnicy krawieccy stoczyli krwawą walkę z pachołkami miejskimi. Spalony roku 1509 przez Wołochów odbudowany r. 1599 z mięszanego materyału dla Augustianów, którzy tu mieli swój klasztor. Dzisiejszy budynek pochodzi z połowy XVIII wieku. Po zniesieniu Augustianów w r. 1783 klasztor zamieniono na szkołę i probostwo, a kościół na parafialny. Wewnątrz jedna nawa, przykryta naśladownictwem płaskiego sklepienia. Posiada parę obrazów pędzla K. Sztegla.

L. 2. Probostwo św. Anny.
L. 4. Ujeżdzalnia wojskowa artyleryi.
L. 6 i 8. Koszary artyleryi imienia cesarza Ferdynanda.
L. 7. Ochronka dla dzieci II.

L. 17 i 19. Areszta miejskie.
L. 22. Fabryka machin Schuttlewortha.
L. 35. Fabryka machin Piotrowicza i Schumanna.
L. 47. Fabryka machin Wychery.
L. 64. Dawne krajowe składy zboża i spirytusu.
L. 66. Dawny dworzec kolei Czerniowieckiej.
L. 74. Rogatka Grodecka.

U. Grodzickich (Śr.)

z rynku do placu Strzeleckiego (dawniej zwana ul. Ormiańską boczną albo poprzeczną) nazwana w pamięć Pawła i Krzysztofa braci Grodzickich, komendantów twierdzy lwowskiej i generałów artyleryi koronnej. Krzysztof Grodzicki w r. 1655 obronił Lwów w czasie pamiętnego oblężenia przez Bohdana Chmielnickiego i Buturlina.

L. 2. Apteka cyrkularna Karola Sklepińskiedo.
L. 3. Dawniej tak zwany dom pod Matką Boską należący do Stancla Szolca, mieszczanina lwowskiego (około r. 1543), który był kupcem w wielkim stylu, i miewał stosunki z hospodarami wołoskimi. W podwórzu tej kamienicy mieściły się składy towarów. Cenne zabytki rzeźb z tej kamienicy przechowano w muzeum w Ratuszu.

Ul. Groswajera (II)

od ulicy Krzyżowej do ulicy Nabielaka przez grunta realności Jana Lewińskiego i spadkobierców Juliana Zacharjewicza, nazwana w r. 1901 ku pamięci Dr. Marcina Groswajera burmistrza miasta Lwowa w czasie oblężenia przez Chmielnickiego w r. 1648,

Ul. Grottgera Artura (IV)

z ulicy Łyczakowskiej do ulicy Franciszkańskiej, nowo otwarta i nazwana w r. 1892 w pamiąć Artura Grottgera, jednego z najznakomitszych europejskiej sławy polskich malarzy i rysowników, (ur. we Lwowie 1837 † 1867).

Gwardyi Narodowej plac (IV).

przed kościołem OO. Franciszkanów między ulicami: Kurkową i Franciszkańską (do r. 1898 nazywał się pla-

cém Franciszkańskim) nazwany na pamiątkę gwardyi narodowej lwowskiej z r. 1848, która na tym placu odbywała ćwiczenia. Do niedawna służył za plac musztry dla wojska ze sąsiednich koszar. Obecnie po uregulowaniu założono na nim plantacye miejskie.

L 1. Koszary wojskowe piechoty im. cesarza Franciszka Józefa (Heumarktkaserne).

Kościół OO. Franciszkanów (Niepokal. Poczęcia N. P. Maryi), założ. pierwotnie w 1708 r. przez Zofię Sieniawską dla Kapucynów, a po ich zniesieniu objęli go w r. 1785 Franciszkanie*). Wnętrze jednonawowe z kilkoma kaplicami po bokach. W pierwszej kaplicy po prawej stronie obraz św. Rocha (pędzla Altamontego. W drugiej po lewej stronie kaplicy Przemienienia Pańskiego obraz św. Antoniego. W głównym ołtarzu Chrystus na krzyżu zakrywany obrazem Niepokalanego Poczęcia N. P. Maryi. W zakrystyi przechowują kapę i infułę arcybiskupa lwowskiego błog. Jakóba Ruchem z Władowy Strepy († 1411). W bocznej kaplicy po lewej ołtarz z obrazem św. Kazimierza Królewicza (podług J. Chojnickiego).

Ul. Halicka (Śrdm.)

z Rynku do placu Halickiego, założona jeszcze w XIV. w., nazwana od miasteczka Halicza, ku któremu się tędy wyjeżdżało przez warowną bramę halicką, która się znajdowała między kamienicami l. 16 i 18 a 19 i 21.

Wychodząc z rynku po prawej stronie na placu Kapitulnym tył kościoła Katedralnego, na frontonie którego na murze malowany obraz Matki Boskiej, pod nim portret Wojciecha Domagalicza, z podpisem odnoszącym się do założenia w tem miejscu (1644) słynnej w dziejach Lwowa kaplicy Domagaliczów, rozebranej 1765 r. przez arcybiskupa Sierakowskiego po dłuższym procesie

*) Franciszkanie wysłani na Ruś przez Grzegorza IX., przybyli do Lwowa około r. 1235. Pierwotny ich klasztor i kościół był w pobliżu zamku niskiego, zniesionego w r. 1784, Wówczas przebiono kościół na teatr, a klasztor na szkołę. Później budynki te zburzono i utworzono plac zwany Castrum, na którym obecnie znajdują się: Szkoła miejska im. Mickiewicza, Szkoła przemysłowa i Muzeum miejskie przemysłowe.

z miastem. U dołu pod nim istniejąca płaskorzeźba przedstawia Zmartwychwstanie Pańskie. Po obu stronach absydy wiszą kule pochodzące z oblężenia tureckiego w r. 1672.

Zaraz obok katedry widzimy tylną ścianę kaplicy Boimów t. z. Ogrojcowej, na której umieszczone są postacie fundatora Jerzego Boima i jego żony Katarzyny. (Szczegółowy opis patrz plac Kapitulny).

Halicki plac (Śrdm.)

między placem Maryackim a placem Bernardyńskim i ulicami Halicką, Wałową i Batorego powstał i otrzymał nazwę przy końcu 18 wieku, od położenia pod dawną Bramą Halicką, która stała do roku 1775 między dzisiejszemi kamienicami L. 16 18 a 19 i 21 w ul. Halickiej.

L. 4 i 5 stanowiły dwie kamienice zburzone dla zregulowania plantacyj miejskich.

L. 6. Kamienica Walichiewicza. W parterze kawiarnia Centralna.

L. 7. Nowobudująca się kamienica Walichiewicza.

L. 8. Nowo budująca się okazała kamienica aptekarza J. Piepesa-Poratyńskiego.

L. 9. Gmach Towarzystwa stolarskiego.

L. 10. Pałac niegdyś Ulenieckich następnie Biesiadeckich. Po za budynkiem miejska hala targowa, żelaznej konstrukcyi. W pałacu tym Izba handlowa i przemysłowa otwarta od 9—1 i 4—7. i Nieustająca wystawa wyrobów przemysłu krajowego otwarta codziennie. Wstęp wolny w poniedziałek, czwartek i piątek. W inne dnie płaci się 20 hal.

L. 11. Gmach c. k. Sądu karnego (Pałac sprawiedliwości), wejście główne od ulicy Batorego.

Przed gmachem tym wśród skweru, nad studnią posąg Świtezianki dłuta T. Błotnickiego.

L. 13. Okazała kamienica Frieda.

L. 15. Gmach Banku hipotecznego zbudowany w r. 1872 według projektu Fr. Pokutyńskiego. Dawniej w miejscu tem był znany zajazd pod Tygrysem.

Ul. Hausnera Ottona (IV)

od ul. Łyczakowskiej do ulicy Pijarów, nowo otwarta

i nazwana w r. 1895 ku pamięci Ottona Hausnera (ur. 1827 w Brodach), jednego z najwybitniejszych mężów stanu w Galicyi, znakomitego mowcy, posła do Sejmu i Rady państwa († w r. 1890)

Ul. Hetmańska (Śrdm.)

od placu Maryackiego do placu Gołuchowskich (do r. 1871 ul. Karola Ludwika wyższa) powstała po rozebraniu murów miejskich przy końcu XVIII w. Nazwę nosi od starego z wieku XVIII pomnika Jana Stanisława Jabłonowskiego, hetmana w. koronnego, towarzysza wypraw i bojów Jana III., obrońcy Lwowa przeciw Tatarom w r. 1695.

L. 2 i 4. Kamienice ks. Kaliksta Ponińskiego. Na I piątrze kawiarnia Monopol z wejściem od placu Maryackiego.
L. 8. Hotel Wiktorya.
L. 10. Gmach Banku zaliczkowego, nowo zbudowany,
L. 16. Kamienica Sieberowej, w parterze kawiarnia wiedeńska. Naprzeciw na wałach hetmańskich pomnik króla Jana III. Sobieskiego, dłuta T. Barącza.
L. 18 i 20. Gmach c. k. kraj. Dyrekcyi Skarbu.

Naprzeciw posąg hetmana w. k. Stanisława Jabłonowskiego († 1702), obrońcy Lwowa przed najazdem tatarskim w r. 1695. Pomnik ten stał pierwotnie na jednym z dziedzińców kolegium jezuickiego (dzisiejsza dyrekcya skarbowa), lecz przy restaurowaniu gmachu został strącony z piedestału i lat kilka na temże podwórzu leżał w poniewierce, zkąd, odarty przeniesiony został na podwórze kamienicy l. 13 przy ulicy Karola Ludwika i długi czas straszył jakby upiór złowrogi. Dopiero Hipolit Stupnicki, redaktor Przyjaciela domowego zajął się jego restauracyą przez zebranie potrzebnego funduszu i postawił go w tem miejscu w r. 1858. Zwłoki hetmana pochowane w kościele OO. Jezuitów.

Wzdłuż ulicy Hetmańskiej ciągną się plantacye miejskie powstałe po zasklepieniu Pełtwi t. z. Wały Hetmańskie.

Ul. Hoffmana Opata (IV).

od ulicy Łyczakowskiej do ul. Piekarskiej, nowo otwarta i nazwana w r. 1895 ku pamięci księdza Jana Nepomucena Hoffmana, proboszcza lwowskiej katedry rzym. kat. i opata żółkiewskiego, założyciela miejskiego Zakładu sierot.

L. 1. Szpital wojskowy zamieniony w r. 1784 z klasztoru zgromadzenia braci miłosiernych i kościoła św. Wawrzyńca.

Ul. Inwalidów (III)

od ulicy Kleparowskiej do ulicy Źródlanej (do r. 1871 nazywała się ulicą Pod Dębem) nazwana od sąsiedniego Domu inwalidów wojskowych, założonego w r. 1855.

Ul. ks. Isakowicza (II)

od ulicy Krzyżowej w bok do drogi Wuleckiej, nowo otwarta i nazwana w r. 1895 w pamięć ks. Izaaka Isakowicza, arcybiskupa ormiańsko-katolickiego we Lwowie, znakomitego kaznodzieji i patryoty († 1901).

L. 3. *Dom techników* zbudowany na gruntach ofiarowanych bezinteresownie przez prof. Zacharjewicza Juliana i budowniczego Lewińskisgo, podług planów Jakóba Kurasia, otwarty w r. 1895. — Własność Towarzystwa bratniej pomocy techników.

Ul. Jabłonowskich (I)

od ul. Zielonej do ul. Stryjskiej, (do r. 1871 ul. Jabłonowskiego), nazwana ku pamięci zasłużonej rodziny Jabłonowskich, której własnością był tu wspaniały pałac (dziś Koszary l. 5) i ogród, założone z końcem XVII w.

L. 1. Zakład miejski sierót. (Wejście od ul. Zielonej).

L. 3. Zakład sierót im. Arcyks. Waleryi, wybudowany kosztem gminy w r. 1890, ku uczczeniu zaślubin J. c. k. Wys. Najd. Arcyksiężn. Maryi Waleryi.

L. 5. i 7. Koszary piechoty, dawniej pałac książąt Jabłonowskich, który c. k. rząd kupił w r. 1778.

L. 11. Koszary wojskowe obrony krajowej.

Rozległy plac, tak zwany Ogród Jabłonowskich obecnie zabudowany barakami i budynkami wojskowemi,

w r. 1877 był świadkiem pierwszej wystawy krajowej i służył dawniej jako plac musztry dla wojska i miejsce zabaw dla młodzieży szkolnej.

Ul. Jachowicza (II)

od ul. Bernsteina Marka do ul. Kleparowskiej, nowo otwarta i nazwana w r. 1898 ku pamięci Stanisława Jachowicza, wielce zasłużonego pedagoga, bajkopisarza i opiekuna sierót (ur. 1796, um. 1857).

Ul. św. Jacka (I)

od ul. Jabłonowskich ku ul. Zielonej, nowo otwarta i nazwana w r. 1898 w pamięć św. Jacka Odrowąża (ur. 1183, um. 1257) Dominikanina, misyonarza Rusi, z którego osobą lwowski klasztor OO. Dominikanów łączy swoje założenie. (Kanonizowany w r. 1594).

L. 1. Ogród Jabłonowskich, na którym obecnie znajdują się zabudowania wojskowe.

L. 2. Koszary obrony krajowej.

Ul. Jadwigi królowej (II)

od ul. Grodeckiej do ul. Kordeckiego, nowo otworzona i nazwana w r. 1898 w pamięć królowej polskiej Jadwigi, żony Władysława Jagiełły, która w r. 1387 przyłączyła ponownie Lwów z Rusią czerwoną do Polski.

Ul. Jagiellońska (II)

od ul. Karola Ludwika do placu Smolki (do r. 1871 ul. Jezuicka), nazwana w pamięć Jagiellonów, dynastyi książąt litewskich, która za wolą panów małopolskich, w osobie męża Jadwigi Władysława I. Jagiełły wstąpiła na tron polski w r. 1386 i panowała nad Polską i Litwą do r. 1572, a której Lwów bardzo wiele dobrodziejstw zawdzięcza.

L. 1. *Gmach Galicyjskiej Kasy oszczędności* zbudowany w r. 1891 według projektu J. Zacharjewicza, na miejscu zburzonego Hotelu angielskiego. Wewnątrz godna widzenia wspaniała klatka schodowa i sala posiedzeń na I piętrze.

L. 3. Kamienica Galicyjskiego Banku kredytowego, zbudowana według projektu F. Księżarskiego.

L. 5 i 7. Kamienice księżnej Teresy Sapieżyny.

L. 8 i 10. Kamienice nowo zbudowane dra Antoniego Dzięzdzielewicza.
L. 11. W kamienicy tej w podwórzu mieści się Teatr żydowski.
L. 15. Dom dla Ziemian.
L. 16. Sąd powiatowy Sekcya I.

Jałowiec,

przedmieście za rogatką Łyczakowską. Nazwa ludowa, lokalna od jałowego gruntu.

Ul. św. Jana (III)

od starego Rynku do ul. Lwiej (do r. 1871 Sieniawszczyzna wyższa), nazwana od przyległego kościółka św. Jana Chrzciciela, najstarszego we Lwowie, bo sięgającego założeniem 13 wieku.

Na skraju z lewej strony kościół św. Jana Chrzciciela.
L. 2. Synagoga żydowska.

Ul. Janowska (II)

od ul. Kazimierzowskiej przy kościele św. Anny do rogatki tegoż nazwiska (dawniej Droga albo Szlak Janowski), nazwana od miasteczka Janowa, odległego 23 km. od Lwowa, ku któremu ta ulica prowadzi.

Na początku tej ulicy boczna ściana kościoła św. Anny.
L. 1. Koszary wojskowe Ferdynanda.
L. 2. Magazyn prowiantów wojskowych i piekarnia wojskowa.
L. 13. Koszary wojskowe.
L. 36. Zakład sierót izr. dla chłopców, zbudowany w r. 1901.
L. 42. Zakład wychowawczy żeński im. św. Heleny PP. Felicyanek.
L. 47. Koszary wojskowe.
L. 52. Młyn parowy Leona Thoma.
L. 54. Klasztor OO. Reformatów założony w r. 1900.
L. 98. Rogatka Janowska.

Za rogatką przy gościńcu Janowskim był dawniej kościół Znalezienia św. Krzyża, postawiony w r. 1584, w odległości od ratusza równej odległości Góry Kalwaryi od Jerozolimy.

Str. 54. TEATR MIEJSKI.

Str. 63. GALICYJSKA KASA OSZCZĘDNOŚCI.

Str. 65. CERKIEW ŚW. JURA.

Ul. św. Jozafata (II)

od ulicy Grodeckiej do ulicy Szeptyckich, nowo otwarta i nazwana w r. 1898 w pamięć św. Jozafata Kuncewicza, arcybiskupa unickiego w Połocku i Witebsku (ur. 1579), gorliwego zwolennika Unii i przyjaciela Jezuitów, który w r. 1623 został zamordowanym przez Schyzmatyków.

Ul. św. Józefa (IV)

od ul. Kurkowej do ul. Słodowej, na gruntach Sprecherowej, nowo otwarta i nazwana w r. 1901.

L. 1. Probostwo św. Antoniego.

Św. Jura plac (II)

(do początku XIX stulecia plac pod św. Jurem), u wylotu ulic: Mickiewicza, Ujejskiego, Karpińskiego, św. Teresy, Szeptyckich i Skargi, nazwany od położenia przy cerkwi metropolitalnej św. Jura.

Katedra obrz. grec.-kat. pod wezwaniem św. Jerzego (do r. 1817 monastyr OO. Bazylianów, założony w XIII wieku). Cerkiew dzisiejszą założył biskup Atanazy Szeptycki w r. 1746. W r. 1817 przeniesiono Bazylianów do klasztoru przy cerkwi św. Onufrego, a klasztor ich przeznaczono na kapitułę grecką, mieszkanie kanoników i dom rekolekcyjny dla duchownych. Cerkiew założona w kształcie krzyża greckiego, w stylu rokoko, z kopułą o zaokrąglonych rogach. Od frontu terasa schodowa prowadzi przed fronton cerkwi, ozdobiony posągami papieży. Na atyce posąg św. Jerzego na koniu. Wnętrze malowane r. 1876 przez Fabiańskiego, z obszerną w środku kopułą. Ramiona krzyża sklepione krzyżowo. W każdym z czterech kątów krzyża przytykają czworoboczne kaplice sklepione z kopułami. W kaplicy prawej obraz Matki Boskiej Trembowelskiej, malowany na drzewie w sukniach złoconych, odnowiony i przeniesiony z Trembowli r. 1673. Pod nim obraz św. Pokrowy, t. j. Matki Boskiej, osłaniającej swym płaszczem św. Romana, biskupów i duchownych. Po lewej stronie, w środku ambona w stylu rokoko, a naprzeciw posąg papieża Piusa IX. na tronie, dłuta T. Błotnickiego.

Tron metropolitalny zdobi obraz Chrystusa, oddającego Piotrowi klucze, pędzla E. Engerta z r. 1853. Ikonostas w stylu rokoko. Presbiteryum posiada kilka obrazów artystycznej wartości. Nad królewskimi drzwiami w górze Chrystus jako Archirej. Na ścianach po za królewskiemi drzwiami apostołowie w owalnych ramach, pędzla Łukasza Dolińskiego, za które obdarował go cesarz Józef II cennym pierścieniem. Na ścianie absydy duży obraz Jezusa Chrystusa nauczającego, pędzla Franciszka Smuglewicza (ur. 1745, um. 1807), przysłany z Wilna kasztelanowi Kossakowskiemu. Na przeciw drzwi wchodowych pałac metropolity (p. L. 5).

L. 1. *Klasztor PP. Sacré Coeur* z zakładem wychowawczym, założony r. 1844 przez arcyksięcia Ferdynanda d'Este i arcybiskupa Fr. Pisteka, odbudowany częściowo w r. 1885 przez J. Lewińskiego. W obrębie zabudowania kościół w duchu średniowiecznym odnowiony w r. 1893.

Po przeciwnej stronie ulicy Karpińskiego, frontem do placu *Laboratoryum chemiczne Politechniki*, budynek piętrowy z portykiem o pilastrach jońskich, pięknym westybulem i salą wykładową ze stropem kasetowym. W budynku tym mieszczą się laboratorya chemii ogólnej i technologii chemicznej, jakoteż stacya doświadczalna dla badań keramiki i przetworów naftowych.

L. 5. *Pałac metropolity* naprzeciw cerkwi (katedry) św. Jura w stylu rokoko, odnowiony r. 1885. Odznacza się wewnątrz doskonałym podziałem. Wewnątrz jest także kaplica domowa. W zabudowaniu kapitulnem mieszczą się mieszkania kanoników, kancelarya metropolitalna i t. p.

Na placu tym odbywały się dawniej pamiętne jarmarki doroczne, ktore szczególniej w święta i niedziele gromadziły setki Lwowian, chętnych zakupna „juraszków". Obecnie przeniesione zostały te jarmarki częściowo na plac Bema, a na placu św. Jura urządzono po zregulowaniu go piękne plantacye miejskie.

Justglacówka (I)

przedmieście za rogatką Stryjską, nazwane od Justa Glaca, lwowskiego mieszczanina, który przy końcu XVI. w. założył tu swój folwark, obecnie własność Śniadowskich.

Ul. Kadecka (I)

od ul. Pełczyńskiej do ul. Stryjskiej, nowo otwarta i nazwana od wojskowej Szkoły kadeckiej, otworzonej w jesieni r. 1899, a zbudowanej na gruntach t. zw. Przemiarkach.

Ul. Kalecza (I)

z ul. Zimorowicza do ulicy Gołębiej. Nazwa tej ulicy sięga XV. wieku, od położenia na dawnej Górze kaleczej, gdzie w XV. i XVI. wieku były przytułki dla kalek.

L. 5 C. k. Seminaryum nauczycielskie męskie, z językiem wykładowym polskim i ruskim, mające na celu kształcenie na nauczycieli ludowych, ustanowione w r. 1886.

L. 7. i 9. Willa „Palatyn“ dawniej „Zacisze“ zbudowana w formie zameczku.

L. 18. Willa Kopeckich, dawniej Dąbczańskiego.

L. 20. Willa Maryi Wandy Wolskiej.

Ul. Kamienna (I)

z ulicy Pańskiej do ul. Batorego, powstała i otrzymała nazwę około r. 1865, w którym założoną została na miejscu dawnych tak zwanych zewnętrznych wałów i rowów oszkarpowanych kamieniami.

L. 2. *C. k. Wyższa szkoła realna* wybudowana według projektu J. Hochbergera w r. 1876. Szkoła realna otworzona w r. 1817 rozszerzoną została w r. 1835 na Akademię Realną i handlową o trzech rocznych kursach, a w r. 1845 wcielono ją jako realną dwuklasową do Akademii technicznej, od której ją w roku 1856 odłączono i połączono w jeden zakład z dwuklasową szkołą niższą Realną, która istniała przy c. k. gr. kat. Szkole wzorowej. W r. 1856 zakład ten zamieniony został na szkołę wyższą realną o 6-ciu klasach a w r. 1872 na siedmioklasową. Dawniej Szkoła realna mieściła się

w zabudowaniu ratuszowem. W r. 1899/900 utworzoną została czteroklasowa filia tej szkoły z osobnym kierownikiem przy ulicy Szeptyckiego.

L. 4. *C. k. Gimnazyum Franciszka Józefa* (wejście główne od ulicy Batorego).

Ul. Kamińskiego (Śr.)

z ulicy Krakowskiej do ulicy Teatralnej (do r. 1871 Mała Krakowska) nazwana ku pamięci Jana Nepomucena Kamińskiego, zasłużonego pisarza, znakomitego aktora polskiego i długoletniego kierownika sceny narodowej we Lwowie. (Umarł w r. 1855 we Lwowie.)

Ul. Kampiana (I)

z ul. Kochanowskiego do ul. Zielonej, otwarta i nazwana w r. 1888 w pamięć dra Pawła Kampiana, burmistrza i jednego z najwybitniejszych patrycyuszów lwowskich XVII. wieku.

Kapitulny plac (Śr.)

w około kościoła Archikatedralnego, powstał z początkiem XIX. w. po zniesieniu murów otaczających katedrę między Rynkiem, ulicą Halicką, Teatralną i Kilińskiego. Nazwę otrzymał od Kapituły rzymsko katolickiej, której własnością są przyległe kamienice l. 1. 5. 6. 7. 8 gdzie oddawna mieszkają kanonicy gremialni.

Katedra obrz. łać. pod wezwaniem Wniebowzięcia Panny Maryi, założona w r. 1350 przez króla polskiego Kazimierza Wielkiego. Budowniczym kościoła był niejaki Scheller z Niemiec, a Joachim Prom z Wrocławia w roku 1479 wykończył budowę.

Z biegiem czasu dobudowano do kościoła wiele kaplic i innych przybudowań. Z gruntu została zrestaurowaną przez arcybiskupa lwowskiego Wacława Hieronima Sierakowskiego, pod kierunkiem Piotra Polejowskiego.

Budowa w stylu gotyckim, ma wieżę 64 metrów wysoką. Druga wieża ufundowana z lewej strony nie została jeszcze wybudowaną. Z zewnętrznej strony zasługuje na uwagę „Kaplica Ogrojcowa“ bogato rzeźbiona z napisami łacińskiemi. Obok tej kaplicy figura „Chrystusa w grobie“ po-

chodząca z dawnego cmentarza otaczającego katedrę do połowy XVIII. wieku. Kule wiszące po obu stronach przy absydzie, pochodzą z oblężenia tureckiego z r. 1672.

Pierwsza kaplica z prawej strony P. Jezusa Miłosiernego wyłożona marmurem i alabastrem z początku XVII. w. W sąsiedniej kaplicy N. P. Częstochowskiej z obrazem, po lewej stronie pomnik z marmuru czarnego Pawła Grodzickiego († 1645). W kaplicy Jezusa Ukrzyżowangо, po lewej stronie pomnik arcybiskupa Wacława Sierakowskiego z r. 1784, obok tablica pamiątkowa Andrzeja Ankwicza († 1838), po prawej stronie pomnik arcybiskupa Kickiego († 1798). Obok ołtarza Przemienienia Pańskiego pomnik marmurowy Katarzyny Jabłonowskiej z r. 1806 dłuta Hartmana Wittwera. W kaplicy św. Józefa czyli Zamojskiego na lewej ścianie epitafium prałata T. Pirawskiego († 1625), na prawej ścianie pomnik Jana Zamojskiego († 1614) i Jana Tarnowskiego († 1669) dłuta Prochenkowicza. Ołtarz główny w stylu rokoko z r. 1766 posiada obraz „N. Panny z dzieciątkiem Jezus na tronie“, malowany w r. 1598 przez Józefa Wolfowicza. Obraz ten znajdował się pierwotnie w kaplicy za absydą kościoła przy dzisiejszej ulicy Halickiej. Korony złote na głowach przysłane zostały z Rzymu i osadzone w r. 1776. W kaplicy św. Kazimierza pomnik Michała Buczackiego († 1438) i pomnik Stanisława Żółkiewskiego († 1588), ojca hetmana. Przez tę kaplicę wchodzi się do dwóch zakrystyj. Nad zakrystyami znajduje sie skarbiec z cennemi pamiątkami. Ambona w kościele pochodzi z r. 1802 i jest dziełem lwowskiego ślusarza Zacha (zrobiona z kutego żelaza ze złoceniami). Obok ambony pomnik Ustrzyckich z czerwonego marmuru z r. 1818 w kształcie urny a dalej ołtarz św. Trójcy. W kaplicy Najświętszego Sakramentu po lewej stronie na ścianie pomnik barokowy Mikołaja Krosnowskiego († 1723) na przeciwległej pomnik arcybiskupa Franciszka Wierzchlejskiego († 1884), dłuta Tadeusza Barącza, kaplicę tę odnowiono w r. 1891. W kaplicy Naświętszej Panny

dawniej bractwa Literatów po prawej stronie na ścianie obraz męczeństwa Józefata Kuncewicza, przysłany z Rzymu. Kaplica P. Jezusa Ubiczowanego dawniej Kampianów, założona z końcem w. XVI. przez Pawła Kampiana, należy do najpiękniejszych zabytków renesansowych we Lwowie, ozdobiona marmurem i alabastrem. Między pilastrami na prawej ścianie popiersia i napisy pamiątkowe: Pawła Kampiana († 1600), Marcina Kampiana († 1629), Krzysztofa Kampiana († 1635), po lewej stronie Marcina Ostrogórskiego i żony jego Zuzanny z Kampianów (z r. 1628) i Marcina Groswayera († 1652) wraz z żoną Anną Ostrogórską († 1653). W ołtarzu Chrystus ubiczowany (starowłoski). W przedsionku do nawy głównej, z lewej strony tablica z r. 1741 arcybiskupa Jana Skarbka i pomnik Bałtazara Bzowskiego († 1574), z prawej strony pomnik Stanisława Hanela († 1570). Organy fundowane przez ks. Jakóba Bema r. 1839 wykonane przez Romana Ducheńskiego. Dzwony na wieży fundowane przez arcybiskupów Hryniewieckiego i Webera w ostatnim dziesiątku lat.

Kaplica Ogrojcowa czyli Boimów, stoi osobno po prawej stronie katedry przy absydzie i zasługuje na uwagę jako piękny zabytek sztuki renesansowej we Lwowie. Założona została w r. 1609 przez Jerzego Boima a wykończona r. 1617 przez syna jego Pawła Jerzego, pod kierunkiem architekty Janusza Głuskiego z Krakowa i stanowi cenny pomnik sztuki miasta Lwowa. Odznacza się rzeźbami w kamieniu na ścianie wstępnej, przedstawiającemi sceny „Męki Pańskiej“ w malowniczem ugrupowaniu architektonicznem. Kopuła wykonana w rzeźbione kasetony.

Ul. Karaicka (III)

z ulicy Żółkiewskiej pod Wysokim Zamkiem ku Podzamczu, nowo otwarta i nazwana w r. 1898 od Karaitów, sekty żydowskiej, trzymającej się nie zasad talmudu lecz biblii. (Założycielem tej sekty był Anan benDawid, urodzony w mieście Bacra).

Ul. Karmelicka (IV)

od ul. Czarnieckiego do ul. Franciszkańskiej, powstała i otrzymała nazwę z początkiem wieku XIX. od klasztoru OO. Karmelitów bosych a od r. 1784 Karmelitów trzewiczkowych, założonego w r. 1634 i tworzącego osobną warownię obronną w czasie napadów Tatarskich.

L. 1. Konwent OO. Karmelitów. Herby i napisy na murze szkarpowym odnoszą się do króla Jana III.
L. 2. Gmach c. k. Namiestnictwa.
L. 3. Koszary wojskowe piechoty t. zw. Franciszka Józefa.

Ul. Karna (II)

od ul. Kazimierzowskiej do ul. Szpitalnej (do roku 1871 ul. św. Anny boczna) nazwana od zakładu karnego umieszczonego w zniesionym w r. 1784 i przerobionym klasztorze PP. Brygidek.

L. 1. Dom karny dla mężczyzn. Dawniej klasztor i kościół PP. Brygidek założony około r. 1614.

Ul. Karola Ludwika (II)

od placu Maryackiego do placu Gołuchowskich, powstała przy końcu XVIII. wieku i nazwana w pamięć Karola Ludwika (um. 1896) arcyksięcia austryackiego, brata cesarza Franciszka Józefa I.) który przebywał we Lwowie w latach 1853—1855 i mieszkał przy tej ulicy w kamienicy pod l. 1.

L. 1 i 3. Gmach Galicyjskiego Towarzystwa Kredytu ziemskiego zbudowany w r. 1806 w stylu empire z rzeźbami mitologicznemi. Towarzystwo założone przez galicyjskie stany, istnieje od r. 1843.
L. 3. Izba adwokacka.
L. 5. Kamienica Stromengerów w przyszłości projektowany pasaż.
L. 11. Hotel Centralny.
L. 13. Grand Hotel wybudowany według projektu L. Markoniego i E. Hermatnika. Wejście do pasażu Hausmana. Oświetlenie elektryczne.
L. 15. Galicyjska Kasa Oszczędności. (Wejście od ulicy Jagiellońskiej.) Dawniej w tem miejscu znajdował się Hotel Angielski.
L. 21. Hotel Bristol.

L. 25. Hotel Angielski.
L. 27. Hotel Belle-vue ze salą koncertową, tworzy pasaż do ulicy Rejtana (l. 6.).

Wzdłuż ulicy Karola Ludwika plantacye miejskie na przesklepionej Pełtwi t. zw. Wały Hetmańskie z pomnikami Króla Jana III. Sobieskiego i hetmana Jabłonowskiego.

Ul. Karpińskiego (II)

od placu św. Jura do ulicy Leona Sapiehy (do roku 1871 ul. Sacrè Coeur), a nazwana ku czci Franciszka Karpińskiego, znakomitego poety polskiego za czasów króla Stanisława Augusta. (Ur. 1741 r. we wsi Hołoskowie w Galicyi, a um. 1825 we wsi Chorowszczynie na Litwie).

L. 1. Laboratoryum chemiczne Politechniki.
L. 2. Klasztor „Sacrè Coeur".

Kastelówka (II)

Część miasta, nowo zabudowana między ulicami Krzyżową, Lenartowicza i drogą Wulecką, nazwana od rodziny mieszczańskiej Castellich, przybyłej w w. XVII. z Włoch do Lwowa, która miała tutaj swoją posiadłość.

Ul. Kazimierzowska (II)

od placu Gołuchowskich do ulicy Krasickich (do r. 1871 nazywała się ul. św. Anny) rozdziela się przy kościele św. Anny w lewo na ul. Grodecką, w prawo na ul. Janowską. Nazwana na cześć królów polskich: Kazimierza Wielkiego (1333—1370), który w r. 1340/1 zajął Ruś Czerwoną z m. Lwowem i położył pierwsze podstawy późniejszego organicznego zjednoczenia tej ziemi z Polską, i Kazimierza Jagiellończyka (1446—1462), za panowania którego w r. 1463 hospodar wołoski Stefan, złożył hołd we Lwowie, uznając się stałym lennikiem Polski.

L. 24. Dom karny dla mężczyzn (Brygidki) przerobiony z dawnego klasztoru sióstr św. Brygidy zwiniętego w r. 1784.
L. 34. Sąd miejsko delegowany i powiatowy Sek. II. i III.
Szkoła miejska im św. Anny z czerwonej cegły wzniesiona kosztem miasta 1883 r. podług projektu J. Hochbergera.

Ul. Kąpielna (III)

od ulicy Żółkiewskiej do Zakładu wodoleczniczego (do r. 1871 nazywała się ul. Kisielki).

L. 1. Browar Karola Kiselki.

L. 4 i 6. Zakład kąpielowy dawniej własność rodziny Kisielków.

Ul. Kilińskiego (Śrdm.)

z placu Kapitulnego do ulicy Hetmańskiej (do r. 1871 ul. Wązka) nazwana ku pamięci Jana Kilińskiego, szewca warszawskiego, pułkownika wojsk narodowych z r. 1794.

L. 1. Kamienica Gubrynowicza z biustami sławnych poetów i literatów na frontonie: A. Asnyka, J. I. Kraszewskiego, J. Słowackiego, Z. Krasińskiego, A. Mickiewicza i J. Kochanowskiego, zbudowana w r. 1892.

L. 2. Kamienica Sieberów (Kawiarią wiedeńska).

Ul. Św. Kingi (III)

z ulicy Żółkiewskiej do ulicy św. Marcina, nowo otwarta na gruntach Rudzkich poprzed szkołą św. Marcina i nazwana w róku 1900 w pamięć Królowej polskiej Kingi (Kunegundy) córki Beli IV. króla węgierskiego. za której panowania rozpoczęto wydobywać sól w Bochni i Wieliczce.

Ul. Klasztorna (III)

od ulicy Teatyńskiej na Wysoki Zamek (do r. 1891 droga Klasztorna) prowadzi między posiadłościami dwóch klasztorów: PP. Benedektynek i Sióstr Miłosierdzia.

L. 2. *Klasztor Sióstr Miłosierdzia i kościół św. Kazimierza.* Pierwotnie drewniany założony około roku 1630 przez Katarzynę z Krasickich Daniłowiczównę dla Reformatów, wymurowany około r. 1667 z fundacyi Mikołaja Bieganowskiego. Po przeniesieniu Reformatów do kościoła św. Michała 1783 r. oddany Siostrom Miłosierdzia z klasztorem na umieszczenie instytutu edukacyjnego ubogich sierót. Obecnie szpital Sióstr Miłosierdzia. Kościół św. Kazimierza skromnej architektury o jednej nawie. Wewnątrz tablice pamiątkowe: Urszuli Bie-

ganowskiej († 1698) i Bieganowskiego Mikołaja († 1674). W przedsionku pomnik z portretem w ramach Franciszka Swigonia Zawadzkiego († 1745).

Ul. Kleinowska (II)

od ulicy Sykstuskiej do ulicy Kraszewskiego (do r. 1871 ulica Sykstuska boczna) nazwana od Jana Kleina († 1880) kupca i obywatela miasta Lwowa, twórcy tej ulicy na swoich gruntach.

L. 5. Willa Gubrynowicza w stylu francuskim (projekt Janowskiego).

L. 7. Willa Sobańskiegn w stylu francuskim (projekt Janowskiego.

L. 9. Willa dawniej Zacharjewicza obecnie Chamcowej Ludwiki.

Ul. Kleparowska (II)

od ulicy Janowskiej do rogatki tegoż nazwiska (dawniej droga Kleparowska) prowadzi do wsi Kleparowa, założonej przez Andrzeja Klöppera w r. 1419 pod nazwą Klöpperhof.

Góra Wiśniowskiego Teofila (patrz).

L. 15. *Dom przytułku* dla biednych, nowo wybudowany z cegły nietynkowanej kosztem miasta pod zarządem Tercyarzy św. Franciszka (Brat Albert).

L. 16 i 18. Browar lwowskiego Tomarzystwa akcyjnego (Lilienfeld i Spółka).

L. 22. Koszary wojskowe.

L. 27. *Dom inwalidów* zbudowany w latach 1855 do 1863, według planu słynnego wiedeńskiego architekty Teofila Hausena, w stylu romańskim w dwukolorowej nietynkowanej cegle. Budową kierował E. Kaller, rzeźby wykonali Cypryan Godebski i Abel Perier. Uwagi godną jest główna klatka schodowa i sala z freskami. Za domem zasługuje na uwagę kaplica w kształcie krzyża greckiego z kopułą.

L. 29. Lasek zwany *Kortumówką* od pierwotnego właściciela hr. Kortuma, był niegdyś ulubionem miejscem wycieczek Lwowian, służy obecnie za *strzelnicę wojskową*.

Ul. Klonowicza (IV)

od ulicy Kochanowskiego ku ulicy Piekarskiej, nowo otwarta i nazwana w r. 1895 ku pamięci Sebastyana Klonowicza (* 1551 † 1608) poety-satyryka, autora „Rozolanii“ t. j. opisu Rusi, poświęconego Radzie miasta Lwowa.

Ul. Kochanowskiego Jana (IV)

od ulicy Pańskiej przy tak zwanych Kręconych słupach do ulicy na Pohulankę, (od w. XVII do r. 1885 ulicą na Rurach) nazwana ku pamięci Jana Kochanowskiego (1530—1584) największego poety polskiego XVI w.

L. 2. Kamienica o kręconych słupach, zkąd miejscowa nazwa. Naprzeciw kręconych słupów, znajdowała się Cerkiew ruska Bohojawlenia, (Objawienia Pańskiego), założona przed r. 1443, rozebrana w r. 1800.
L. 9. Willa w stylu renesansowym.
L. 16. Szkoła ewangielicka.
L. 17. Kamienica zbudowana w r. 1894 ozdobiona pomnikiem Jana Kochanowskiego.
L. 33. C. k. akademia weterynaryjna (i staw zwany Szumanówką) założona w r. 1881 jako szkoła weterynaryi i kucia koni, przerobiona została w r. 1897 na Akademię.
L. 59. Grunt miejski pod Cmentarzem t. zw. tarło.

Ul. Kohnowska (III)

z placu Strzeleckiego do ulicy Benedyktynek (do r. 1871 ul. Kościelna boczna) nazwana ku pamięci Abrahama Kohna, rabina lwowskiego, gorliwego zwolennika reform społecznych wśród Żydów, który w r. 1848 został przy tej ulicy struty.

Kolejowa aleja (II)

od ulicy Grodeckiej do Centralnego dworca kolei państwowej. Przy alei tej znajdują się z lewej strony dawne składy krajowe zboża i spirytusu jakoteż magazyny kolejowe, po prawej stronie Szkoła ludowa kolejowa z salą gimnastyczną i kaplicą, a dalej warsztaty kolejowe.

Ul. Kołłątaja (II)

z placu Smolki do ulicy Kazimierzowskiej (do r. 1871 ul. Pobrygidzka, zaś później do r. 1885 ul. Brygicka) nazwana ku czci Hugona Kołłątaja, znakomitego pisarza polskiego i męża stanu, który po otwarciu sejmu 4-letniego rozwinął działalność swoją polityczną bardzo ruchliwie.

Ul. Kopalna (IV)

od ulicy Łyczakowskiej w pole do łomów kamieni (do r. 1871 ul. Łomu) nazwana od przyległych wzgórzy, w których kopią piasek.

L. 1. Szkoła miejska im. Zimorowicza z ogródkiem Freblowskim.

Ul. Kopernika (I i II)

z placu Maryackiego do drogi Wuleckiej (od XV w. droga albo szlak Sokolnicki, w w. XVIII ulica Sokolnicka, później do roku 1871 na początku ulica Szeroka a w dalszym ciągu ulica Łazarza) nazwana ku pamięci Mikołaja Kopernika, kanonika w Frauenburgu, genialnego astronoma polskiego, którego system, że ziemia obraca się około słońca, dał dopiero podstawę do nowożytnej astronomii.

L. 1. Kamienica Mikolaschów z pasażem na ulicę Krętą, zbudowana podług projektu Schulca.

L. 2. Gmach galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego.

L. 15. Pałac Romana hr. Potockiego w ogrodzie, projektu Ludwika d' Auvergua i Juliusza Cybulskiego.

L. 20. Dyrekcya dóbr państwowych.

L. 23. Willa Syroczyńskiego u podnóża góry Wronowskich.

L. 25. Zakład ubogich miasta Lwowa, założony za czasów byłego rządu polskiego w drodze legatów w celu zaopatrzenia zubożałych i niezdolnych do zarobku mieszczan lwowskich lub ich żon. Zarząd zakładu sprawuje gmina miasta Lwowa.

L. 27. Zakład kalek św. Łazarza, który powstał przez złączenie z dwoma innemi szpitalami, zniesionemi w r. 1785 t. j. św. Ducha i św. Stanisława, tudzież

tudzież ruskiego szpitalu dawnego przy cerkwi św. Onufrego.

Kościół św. Łazarza założony w r. 1620 przy szpitalu i domie ubogich fundowanym przez arcybractwo Różańcowe, w stylu renesansowym. Otwory okienne sklepione ostrołukiem. Wewnątrz jedna nawa pokryta sklepieniem beczkowatem. W murze u wejścia, zabytki dawnych rzeźb szpitalu. Po niżej szkarpu studnia z dwoma Lwami z XV wieku ze starego ratusza.

L. 34. Gmach c. k. poczty (wejście od ul. Słowackiego).

L. 36. Seminaryum grecko-katolickie stare przerobione ze zniesionego w r. 1784 klasztoru PP. Dominikanek i nowe zbudowane w r. 1890 według projektu S. Hawryszkiewicza.

Cerkiew św. Ducha pierwotnie kościół założony r. 1729 jednonawowy zakończony okrągłą absydą, posiada ikonostas i ołtarz z w. XVIII,

L. 38 i 30. Pałac księcia Władysława Sapiehy w francuskim stylu barokowym według projektu A. Kuhna.

L. 42. Pałac hr. Wandy Bielskiej.

L. 43. Dyrekcya Tramwaju elektrycznego.

L. 54. Koszary żandarmeryi, okazały gmach wybudowany kosztem funduszu krajowego.

Ul. na Kopiec (IV)

z ulicy Teatyńskiej na Kopiec Unii Lubelskiej, powstała i otrzymała nazwę w r. 1871 od kierunku, w którym prowadzi t. j. ku kopcowi Unii Lubelskiej na szczycie góry Wysokiego zamku.

Kopiec Unii Lubelskiej

Na samym szczycie góry Wysoki Zamek (Franciszka Józefa) znajduje się kopiec Unii lubelskiej, patryotyczne dzieło dra Franciszka Smolki, z którego rozległy widok aż po góry Złoczowa, Białego Kamienia, Podhorzec i Winnik z jednej, a Karpat stryjskich z drugiej strony. Zapomniane i zniszczone prawie do ostatka ruiny Wysokiego Zamku ożywiły się wskutek podanego przez dra Franciszka Smolkę pomysłu usypania na górze Zamkowej, według zwyczaju starosłowiańskiego, kopca, na pa-

miątkę przypadającej d. 12 sierpnia 1869 r. 300-letniej rocznicy zjednoczenia się Polski, Litwy i Rusi. Mury starego zamku, a mianowicie ścianę zwróconą ku miastu, zostawiono, o ile można, nienaruszoną na pamiątkę. Przy plantowaniu odkopano zachowaną jeszcze podłogę piwniczną zamku, przykrytą niewielkim pokładem gruzów i ziemi humusowej. Wydobyte i znalezione przedmioty złożono w muzeum starożytności zakładu Ossolińskich. Na polance u stóp Kopca w rocznice narodowe odbywają się zabawy ludowe.

Ul. Koralnicka (I)

z placu Akademickiego do ulicy Zimorowicza (do r. 1871 ul. Rzepińskiego) nazwana od handlu koralami, który dawniej prowadzili przy tej ulicy obywatele miasta Lwowa Tomasz i Romuald Turasiewicz.

Ul. Kordeckiego (II)

od ulicy Bema do ulicy Na Błonie, nowo otwarta i nazwana w r. 1895 ku pamięci księdza Augustyna Kordeckiego, sławnego przeora Paulinów na Jasnej Górze w Częstochowie, który w r. 1655 walecznie bronił warownego klasztoru przeciw Szwedom.

L. 6. Koszary furgonowe.
L. 8. Willa dra Dziędzielewicza.

Ul. Korniaktów (Śr.)

od ulicy Krakowskiej do ulicy Teatralnej, nowo otwarta i nazwana w pamięć rodziny szlacheckiej Korniaktów, której protoplastą był Konstanty Korniakt, kupiec grecki przybyły z Krety do Lwowa.

L. 1. Instytut ruski „Dom narodny".
L. 2. Cerkiew Przemienienia pańskiego (wejście od ulicy Krakowskiej).

Ul. Korzeniowskiego Józefa (III)

od ul. Alembeków do ulicy Berka, nowo otwarta i nazwana w roku 1895 w pamięć Józefa Korzeniowskiego znakomitego pisarza i dramaturga polskiego (1797—1863).

L. 2. Szkoła miejska im. Czackiego.

Ul. Kościelna (III i Śr.)

z placu Krakowskiego do placu Strzeleckiego powstała z początkiem XIX. wieku i nazwana od przyległego kościoła parafialnego Panny Maryi Śnieżnej.

L. 4. Probostwo rzym. kat. Panny Maryi Śnieżnej.

Ul. Kościopalni (II)

w r. 1901 nadano jej nazwę ul. „Króla Leszczyńskiego“ łączy ulicę Krótką z ulicą Świętokrzyską. Nazwa jej nadaną została z powodu, że istniał tu dawniej zakład do palenia kości.

Ul. Kościuszki (II)

od ulicy Sysktuskiej do placu Smolki (do r. 1871 ulica Fresnela) powstała z początkiem XIX. wieku i nazwana ku czci Tadeusza Kościuszki, nieśmiertelnej sławy naczelnego wodza wojsk polskich z r. 1794.

L. 8. Galicyjski Bank kredytowy dawniej kamienica Tennerów.

L. 9. Wydział krajowy.

L. 11. *Bank krajowy* królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem założony w r. 1881 w myśl uchwały sejmowej w celu podniesienia dobrobytu w kraju, a w szczególności dla popierania i rozwoju rolnictwa, przemysłu i handlu.

Ul. Kotlarska (II)

od ulicy Szpitalnej do ulicy Berka, nowo otwarta i nazwana w r. 1885 od pracowni kotlarskiej istniejącej początkowo przy tej ulicy.

L. 7. Szkoła miejska im Czackiego.

L. 10. Izraelicka szkoła głuchoniemych J. Bardacha.

Ul. Krakowska (Śr.)

z Rynku do placu Krakowskiego. Założeniem sięga XIV. wieku, do połowy XV. wieku nazywała się ulicą Tatarską. Nazwę swoją nosi od miasta Krakowa, ku któremu tą ulicą się wyjeżdżało przez warowną Bramę krakowską.

L. 12. posiada charakterystyczne szczątki rzeźb z XVI w.

L. 21. *Cerkiew gr. kat.* Przemienienia Pańskiego przerobiona z kościoła XX. Trynitarzy następnie biblio-

teki uniwersyteckiej spalonej w r. 1848 podczas bombardowania m. Lwowa. Otwarta w r. 1902.

Krakowski plac (Śr. i III.)

między ulicami: Krakowską, Teatralną, placem Gołuchowskich, ulicami Rzeźni, Gęsią, Smoczą, Żółkiewską i Kościelną. Powstał z początkiem XIX. wieku i otrzymał nazwę od położenia pod dawną Bramą krakowską, która istniała do r. 1784 między dzisiejszemi kamienicami l. 23 i 26 na ulicy Krakowskiej.

L. 12. Tył gmachu hr. Skarbka z licznymi sklepami.

Na placu tym naprzeciw tego gmachu *Bazar targowy* żelaznej konstrukcyi z r. 1876, wokoło liczne sklepy, kramy, stragany przekupniów i handlarzy.

Ul. Krasickich (II)

od ul. Mickiewicza do ul. Kazimierzowskiej (do r. 1871 ul. Krasickiego) nazwana w pamięć zasłużonego rodu Krasickich, z którego pochodził biskup warmiński Ignacy (1735—1801) znakomity bajkopisarz polski.

L. 1. Pałac hr. Agenora Gołuchowskiego.
L. 5. Gmach Dyrekcyi ruchu kolei państwowych.
L. 12. Filia szkoły miejskiej im św. Anny.

Krasuczyn (I).

Folwark przy ul. Snopkowskiej (do r. 1881 Kraterówka), nazwany od byłego właściciela Mikołaja Krasuckiego, obecnie własność Antoniego Kurkowskiego.

Ul. Kraszewskiego (II)

od ulicy Słowackiego do ulicy Kleinowskiej, otwarta i nazwana w r. 1879 ku pamięci Józefa Ignacego Kraszewskiego, poety, publicysty, literaty i historyka polskiego (1812—1887). Zwłoki jego pochowane są w grobach zasłużonych mężów polskich na Skałce w Krakowie.

L. 1. Kamienica według projektu A. Kamieniobrodzkiego.
L. 5. W tej kamienicy mieści się Konsulat rosyjski (urzęduje od 9—1).
L. 9. Kamienica dra Władysława Balka, według projektu M. Kowalczuka.

Str. 70. KAPLICA BOIMÓW.

L. 11. Kamienica Jełowickiej, według projektu Ludwika Ramułta.
L. 15. Kamienica Rakowskich według projektu Zagórskiego i L. Marconiego.
L. 17. Pałac księcia Adama Lubomirskiego według projektu Z. Kędzierskiego i L. Marconiego.
L. 21. Okazała kamienica Hoszarda.

Po przeciwnej stronie ulicy plantacye ogrodu miejskiego (pojezuickiego).

Ul. Krawiecka (Śr.)

od ul. Sobieskiego do ul. Wałowej (do r. 1871 ul. Wałowa boczna), nazwana od kilku pracowni krawieckich istniejących pierwotnie przy ulicach przyległych, głównie zaś od krawca Wieczyńskiego, właściciela kamienicy o czterech frontach.

Ul. Kręta (I)

z placu Maryackiego na plac Dąbrowskiego Wacława, (do r. 1871 ul. Hoffmańska), nazwana od skrętu jaki tworzy na swej długości.

L. 1. Hotel Żorża.
L. 6. Tylna część pasażu Mikolascha, w nowym stylu secesyjnym, według pomysłu młodego architekty Zacharjewicza.
L. 7. Poliklinika bezpłatna, własność Galicyjskiego Towarzystwa lekarskiego.

Ul. Krótka (II)

od ul. króla Leszczyńskiego do ul. na Błonie, (do r. 1871 ul. Grodecka boczna), nazwana tak dlatego, że istnieje na krótkiej tylko przestrzeni.

Ul. Krupiarska (IV)

od ul. Łyczakowskiej w pole ku Krzywczycom, (do r. 1871 Krupnicza boczna), nazwana od mieszkających licznie w tej stronie przekupniów krup (krupiarzy).

Ul. Krzywa (I)

z placu Halickiego do ulicy św. Szymona, (do r. 1871 ul. Krzywa, a w dalszym ciągu ul. Ślepa), nazwana od krzywej swojej formy.

L. 1, 3 i 5. Kamienice Mikulińskich.
L. 2, 4 i 6. Gmach Galicyjskiego Banku hipotecznego.
L. 17 i 19. Nowo wybudowana okazała kamienica Mrazków.

Ul. Krzywczycka (IV)

z ul. Łyczakowskiej w pole ku Krzywczycom, powstała w połowie XIX wieku i nazwana od najbliższej wsi Krzywczyce, ku której prowadzi.

Ul. Krzyżowa (II)

od ul. Leona Sapiehy w pole ku Kulparkowowi, (do r. 1871 ul. Standowskiego), nazwana od formy krzyża, jaki tworzy w przecięciu z ulicą Sadownicką.

L. 1. Szkoła miejska im. Maryi Magdaleny.
L. 46. Klasztor Karmelitanek bosych.

W ulicy tej szereg pięknych will, pomysłu lwowskich architektów.

Ul. Kubasiewicza (II)

od ul. Grodeckiej do Szeptyckich, nowo otwarta i nazwana w r. 1892 ku pamięci Wojciecha Kubasiewicza (um. 1877), twórcy fundacyi dla nieuleczalnych ubogich m. Lwowa.

Droga Kulparkowska (II)

od rogatki Grodeckiej do Kulparkowa. Kulparków jest to wieś założona w r. 1425 przez lwowskiego mieszczanina Goldberga (pierwotnie zwana „Goldberghof"), prowadzi do zakładu krajowego dla umysłowo chorych.

Ul. Kurkowa (IV)

od ul. Czarnieckiego do ul. Leśnej, (do r. 1871 ul. Strzelnicka), nazwana od Kurka, będącego godłem Towarzystwa Strzeleckiego, które przy tej ulicy ma swoją siedzibę.

L. 12. Koszary wojskowe Franciszka Józefa.
L. 15 i 17. W ogrodzie pałac hr. Włodzimierza Dzieduszyckiego.
L. 21 i 23. *Strzelnica miejska* świeżo odnowiona hojnością obywatela Bratkowskiego z pięknym ogrodem i domem, własność Towarzystwa strzeleckiego, które założone zostało przez mieszczan w r. 1445.

Budynek strzelecki w kształcie zameczka, mieści piękną salę ze zbiorami pamiątkowych tarcz strzeleckich. Strzelnica miejska zajmuje plac nabyty przez kompanię strzelców milicyi miejskiej 1775 r., uporządkowany w r. 1823, zaś przeistoczony w r. 1890 znacznym nakładem. Stowarzyszenie strzeleckie (confraternitas jaculatarum) sięgające początkiem wieku XIV obdarzone przywilejami przez królów polskich, miało pierwotnie strzelnicę swoją na gruntach dzisiejszego placu Strzeleckiego, później na miejscu dzisiejszego seminaryum łacińskiego, następnie na łanie Zaliborskim na przedmieściu Halickiem. Pośrodku wśród klombu kwiatów biust króla Jana Sobieskiego dłuta Tadeusza Barącza.

L. 31. Zakład ochrony ubogich chłopców pod opieką św. Antoniego, założony r. 1850 przez ks. Kaliksta Orłowskiego, ks. Antoniego Manastyrskiego i Honoratę hr. Borecką

L. 33. *Kościół PP. Franciszkanek,* pod wezwaniem Naj. Sakramentu, z klasztorem zbudowany w latach 1876—1888 według projektu J. Zacharjewicza na wzgórzu w pięknym stylu romańskim, z dwukolorowej cegły (czerwonej i żółtej). Wewnątrz jedna nawa. Główny ołtarz z alabastrowym tronem Wystawienia Naj. Sakramentu. Po lewej stronie gotycki ołtarz Niepokalanego Poczęcia N. P. Maryi z posągiem dłuta Jadwigi hr. Łubleńskiej. W kaplicy po tejże stronie posąg św. Jozafata dar hr. Rzewuskiej przysłany z Rzymu. W przeciwległej kaplicy posąg św. Franciszka, dłuta J. hr. Łubieńskiej. Witraże presbiteryum robione w Monachium. Galerya chóru ozdobiona symbolicznemi malowidłami na drzewie.

Obok w przerobionych czynszowych domkach klasztorek PP. Karmelitanek bosych z kaplicą zbudowaną w stylu romańskim 1890 r. podług projektu J. K. Janowskiego.

L. 37 A. Zakład Sióstr Rodziny „Maryi“ dla nieuleczalnych chorych.

Ul. Lelewela (I)

z placu Akademickiego do ulicy Gołębiej, (do r. 1871 ul.

Garncarska niższa, zaś do r. 1882 ul. Ogrodowa), nazwana w pamięć Joachima Lelewela (ur. 1786, um. 1861), jednego z najuczeńszych polskich historyków, autora wielu cennych rozpraw naukowych.

Ul. Lenartowicza (II)

od ul. Kopernika do ul. Krzyżowej, nowo otwarta i nazwana w r. 1895 ku pamięci Teofila Lenartowicza (ur. 1822, um. 1893), znakomitego poety ludowego, autora wielu popularnych utworów i rzeźbiarza.

Ul. Leśna (IV)

od ul. Kurkowej do Lonszanówki (do r. 1871 ul. Ślepa), nazwana od sąsiedniego tak zwanego Lasku Cesarskiego (Kaiserwald).

Ul. Króla Leszczyńskiego (II)

od ul. Krótkiej do ul. Świętokrzyskiej (do r. 1871 ul. Grodecka boczna; do r. 1900 ul. Kościopalni od istniejącego tu dawniej zakładu do palenia kości), nazwana ku pamięci króla polskiego Stanisława Leszczyńskiego urodzonego we Lwowie 1677 r.

Ul. Lindego (I)

od ul. Kopernika do ul. Krętej (do r. 1871 ul. Kowalska), nazwana ku pamięci Samuela Bogumiła Lindego, słynnego filologa polskiego (ur. 1771, um. 1847).

L. 4. Okazały gmach Związkowej drukarni ozdobiony rzeźbami przedstawiającemi Jana Guttenberga, wynalazcy druku.

Ul. 29 Listopada (II)

od ul. Błotnej do ul. Na Bajkach, na gruntach Franza, nowo otwarta i nazwana w r. 1892 na pamiątkę dnia 29 listopada, w którym Warszawa dała hasło do pamiętnej wojny narodowej przeciw Rosyi w r. 1831.

Lonszanówka (IV)

lasek na wzgórzach od Zniesienia powyżej ulic Piaskowej i Leśnej, należał dawniej do rodziny Lonszanów, którzy tutaj mieli swoją posiadłość. W r. 1780 w czasie pobytu cesarza Józefa II we Lwowie, nazwano ten lasek *Cesarskim* (Kaiserwald), z powodu, że cesarz odwiedził

to piękne miejsce spacerowe. Obecnie służy za miejsce wycieczkowe uczniów szkół lwowskich. Na wzgórzu tem była cerkiew św. Krzyża, założona około r. 1634, a zniesiona w r. 1802.

Droga Lubieńska (II)

za rogatką Grodecką, (do r. 1871 część Bogdanówki), prowadzi do wsi Lubienia, odległej o 20 klm., a znanej z kąpiel siarczanych.

L. 5. Prochownia wojskowa.

Ul. Lwia (III.)

ze Starego Rynku do ul. Sieniawskiej (do r. 1871 ul. Sieniawszczyzna niższa), nazwana ku pamięci Lwa Daniłowicza, księcia Halickiego i Włodzimierskiego, który przeniósł stolicę Rusi halickiej z Włodzimierza do nazwanego od jego imienia Lwowa około r. 1250.

L. 3. Bóżnica żydowska.

Ul. Łąckiego Eliasza (II)

od ul. Leona Sapiehy do ul. Chrzanowskiej, nowo otwarta i nazwana w r. 1898 ku pamięci Eliasza Łąckiego, komendanta twierdzy lwowskiej, obrońcy Lwowa w czasie oblężenia przez Turków i Tatarów w r. 1672.

L. 1. Koszary żandarmeryi.

Ul. Łamana (III)

od ul. Bożniczej na plac Rzeźni (do r. 1871 ul. Krzywa), nazwana od łamanego kierunku, pod jakim jest zabudowana.

Ul. św. Łazarza (I)

od ul. Kopernika do Cytadeli (do r. 1881 ul. Cytadeli), nazwana od szpitala św. Łazarza, założonego w r. 1618 przez mieszczanina lwowskiego Marka Ostrogórskiego.

L. 1. Zakład kalek św. Łazarza.

Ul. Łazienna (III)

z placu Rzeźni do ul Bożniczej (do r. 1871 ul. Łaźni), nazwana od istniejącej przy tej ulicy łaźni żydowskiej.

Ul. Łokietka

nowo otwarta przez grunta realności p. Rozyny Schram-

mowej i Juliana Lewickiego; nazwana w r. 1901, ku pamięci króla polskiego Władysława I. Łokietka (ur. 1260, um. 1333).

Ul. Łukasińskiego (Śrdm.)

od ul. Hetmańskiej do ul. Teatralnej, powstała około r. 1840 (do r. 1871 ul. Castrum, do r. 1885 ul. Technicka), nazwana ku pamięci Waleryana Łukasińskiego, majora wojsk polskich, twórcy patryotycznego spisku, za co skazany w r. 1822 na długoletnie więzienie, zginął w niem w r. 1831 bez wieści.

Ul. Łukiewicza (I)

od ul. Dwernickiego do ul. św. Zofii (do r. 1871 ul. Underki), nazwana ku pamięci Jana Łukiewicza (um. 1817), obywatela ziemskiego, twórcy fundacyi założonej w r. 1817 dla Sióstr Miłosierdzia i na wyposażenie osieroconych dziewcząt. Połowa fundacyi przeznaczona na utrzymanie kaplicy św. Zofii, a druga na posag dla osieroconej dziewczyny, która przy losowaniu, dnia 25 czerwca, corocznie we Lwowie odbywać się mającym, wyciągnie los wygrywający.

Ul. Łyczakowska (IV)

od ul. Czarnieckiego do rogatki tegoż nazwiska, od XV. w. do połowy XVIII. w. droga Gliniańska, do r. 1871 ul. Łyczakowska wyższa i niższa nazwana od folwarku Łyczaków nazwanego prawdopodobnie od przekręconej nazwy niemieckiej Lützenhof, a założonego na początku XVI. wieku powyżej kościoła św. Antoniego

Kościół Klarysek, zniesiony po objęciu Galicyi przez rząd austryacki, w r. 1899 przebudowany i odnowiony, staraniem gminy m. Lwowa, przeznaczony dla młodzieży szkolnej. Dawniej mieścił się tutaj kościół i klasztor PP. Bernardynek, fundowany w r. 1606, a powiększony w r. 1749, w końcu zniesiony w roku 1782 i zamieniony na skład tytoniu i komorę celną. Wewnątrz były freski pędzla braci Stroińskich.

L. 2. Gmach c. k. Archiwum map (nowy budynek) według projektu Wacława Przetockiego.

L. 22 i 24. odznaczają się wielkością (dawniej szpital Hoffmana).

L. 26. *C. k. Szpital wojskowy* przerobiony w r. 1784 z dawnego klasztoru OO. Bonifratów i kościoła św. Wawrzyńca. Kościół był zbudowany w r. 1536, a król Jan Sobieski fundował w r. 1659 szpital i klasztor. Obok nowy pawilon szpitalny izolacyjny zbudowany 1890 r.

L. 27. Fabryka braci Wczelaków.

L. 35. *Zakład naukowo wychowawczy głuchoniemych* pod wezwaniem Trójcy przenajświętszej, istnieje od r. 1830. Pierwszy fundusz zakładowy pochodzi od nieznajomego dobroczyńcy i przyjaciela ludzkości, który w r. 1828 złożył na cel otworzenia we Lwowie zakładu głuchoniemych 15 akcyj banku narodowego. Gmach własny wybudowano w r. 1841, odnowiono i rozszerzono w r. 1880 a w r. 1900 wybudowano 2-gie piętro.

L. 36. *Szkoła św. Antoniego* zbudowana w roku 1875, ozdobiona na fasadzie gipsowemi popiersiami Piramowicza, Kopczyńskiego i Konarskiego,

L. 37. Filia Gimnazyum V. dawniej Zakład ciemnych.

Kościół św. Antoniego założony w r. 1718 przez ks. Janusza Antoniego Wiśniowieckiego dla Franciszkanów, a po przeniesieniu tychże w r. 1784 zmieniony na parafialny. W r. 1900 dobudowano babiniec i odnowiono schody. Jednonawowy sklepiony kolebką z lunetami z presbiteryum

L. 42. Szpital dziecinny św. Zofii założony staraniem ks. Jadwigi Sapieżyny w r. 1878 według proj. J. K. Janowskiego. Obok wolno stojący pawilon zbudowany w r 1884 według projektu J. Lewińskiego

L. 61. Filia szkoły im. św. Antoniego.

L. 76. 78 i 80. Koszary wojskowe konnicy, dawniej fabryka Pietscha.

L. 82. Probostwo gr. kat. św. Piotra i Pawła.

Cerkiew św. Piotra i Pawła niegdyś kościół OO. Paulinów założony w XVII. w. zmieniony następnie na parafialny, jednonawowa, skromnej budowy, wewnątrz pomalowana przed kilku laty przez J. Dolińskiego.

Przed realnością l. 105 na gościńcu wybudowana kaplica Niepokalanego Poczęcia N. Panny Maryi. Ma to być pamiątka po znanym z burd staroście Kaniowskim, ustawiona ze skruchy, iż na tem miejscu

jednego szlachcica, który mu drogę wozem zastąpił, trupem położył.
L. 151. Szkoła miejska im. Zimorowicza.
Park Łyczakowski (patrz).

Ul. Machabeuszów (III)

od ulicy Owocowej do ulicy Bożniczej, do r. 1871 ul. Synagogi boczna, nazwana w pamięć Machabeuszów, książąt i arcykapłanów hebrejskich, którzy powstali przeciwko panowaniu syryjskiemu i podnieśli państwo żydowskie.

L. 1. Synagoga (wejście od ulicy Owocowej) patrz ul. Owocowa.

Ul. Mączna (IV)

od ulicy Łyczakowskiej w pole ku kamieniołomom, (do r. 1871 ul. Krupnicza wyższa, nazwana od mieszkających tu licznie drobnych przekupniów mąki.

Majerówka (IV)

folwark za rogatką Łyczakowską, nazwany od założyciela i właściciela Józefa Majera, obywatela miejskiego, którego własnością były także grunta położone przy dzisiejszej ulicy Trzeciego Maja i dlatego ulica ta dawniej nazywała się ulicą Majera.

Ul. Małeckiego Antoniego (I)

od ulicy Zimorowicza do ulicy Lelewela, nowo otwarta w r. 1886 a nazwana w r. 1892 ku czci Antoniego Małeckiego, profesora uniwersytetu lwowskiego, wielce zasłużonego około rozwoju języka polskiego (ur. 1821 r. w Poznaniu).

Ul. św. Marcina (III)

od ulicy Żółkiewskiej do granicy gminy Zamarstynowa, do r. 1871 ul na Korytach, do r. 1885 ul. Korytna, nazwana od sąsiedniego kościoła św. Marcina, dziś parafialnego.

L. 6. Szkoła miejska im św. Marcina, zbudowana r. 1878 mieści się w dwóch budynkach wystawionych kosztem gminy.
L. 8. Probostwo rzym. kat. św. Marcina.

Kościół św. Marcina założony około r. 1630 przez Aleksandra Zborowskiego dla OO. Karmelitów trzewiczkowych, spalony r. 1648 został odbudowany r. 1700 z drzewa. Następnie Jan Rubczyński wymurował dzisiejszy kościół w r. 1736. Tworzy jedną nawę z rozszerzonemi bokami o krzyżowem sklepieniu, na którem freski pędzla Stroińskiego odnowione zostały r. 1886 przez Kopystyńskiego.

Przy tym kościele istniał niegdyś szpital dla wysłużonych żołnierzy polskich założony prze Aleksandra Zborowskiego. Po zniesieniu w r. 1784 klasztoru, umieszczono w nim szkołę normalną i probostwo, łąki zaś klasztorne sprzedano niejakiemu Ignacowi Czerwińskiemu.

L. 11. Fabryka asfaltu Szeligi Łyszkiewicza.

L. 18. Koszary wojskowe.

Ul. św. Marka (I)

od ulicy Długosza do ul. Zyblikiewicza, nazwana w r. 1871 od kościółka św. Marka, założonego około r. 1619 przy tej ulicy a zburzonego w r. 1785, gdzie realność l. 38.

L. 1. 3. Szkoła krajowa gospodarstwa leśnego, w dawnej willi Miłaszewskich, założona w r. 1874.

Ul. Marszałkowska (II)

od ul. Słowackiego i Trzeciego Maja do ulicy Mickiewicza, nowo otwarta i nazwana w r. 1885 na cześć marszałków kraju, mieszkających w przyległym gmachu sejmowym, zbudowanym w latach 1877—1881.

Gmach sejmowy zbudowany w latach 1877—81 według planu Hochbergera na podstawie nagrodzonych planów konkursowych. Budynek dwupiętrowy odznacza się bogatą renesansową architekturą i wewnętrznem urządzeniem. Tworzy od frontu główne dwa pawilony z kopułami i środkowym ryzalitem z loggią. Atykę nad nim wieńczy alegoryczna grupa Galicyi, Wisły i Dniestru dłuta Tadensza Riegera; cztery figury nad gzymsem głównym dłuta R. Trembeckiego i Mikulskiego. Obie grupy dolne przedstawiające Oświatę i Pracę dłuta T. Riegera. Wewnątrz wspaniała podwójnie zało-

żona klatka schodowa, ozdobiona dwiema grupami Mieczysława z Kazimierzem Wielkim i Jarosława z Włodzimierzem Wielkim dłuta Z. Trembeckiego. Sala do posiedzeń sejmowych o bardzo pięknej architekturze, mieści w sobie 152 amfiteatralnie wznoszących się miejsc dla posłów sejmowych. Przy tylnej ścianie znajdują się miejsca dla marszałka, reprezentantów rządu i trybuna dla sprawozdawców. Za miejscem marszałkowskiem, na tylnej ścianie umieszczona jest piękna boazerya z dębowego drzewa z fryzem malowanym przez Henryka Rodakowskiego. Cały fryz podzielony jest zapomocą sześciu nyż na pięć pól. W nyżach wymalowane są: Wiara, Mojżesz, Likurg, Solon, Justynian i Praca. Prześlicznie malowane pola pomiędzy nyżami przedstawiają: Sztuki piękne, Budzący się ruch naukowy, Przemysł krajowy, Handel i Rolnictwo. Twarze poszczególnych figur są portretami najwybitniejszych osób lwowskiego świata politycznego, naukowego i literacko artystycznego.

Z przeciwnej strony od frontu apartamenta marszałka krajowego, z salą posiedzeń Wydziału krajowego, w której się znajduje obraz Jana Matejki „Unia Lubelska“ i t. zw. sala Marszałków z portretami byłych marszałków kraju i obrazem Jana Matejki „Konstytucya 3-go Maja“.

Maryacki plac (Śr.)

od Wałów Hetmańskich między ulicami: Kopernika, Krętą, Akademicką, placem Halickim, ulicami: Wałową, Sobieskiego, Boimów, Teatralną, Hetmańską i Karola Ludwika, powstał z początkiem XIX. wieku i do roku 1871 nazywał się placem Ferdynanda. Nazwę otrzymał od posągu marmurowego Najświętszej Maryi Panny (dłuta Hahlmana) postawionego na studni w r. 1862 staraniem hr. Władysławowej Badeniowej.

L. 1 i 2. *Hotel Żorża* nowo zbudowany na miejscu dawnego, sięgającego początków wieku XIX. według planów Hellmera i Fellnera z Wiednia pod kierownictwem Jana Lewińskiego. Całość w stylu budynków wiedeńskich trzypiętrowa. Po czteru

rogach znajdują sią cztery figury alegoryczne wyobrażające cztery części świata, a mianowicie: od ulicy Akademickiej Ameryka i Afryka, od ulicy Krętej Europa i Azya; zaś na frontonie płaskorzeźba wyobrażająca św. Jerzego (własność Hofmanów).

L. 4. Hotel Europejski, własność Szkowrona dawniej Alznera.

L. 5. Hotel Francuski, własność Stadtmüllera.

L. 6 i 7. Kamienice Strojnowskich.

L. 8. Kamienica ks. Kaliksta Ponińskiego z okazałą kawiarnią „Monopol“ na I. piętrze.

L. 9. Kamienica Strojnowskich.

Ul. Maryi Magdaleny (II)

od ulicy Krzyżowej do ulicy Nabielaka, nowo otwarta i nazwana w r. 1895 od sąsiedniego kościoła Maryi Magdaleny, założonego w r. 1600, dziś parafialnego a do roku 1734 klasztornego OO. Dominikanów.

L. 1. Szkoła miejska im. Maryi Magdaleny.

Maryi Snieżnej plac (III)

koło kościoła tegoż imienia między ulicami Rybią, Beisera, Śnieżną i Kościelną, powstał w XVIII. w. i nazwany od przyległego kościoła parafialnego Panny Maryi Śnieżnej, sięgającego założeniem początków Lwowa.

Kościół N. P. Maryi Śnieżnej założony przez Niemców jeszcze w epoce ruskiej tj. około r. 1340. W ciągu wieków niejednokrotnie niszczony i odbudowywany zatracił zupełnie pierwotne romańskie założenie. Przed kilku laty został odrestaurowany, pokryty sklepieniem, malowidłami i ornamentyką romańską według proj. prof. Juliana Zacharjewicza. Wewnątrz jedna nawa pokryta krzyżowem sklepieniem. W presbiteryum tablice pamiątkowe: Fr. Duralskiego, proboszcza tej świątyni i drugą przy bocznym wchodzie, z powodu zamiany kościoła w r. 1780 na prafialny. Witraże okienne wykonane w Insbruku. Na ścianach presbiteryum naśladownictwo mozajki ze scen życia N. P. Maryi pędzla E. Lepszego. Do kościoła dobudowana zakrystya posiada na piętrze romań-

skie oratoryum. Organy także w stylu romańskim. Przy tym kościele utworzona była w roku 1350 „konfraternia literatów“, którą w r. 1387 przeniesiono do katedry. W r. 1772 podniesiono kościół do stopnia kolegiaty, lecz w r. 1786 zniesiono napowrót na parafialny.

Przed kościołem posąg Niepokalanego Poczęcia P. Maryi z wieku XVIII.

L. 8. Organistówka probostwa rzym. kat. N. P. Maryi Śnieżnej.

Ul. Matejki (II)

od ulicy Kleinowskiej do ulicy Mickiewicza. nowo otwarta i nazwana w r. 1885 ku czci Jana Matejki um. 1893) genialnego twórcy malarstwa historycznego polskiego. Na ulicy tej piękne wille hr. Potulickich i Rawskich.

Ul. Mazurówka (IV)

za cmentarzem Łyczakowskim od ulicy Cetnerowskiej ku folwarkowi Cetnerówka nazwana od osady mazurskiej założonej w tej części miasta w połowie XIX. wieku.

Ul. Majzelsa (III)

od ulicy Szpitalnej do ulicy Kleparowskiej (do r. 1871 ul. Kleparowska boczna) nazwana ku pamięci warszawskiego rabina Meiselsa (um. 1870 r.) męża szczerze oddanego sprawie narodowej w latach 1861—1864.

L. 4 i 6. Browar akcyjny.

L. 8. Browar Lilienfelda i sp. dawniej Domsa.

Ul. św. Michała (II)

od ulicy Kościuszki bez wyjścia, ku ulicy Słowackiego, (do r. 1871 ul. Fresnela ślepa lub boczna, do roku 1885 ul. Mydlarska) nazwana ku czci św. Archanioła Michała, patrona miasta Lwowa i królestwa Galicyi.

Ul. Mickiewicza (II)

z placu Smolki do placu św. Jura (do końca w. XVIII droga Świętojurska, do połowy XIX wieku ul. Cesarska, do r. 1871 ul. św. Jura), nazwana ku czci Adama Mickiewicza (um. 1855), genialnego poety, wieszcza narodu, geniusza polskiej myśli i polskiego słowa.

L. 6. *Kasyno narodowe* według planów Felnera i Hellmera z Wiednia.

L. 11. Willa Jana Styki (artysty malarza) z czerwonej cegły.

L. 16. *Pałac Gołuchowskich* za sztachetami żelaznemi w ogrodzie (proj. Okmana z r. 1865.

L. 18 i 20. Kamienice ks. Ponińskiego.

L. 28. Stowarzyszenie katolickiej młodzieży rękodzielniczej „Skała“, założone w r. 1868, staraniem księżnej Jadwigi Sapieżyny i księdza Zygmunta Odelgiewicza.

Ul. św. Mikołaja (I)

z placu Akademickiego do ulicy Zyblikiewicza (do r. 1871 ul. Akademicka lub Uniwersytecka), nazwana od przyległego kościoła parafialnego św. Mikołaja.

L. 2. Probostwo rzym.-kat. św. Mikołaja.

Kościół św. Mikołaja, założony pierwotnie z drzewa w r. 1694 wraz z klasztorem przez Mikołaja Strzałkowskiego dla OO. Trynitarzy. Dzisiejszy kościół zbudowali Trynitarze w r. 1745 (fundacya Samuela Muchowieckiego i Jana Jabłonowskiego). W r. 1782 po zniesieniu Trynitarzy, kościół przemieniono na parafialny, a klasztor na plebanię. Na zewnątrz nie odznacza się architekturą, a wewnątrz przeładowany ozdobami w stylu rokoko. Ma trzy nawy, sklepiony, posiada ambonę w kształcie rybackiej łodzi. Przy głównym ołtarzu po lewej stronie kaplica św. Floryana z pięknym ołtarzem z XVII wieku z rzeźbami przedstawiającemi sceny z męki Pańskiej. W nawie prawej duży obraz w ołtarzu Serca N. P. Maryi pędzla A. Rejchana.

L. 4. *Uniwersytet*, zbudowany w latach 1842—1844 według projektu Fidelisa Stadlera, kosztem fundacyi Samuela Głowińskiego, jako konwikt wychowawczy młodzieży szlacheckiej. Po r. 1848 przeniesiono do tego budynku Uniwesytet ze spalonego w czasie bombardowania Lwowa zabudowania przy ul. Krakowskiej w miejscu dzisiejszego Domu Narodnego. Uniwersytet obejmuje 4 wydziały: teologiczny, prawniczy, filozoficzny i me-

dyczny. Posiada bogatą bibliotekę i bogate muzea a mianowicie:

1. Muzeum fizyczne połączone z zakładem fizycznym, stacyą spostrzeżeń meteorologicznych i magnetycznych z warstatem fizyczno-mechanicznym i biblioteką podręczną.

2. Laboratoryum chemiczne ze zbiorem przyrządów, preparatów i biblioteką podręczną.

3. Muzeum mineralogiczne, geolegiczne i geognostyczne z osobnym zbiorem fundacyi hr. Borkowskiego.

4. Muzeum botaniczne, z biblioteką podręczną, zielnikami roślin galicyjskich, europejskich i egzotycznych, pracownią botaniczną i zbiorem preparatów.

5. Muzeum zoologiczne z pracownią.

6. Zbiory środków naukowych do wykładów archeologii, geografii i historyi sztuki nowożytnej.

7. Zbiór anatomiczny, fizyologiczny, farmakognostyczny, anatomiczno-porównawczy, histologiczno-embryologiczny.

8. Zakłady chemii lekarskiej, patologii ogólnej i doświadczalnej, patologiczno-anatomiczny, medycyny sądowej i hygieny.

Biblioteka złożona z dzieł wszelkich gałęzi wiedzy ludzkiej w języku polskim, niemieckim, łacińskim, francuskim liczy przeszło 120.000 tomów, a nadto posiada bogaty zbiór numizmatyczny, rękopisów i dyplomów. Zawiązkiem biblioteki była biblioteka Garelego, której część cesarz Józef II. roku 1784 przeznaczył dla nowo powstałego Uniwersytetu. Pomnożona następnie księgozbiorami zniesionych klasztorów, darami Treterów, Kuropatnickiego, a od r. 1807 obowiązkowymi egzemplarzami dzieł drukowanych we wschodniej Galicyi liczyła w r. 1848 przeszło 51.000 tomów. Tegoż roku uległ jednak ówczesny gmach Uniwersytetu wraz z biblioteką pożarowi, z którego uratować zdołano zaledwie 13.000 dzieł. Pozostałe resztki biblioteki, przeniesione r. 1852 do dzisiejszego gmachu, powiększyły się wkrótce zakupioną biblioteką Kurzmajera, darami biblioteki Nadwornej,

Ossolińskich i ofiarnością pojedynczych osób, a między tymi należy się zaszczytna wzmianka proboszczowi parafii św. Marcina księdzu Formaniuszowi, który zapisem w r. 1885 swój księgozbiór, liczący 10.000 tomów, przekazał bibliotece uniwersyteckiej.

Biblioteka uniwersytecka otwarta codziennie z wyjątkiem niedziel, świąt i feryi wakacyjnych w porze zimowej od 8—1, w porze letniej od 9—1 przed południem i od 3—5 po południu. Wstęp bezpłatny.

Obecnie buduje się przy ul. Maurycego Mochnackiego oddzielny gmach na pomieszczenie Biblioteki uniwersyteckiej.

Do Uniwersytetu przytyka starannie utrzymany *Ogród botaniczny* z cieplarnią i zakładem dla kształcenia się ogrodników, dostępny dla publiczności jako miejsce spacerowe.

Ul. Miłkowskiego Zygmunta (IV)

od ulicy Kochanowskiego ku ulicy Piekarskiej bez wyjścia, nowo otwarta i nazwana r. 1895 ku pamięci Zygmunta Miłkowskiego, powieściopisarza polskiego, znanego więcej pod pseudonimem Tomasza Teodora Jeża.

Ul. Miodowa (III)

od ulicy Zamarstynowskiej do ulicy Słonecznej (do r. 1871 nazywała się ul. Słoneczna przecznica a w dalszym ciągu ul. Miodosytni) nazwana od istniejącej przy tej ulicy miejskiej miodosytni.

L. 3. Miejska strażnica ogniowa.
L. 5. C. k. koszary wojskowe.

Ul. Misyonarska (III)

od ulicy Żółkiewskiej do ulicy Pełtewnej (do r. 1871 ul. Zamarstynowska boczna) nazwana od dawnego klasztoru OO. Misyonarzy istniejącego przy tej ulicy pod l. 1 założonego w r. 1744, zniesionego w r. 1783 i zamienionego na więzienie wojskowe.

L. 1. Magazyn wojskowy.
L. 2. Miejska strażnica ogniowa.
L. 3 i 4. C. k. koszary wojskowe.

Misyonarski plac (III)

między ulicą Zamarstynowską a ulicą Słoneczną, (do r. 1871 Targowica końska lub plac Pomisyonarski). Na tym placu stał dawniej kościółek ormiański Znalezienia św. Krzyża. Z placu tego pod pomost kolejowy wiedzie w dalszym ciągu ulica Zamarstynowska. Na ścianie tego wiaduktu wstawioną jest staraniem Adama ks. Sapiehy tablica z czarnego marmuru, z napisem odnoszącym się do stoczonej w r. 1695 na tem miejscu przez hetmana Jabłonowskiego z Tatarami walki.

L. 1. C. k. Areszta wojskowe.

Ul. Młynarska (III)

od ulicy Zamarstynowskiej do młyna Marya Helena, (do r. 1871 ul. Podzamecka) nazwana od dwóch młynów istniejących przy tej ulicy.

L. 3. Młyn parowy br. Brunickiego i sp. (Marya Helena) dawniej Roberta Domsa.

Ul. Mochnackiego Maurycego (I)

od placu Akademickiego do ulicy Supińskiego (dawniej ul. Kalecza górna, do r. 1871 ul. Garncarska wyższa, do r. 1895 ul. Garncarska) nazwana w pamięć Maurycego Mochnackiego, znakomitego historyka, publicysty i estetyka (ur. 1803 um. 1835).

L. 1. Probostwo rz. kat. św. Mikołaja.
L. 3. Nowobudujący się gmach na pomieszczenie Biblioteki c. k. Uniwersytetu.
L. 17. Willa księżnej Sanguszkowej dawniej Wieczyńskich.
L. 19 Willa Moraczewskiego, dawniej własność hr. Grocholskiej. Tu znajduje się konsulat niemiecki otwarty od godz. 9—1.
L. 40. Wspaniała willa dra Emila Dunikowskiego.

Ul. Moniuszki (II)

od ulicy Brajerowskiej do ulicy Szopena, nowo otwarta i nazwana w r. 1892 ku czci Stanisława Moniuszki (um. 1870) jednego z najznakomitszych polskich kompozytorów oper i pieśni polskich.

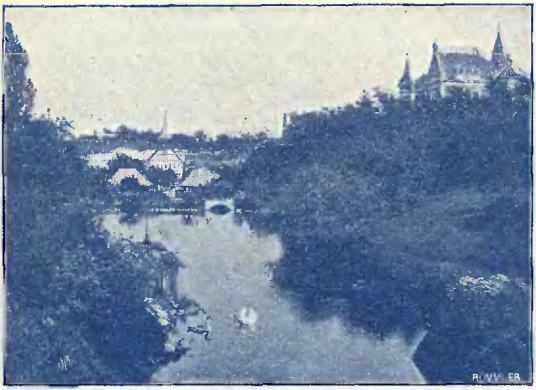

Str. 105. PARK KILIŃSKIEGO.

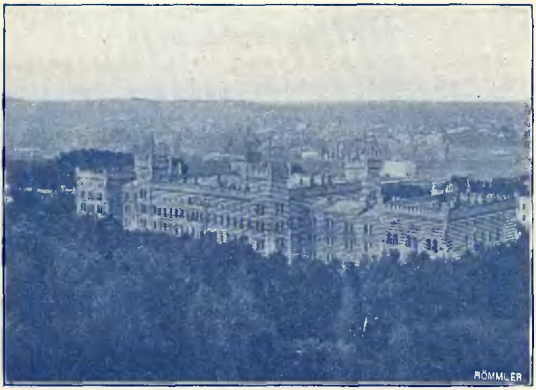

Str. 74. DOM INWALIDÓW.

Ul. Murarska (II)

od ulicy Na Bajkach do ul. Szymonowiczów (do r. 1871 ul. Standowskiego) nazwana od mieszkających tu licznie murarzy.

Ul. Na Bajkach (II)

od ulicy Krzyżowej do ulicy Sadownickiej (do roku 1871 nazwaną była ulicą Standowską boczną), nazwa jej lokalna, już w wieku XVI wspominana, oznaczająca u ludu teren moczarowaty, pełen bajór, baj, zdrobniale bajek.

Ul. Nabielaka (II)

od ulicy Krzyżowej do drogi Wuleckiej, nowo otwarta i nazwana w r. 1895 ku pamięci Ludwika Nabielaka pisarza polskiego ur. 1805 w Galicyi, żołnierza z r. 1831, zasłużonego badacza literatury słowiańskiej (um. 1883).

Ul. Na Błonie (II)

od ulicy Gródeckiej do ulicy Janowskiej do roku 1871 nazywała się drogą na Błonie Janowskie.

L. 14. Domki zbudowane przez kolej państwową dla robotników kolejowych.

Ul. Na Gabryelówce (III)

od ulicy św. Marcina do ulicy Adamowej, nazwana od lwowskiej mieszczańskiej rodziny Gabriellich, która z końcem XVII. wieku miała tutaj folwark.

L. 5. Młyn parowy księcia Ponińskiego.

Ul. Na Skałce (I).

od ulicy Zyblikiewicza do ulicy Jabłonowskich (do roku 1871 ul. Jabłonowskich boczna). Jest to stara lokalna nazwa, wspomniana już w XVI wieku.

Ul. Niecała (II)

od ulicy Brajerowskiej bez wyjścia ku ulicy Krasickich nowo otwarta i nazwana w r. 1898.

L. 1. Willa dra Tatarczucha.
L. 2. Zakład ubezpieczeń robotników.

Ul. Niemcewicza (II)

od ulicy Bema bez wyjścia ku ulicy króla Leszczyńskiego, nowo otwarta i nazwana w r. 1895 ku pamięci Juliana Ursyna Niemcewicza, męża stanu, poety, historyka i publicysty polskiego z końca XVIII w.

L. 1. Ochronka małych dzieci.

Ul. Nikorowicza (II)

od ulicy Leona Sapiehy do ulicy Kornela Ujejskiego (do r. 1895 ul. Maryi Magdaleny) nazwana w pamięć Józefa Nikorowicza, obywatela ziemskiego († 1890 r.) autora muzyki do chorału „Z dymem pożarów".

L. 1. Zakład karny dla kobiet Maryi Magdaleny.

L. 2. C. k. wyższe Gimnazyum IV. zbudowane w roku 1891, powstało na mocy Najwyż. postanowienia z roku 1877 i weszło w życie z dniem 1 września 1879. Obok filia tego gimnazyum z oddzielnem kierownictwem.

Ul. Nowa (II)

od ul. Krzyżowej do ulicy Głębokiej na gruntach braci Heschelesów nowo otwarta i nazwana w r. 1901.

Ul. Nowej Rzeźni (III)

od ulicy Zborowskich do nowej rzeźni miejskiej, nowo otwarta i nazwana w r. 1901.

Nowa rzeźnia miejska przedstawia kompleks nietynkowanych budynków, ceglasto-czerwonego koloru, robiący wrażenie małego miasteczka. — Budynki te to stajnie na bydło. Nadto znajduje się tu budynek weterynaryjny dla badania zwierząt, kontumacyjny dla bydła z okolic dotkniętych zarazą, sanitarny dla utrzymania ewentualnie bicia bydląt chorych i kilka domów administracyjnych.

Wewnątrz urządzenie w całem tego słowa znaczeniu postępowe z różnego rodzaju skomplikowanymi aparatami. Osobny budynek zajmują trzy maszyny parowe (o sile 60 koni), z których dwie służą do wytwarzania lodu a trzecia do elektrycznego światła.

Ul. Objazdowa (III)

od ulicy Zamarstynowskiej do ulicy Żółkiewskiej wzdłuż toru kolejowego, nazwana w r. 1874 z tego powodu, że ulicą tą objeżdza się, chcąc minąć zamkniętą rampę kolejową w ulicy Żółkiewskiej.

Ul. Obozowa (I)

od ulicy Pełczyńskiej do rzeczki na gruntach Stanisława Krzanowskiego i Józefa Koronowicza, nowo otwarta i nazwana w r. 1901.

Ul. Ochronek (IV)

od ulicy Sakramentek do ul. Kochanowskiego (do r. 1871 ul. Piekarska niższa) nazwana od istniejącej przy tej ul. pod L. 2 ochronki małych dzieci założonej w r. 1846.

L. 1. Towarzystwo weteranów wojskowych,
L. 2. Chrześcijańska ochronka małych dzieci założona w roku 1846.

Ul. Ogórkowa (III)

od ulicy Studziennej do ulicy Podzamcze (do r. 1871 ul. Zamkowa przecznica) nazwana od ogórków przechowywanych w beczkach w sąsiednim stawku.

Ogród Botaniczny (I)

leży przy c. k. Uniwersytecie między ulicami św. Mikołaja i Długosza, założony w r. 1851 dla studyów botanicznych, wzorowo urządzony i starannie utrzymany, posiada ładne klomby kwiatowe, bogatą kolekcyę roślin i drzew swojskich i pozakrajowych, oraz piękną palmiarnię. Służy za miejsce przechadzki, albowiem wstęp dla publiczności jest dozwolony.

Ogród Miejski lub **Jezuicki** (II)

Między ulicami: Marszałkowską, Mickiewicza, Matejki, Kraszewskiego, Słowackiego, i 3 Maja (do r. 1881 Pojezuicki). Obecnie należy do miasta; do r. 1773 był własnością lwowskiego kolegium OO. Jezuitów, którzy tu mieli swój folwark, zwany „Wólką jezuicką“. Ogród ten ma 18 morgów przestrzeni, pierwotnie założony w stylu francuskim o prostych alejach i równych szpalerach, nie

przedstawiał nic zajmującego. Dopiero w r. 1855 postanowiła ówczesna Rada miejska zupełne przeistoczenie tegoż ogrodu, do której to czynności powołany został ówczesny zarządca ogrodów miejskich, inspektor c. k. ogrodu botanicznego Bauer, znakomity ogrodnik i biegły w zakładaniu ogrodów krajobrazowych, który stworzył z wielce zaniedbanego miejsca, piękny ogród w stylu angielskim względnie niemieckim, o dużych trawnikach i partyach drzew, odpowiadających takiemu ogrodowi. W kilkanaście lat później po wykończeniu budowy gmachu sejmowego przeistoczono dolną część ogrodu i zastosowano ją poniekąd do architektury tegoż gmachu. Położony jest prawie w śródmieściu i dlatego najbardziej uczęszczany. Wzorowo utrzymany, posiada w górnej swej części cieniste aleje, a w dolnej części piękne trawniki, klomby kwiatowe i ładną kolekcyę róż. W półkolu naprzeciw gmachu Sejmowego ustawiło Towarzystwo dla rozwoju i upiększenia miasta Lwowa w latach od r. 1894—1896 biusty znakomitych mężów (z piaskowca wapiennego) Jana Dobrzańskiego, Jana Nepomucena Kamińskiego, księcia Leona Sapiehy, Artura Grottgera i księdza Samuela Głowińskiego, a w alei z prawej Józ. hr. Dunin Borkowskiego, poety i helenofila (1809—1843). W środku ogrodu znajduje się budynek z restauracyą, który w lecie stanowi dla mieszkańców Lwowa rodzaj „kursalonu". W restauracyi codzień wieczorem koncert muzyki wojskowej. Wstęp wolny. W ogrodzie miejskim u wylotu ulic Słowackiego, Trzeciego Maja i Marszałkowskiej ustawiono w r. 1901 pomnik Agenora hr. Gołuchowskiego (dłuta Cypriana Godebskiego).

Ogród Strzelecki lub **Strzelnica** (IV)

leży przy ulicy Kurkowej, a należy od r. 1783 do lwowskiego Towarzystwa strzeleckiego. Na wstępie do ogrodu pomnik z popiersiem króla Jana III. dłuta T. Barącza. Plantacye pięknie założone i starannie utrzymane, po nad któremi ze wzgórza widok na miasto. W głębi budynek strzelecki w kształcie zameczka, mieszczący piękną salę i zbiór pamiątkowych tarcz strzeleckich.

Okopiska

patrz: Cmentarze żydowskie.

Ul. Ormiańska (Śrdm.)

od ulicy Teatralnej do klasztoru OO. Dominikanów bez wyjścia. Założeniem i nazwą sięga XIV w. Do końca XVIII w. nazywała się ul. Ormiańską a w dalszym ciągu ulicą Piekarską; do r. 1871 ulicą Ormiańską wyższą a w dalszym ciągu Akademicką. Nazwana od Ormian, wychodźców z Armenii, którzy uciskani przez Persów, Greków, Tatarów i Turków, zmuszeni byli szukać przytułku w innych krajach, a między innemi i w Polsce. Ulicę tę, od najdawniejszych czasów zabudowaną, zdobiły do niedawna małe staroświeckie kamienice, należące niegdyś przeważnie do osiadłych tu Ormian. Gdy Kazimierz W. Ruś Czerwoną zawojował zapewnił osiadłym we Lwowie Ormianom narodowe ich prawa wolności religijnej i wyznaczył w r. 1367 Lwów na stolicę ich biskupa Grzegorza. Ormianie mieszkali od założenia Lwowa prawie wyłącznie przy tej ulicy, tworząc obok swojej katedry, bogatą przez rozległe stosunki handlowe kolonię.

L. 1. Instytut ruski „Dom narodny".

L. 3. należy do „Domu narodnego".

L. 7 *Katedra obrz. ormiańskiego* pod wezwaniem św. Trójcy, założona pierwotnie z drzewa, w r. 1390 ufundowana podług planu budowniczego Dorego (Doringa), a wykończona w r. 1438 i zrestaurowana w r. 1862. Wieża z w. XVI wyrestaurowana w r. 1876. Plac przed kościołem wyłożony płytami grobowemi z napisami Ormian lwowskich, przeniesionemi tu ze zniesionego w r. 1784 cmentarza, który się znajdował przy kościele św. Anny na przedmieściu Żółkiewskiem, przy placu Misyonarskim. Za absydą kolumna koryncka z posągiem św. Krzysztofora z r. 1726. Obok po pod wieżą na dzwony przejście na ulicę Ormiańską i Skarbkowską oraz wstęp do pałacu arcybiskupa ormiańskiego z XVII w.

Kościół składa się z środkowej nawy 5 m. szerokiej, utworzonej z dwu czworoboków. Całość okazuje łączenie stylu gotyckiego z bizantyńskim. Godne uwagi: 1. ołtarz św. Grzegorza w srebrnej szacie ze stacyami męczeństwa. 2. obraz ołtarzowy

Chrystusa na krzyżu malowany na miedzianej blasze w stylu Rubensa. 3. pomnik dra Józefa Torosiewicza († 1869) założyciela Zakładu wychowawczego dla chłopców obrz. orm. 4. ołtarz główny z obrazem św. Trójcy w srebrnych i pozłacanych sukniach. 5. Mały obraz Pieta w duchu Rembrandta. 6. obok drzwi zakrystyi po lewej stronie pomnik Szczepana, patryarchy ormiańskiego z r. 1551. 7. ołtarz Matki Boskiej Jazłowieckiej z obrazem cudownym malowanym na cyprysowem drzewie. 8. ołtarz i obraz Matki Boskiej z dzieciątkiem Jezus, malowany na drzewie, szaty srebrne ozdobione kwiatami z końca w. XVII. 9. w zakrystyi obramienie kamienne drzwi z datą 1671, ewangielarz z miniaturowemi malowidłami z XIII wieku, psalmy Dawida z miniaturami i taca srebrna avu repoussé.

L. 7. Uprzyw. Zakład zastawniczy „Pius Mons“ przy kościele archikatedralnym ormiańskim istnieje od roku 1772.

L. 9. Pałac arcybiskupa ormiańskiego, zbudowany w XVII w. i mieszkania kanoników.

L. 13. Dom w stylu rokoko z XVIII wieku obecnie c. k. Prokuratorya skarbu.

L. 22. Jedna z rzadkich we Lwowie kamienica czterop.

L. 23. Dom w stylu empire z jońskimi pilastrami, pod oknami II. piętra w parapetach płaskorzeźby czasu i pór roku, III. piętro z pilastrami jońskiemi, nad głowicami tychże wyzierają nadęte głowy Boreasza, a na rogach bociany. Szkoła miejska im. Piramowicza (męska).

L. 28. Kamienica z XVII wieku z bogatemi i pięknemi rzeźbami u bramy i okien. Podsień sklepiona beczkowato z lunetami opartemi na pięknych konsolach.

L. 26. C. k. Urząd loteryjny w nowo wybudowanej kamienicy.

Ul Orzechowa (III)

od ulicy Żółkiewskiej do ul. Podzamcze (do r. 1871 ul. Żółkiewska boczna IV) nazwana od drzew orzechowych rosnących tu do niedawna.

Ul. Ossolińskich (I)

od ulicy Kopernika do ulicy Zimorowicza (do r. 1871 ul. Ossolińskich w dalszym ciągu ulica Seminarza) powstała z początkiem XIX w. i nazwana od przyległego zakładu narodowego imienia Ossolińskich założonego w r. 1817 przez Maksymiliana hr. Ossolińskiego w zniesionym w roku 1783 klasztorze i kościele PP. Karmelitanek,

L. 2. *Zakład narodowy im Ossolińskich* przerobiony ze spalonego klasztoru PP. Karmelitanek trzewiczkowych i kościoła św. Agnieszki (r. 1614) kupiony r. 1812 przez Jerzego Maksymiliana Ossolińskiego dla pomieszczenia nagromadzonych przezeń ksiąg i zbiorów (proj. Piotra Nobilego w Wiedniu). Zniesiony w r. 1774 klasztor zamieniono na piekarnię wojskową w roku 1792. Budową kierował kapitan inżynieryi austryackiej późniejszy jenerał Józef Bem. Zakład ten oddany został na użytek publiczny w r. 1826 W r. 1848 dobudowano lewe skrzydło. Dzisiejszy gmach w stylu renesansowym tworzy obszerną budowę z dwoma wystającemi pawilonami, z których w prawym mieści się biblioteka i galerye obrazów, w lewem Muzeum im. Lubomirskich. Budynek otacza pięknie założony ogród.

Według sprawoznania z przed kilku lat wynosił inwentarz dzieł drukowanych i unikatów 180.390, dubletów około 6.600, prób druku 4.449, atlasów i map 1653, rękopisów 2.953, autografów 3704, dyplomów 893, podobizn 75, muzykaliów 124, rycin 24.265, obrazów 751. — Czytelń jest 2: na dole pracownia naukowa dla profesorów, literatów i dziennikarzy a na I. piętrze dla młodzieży.

Biblioteka otwarta od godziny 9 rano do 2 po południu, z wyjątkiem niedziel, świąt i dni ferjalnych. Wstęp bezpłatny.

Muzeum im. Lubomirskich pomieszczone w lewem skrzydle gmachu składa się ze zbiorów ksiąg, medali, obrazów i starożytności ks. Henryka Lubomirskiego, który na mocy umowy za-

wartej w r. 1823 z hr. Ossolińskim, przyłączył je do biblioteki, tworząc z nich oddzielnie pomieszczone muzeum. Muzeum to mieści się w dziewięciu pokojach i posiada 2237 rzeczy muzealnych, 1237 medali. 17513 monet, 818 banknotów polskich i innych, 25511 rycin, jako też zbrojownię Przeworską z okazami przeszło 600 sztuk broni białej i palnej. Muzeum otwarte codziennie od godz. 9 rano do 1 z południa, we wtorek i piątek także popołudniu od 3—5, a w niedzielę przed południem od godz. 11—1.

L. 3. Kamienica Władysława Łozińskiego w stylu renesansowym (projektu Fr. Pokutyńskiego).

L. 11. Duża kamienica gotycka Adama ks. Sapiehy zbudowana w r. 1873 (proj. A. Kuhna)

Ul. Owocowa (III)

od ul. Smoczej do ul. Cebulnej (do r. 1871 ul. Chlebowa), nazwana od licznych handlarzy owoców, mających tu swoje stragany.

L. 1. Synagoga żydowska, wewnątrz o czterech ośmiobocznych filarach toskańskich, podpierających dziewięć sklepień krzyżowych.

Ul. Panieńska (III)

od ul. Zamarstynowskiej do ul. św. Marcina, powstała w połowie XIX w., nazwana od starego monastyru Panien Bazylianek (Czerniczek), który przy tej ulicy istniał do r. 1783 i rozebrany został w r. 1809.

Ul. Pańska (I, IV)

od placu Bernardyńskiego do ulicy Zielonej (do r. 1871 ul. Pańska niższa, a w dalszym ciągu ul. Zbożowa), powstała w początkach XIX w., a nazwana z powodu, że początkowo należała do najpiękniejszych ulic nowego Lwowa, przy której mieszkali przeważnie ludzie zamożni.

L. 1. Hotel Metropol Krzysztofa Janowicza.
L. 4. Konsulat francuski.
L. 21. Wydział powiatowy lwowski.

Park Kilińskiego (I)

wejścia od ulic: Stryjskiej, Pułaskiego i Poniatowskiego. Założony w r. 1887. Nazwany ku pamięci Jana Kilińskiego, szewca warszawskiego, pułkownika wojsk narodowych z r. 1794. Położony w południowej części miasta, na 83 morgowej przestrzeni, poprzerzynanej głębokiemi jarami i dominującymi wzniosłemi wzgórzami, stał się ozdobą i osobliwością miasta Lwowa. Zacisze leśne, wdzięk natury i sztuka ogrodnicza, liczne ozdobne kioski, sztuczne ruiny, łączą się w harmonijną całość. W dolnej jego części ustawiono ofiarnością mieszczan lwowskich pomnik Kilińskiego, dłuta Juliana Markowskiego. Pawilon miasta Lwowa z wystawy r. 1894 zniesiony został także w to miejsce i urządzono w nim restauracyę, w której w porze letniej przygrywa codziennie wieczorem muzyka. Przy parku stryjskim w górnej części urządzoną była w r. 1894 wystawa krajowa.

Park Łyczakowski (IV)

wejścia od ulic: Łyczakowskiej i Cetnerowskiej, położony przy ul. Łyczakowskiej. Założony w r. 1892 na piaskach nieurodzajnych. Są to bardzo użyteczne zalesienia z powodu, iż założone są na pustyniach i piaskach lotnych, które coraz bardziej się rozszerzały i zasypywały okoliczne grunta, zaś zagajone, tworzą przyjemną roślinność i grunta dawniej puste, nabędą na wartości. Zaopatrzony jest w kioski (glorietki) i ławeczki dla wygody spacerujących. W stronie zachodniej u podnórza parku rozłożone jest boisko Sokole, otoczone siatką drucianą z terasą dla widzów, miejsce zlotów Sokolich we Lwowie, a ku ulicy Cetnerowskiej Ujeżdżalnia kryta, zbudowana w r. 1898, według projektu J. Lewińskiego. Park ma nosić nazwę Parku Kościuszki.

Pasaż Andriolego (Śrdm.)

z Rynku do ul. Teatralnej, względnie na plac św. Ducha, wprawdzie nie został oficyalnie otworzonym, ale przez przechodniów jest używanym. Tworzy go przechodnia kamienica w Rynku l. 29 i w ul. Teatralnej l. 12. Kamienicę tę zbudował w połowie XVIII wieku jenerał polski i komendant załogi lwowskiej Korytowski, uży-

wając do budowy tej jeńców wojennych. Później była własnością Ehrbara i Andriolego. W podwórzu jej znajduje się wiele sklepów.

Pasaż Hausmana (II)

łączy ul. Trzeciego Maja z ul. Karola Ludwika i ul. Sykstuską. Przechód publiczny przez realności l. 43 ul. Karola Ludwika, l. 3 ul. Trzeciego Maja i l. 6 ul. Sykstuska. Otwarty w r. 1895 przez Hausmana Berysza, przedsiębiorcę budowlanego. W pasażu Hausmana znajduje się wiele sklepów, a nadto kolejowe biuro informacyjne, biuro dzienników, Lwowskie Foto-Plastikon, Amerykańska Hala Automatów - Mutoskopów i pokój do śniadań automatyczny.

Lwowskie Foto-Plastikon (46 razy premiowane, uznane przez powagi naukowe i pedagogów) otwarte codziennie od godz. 10 rano do 10½ wieczór. Wstęp 20 hal. Uczniowie płacą do godziny 5-tej po południu połowę. Co niedzieli rozpoczyna się nowa serya.

Pasaż Hermanów (II)

od ulicy Słonecznej do Colosseum Thorna. Jest to boczna uliczka od ul. Słonecznej między kamienicami l. 15 a l. 17.

Colosseum Thorna, przedsiębiorstwo dla przedstawień rozmaitości międzynarodowych sztukmistrzów na sposób zagraniczny, w rodzaju wiedeńskiego „Ronachera“. Budynek stanowi dawny pawilon, tak zwany Matejki, z wystawy krajowej r. 1894, odpowiednio przerobiony. Dawniej w budynku tym odbywały się przedstawienia trupy żydowskiej. Codziennie o godzinie 8 przedstawienie. W niedziele i święta dwa przedstawienia, o godzinie 4 popołudniu po cenach zniżonych i o 8 wieczorem. Co piątku High-Life. Bilety są wcześniej do nabycia w biurze dzienników Plohna, ul. Karola Ludwika l. 9. W lecie w dnie pogodne odbywają się przedstawienia w sąsiednim ogrodzie, urządzonym na wzór wiedeńskiej „Wenecyi“.

Pasaż Kleina

z Rynku na ulicę Boimów, podobnie jak pasaż przez kamienicę zwaną Andriolego nie posiada nazwy tej urzędownie ale przez przez przechodniów jest używanym; tem bardziej, że rozłożone w nim sklepy tego wymagają. Jestto przechodnia kamienica z Rynku l. 18 (dawniej własność Kleinów) i z ulicy Boimów l. 7.

Pasaż Mikolascha

z ulicy Kopernika na ulicę Krętą zbudowany według projektu architektów Lewińskiego i Zacharjewicza, kryty dachem szklanym 120 m. długim a 18 m. szerokim, na konstrukcyi żelaznej. Cały budynek zajmuje powierzchnię prawie jednego morga. Wieczór elektycznie oświetlony trzema olbrzymiemi lampami łukowemi i mnóstwem żarówek, posiada restauracyę Orłowskiego, kawiarnię Hugeta, zakład fotograficzny, ajencye dzienników, bazar cukrowy, bazar kwiatowy i t. d. stał się miejscem przechadzki dla mieszkańców Lwowa. Próbowano w nim urządzać publiczne zabawy i festyny z dobrym skutkiem. W pasażu tym znajduje się „Urania“ przedsiębiorstwo dla urządzania przedstawień popularno naukowych, nadto Uniwersytet ludowy im. Adama Mickiewicza z własną salą, w której codziennie odbywają się publiczne popularne wykłady. Pasaż cały ogrzewany centralnie.

Od ulicy Krętej najnowszy francuski *Chromo-Fotoskop* (Świat i życie w barwnych obrazach plastycznych, widoki natury, podróże, stolice świata, wyprawy naukowe itd.) Zmiana obrazów co tygodnia. Wstęp 20 hal. Otwarte od 10 rano do 10 wieczór.

Droga Pasieczna (IV)

za rogatką Łyczakowską do Pasiek (do r. 1871 droga „Na Pasieki i Cetnerówkę“), nazwana od Pasiek, do których prowadzi.

Pasieki Halickie (I)

od drogi Pasiecznej do drogi Siechowskiej. Do r. 1871 Pasieki miejskie. Nazwa od pasiek zakładanych tu licznie od w. XVI. przez lwowskich mieszczan.

L. 1 i 2. Cegielnie Banku hipotecznego.
L. 18 A. Szkoła miejska na Pasiekach.

Pasieki Łyczakowskie (IV)

od drogi Pasiecznej ku Majerówne. Do r. 1871 Pasieki miejskie. Nazwa od pasiek, zakładanych w tej stronie licznie od w. XVI. przez mieszczan lwowskich.

L. 1, 2, 3 i 4. Folwark PP. Benedyktynek ormiańskich.

Ul. Paulinów (IV)

od ulicy Łyczakowskiej do ulicy Piaskowej (do r. 1890 ul. Piaskowa) nazwana od zakonu OO. Paulinów, który do roku 1785 istniał przy kościółku św. Piotra i Pawła.

L. 5. Fundacya podrzutków.

Ul. św. Pawła (IV)

od ulicy Piekarskiej do ulicy św. Piotra nazwana w r. 1871 od kościółka dziś cerkwi św. Piotra i Pawła założonego w r. 1668 dla OO. Paulinów.

L. 1. 3 i 5. Łąka dawniej własność hr. Baworowskiego t. zw. Baworowszczyzna, gdzie utrzymywał sprowadzane z zagranicy wielbłądy.

Ul. Pełczyńska (I)

od ulicy Zyblikiewicza do drogi Wuleckiej (do r. 1871 ul. Pływalni) nazwana od przyległego stawu pełczyńskiego, który należał do mieszczańskiej rodziny Pełków.

L. 15. Towarzystwo łyżwiarskie na stawach panieńskich dawniej młyny miejskie.

L. 17. C. k. Pływalnia wojskowa (staw pełczyński) urządzona przez generała kawaleryi Henequin hr. Fresnel von Curel r. 1820. Z przeciwnej strony góra Wronowskich z Cytadelą.

L. 19. Baraki wojskowe.

L. 21. Centralna stacya kolei elektrycznej.

Ul. Pełtewna (III)

od placu Rzeźni do ulicy Kleparowskiej (do r. 1871 ulica Pełtwy lub Za Rzeźnią) nazwana od położenia nad Pełtwią.

Ul. Piaskowa (IV)

od ulicy Słodowej do ulicy Paulinów (do r. 1871 ulica Lonszanówki) prowadzi ku wzgórzom, gdzie znajdują się obfite kopalnie piasku.

Ul. Piastów (III)

od ulicy Balonowej do ulicy Panieńskiej nowo otwarta i nazwana w r. 1893 ku pamięci Piastów, nastarszej dynastyi książąt i królów polskich, panującej w Polsce przez pięć wieków do r. 1370.

Ul. Piekarska (IV)

od ulicy Pańskiej do cmentarza Łyczakowskiego, względnie od placu Bernardyńskiego do ulicy św. Piotra (do końca XVII. w. ul. Tembrzycka) nazwana od kilku piekarń przedmiejskich, istniejących pierwotnie przy tej ulicy.

L. 1. Hotel Krakowski Barączów.

L. 2. Hotel Metropol z kawiarnią i restauracyą Janowicza.

L. 11. Willa dawniej Richtera zbudowana według projektu E. Kellera.

L. 19. Pałac hr. Siemińskich, odbudowany w roku 1893 według projektu J. Lewińskiego i A. Wagnera.

L. 50. Dom hr. Comello z pięknym ogrodem.

Zakład XX. Zmartwychwstańców z kościołem zbudowanym w r. 1887 według projektu Łukasza Bodaszewskiego i Albina Zagórskiego. Wnętrze jednonawowe w kształcie krzyża pomalowane w stylu romańskim. Ołtarz główny z marmuru, boczny z drzewa, okna barwne.

L. 52. Okazałe gmachy kliniki według projektu Braunseisa, dalej baraki wojskowe a za nim na wzgórzu ślady dawnych szańców tureckich z r. 1672. Obok kaplica przedpogrzebowa.

L. 54 Nowo zbudowany dom na mieszkanie dla zarządcy cmentarza Łyczakowskiego.

L. 63. Zakład ogrodniczy Antoniego Klimowicza.

L. 69. Przytulisko dla dzieci im. św. Józefa, założone przez Hallerową w r. 1870.

L. 81. Własnośń funduszu krajowego, należąca do szpitala powszechnego.

Ul. Piesza (III)

z placu Benedyktyńskiego do ulicy Szkarpowej bez wyjścia (do r. 1871 ul. Ślepa) dostępna tylko dla pieszych.

L. 1. Konwent PP. Benedyktynek łacińskich.

L. 2. Klasztor PP. Benedyktynek łacińskich.

Ul. Pijarów (IV)

od ulicy Głowińskiego poprzed główny szpital krajowy do ulicy Cetnerowskiej (do r. 1871 ul. Szpitalna boczna) nazwana od zakonu OO. Pijarów, którzy od r. 1751 do 1784 mieli swoje kolegium w gmachu dzisiejszym Szpitala powszechnego.

L. 1. Szpitalik św. Zofii (wejście od ul. Głowińskiego).
L. 2. *Krajowy Szpital powszechny* przerobiony z dawnego klasztoru OO. Pijarów, założonego w r. 1748 przez ks. biskupa Samuela Głowińskiego.
Gmach fakultetu medycznego nowo wybudowany gmach podług projektu Braunseisa.
L. 6. Koszary wojskowe.
L. 33 i 35. Koszary wojskowe.
L. 37. Probostwo gr. kat. św. Piotra i Pawła.

Ul. Pilichowska (II)

od ulicy Janowskiej do cmentarza izraelickiego nowo otwarta i nazwana w roku 1892 od szlacheckiej rodziny Pilichowskich, do których w wieku XVIII. należały przyległe grunta.

L. 3. Cmentarz izraelicki.

Ul. Pilnikarska (III)

ze Starego Rynku do ulicy Pod Bramką (do r. 1871. ul. Mikołajska) nazwana od istniejącego przy tej ulicy warsztatu wyrobu pilników.

Ul. św. Piotra (IV)

od ulicy Łyczakowskiej do ulicy Kochanowskiego (do r. 1871 ul. Cmentarna a w dalszym ciągu ulica św. Piotra i Pawła) nazwana od kościółka dzisiaj cerkwi św. Piotra i Pawła założonego w r. 1668.

L. 2. Probostwo św. Piotra i Pawła.
L. 33. Cmentarz Łyczakowski.
L. 39. Dom pracy utrzymywany przez Towarzystwo Miłosierdzia pod godłem „Opatrzności“ założ. 1882 r.

Ul. Pod Bramką (III)

od ulicy Żółkiewskiej do ulicy Smerekowej. Do r. 1871 nazywała się ulicą Mikołajską boczną.

L. 1. Cerkiew św. Mikołaja (wejście od ul. Żółkiewskiej), już w r. 1280 miała być murowaną. Teraźniejsza budowa pochodzi z odbudowania po spaleniu w r. 1623, przedstawia założenie w kształcie krzyża greckiego z kopułą eliptyczną pośrodku. Posiada kilka obrazów i szczątki dawnego ikonostasu archeologicznej wartości.

Ul. Pod Dębem (III)

od ulicy Słonecznej do ulicy Źródlanej, powstała około r. 1850 i nazwana od rosłego Dębu, który istniał do niedawna.
L. 1. Tandeta, sprzedaż starzyzny.

Ul. Podgórna (III)

od Starego Rynku ku ulicy Spadzistej bez wyjścia (do r. 1871 część Sieniawczyzny) położona pod górą Wysokiego Zamku.

Ul. Podkolejowa (II)

za rogatką Grodecką ku Błoniom Janowskim (do r. 1871 ul. Grodecka boczna przed rogatką) prowadzi przejazdem pod torami kolejowemi.

L. 2. Rogatka grodecka.

Ul. Podlewskiego Waleryana (II)

od placu Smolki do ulicy Brajerowskiej, nowo otwarta i nazwana w r. 1885 ku czci Podlewskiego Waleryana, żołnierza z r. 1831, męża wielce zasłużonego dla kraju i miasta (um. 1890 r.)

Ul. Podwale (Śr.)

od ulicy Wałowej do placu Strzeleckiego (do roku 1871 ul. Zbrojowni wyższa i niższa z placem Zbrojowni) nazwana od położenia pod dawnemi wałami ochronnemi miasta, zniesionemi z początkiem XIX. stulecia i zmienionemi na plantacye miejskie.

L. 2 i 4. C. k. II. Gimnazyum wyższe istniało od r. 1818 pod nazwą „Gimnazyum dominikańskie“, od r. 1850 zostało urządzone jako gimnazyum wyższe ośmioklasowe a w r. 1885 jako takie zatwierdzone. Język wykładowy niemiecki.

L. 5. Dawny *Arsenał miejski* zbudowany w roku 1575 (teraz skład wojskowy) posiada kamienne herby: miasta Lwowa, Janinę i pięciopolową tarczę z herbami: Prus, Nałęcz, Ogończyk, Leliwa i Jerzy zabijający smoka i napisy. Herby te przeniesiono tutaj po zniesieniu murów obronnych w r. 1800 od strony klasztoru Karmelitów.

L. 7. Towarzystwo gimnastyczne „Sokół" (ruskie).

L. 9. Własność Instytutu Stauropigii obok Wołoskiej cerkwi.

L. 13 Niegdyś *Arsenał królewski*, zbudowany przez króla Władysława IV. w r. 1640, obecnie warsztat i skład c. k. artyleryi.

L. 15. Szkoła miejska im. Staszica zbudowana w r. 1891 według projektu Hochbergera. Wejście główne od ulicy Skarbkowskiej.

Ul. Podzamcze (III)

od ulicy Żółkiewskiej do ulicy Studziennej (do r. 1871 ul. Żółkiewska boczna po za dworcem) nazwana od położenia pod Wysokim zamkiem. Dawniej nazywano całą tę część miasta Podzamczem.

Ul. Pohulanka (I)

od ulicy Kochanowskiego przez lasek Węgliński do ulicy Zielonej nazwana od pałacyka zwanego Pohulanką, założonego powyżej dzisiejszego browaru przez Franciszka Węglińskiego z początkiem XIX. stulecia.

L. 24. Browar lwowskiego Towarzystwa akcyjnego dawniej Kleina.

Obok browaru ogród jeden, w którym się znajduje budynek restauracyjny i drugi należący do rodziny Kleinów. W lesie miejsce wycieczek i spacerów.

Ul. Pola Wincentego (I)

od ulicy Zielonej do ulicy Kochanowskiego, nowo otwarta i nazwana w r. 1895 ku pamięci Wincentego Pola znakomitego poety polskiego (ur. 1807 um. 1872).

Ul. Polna (II)

od ulicy Leona Sapiehy do ulicy Błotnej (do roku 1871 ul. Cmentarna boczna) prowadzi ku polom.

Str. 116. CERKIEW WOŁOSKA.

Pomniki.

Błog. Jana z Dukli (kolumna) przed kościołem OO. Bernardynów.
Hetmana Jabłonowskiego na wałach hetmańskich w sąsiedztwie teatru miejskiego.
Króla Jana Sobieskiego na wałach hetmańskich naprzeciw teatru miejskiego.
Aleksandra hr. Fredry na placu Fredry (dłuta Leonarda Marconiego).
Kilińskiego w parku Kilińskiego (dłuta Juliana Markowskiego.
Kornela Ujejskiego na ulicy Akademickiej, naprzeciw Kasyna miejskiego (dłuta T. Popiela).
Agenora hr. Gołuchowskiego w ogrodzie miejskim obok gmachu Sejmowego (dłuta Cypryana Godebskiego).
Teofila Wiśniowskiego, przy ulicy Kleparowskiej.

Nadto wiele pięknych pomników znajduje się na cmentarzu Łyczakowskim.

W projekcie są pomniki: Adama Mickiewicza, Bartosza Głowackiego, Jana Kazimierza (ten ostatni przed katedrą łacińską) i Tadeusza Kościuszki.

Ul. Pompierska (III)

od ulicy Miodowej do ulicy Misyonarskiej (do r. 1871 plac Miodosytni) nazwana od istniejącej tu strażnicy pompierów.

L. 1. Miejska miodosytnia.
L. 2. C. k. koszary wojskowe.

Ul. Poniatowskiego (I)

od ulicy św. Zofii do parku Kilińskiego, nowo otwarta i nazwana w r. 1885 w pamięć księcia Józefa Poniatowskiego, nieśmiertelnej sławy wodza wojsk polskich za Napoleona I., który w roku 1813 zginął w Elstrze pod Lipskiem.

L. 1. Willa Kaczor Batowskiego.
L. 2. Szkoła miejska im. św. Zofii zbudowana w r. 1887.
L. 7. Willa Marszałkiewiczów.
L. 9. Restauracya Krasiczyńska.
L. 12. Willa „Lubicz“ Edmunda Łozińskiego.

Ul. Ponińskiego Wincentego (I)

od ulicy św. Zofii do Parku Kilińskiego, nowo otwarta i nazwana w r. 1895 w pamięć Wincentego Łodzia Ponińskiego (um. 1885) obywatela ziemskiego, twórcy fundacyi dla osieroconych dziewcząt i wspierania czeladzi rzemieślniczej.

W ulicy tej istnieją piękne wille Wiczkowskich i Padewskich.

Powystawowy plac (I)

powstał w r. 1894 z powodu otwarcia krajowej wystawy. W roku tym uporządkowany i wyrównany był miejscem atrakcyjnem całego kraju. Po wystawie pozostały jeszcze:

1. Brama główna w stylu empire, tynkowana, według projektu Z. Gorgolewskiego, wykonana przez majstra ciesielskiego J. Gryglaszewskiego.
2. *Panorama bitwy Racławickiej*, konstrukcyi żelaznej. tynkowana i ozdobiona gipsaturą renesansową projektu L. Ramułta. Oglądać można codziennie od godziny 8 rano do zmierzchu.
3. *Hala koncertowa* z galeryami projektu Fr. Skowrona i K. Boublika.
4. *Wieża wodna*, budynek okrągły murowany z cegły i kamienia w stylu średniowiecznym projektu M. Łużeckiego.
5. Resztki fontanny świetlnej proj. Kriżika z Pragi.
6. Budynek architektury w stylu greckim o słupach jońskich i doryckich projektu Fr. Skowrona.
7. Wodotrysk wodny projektu Göbla.
8. *Pałac sztuki*, murowany budynek w stylu baroka włoskiego proj. Fr. Skowrona.
9. Budynek browaru Götza w Okocimie w stylu niemieckiego renesansu proj. T. Prylińskiego.
10. Pawilon ministerstwa skarbu.

Plac ten obecnie wraz z budynkami na nim pozostałymi służy do urządzania peryodycznych wystaw jakoteż festynów i zabaw.

Przemiarki (I)

Grunt miejski przy drodze Stryjskiej, oznaczony nazwą lokalną, ludową, na którym po wyrównaniu wybudowano szkołę kadecką. Obok założono plantacye miejskie.

Ul. Przerwana (III)

od ulicy Słonecznej do ul. Pełtewnej (do r. 1871 ul. Słoneczna boczna III.) nazwana od tego, że koryto rzeki Pełtwi niejako przerywa jej dalszy ciąg.

L. 2. Izraelicki zakład Ochronek.

Ul. Pułaskiego (I)

od ulicy św. Zofii do Parku Kilińskiego, nowo otwarta i nazwana w r. 1885 ku pamięci Kazimierza Pułaskiego, głównego uczestnika konfederacyi Barskiej (1768—1772).

L. 1. Szkoła miejska im. św. Zofii.

L. 3. Willa Niemczynowskiego.

L. 5. Willa dra Dobińskiego.

Ul. Racławicka (I)

od ulicy św. Zofii do ulicy Poniatowskiego nowo otwarta i nazwana w r. 1895 na pamiątkę bitwy racławickiej w r. 1794, której panorama przedstawiona w przyległym budynku specyalnie na ten cel wystawionym.

Ul. Rahozy Michała (II)

od ulicy Szeptyckich do ulicy Polnej, nowo otwarta i nazwana w r. 1898 w pamięć metropolity kijowskiego, głównego twórcy Unii kościoła katolickiego z ruskim w Brześciu r. 1596.

Ul. Rappaporta (III)

od ulicy Szpitalnej do ulicy Kleparowskiej (do r. 1871 ul. Okopiska) nazwana na pamiątkę Jakóba Rappaporta, lekarza lwowskiego i filantropa (um. 1854 r.)

L. 2. Stary szpital izraelicki.

L. 4. Dom starców izrealickich im. Cesarzowej Elżbiety.

L. 6. Szpital izraelicki, fundacyi dyrektora Maurycego Lazarusa, według projektu J. Lewińskiego w stylu orjentalnym z dwubarwnej cegły kosztem około pół miliona koron. Przełożeństwo lwowskiego zboru uchwaliło wznieść w westybulu biust fundatora kosztem około 6000 koron.

Ul. Rejtana (II)

od ulicy Jagiellońskiej do ulicy św. Stanisława (do roku

1871 ul. Jezuicka boczna) nazwana w pamięć Tadeusza Rejtana, uczestnika konfederacyi Barskiej i posła na sejm (1773), podczas którego stanął w opozycyi przeciw Adamowi Ponińskiemu i Michałowi Radziwiłłowi.

L. 2. Wspaniała nowozbudowana kamienica dra Antoniego Dziędzielewicza.

L. 4. Nowozbudowana kamienica (własność gminy m. Lwowa z fundacyi Wojciecha Kubasiewicza).

Ul. Ruska (Śr.)

od Rynku do ul. Podwale, założona i nazwana jeszcze w XIV. wieku, była główną ulicą tej części miasta, przeznaczoną wyłącznie dla Rusinów.

L. 1. Własność Towarzystwa „Proświta“ dawniej Lewakowskich.

L. 3 i 5. Własność Instytutu Stauropigii utworzonego w r. 1551 przez Konstantego ks. Ostrogskiego. Joachim, patryjarcha Antiocheński, nadał temuż statuta, a Jeremiasz, patryjarcha Konstantynopolitański, poddał go wprost pod zwierzchność patryarchalną czyli nadał t. zw. Stauropegion, która to prerogatywa trwała do r. 1687. Instytut utrzymuje drukarnię i księgarnię ruską, wydawnictwo ksiąg cerkiewnych i szkołę diaków. Założone świeżo przez seniora Instytutu Izydora Szaraniewicza Muzeum mieści się w kilku salach na I. piętrze i zawiera cenne okazy sztuki ruskiej, druków, portretów, przywilejów, rękopisów i wykopalisk.

Cerkiew Wniebowzięcia N. P. Maryi (Uspenia Preświatoi Bohorodycy) zwana Wołoską od swych głównych fundatorów hospodarów Wołoskich Jeremiasza, Pawła i Szymona. Powstała na miejscu pierwotnej, pożarem zniszczonej w r. 1527, pod kierunkiem budowniczych: Pawła Rzymianina (1519), Wojciecha Kapinosa (1597) i Włocha Ambrożego wykonana w r. 1629, poświęcona w r. 1631. Przyległą wieżę rozpoczęto budować jeszcze w r. 1567 z fundacyi Dawida Rusina. Z powodu złych jednak fundamentów po dwóch latach podniesiona do pewnej wysokości runęła i wybudował ją własnym kosztem Konstanty Korniakt, a zniszczoną przez oblężenie tureckie, odrestaurowano w r. 1694 po-

dług planu Piotra Bebera, budowniczego królewskiego, kosztem 20.000 zlr. Całość na zewnątrz przedstawia budowę ciosową w stylu renesansowym, bogato ozdobioną pilastrami i łukami z gzymsem doryckim i rzeźbami. Pokrywa ją dach z trzema kopułami. Wspaniałą wieżę sześciopiętrową z ciosu wieńczy barokowa kopulasta nasada z r. 1795. Od ulicy przez przedsionek wstępuje się do cerkwi. Wnętrze jej tworzy jedną obszerną nawę zakończoną półkolistą absydą. Kopuła absydy ucięta jest ścianą ikonostasu. Na ścianie lewej olbrzymie dywany z XVII. w. a między niemi wielki portret Konstantego Korniakta z podpisem, nad chórem podobne portrety jego synów. Główny ołtarz w stylu barokowym z obrazem Matki Boskiej wieńczy ikonostas z XVIII. w. Od północy t. j. od podwórza przytyka do cerkwi po bizantyńsku założona kaplica (1672 r.) Zesłania św. Ducha z 3 kopułkami, ozdobiona wewnątrz i zewnątrz rzeźbami.

W podwórzu krużganek z obrazami: Zdjęcie Chrystusa z Krzyża, malowany na drzewie, miasta Jeruzalem i góry Athos, pędzla T. Malinowskiego z roku 1696.

L. 20. W podwórzu tej kamienicy są szczątki typowych obramień okiennych i bram z wieku XVII. (Dawniej, przed zbudowaniem dzisiejs·ego kościoła, mieścił się tu klasztor i konwikt Jezuitów).

L. 22. Jedna z rzadkich we Lwowie czteropiątrowych kamienic.

Przed zburzeniem fortyfikacyi wychodzono tą ulicą tak zwaną furtą bosacką po za mury miejskie.

Ul. Rybia (III)

od ulicy Maryi Śnieżnej do Starego Rynku (do r. 1871 ul. Maryi Śnieżnej) prowadzi ze Starego rynku zwanego do r. 1871 placem Rybim.

Ul. Rycerska (II)

od ul. Leszczyńskiego do ul. Na Błonia, nowo otwarta i nazwana w r. 1898 na pamiątkę, że na błoniach przyległych odbywały się zebrania i popisy rycerstwa ziemi lwowskiej.

Rynek (Śródm.)

około Ratusza. Założeniem, obszarem i nazwą sięga połowy wieku XIV. Nazwę z niem. „Ring“ t. j. plac środkowy każdego miasta, założonego na prawie niemieckiem zajmuje czworobok 142 m. długi i 129 m. szeroki. Bywał on świadkiem rozmaitych scen. W roku 1436 odbierał tu król Władysław Warneńczyk hołd od Eliasza, hospodara multańskiego; w r. 1564 ścięto przed ratuszem Tomasza Tomrsę i jego towarzyszy; w roku 1578 za bytności króla Stefana Batorego we Lwowie ścięto Iwana Podkowę, byłego hetmana kozaków zaporozkich, który wygnawszy hospodara multańskiego Piotra Mohiłę, przemocą wdarł się na to hospodarstwo, a w roku 1615 ścięto kilkunastu konfederatów wojskowych. W roku 1624 rozdawał Stanisław Koniecpolski, hetman wielki koronny, mieszczanom lwowskim na wychowanie dzieci, odbite Tatarom pod Martynowem. Często odbywały się na rynku widowiska sceniczne z okazyi zwycięstw odniesionych nad nieprzyjacielem, np. w r. 1621 z powodu zdobycia Smoleńska, albo podczas beatyfikacyi świętych polskich, których kilka tu obchodzono; albo w końcu podczas wjazdu królów i instalacyi arcybiskupich. Dawniej stały na rynku kramy kupieckie, budki do sprzedaży towarów, jatki i gospody. Wynajmywano je tak miejscowym jak i obcym kupcom. Dziś odbywają się na rynku targi nabiału, jarzyn, kwiatów, owoców i t. d. i trwają zwykle do godziny 11 przedpołudniem.

W pośrodku Rynku stoi *Ratusz*. Pierwotny charakterystyczny budynek pochodzący z r. 1491 po spaleniu się w r. 1571 odnowiony r. 1597, istniał do roku 1801, w którym go rozebrano, a zakupiwszy 11 przyległych domów od strony północnej, zburzono je i założono kamień węgielny r. 1827 pod budowę ratusza podług planu z Wiednia przysłanego. Budowa trwała do r. 1834 i kosztowała pół miliona zł. m k. Po zbombardowaniu w r 1848 zwaliła się wyższa część wieży i spłonęła większa część gmachu. Koszta odnowienia wynosiły przeszło 100.000 zł. Szczyt dawnej wieży zakończony był kopułą. Obecny ratusz stanowi gmach trzypiętrowy z wieżą 65 metrów wysoką, na której jest zegar i strażnica ogniowa. Od strony zachodniej był dawniej główny odwach wojskowy. Stał tu także niegdyś pręgierz, zwany dawniej orczykiem, pod

którym stawiano skazanych na karę zbrodniarzy i nierządnice. W ratuszu mieszczą się urzędy, a na dole od strony północnej w trzech sklepionych salach cenne *Archiwum i Muzeum historyczne miejskie.*

Archiwum miejskie zawiera cenne materyały do dziejów miasta Lwowa. Najdawniejszym dokumentem jest akt Kazimierza Wielkiego z r. 1356, którym król nadaje miastu prawo magdeburgskie. Na I. piętrze od strony południowej znajduje się obszerna *sala posiedzeń Rady miejskiej* z portretami prezydentów autonomicznych i wielkim obrazem Jana Styki „Polonia". Do sali tej przytykają apartamenta Prezydenta miasta, a dalej od strony północnej bogate muzeum przemysłowe.

Muzeum przemysłowe otwarte codziennie (z wyjątkiem poniedziałków) od godziny 9 rano do 3 popołudniu; w niedziele zaś i święta od godziny 10 rano do godziny 1 z południa. Biblioteka muzealna otwarta codziennie od godz. 11 przedpołudniem do godziny 3 popołudniu, w niedziele i święta od godz. 10 do godz. 1. Wstęp w niedziele i święta bezpłatny, w poniedziałki 1 K. a w inne dnie 40 hal. od osoby. W r. 1873 w czasie wystawy światowej w Wiedniu powstała myśl we Lwowie założenia muzeum przemysłowego. Myśl ta znalazła gorące poparcie w gronie mieszczan rękodzielników, a krawiec Franciszek Bałutowski ofiarował na budowę przyszłego gmachu 6.000 zł. W r. 1874 skutkiem poparcia hr. Włodzimierza Dzieduszyckiego i Filipa Zaleskiego można już było muzeum, jakkolwiek na razie skromnie uposażone, oddać do użytku publicznego. Muzeum to czasowo tylko umieszczone jest w Ratuszu, gdyż galicyjska Kasa oszczędności ku uczczeniu 40 letniej rocznicy panowania cesarza Franciszka Józefa buduje gmach dla muzeum na dawnym placu Castrum (naprzeciwko Domu narodnego).

Z czterech stron ratusza stoją studnie z wielkiemi kamiennemi rezerwoarami ozdobione olbrzymiemi kamiennemi posągami Adonisa, Amfitryty, Diany i Neptuna z początku w. XIX.

Rynek z wszystkich stron otoczony kamienicami sięgającemi przeważnie założeniem XVII. i XVIII wieku. Większa część tych kamienic ma tylko po trzy okna, co ztąd pochodzi, że dawniej nie wolno było stawiać mie-

szczanom obszerniejszych w Rynku budynków. Te, które mają po sześć okien, były albo własnością senatorów polskich, lub przebudowane zostały w nowszych czasach z kilku domów mieszczańskich.

Na uwagę zasługują:

L. 2. Należała do Włocha Bandinellego, zbudowana w stylu renesansowym, jak widać z daty między monogramami Jezusa i Maryi od ulicy Dominikańskiej r. 1739. Dom ten odznacza się do dziś dnia swoją architekturą i plastyką i jest interesującym pomnikiem późnego renesansu a zarazem jednym z typowych okazów domu patrycyuszowskiego. Portal jego od rynku okryty był bogatą rzeźbą, dotąd jeszcze w części zachowaną, lecz zakrytą przez drewnianą przystawkę sklepową.

L. 3. Kamienica Riccich pochodzi z w. XVIII. i posiada rzeźby balkonowe i atykę w stylu rokoko.

L. 4. Jedna z najpiękniejszych i najbardziej charakterystycznych kamienic, bogato rzeźbą ornamentowana w sposób przypominający rzeźby Wołoskiej cerkwi. Wewnątrz zasługuje na wzmiankę na I. piętrze sala z rzeźbami u okien. Należała do możnej rodziny mieszczańskiej niegdyś Albertich a później dra Anczewskiego.

L. 6. Zbudowana w r. 1580 przez sławnego i zamożnego obywatela Konstantego Korniakta, następnie własność króla Jana III. Sobieskiego, który w niej często przemieszkiwał. Po Rzewuskich jest obecnie własnością książąt Ponińskich. Liczne jej pamiątki i urządzenia zwiedzać można za osobistem pozwoleniem właściciela.

L. 9. Od wieku XIV. należy do arcybiskupów łacińskich i była dawniej ich siedzibą. Zbudowana w r. 1634 przez arcybiskupa lwowskiego Stanisława Grochowskiego w miejscu starożytnej budowy, darowanej metropolii łacińskiej przez Władysława Opolczyka. Pamiętna częstymi pobytami w niej królów polskich, z których Michał Korybut Wiśniowiecki zakończył tu 9 listopada r. 1673 życie. Zdarzenie to przypomina tablica umieszczona nad drzwiami wchodowemi.

L. 10. Założona w r. 1695 w stylu rokoko, odbudowana stylowo w wieku XVIII.

L. 14. Dawnych konsulów Rzeczypospolitej weneckiej należała niegdyś do rodziny Massarich, po których dziś pozostał herb Wenecyi, t. j. lew trzymający otwartą księgę, umieszczony nad drzwiami wchodowemi.

L. 16. W kamienicy tej (dawniej Hankowskiej) umieścił był arcybiskup Solikowski tymczasowo Jezuitów, sprowadzonych w r. 1591 do Lwowa.

L. 17. W stylu rokoko, trzecie piętro nasadzone później.

L. 18. Przechodnia kamienica na ulicę Boimów.

L. 20. Posiada wewnątrz na pierwszem piętrze piękne rzeźby kamienne przy oknach.

L. 23. Należała dawniej do zamożnej rodziny kupieckiej Kampianów. Zbudowana z początkiem XVII. w. Na rogu pod poddaszem znajduje się rzeźba chrztu Chrystusa a na wysuniętej płycie postać z godłami wiary. Nazywała się kamienicą Wolf-Szolcowską Piękny okaz patrycyuszowskiego domu. Mieszkali w niej zawsze magnaci i dostojnicy jak np. starosta lwowski Barzy, wojewoda ruski i inni.

L. 28. Była własnością dra Dybowickiego i pochodzi z wieku XVII. Z początków jej budowy pozostały gotyckie obramienia drzwiowe w sieni po lewej stronie.

L. 29. Zbudowana w połowie XVIII. w. należała do jenerała polskiego i ostatniego komendanta załogi lwowskiej Felicyana Korytowskiego. Dzisiaj nosi nazwę kamienicy Andriollego.

L. 31. Kamienica Baczewskiego Józefa.

L. 36. Narodna Torhowla.

L. 38. Kamienica Alojzego Hübnera.

Rynek Stary (III)

między ulicami: Żółkiewską, Rybią, Czackiego. Lwią, św. Jana i Pilnikarską (do r. 1871 plac Rybi albo plac Nowej Bożnicy) nazwa stara, wskazująca, że tu był rynek pierwotnego, ruskiego Lwowa, spalonego do szczętu przez Litwinów w latach 1350 i 1351.

Pośrodku *Synagoga* zbudowana w r. 1845 w kształcie panoramy, wewnątrz w około galerye.

Po za synagogą w głąb na skrzyżowaniu ulic: św. Jana i Smerekowej ku górze zamkowej *Kościół św. Jana Chrzciciela*, prawdopodobnie najstarszy we Lwowie. Według tradycyi założony około r. 1260 przez Dominikanów. Następnie do początku w. XVI należał do Ormian unitów. Przebudowany kilkakrotnie w ciągu wieków w r. 1884 zrestaurowany w stylu romańskim podług projektu profesora J. Zacharjewicza. Wewnątrz na uwagę zasługują: Obraz Chrystusa na słupie z roku 1526 odnowiony w r. 1876; Chrystus na krzyżu darowany kościołowi w r. 1801. W zakrystyi portrety Melchiora Ostrowskiego z r. 1637 i Stefana Grochowskiego z r. 1647.

Ul. Rzeźbiarska (IV)

od ulicy Łyczakowskiej do ulicy Skrzyńskiego (do roku 1871 ul. Gliniańska wyższa) nazwana od istniejącej tu pierwotnie pracowni rzeźbiarskiej Franciszka Szczudłowskiego.

Ul. Rzeźnia (III)

od placu Krakowskiego do Rzeźni (do r. 1871 ul. Rzeźni) nazwana od istniejącej tu przedtem nad Pełtwią starej rzeźni.

Plac Rzeźni (III)

między ulicami: Rzeźnią, Łazienną, Pełtewną i Wagową nazwany od istniejącej tu dawniej rzeźni bydła.

Ul. Rzeźnicka (II)

od ulicy Jagiellońskiej do ulicy Kazimierzowskiej, powstała i otrzymała nazwę około r. 1840 od kilku pracowni rzeźnickich, które pierwotnie istniały przy tej ulicy.

L. 2. Dawniej kamienica Romaszkanów.

L. 5. Fundacya szpitala izraelickiego.

L. 18. Do niedawna była tu strażnica pożarna, a dawniej znachodził się tu kościół św. Stanisława, wystawiony r. 1370 przez mieszczan, który później zamieniony został wraz z przyległym szpitalem na areszt wojskowy.

Ul. Sadownicka (II)

od ulicy Leona Sapiehy do drogi Wuleckiej (do r. 1871 ul. Ogrodnicka) nazwana od licznie istniejących tu sadów owocowych.

L. 3. Willa Marconiego.

L. 24. Zakład ogrodniczy Wolińskiego Józefa.

Ul. Sakramentek (IV)

od ulicy Piekarskiej do klasztoru PP. Sakramentek (do r. 1871 ul. Sakramentyńska) nazwana od przyległego klasztoru PP. Sakramentek z kościołem Zaślubienia Maryi Panny, założonego w r. 1718.

L. 6. Willa Zgórskich.

L. 7. C. k. Seminaryum nauczycielskie żeńskie wybudowane w r. 1900.

L. 9. 11. Konwent PP. Sakramentek.

Kościół PP. Sakramentek z klasztorem zbudowanym w r. 1718 przez Franciszka Cetnera, Stanisława Leszczyńskiego i Helenę Czetwertyńską. Kościół stał niedokończony od r. 1743 do 1881, w którym budowę na nowo rozpoczęto według projektu A. Minasiewicza.

L. 10 Pałac Korytowskiej dawniej Młockich.

L. 14. Korpus c. k. Weteranów wojskowych.

L. 16. Willa Majewskich.

Ul. Sapiehy Leona (II)

od ulicy Kopernika do ulicy Grodeckiej (do r. 1886 ul. Nowy Świat) nazwana w pamięć Księcia Leona Sapiehy (1801 — 1878) długoletniego marszałka Sejmu galicyjskiego, założyciela pierwszych kolei i kas oszczędności w Galicyi.

Koszary Żandarmeryi zbudowane w roku 1890 podług projektu J. K. Janowskiego.

L. 2. Skład nafty Piotra Miączyńskiego.

L. 4. Probostwo Maryi Magdaleny.

Kościół Maryi Magdaleny, pierwotnie drewniany założony r. 1600 przez Annę Pstrokońską dla OO. Dominikanów. W XVII. w. zbudowano dzisiejszy kościół, który w r. 1784 zmieniono na parafialny, a klasztor na dom kary dla kobiet. Front zdobią

dwie piękne wieże odrestaurowane w r. 1890. Wewnątrz trzy nawy z obszernem presbiteryum oddzielone od kościoła ołtarzem, fundowanym przez Agenora hr. Gołuchowskiego r. 1857. W presbiteryum na ścianach absydy rzeźby przedstawiają ustępy z życia św. Magdaleny. W nawie lewej tablica pamiątkowa Stanisława hr. Dunin Borkowskiego († 1850) postawiona r. 1892 (dłuta R. Lewandowskiego). Na filarze z lewej strony tablica marmurowa Fran. hr. Borkowskiego († 1869). Marmurowy posąg siedzącej kobiety z aniołem (dłuta M. Zawiejskiego) darował kościołowi P. Mikolasch r. 1889. W r. 1902 wmurowano tablicę z czarnego marmuru na cześć ofiar poległych w Sołowijówce w roku 1863.

L. 6. *Politechnika*, okazały gmach wzniesiony od roku 1873—1877 (proj. prof. Zacharjewicza) składa się z dwóch oddzielnych budynków, frontowy mieści wydziały: Inżynieryi, Budownictwa i Mechaniki, tylny od placu św. Jura służy dla wydziału Chemii i stacyi keramicznej. Fronton główny zdobi grupa alegoryczna wydziałów technicznych, inżynieryi, budownictwa i mechaniki dłuta L. Marconiego. Wewnątrz za westybulem klatka schodowa trójramienna prowadzi na I. piętro do przedsionka, skąd wstęp do Auli. Ściany auli pomalowane na marmur, ozdobione korynckimi słupami i karyatydami, między któremi obrazy podług kartonów mistrza Jana Matejki przedstawiają postęp ludzkości.

Biblioteka Politechniki w budynku głównym otwarta codziennie z wyjątkiem poniedziałków od 10—1 i od 4—8, w niedziele i święta od 10—12 rano. Wstęp bezpłatny. Biblioteka bogata w dzieła fachowe ze wszystkich zawodów technicznych, liczy przeszło 12.000 tomów.

L. 11. *Szkoła im. Maryi Magdaleny* z cegły czerwonej wybudowana w r. 1883.

L. 20. *Klasztor sióstr Opatrzności* pod wezwaniem św. Teresy, z zakładem wychowawczym istniejącym od r. 1855 i małym kościołem. W kościele zasługuje na uwagę obraz św. Teresy, św. Katarzyny

i św. Dominika. W rozmownicy klasztornej obraz Chrystusa, okazującego się Maryi Magdalenie.

L. 22. Szpitalik należący do tego klasztoru i dom poprawy niewieści.

L. 55. Szkoła miejska im. Kouarskiego zbudowana według projektu Jana Dolińskiego.

Przy ulicy tej od ulicy Grodeckiej, plac dawniej zwany Solnym na którym ma być postawiony kościół św. Elżbiety.

Ul. Sawy (IV)

od ulicy Kurkowej do ulicy Unii lubelskiej (do r. 1871 ul. Krótka) nazwana w pamięć Sawy-Kalińskiego (Kozaka z rodu) jednego z dowódców konfederacyi barskiej.

L. 1. Pałac hr. Włodzimierza Dzieduszyckiego.

Ul. Schodowa (III)

od ulicy Sieniawskiej na Wysoki Zamek (do z. 1871 Sieniawszczyzna boczna) nazwana od schodów znajdujących się na tej ulicy.

Ul. Scieżkowa (I)

od ulicy Fredry do ulicy Zyblikiewicza. Nazwana w r. 1871, ponieważ tworzy obecnie częściowo wązkie ścieżkowe przejście nad potokiem Soroką, dostępne tylko dla pieszych, częściowo utworzona na przesklepionym pokotu.

L. 1. Pałac hr. Aleksandra Fredry, znakomitego komedyopisarza, który w nim żył i umarł, co uwieczniono tablicą pamiątkową wmurowaną na pałacu. Na placu Akademickim pomnik hr. Fredry, dłuta Leonarda Marconiego, postawiony staraniem Koła literacko-artystycznego.

Przy wejściu na tę ulicę posąg św. Jana Nepomucena.

Ul. Serbska (Śródm)

z Rynku do placu Bernardyńskiego, (do r. 1871 ulica Szkocka, w dalszym ciągu ul. Różanna, a w końcowym ul. Benedyktyńska niższa). Nazwana od kupców serbskich, mieszkających w wieku XVI i XVII przy dzi-

siejszej ulicy Boimów, zwanej wtedy dlatego ulicą Serbańską, Serwańską lub Zarwanicą.

W zabudowaniach żydowskich, pomiędzy któremi dawna wązka uliczka Różanna prowadzi, były niegdyś miejski blich, miodosytnia i woskobojnia. Nabyte w r. 1638 przez sprowadzonych do Lwowa Karmelitów bosych, miały być przebudowane na klasztor tego zakonu, lecz starania żydów w sąsiedztwie zamieszkałych zapobiegły temu.

L. 12. C. k. Dyrekcya inżynieryi wojskowej i komenda placu.

L. 14. Kamienica nowo zbudowana w r. 1901. Z przeciwnej strony mur ogrodu klasztoru OO. Bernardynów.

Droga Sichowska (II)

Za rogatką Zieloną prowadzi do wsi Sichowa.

L. 1. Karczma.

L. 2. Własność spadkobierców Karłowicza.

L. 3. Cegielnia Herzmanka i Sp.

L. 4. Rogatka Sichowska względnie Zielona.

L. 7, 8. Folwark Karłowicza dawniej Sapiehów.

Ul. Sieniawska (II)

od ulicy św. Jana do ulicy Klasztornej. Do r. 1871 Sieniawszczyzna wyższa, nazwana od Sieniawskich, znakomitej w dziejach polski rodziny, herbu Leliwa.

Ul. Skarbkowska (Śrdm)

od placu Gołuchowskich do ulicy Podwale. Powstała z początkiem XIX w. po zniesieniu warownych murów i baszt. (Do r. 1871 ul. Krakowska boczna, w dalszym ciągu Teatralna, w końcowym Ormiańska niższa). Nazwana od hr. Stanisława Skarbka († 1847), obywatela ziemskiego, twórcy wielkiej fundacyi dla ubogich starców i sierot i założyciela gmachu teatralnego we Lwowie.

Zabudowana jest na gruncie dawnej fosy strzeleckiej, istniejącej poza pierwszym murem miejskim, w której dawniej Bractwo strzeleckie miało swoją strzelnicę. U wyjścia tej ulicy była baszta przed klasztorem domi-

nikańskim, którą Dominikanie używali za dzwonnicę. Rozebrano ją w roku 1854.

L. 1. *Teatr hr. Stanisława Skarbka* budowany od r. 1837 do 1843 kosztem hr. St. Skarbka (proj. Jana Salzmana) na miejscu dawnych fortyfikacyi miasta w tej stronie. Z powodu wybudowania teatru miejskiego na placu dawniej Gołuchowskich, przedstawienia teatralne w tym budynku zawieszono, a od jesieni r. 1902 przerobiona stosownie sala przez Hellera użytą zostanie na Filharmonię lwowską.

L. 10. Szkoła żeńska w klasztorze PP. Benedyktynek ormiańskich.

L. 12. 14. Kapituła ormiańska.

L. 21. Zakład wychowawczy ormiański chłopców założony w r. 1865 przez Mikołaja Torosiewicza.

L. 26. Szkoła miejska Markiana Szaszkiewicza.

L. 39. C. k. państwowa Akademia handlowa od jesieni r. 1899 przedtem c. k. Seminaryum nauczycielskie żeńskie, znajdujące się obecnie na ulicy Sakramentek, a w dawnych czasach drukarnia rządowa.

L. 38, 40. Konwent OO. Dominikanów.

L. 42. Dawny arsenał królewski, który jest dziś rządowym składem broni i materyałów wojskowych.

L. 45. Szkoła miejska im. Staszyca.

Ul. Skargi Piotra (II)

od ulicy Grodeckiej na plac św. Jura (do r. 1871 ulica św. Jura boczna, do r. 1885 ul. Piwowarska). Nazwana od ks. Piotra Skargi-Pawęskiego († 1612), największego kaznodziei polskiego, przytem znakomitego pisarza.

L. 4 i 14. Kapituła grecko-katolicka.

Ul. Skrzyńskiego (IV)

od ulicy Łyczakowskiej do ulicy Piekarskiej (do roku 1871 ul. Gliniańska wyższa), nazwana od Wincentego Zaręby-Skrzyńskiego, († 1750) obywatela ziemskiego, założyciela Zakładu dla ciemnych we Lwowie.

L. 10. Łazienki Bratkowskiego K.

Ul. Słodowa (IV)

od ulicy Łyczakowskiej do ulicy Piaskowej (do r. 1871 ul. Lonszanówki), nazwana od słodu, wyrabianego w istniejącym tu przedtem browarze Hübnera.

L. 1. Probostwo kościoła św. Antoniego.
L. 8. Internat żeński seminaryum nauczycielskiego.

Ul. Słoneczna (III)

od ulicy Szpitalnej do ul. Pod Dębem, otrzymała tę nazwę żartobliwą, dowolnie nadaną w połowie XIX w.

L. 6A. Magazyn dekoracyjny teatru miejskiego.
L. 11. Areszta tak zwana furdygarnia.
Między l. 15 a 17 pasaż Hermanów do Colosseum Thorna.
L. 24. Zakład osieroconych chłopców izraelickich.
L. 44. Tandeta na gruntach miejskich.

Ul. Słowackiego (III)

od ulicy Kopernika do ulicy Trzeciego Maja (do r. 1871 ulica Pałacowa), nazwana od Juliusza Słowackiego († 1840) jednego z najznakomitszych poetów polskich.

L. 1. Okazały gmach projektu Fr. Setza, mieszczący Dyrekcyę poczt i telegrafu.
L. 3. Kamienica w stylu renensansu niemieckiego podług projektu Braci Szulców.
L. 8. C. k. Towarzystwo gospodarskie, istnieje od roku 1845. Celem Towarzystwa podniesienie krajowego gospodarstwa wiejskiego chowu bydła, niemniej ogrodnictwa, pszczelnictwa, leśnictwa itd.
L. 14. Łazienki Diany (Szydłowskich) zbudowane w r. 1880 w stylu renesansowym według projektu J. K. Janowskiego.
L. 16 i 18. Pałac hr. Duninów Borkowskich.

Ul. Smerekowa (II)

ze Starego Rynku do ulicy Zamkowej (do r. 1871 ulica pod Smerekiem) nazwana od smereku rosnącego do niedawna przy tej ulicy.

Ul. Smocza (III)

z placu Krakowskiego do placu św. Teodora (do r. 1871 ul. św. Teodora) nazwana żartobliwie na oznaczenie, że

Str. 118. RATUSZ.

co tu wpadnie w ręce handlarzy, ginie jak w paszczy smoka.

Smolki plac (II)

z placu tego rozchodzą się ulice: Kościuszki, Mickiewicza, Podleskiego, Kołłątaja i Jagiellońska (do roku 1871 plac Jezuicki, do r. 1885 część końcowa ulicy Jagiellońskiej) nazwana ku czci Franciszka Smolki, jednego z najznakomitszych i najpopularniejszych mężów stanu, zasłużonego narodowi, krajowi i państwu, prezydenta I-go Sejmu austryackiego w Kromieryżu 1848 r.

L. 4. C. k. Dyrekcya Policyi. Rejon policyjny obejmuje miasto Lwów z przedmieściami w obwodzie około 30 kilometr. z ludnością 135.800.

L. 5. Bank rolniczy założony w r. 1881, pośredniczący przy zakupnie i sprzedaży produktów rolnych i leśnych, w zakupnie sprzedaży dóbr nieruchomych, w udzielaniu zaliczek na produkta itd.

Ul. Śniadeckich (II.)

od ulicy Leona Sapiehy do ulicy Krzyżowej, nowo otwarta i nazwana w r. 1892 w pamięć braci Śniadeckich: Jana (1756—1830) znakomitego matematyka, astronoma i wzorowego pisarza i Jędrzeja (1768—1838) genialnego fizyologa, chemika i lekarza.

Ul. Śnieżna (III)

od kościoła P. Maryi Śnieżnej do placu Benedyktyńskiego do r. 1871 ul. Benedyktyńska, nazwana od przyległego kościoła parafialnego P. Maryi Śnieżnej.

L. 1. 2. Probostwo kościoła N. P. Maryi Śnieżnej.

Ul. Snopkowska (I)

od ulicy św. Zofii do folwarku Snopkowa (do r. 1871 ul. Żelaznej wody lub Gibówka) nazwana od folwarku Snopkowa założonego w XVII. wieku przez rodzinę mieszczańską lwowską Snopków.

L 1. Cegielnia spadkobierców Romaszkana dawniej Stillerów założona w r. 1869. Grunta te były własnością wojskową zakupione przez byłego gubernatora Galicyi arcyksięcia Ferdynanda d' Este,

na założyć się mający tu zakład wychowawczy dla dzieci wojskowych.

L. 28. Cegielnia Kamińskich.

L. 38. Szkoła ogrodniczo-sadownicza.

Przy tej ulicy leży tak zwana „Żelazna woda“ w romantycznej okolicy, okolonej wąwozami i ogrodami. W tem miejscu bije źródło wody żelazistej, przy którem istnieje zakład kąpielowy dla publiczności zwany stawem Kamińskiego. Obok zakładu kąpielowego mała restauracya i dom gościnny.

Snopków (I)

Folwark za linią akcyzową przy ul. Snopkowskiej. Por ul. Snopkowska.

Ul. Sobieszczyzna (IV)

od ulicy św. Wojciecha ku Strzelnicy bez wyjścia (do r. 1871 ul. św. Wojciecha boczna), nazwana od rodziny Sobieskich, w szczególności Jana, kasztelana krakowskiego i Teofili z Daniłłowiczów, którzy tutaj mieli własną posiadłość.

Przy ulicy tej rozłożone piękne wille.

Ul. Sobieskiego (Śródm.)

z placu Marjackiego do ul. Podwale, powstała przy końcu XVIII. wieku po zniesieniu w tem miejscu dawnych murów fortyfikacyjnych i baszt miejskich od strony południowej (do r. 1871 ul. Nowa) nazwana ku pamięci Jana Sobieskiego, króla polskiego i wielkiego księcia litewskiego, jednego z największych polskich wojowników, obrońcy chrześcijaństwa, opiekuna Lwowa i jego mieszczaństwa.

L. 51. Synagoga starowierców.

Przy końcu tej ulicy stoi zabudowanie dawnego *arsenału miejskiego* (cekhauzu), który jest dziś rządowym składem materyałów. Arsenał ten był zbudowany w r. 1575. Na ścianie tego zabudowania umieszczone są herby, zdobiące niegdyś mury miejskie, na trzech niewielkich osobnych płytach. Środkowa płyta przedstawia herb królewski Jana III. Po prawej stronie jest herb miasta Lwowa, po lewej zaś herb rodziny hetmana Stanisława Jabłonowskiego.

Ul. Sokoła (I)

od ul. Zimorowicza do ul. Chorążczyzna (do r. 1871 ulica św. Anny, do r. 1885 ul. Ślusarska) nazwana od lwowskiego towarzystwa gimnastycznego „Sokół“, które od r. 1885 przy tej ulicy posiada swój własny gmach.

L. 3. Filia c. k. gimnazyum Franciszka Józefa.

L. 5. 7. 9. Polskie towarzystwo gimnastyczne „Sokół“.

Ul. Solarni (II)

od ul. Grodeckiej do ul. Szeptyckich nazwana w r. 1871 od rządowego magazynu solnego, istniejącego do niedawna na przyległym placu. Na placu tym w przyszłości ma stanąć kościół im. św. Elżbiety, w pamięć ś. p. cesarzowej Elżbiety.

Ul. Spadzista (III)

od ulicy Zamkowej do ulicy Smerekowej (do r. 1871 ul. Krzywa zamczana), nazwana od spadzistego w tem miejscu terenu.

Ul. św. Stanisława (II)

od ulicy Karola Ludwika do ulicy Rzeźnickiej, otrzymała nazwę z początkiem XIX w. na pamiątkę istniejącego przy tej ulicy do r. 1784 kościoła św. Stanisława,

L. 5. Kahał (zbór izraelicki) i szkoła izraelicka.

Ul. Starotandetna (III)

od ul. Żółkiewskiej do ul. Smoczej (do r. 1871 ul. św. Teodora boczna), nazwana od starej tandety, istniejącej do niedawna na placu św. Teodora.

Ul. Starozakonna (III)

od ulicy Smoczej do ulicy Pełtewnej (do r. 1871 ulica Chasidim), nazwana od żydów ortodoksów, trzymających się ściśle Starego Zakonu, a mieszkających przeważnie w tej części.

L. 6. Synagoga.

L. 18. Fundusz szpitala izraelickiego.

Ul. Staszica (I)

od ul. Chorążczyzna do ul. Zimorowicza (do r. 1871 ul.

Chorążczyzna boczna), nazwana ku pamięci Stanisława Staszica, męża stanu, historyka i pisarza wielce zasłużonego (ur. 1755 um. 1825).
L. 5. Zakład ochronki dla dzieci.

Ul. Stroma (III)

od ulicy Żółkiewskiej do ul. Zamkowej przez tor kolejowy (do r. 1871 ul. Żółkiewska boczna III) nazwana od terenu stromo spadającego ku ulicy Żółkiewskiej.

Ul. Stryjska (I)

od ulicy Zyblikiewicza do rogatki Stryjskiej (do r. 1871 droga albo trakt Stryjski) nazwana od miasta powiatowego Stryja, ku któremu się tą ulicą wyjeżdza.
L. 14. Cmentarz stryjski (patrz tamże).

Ul. Strzelecka Śrdm. i III)

od ulicy Krakowskiej do placu Strzeleckiego (do r. 1871 ul. Drzewna), nazwana od starej strzelnicy, która istniała do roku 1775 w rowie fortecznym obok bramy krakowskiej.

Strzelecki plac (Śródm. i III)

między ulicą Podwale, Grodzickich, Strzelecką, Kościelną, Kohnowską, Benedyktyńską i Wałami gubernatorskiemi (do r. 1871 Targowica drzewa opałowego).
Strażnica ogniowa zbudowana w r. 1900 według planów miejskiego urzędu budowniczego pod kierunkiem inż. Pohoreckiego i Bruneka. Zbudowana z cegły barwnej, białej i czerwonej na dwa piętra. Front z rodzajem portyku na filarach kamiennych, w górze weranda a nad nią posąg św. Floriana, patrona straży ogniowych, dłuta rzeźbiarza Wojtowicza. Skrzydło jedno pod kątem rozwartym do Podwala a z drugie w stronę ulicy Szkarpowej i klasztoru Benedyktynek. Oba skrzydła zakończone rodzajem wieżyczek, przypominających trochę szczyty domów gdańskich. Wnętrze urządzone ściśle do użytku straży pożarnej i stacyi ratunkowej. Nadto w budynku tym są biura urzędu wodociągowego i laboratoryum chemika miejskiego. Poświęcenie odbyło się 22. czerwca 1901 r.

Stacya ratunkowa założona w styczniu r. 1893 przez dra Strojnowskiego, celem niesienia pomocy w razie nieszczęśliwych wypadków na ulicach m. Lwowa.

Ul. Studzienna (III)

od ul. Żółkiewskiej do dworca kolei na Podzamczu (do r. 1871 ul. Zamkowa boczna) nazwana od studni, istniejącej przy tej ulicy.

L. 2. Koszary wojskowe.
L. 4. Dworzec kolei państwowej na Podzamczu.

Ul. Supińskiego (I)

od ul. Pełczyńskiej do Góry Wronowskich (do r. 1886 ul. Wąwozowa) nazwana ku pamięci Józefa Supińskiego, znakomitego ekonomisty polskiego (ur. 1804 um. 1893) obywatela honorowego m. Lwowa.

Ul. Świętokrzyska (II)

od ul. Janowskiej do ul. na Błonie (do r. 1871 ul. Janowska boczna), nazwana od stojącego w tej okolicy kościoła Znalezienia św. Krzyża, założonego w r. 1584 a zniesionego w r. 1784. Kościół ten był w odległości od ratusza równej odległości Kalwaryi od Jerozolimy.

L. 24. Koszary wojskowe.

Ul. Sykstuska (II)

od ul. Karola Ludwika do ul. Leona Sapiehy (do r. 1871 droga Sykstowa albo Sykstówki), nazwana od Erazma Syksta († 1647) doktora medycyny, rajcy lwowskiego, męża wielkiej nauki i znaczenia, który powyżej kościoła Maryi Magdaleny posiadał folwark.

L. 9. Kamienica w stylu secesyjnym według pomysłu młodego architekty Zacharjewicza.

L. 11. Kamienica zwana „Domem Szopena“ posiada na frontonie biust Szopena.

L. 25. Fabryka kosmetyczno-chemiczna Jana Ihnatowicza.
L. 39. C. k. Poczta.
L. 39a. Fundusz religijny seminarjum ruskiego.
L. 45. Budynek w stylu romańskim: *willa Masłowskich.*
L. 47. Willa Miączyńskiego Piotra, destylarnia i skład nafty. Dawniej stał tu pałac książąt Czartory-

skich, zwany „na Skałce“, otoczony odwiecznemi lipami i innemi drzewami, pomiędzy któremi stały dawniej rozmaite bóstwa kamienne. Każde drzewo poświęcone było innemu bóstwu. Część tego ogrodu przedzielona jest dziś ulicą Sykstuską. Część, w której mieściły się stajnie książęce, nabyli hr. Baworowscy i przerobili na jednopiętrowy pałac.

L, 68. Pałac Baworowskiego spadk.
W końcu ulicy kościół Maryi Magdaleny.

Ul. Szajnochy (II)

od ul. Kopernika do ul. Sykstuskiej (do r. 1871 ul. Sykstuska boczna), nazwana ku pamięci Karola Szajnochy (* 1818 † 1868 we Lwowie) znakomitego historyka polskiego

L. 6. Bożnica.

Ul. Szeptyckich (II)

z placu św. Jura przez ul. Leona Sapiehy obok zamkniętego cmentarza grodeckiego do ul. Bilińskich (do r. 1885 ul. Cmentarna), nazwana w pamięć rodziny szlacheckiej czerwonoruskiej, z której trzech: Barlaam (1709—1715) Atanazy (1715—1746) i Leon (1747—1779) było biskupami gr. kat. lwowskimi.

L. 14. 16. Filia c. k. Wyższej szkoły realnej utworzona w r. 1899/90 o czterech klasach z osobnym kierownikiem.

L. 29. Szkoła miejska im. Konarskiego.

L. 41. Szkoła miejska im. Henryka Sienkiewicza.

L. 60. Cmentarz grodecki.

Ul. Szewczenki (IV)

od ul. Zielonej do ul. Kochanowskiego, nowo otwarta i nazwana w r. 1895 w pamięć Tarasa Szewczenki (*1814 †1861) znakomitego poety małoruskiego.

Ul. Szkarpowa (II)

z placu Benedyktyńskiego do ul. Teatyńskiej nazwana od szkarpu, jaki tworzy spadający ku tej ulicy stok przyległych wzgórzy.

Ul. Szklarska (Śródm)

od ul. Boimów ku ul. Ruskiej bez wyjścia (do r. 1871 ul. Żydowska boczna), nazwana od pracowni szklarskiej, istniejącej dawniej przy tej ulicy.

L. 1. Bożnica.
L. 2. Izraelicka szkoła żeńska.

Ul. Szkolna (III)

od ul. Żółkiewskiej do ul. św. Marcina (do r. 1871 ulica Na Korytach boczna), nazwana od przyległej miejskiej szkoły św. Marcina.

L. 1. Szkoła miejska im. św. Marcina,

Ul. Szopena (II)

od ul. Podlewskiego ku ul. Kazimierzowskiej bez wyjścia nowo otwarta i nazwana w roku 1883 w pamięć Fryderyka Chopina (Szopena) muzyka i kompozytora polskiego (ur. 1809 † 1849).

Ul. Szpitalna (II i III)

od ul. Kazimierzowskiej do ul. Weteranów (do r. 1871 ul. Cmentarna żydowska) nazwana od istniejącego przy tej ulicy szpitala żydowskiego.

L. 2A Bożnica nowo zbudowana.
L. 23. 25. Stary szpital izraelicki a obok dawny cmentarz izraelicki (okopisko)

Ul. Szumlańskich (II)

od ul. Grodeckiej do ul. Szeptyckich otwarta i nazwana w roku 1885 w pamięć Józefa Szumlańskiego, biskupa lwowskiego (1668—1708), który pierwszy przyjął Unię.

Ul. św. Szymona (I)

od ul. Batorego do ul. Krzywej (do r. 1871 ul. Starej poczty) nazwana od obrazu św. Szymona który się znajdował na kamienicy l. 12.

Ul. Szymonowiczów (II).

od ul. Sadownickiej do drogi Wuleckiej, nowo otwarta i nazwana w r. 1898 w pamięć rodziny patrycyuszowej

lwowskiej, z której pochodził Szymon Szymonowicz, genialny poeta łać. i polski (* we Lwowie 1559 † 1629).

Ul. Tańskiej Klementyny (I)

od ul. Akademickiej do ul. Krętej obok Hotelu Georga nowo otwarta nazwana w r. 1901 w pamięć Klementyny z Tańskich Hoffmanowej, która położyła wielkie zasługi w pedagogice krajowej, wskazując kobiecie właściwe jej stanowiko jako pierwszej nauczycielki dzieci (*1798 †1845).

Targowica bydła (II)

przy wylocie ul. Słonecznej za wałem kolejowym przeznaczona dla bydła.

Targowica końska (III)

Patrz plac Misyonarski. Przeznaczona dla koni.

Targowica zbożowa (III)

plac obok ul. Słonecznej (do r. 1871 plac Solskich) przeznaczona dla handlarzy zboża.

Ku ul. Słonecznej L. 6A postawiono budynek sukursalny (skład dekoracyj i rekwizytów) dla teatru miejskiego.

Ul. Tatarska (III)

od ul. Żółkiewskiej do ul. Zamarstynowskiej wzdłuż toru kolejowego (do r. 1871 ul. Żółkiewska boczna) nazwana od Tatarów, ludu pochodzenia mongolskiego, którego hordy wieki całe do r. 1699 roznosiły po Rusi mord i pożogę i niejednokrotnie zagrażały Lwowu.

Ul. Teatralna (Śródm.)

od pl. Maryackiego do pl. Krakowskiego (do r. 1780 ul. Franciszkańska w dalszym ciągu Grodzka; do r. 1871 ul. Długa) nazwana od przyległego gmachu teatralnego zbudowanego przez hr. Stanisława Skarbka w latach 1839—1842.

L. 3. Okazała kamienica Edmunda Riedla zbudowana w r. 1900.

Kościół katedralny (patrz plac Kapitulny).

L. 8. Kasyno urzędnicze.

L. 9. Kamienica Gubrynowicza zbudowana w r. 1892, ozdobiona popiersiami znakomitych mężów polskiej literatury: Jana Kochanowskiego i A. Mickiewicza, (zaś od ulicy Kilińskiego) Z. Krasińskiego, J. Słowackiego i J. I. Kraszewskiego i A. Asnyka.

L. 10. Nieustająca wystawa Towarzystwa Sztuk pięknych otwarta codziennie od 10 rano do 5 wieczór. Wstęp 60 hal., w niedziele i święta 30 hal. Członkowie Towarzystwa mają wstęp wolny.

Kościół OO. Jezuitów św. Piotra i Pawła zal. w r. 1610, restaurowany w latach 1842, 1879 i 1891, odznacza się architekturą barokową o ozdobnej frontowej fasadzie z posągami świętych zakonu, z których cztery dolne ustawione zostały w r. 1891. Wewnątrz trzy nawy, z których środkowa 11·40 *m*, boczne po 3·80 *m*. Na sklepieniu nawy środkowej freski malowane przez Jana Ecksteina († 1760) przedstawiające Chrystusa oddającego klucze św. Piotrowi, św. Pawła nauczającego w świątyni i cuda św. Piotra. Z prawej strony przy drugim filarze pomnik Karola Wyżyckiego w stylu rokoko; naprzeciw przy trzecim filarze ołtarz Chrystusa ukrzyżowanego z drzewa hebanowego, a po przeciwnej stronie pomnik Jerzego i Maryi Dzieduszyckich z r. 1753 w stylu rokoko z portretami. Między temi filarami wchód do kaplicy św. Benedykta, fundowanej r. 1753 przez Dzieduszyckich (odbudowanej w r. 1893, proj. M. Kowalczuka, mal. K. Heimroth). Dalej ołtarz św. Stanisława Kostki. Ołtarz główny w stylu barokowym, przedstawia Chrystusa na krzyżu z Matką Zbawiciela i św. Janem. Po stronie lewej ołtarz Panny Maryi, w drugiem prześle duży barokowy pomnik Jana Jabłonowskiego († 1659) obok zaś pomnik Aleksandra Jabłonowskiego († 1723). Naprzeciw na filarze pomnik Maryi Kazanowskiej († 1867) i pomnik Joanny Jabłonowskiej († 1726) w stylu rokoko. Ostatni ołtarz przy drugim filarze od wyjścia jest Niepokalanego Poczęcia. Godne uwagi są ołtarze: św. Franciszka Ksawerego i Ignacego Lojoli (pędzla A. Reichana) św. Józefa

(J. Makarewicza) i św. Filomeny (M. Jabłońskiego). Stacye Męki Pańskiej pochodzą z r. 1883.

L. 12. Przechodnia kamienica Andriollego do Rynku.

L 13. Dom przylegający do kościoła OO. Jezuitów, zbudowany w czworobok pochodzi z r. 1723, tworzył niegdyś Kollegium OO. Jezuitów, obecnie mieszczą się w nim biura c. k. Sądu krajowego (dla spraw cywilnych), handlowego i Tabuli krajowej.

L. 15. *Szkoła miejska im. Mickiewicza* zbudowana w r. 1891. Dawniej mieścił się tutaj kościół Franciszkanów z grobem arcybisk. lwowskiego Jakóba Strzepy (1411) i heraldyka Bartosza Paprockiego (1614).

L. 17. *Szkoła przemysłowa,* fundowana w r. 1891 przez Galicyjską Kasę Oszczędności na pamiątkę 40 letniego jubileuszu panowania cesarza Franciszka Józefa (projekt prof. Gustawa Bisanza). Dawniej mieścił się w tem miejscu teatr w zmienionym kościele OO. Franciszkanów św. Krzyża, do którego dobudowano w r. 1795 salę redutową. W sali redutowej odbywały się w r. 1848 posiedzenia Rady narodowej. Obydwa te zabudowania, tak teatr jak szkoły, zostały zburzone bombardowaniem w r. 1848, poczem je całkiem rozebrano.

L. 18. *Muzeum im. Dzieduszyckich* założone przez hr. Włodzimierza Dzieduszyckiego pierwotnie w dobrach jego Poturzycy, przeniesione następnie do Lwowa i oddane do użytku publicznego w r. 1880. Muzeum to otwarte z wyjątkiem feryi wakacyjnych w środy i soboty od 11 do 3, w niedziele i święta od 10—11, dla przyjezdnych także w inne dnie, za zgłoszeniem się u kustosza lub sekretarza Muzeum. Wstęp bezpłatny. Zbiory mineralne, ograniczone wyłącznie na przedmioty krajowe, obejmują: a) Dział przyrodniczy okazów około 134.000; b) Dział etnograficzny okazów około 4180; c) Dział archeologiczny okazów około 7960; d) Biblioteka zwana *Poturzycką* z dziełami odnoszącemi się do nauk przyrodniczych posiada dzieł 4622, t. 6214.

L. 19. *Muzeum przemysłowe* buduje się kosztem Galicyjskiej Kasy Oszczęd. na dawnym placu zwanym „Castrum inferior“ gdzie do r. 1802 istniał Niski

zamek. W obrębie murów tego zamku mieścił się dawniej sąd i starostwo grodzkie wraz z aktami i więzieniami, oraz kościół św. Katarzyny założony w r. 1344 a rozebrany w r. 1784.

L. 20. Kamienica dawniej Darowskiego, spalona także podczas bombardowania w r. 1848, mieściła w sobie akademię techniczną i szkołę handlową.

L. 21. Kamienica dawniej Tomanka, mieściła dawniej c. k. Dyrekcyę Policyi, obecnie biura skarbowej dyrekcyi. Nieopodal tego gmachu na placu dawniej Castrum zasztyletowano w r. 1863 radcę sądu karnego Kuczyńskiego.

L. 22. *Dom narodny* (Zakład narodowy ruski i istniejące przy nim Towarzystwo literackie: „Hałycko-ruska matyca“ utworzone w r. 1857, w celu podniesienia oświaty przez wydawamie książek naukowych w języku ruskim) przerobiony z klasztoru XX. Trynitarzy, podarowany w r. 1849 przez cesarza „Matycy ruskiej“, po spalonej w roku 1848 Akademii.

W gmachu tym *c. k. Akademickie wyższe gimnazyum.* Powstało z niższej szkoły miejskiej, założonej jeszcze w XIV. w. zapewne około r. 1382 w stolicy Rusi halickiej. W połowie w. XV. było już kolonią akademicką, otrzymując od Akademii krakowskiej magistrów i rektorów, których jednak magistrat miasta sam obierał i opłacał. W pierwszej części XVIII. w. przybrało nazwę „Gimnasium academicum“, staje się zarazem szkołą z kursami filozofii i teologii. W tym stanie utrzymało się do r. 1772, tylko że po założeniu Uniwersytetu we Lwowie odpadły kursa filozofii i teologii. W r. 1850 na podstawie nowej organizacyi szkół rozszerzone zostało do klas ośmiu. W r. 1873 zaprowadzony został język ruski jako wykładowy w całem gimnazyum.

Cerkiew Przemienienia Pańskiego obok Domu narodnego przerobiona z kościoła XX. Trynitarzy, następnie biblioteki uniwersyteckiej (spalonej w roku 1848). Wejście od ul. Krakowskiej.

L. 23. Gmach teatru hr. Stanisława Skarbka (patrz ulica Skarbkowska).

Ul. Teatyńska (III i IV)

od ul. Klasztornej do Wysokiego Zamku po drogę Kisielki (do roku 1871 ul. Czerwonego klasztoru)) nazwana od klasztoru OO. Teatynów założonego w r. 1740, a zniesionego w r. 1785 i zamienionego na koszary artyleryi.

L. 1. Klasztor i szpital Sióstr Miłosierdzia dla ubogich chorych, przy nim drugi klasztor tego zakonu z kościołem św. Kazimierza i zakładem wychowawczym sierot żeńskich. Przedtem był tu klasztor OO. Reformatów, zniesiony w r. 1783.

L. 2. Pałac Arcybiskupi (wejście od placu Arcybiskupiego względnie ulicy Czarnieckiego) zbudowany w r. 1845. W pałacu tym mieszczą się kancelarya i Archiwum konsystoryalne.

L. 4. Małe seminaryum rzym. kat. (dla chłopców) fundowane przez arcybiskupa Piszteka.

L. 6. Koszary artyleryi w tak zwanym Czerwonym klasztorze (od czerwonej niegdyś dachówki) przerobione z zniesionego w roku 1784 klasztoru OO. Teatynów, założonego około r. 1733.

L. 16. Magazyn wojskowy dawniej Prochownia wojsk.

Ul. Technicka (II)

od ulicy Matejki do ulicy Ujejskiego Kornela nazwana w r. 1885 od sąsiedniego gmachu Politechniki zbudowanego w r. 1877.

L. 1. Willa Zacharjewicza obecnie własność Chamcowej.

L. 2. Willa Jełowickich projekt A. Kamienobrodzkiego.

Sw. Teodora plac (II)

od ulicy Słonecznej do ulicy Zamarstynowskiej między ulicami Pełtewną, Węglaną i Wesołą, powstał i otrzymał nazwę z początkiem XIX. stuleciu od starożytnej drewnianej cerkwi pod wezwaniem św. Teodora, która do roku 1802 stała na tym placu. Cerkiew ta zbudowaną została przed rokiem 1453. Na placu tym mieściła się stara tandeta.

Ul. św. Teresy (II)

z placu św. Jura do ulicy Leona Sapiehy (do roku 1871 ul. Nowego Świata boczna) nazwana od przyległego klasztoru Sióstr Opatrzności Boskiej z kościołem św. Teresy i zakładem wychowawczym od r. 1855.

L. 1 i 3 Konwent PP. Sacré Coeur.

L. 4. „Schronisko dla Starców im. Domsa“ ustanowione ku uczczeniu jubileuszu 40 letniego panowania J. c. k. Apost. Mości cesarza Franciszka Józefa I. zapisem fundacyjnym r. 1888 Roberta Domsa, właściciela młyna parowego i realności we Lwowie. Fundacya ta weszła w życie faktycznie w r. 1891. Celem jej, utrzymanie podeszłych wiekiem ubogich starców: architektów, inżynierów, literatów, malarzy i rzeźbiarzy.

L. 8. Zakład wychowawczy św. Teresy od roku 1855.

Ul. Tkacka (II)

od ulicy Zamarstynowskiej do ulicy św. Marcina powstała i otrzymała nazwę od istniejących tu dawniej warsztatów tkackich.

Ul. Torosiewicza (I)

od ulicy Zielonej do ulicy Kochanowskiego (do r. 1871 ul. Laskowskiego, który tu posiadał swoje realności) nazwana w pamięć Józefa Torosiewicza, zasłużonego lekarza lwowskiego, założyciela zakładu wychowawczego dla chłopców obrządku ormiańskiego († 1869 r.).

Tor wyścigowy lwowski (I)

za rogatką Stryjską na lewo, urządzony na gruntach częścią miejskich, częścią prywatnych, ale przez gminę dzierżawionych, założony w roku 1889. Budynki i przynależności stanowią własność gminy m. Lwowa, za którą Towarzystwo chowu koni opłaca czynsz roczny a tor ten służy do urządzania wyścigów konnych we Lwowie co roku w miesiącach letnich. Dawniej wyścigi konne odbywały się na Błoniach Janowskich.

Ul. Trauguta.

od ulicy Leszczyńskiego do ulicy na Błonie, nowo o-

twarta i nazwana w r. 1895 w pamięć Romualda Traugutta, jednego z najwybitniejszych członków Rządu narodowego w r. 1863, który zginął na szubienicy na stokach cytadeli Warszawskiej.

Ul. Trybunalska (Śrd.)

z Rynku do ulicy Teatralnej (założona w wieku XIV nazywała się początkowo ul. Szewską później ul. Jezuicką a do roku 1871 ul. Dykasteryalną), nazwana od c. k. Trybunału t. j. najwyższej władzy sądowniczej w kraju, utworzonej i umieszczonej w r. 1774 w gmachu dawnego kolegium jezuickiego.

L. 1. Izba notaryalna.
L. 6. Kamienica Lewickiego Jakóba Kazimierza.
L. 10. zasługuje na uwagę ze względu na rzeźby bóstw mitologicznych w parapetach okiennych w stylu empire.
L. 12. znana we Lwowie restauracya Naftuły (Töpfer Naftali).

Plac Trybunalski (Śrd)

między ulicą Teatralną a Trybunalską (do r. 1871 plac Dykasteryalny).

Przy placu tym kościół OO. Jezuitów (patrz ulica Teatralna).

Ul. Trzeciego Maja (II.)

od ulicy Jagiellońskiej do ulicy Słowackiego (do r. 1871 ul. Majera a do r. 1885 ul. Majerowska) nazwana na pamiątkę Konstytucyi, uchwalonej na sejmie 3. maja 1791 r., która określała podstawy nowego ustroju i odrodzenia Polski.

L. 1. Kamienica księżnej Teresy Sapieżyny.
L. 2. Kamienica Szemelowskich, dawniej mieściła się w niej gal. Kasa Oszczędności. W parterze pokój do śniadań i restauracya Musiałowicza i Janika.
L. 3. Gmach dawnej Dyrekcyi kolei państwowej, obecnie hotel Imperial (proj. Wincentego Rawskiego) w stylu renesansowym, bogato ozdobionym, u szczytu posąg Merkurego dłuta L. Marconiego.

Wewnątrz pięknie ornamentowana podsień i klatka schodowa. Obecnie tworzy wejście do Pasażu Hausmana.

L. 4. Kamienica Krzeczunowiczów.

L. 5. Kamienica Mieczysława Pawlikowskiego mieści zbiory i bibliotekę Pawlikowskich. *Biblioteka Pawlikowskich* zawiera 18.500 dzieł polskich, 2.800 dzieł obcych, 100 dubletów, 400 rękopisów i cenny zbiór rycin, odnoszący się przeważnie do miast Polski. Wstęp za zgłoszeniem się u zarządcy biblioteki w środy od 10—1.

L. 6. Pałac hr. Stanisława Badeniego (dawniej Mierów) z bogatą dekoracyą pokoi I. piętra w stylu Ludwika XV.

L. 7. Akcyjny Bank związkowy, założony w r. 1902.

L. 8. Starostwo lwowskie przeniesione do tej kamienicy w roku 1902.

L. 9. Gmach Banku austryacko-węgierskiego, naśladownictwo pałacu Strozzich we Florencyi.

L. 11. Nowozbudowana kamienica Ehrlicha. W kamienicy tej mieści się na I piętrze *Kawiarnia amerykańska* w której odbywają się codziennie od godziny 9 wieczór koncerty muzyki wojskowej. W parterze mieści się *Nowy salon sztuk pięknych* (Latoura) otwarty od godziny 10 przedpołudniem do 8 wieczór. Wstęp w poniedziałki po 80 gr. dla młodzierzy szkolnej po 40 gr. w inne dnie powszednie po 50 gr. dla młodzieży szk. po 30 gr.; w niedziele i święta wszyscy po 30 gr. Dla zwiedzających zakładów naukow. po 20 gr. od osoby. Bilety familijne w dnie powszednie prócz poniedziałków za 4 osoby 1.60 gr, za 5 osób 2 korony.

L. 12. Kamienica Romaszkanów.

L. 13. Kamienica Banku kredytowego (dawniej Tennera).

L. 14. Gmach Galicyjskiego Banku kredytowego (dawniej kamienica Brykczyńskiego) według projektu Juliana Zacharjewicza.

L. 16. Kamienica Towarzystwa asekuracyjnego krakowskiego według projektu J. Hochbergera.

U zbiegu ulic Trzeciego Maja, Słowackiego i Marszałkowskiej w ogrodzie miejskim pomnik Agenora hr. Gołuchowskiego, byłego namiestnika Galicyi w latach

od r. 1849 do 1859; od r. 1866 do 1868 i od r. 1871 do 1875, dłuta Cypryana Godebskiego, odsłonięty 1901 r.

Ul. Turecka (I)

od ulicy Pełczyńskiej na gruntach Krzanowskiego i Koronowicza nowo otwarta i nazwana w r. 1901.

Ul. Ubocz (IV)

od ulicy Łyczakowskiej ku ul. Krupiarskiej bez wyjścia (do r. 1871 ul. Łyczakowska wyższa boczna) nazwana tak dlatego, że położona na uboczu.

Ul. Ujejskiego Kornela (II.)

z placu św. Jura do ulicy Sykstuskiej (do r. 1871 ul. Lipowa) nazwana ku pamięci Kornela Ujejskiego jednego z celniejszych poetów (ur. 1823 um. 1897).

L. 1. Zakład karny dla kobiet u św. Maryi Magdaleny zaprowadzony w maju 1856 roku. Wskutek rozporządzenia Ministerstwa sprawiedliwości w r. 1867 poruczone jest wykonanie kary i wyżywienie więźni na podstawie układu kongregacyi Sióstr chrześcjańskiej miłości pod kontrolą rządową. Dawniej był tu drugi klasztor OO. Dominikanów zniesiony w r. 1784, a przedtem pałac Syksta, radcy miejskiego, od którego ulica Sykstuska otrzymała swoją nazwę.

L. 2. Fundacya hr. W. Baworowskiego, w której mieści się cenna biblioteka hr. Wiktora Baworowskiego. Dawniej miał się w niej mieścić arsenał Sieniawskich, wzniesiony przez Pawła Grodzickiego około r. 1639.

Biblioteka Wiktora hr. Baworowskiego zebrana po Pomianowskim w Warszawie, Batowskim, hr. Stadnickim Aleksandrze, Dyonizym Zubrzyckim i t. d. posiada kilkanaście tysięcy dzieł drukowanych i liczne zbiory rękopisów, rycin, obrazów, starożytności i innych pamiątek. Wstęp za zgłoszeniem się u zarządcy Zakładu.

L. 4. Pałac Maryi hr. Badeniowej (dawniej Skrzyńskich).

L. 10. Willa Bykowskich.

L. 12. Willa Bisanza.

Str. 89. **GMACH SEJMOWY.**

Str. 124. **POLITECHNIKA.**

Plac Unii Brzeskiej (II.)

od ulicy Szeptyckich do ulicy Polnej nowo otworzony i nazwany w r. 1898 na pamiątkę 300 letniej rocznicy Unii zawartej w r. 1596 w Brześciu litewskim między Kościołem rzymskim a greckim.

Ul. Unii Lubelskiej (IV.)

od ulicy Kurkowej do ulicy Teatyńskiej (do r. 1871 ul. Czerwona) nazwana na pamiątkę rocznicy słynnej Unii między Polską i Litwą, zawartej w r. 1569 na sejmie w Lublinie.

L. 9. Szkoła Sióstr Nazaretanek.

Ul. Wagilewicza (IV.)

od ulicy Zielonej do ulicy Kochanowskiego nazwana ku pamięci księdza Jana Wagilewicza archiwaryusza m. Lwowa i badacza dziejów.

Ul. Wagowa (III.)

od ulicy Słonecznej do pl. Rzeźni nazwana od przyległego budynku wagi miejskiej.

L. 1. Waga miejska.

Obok budynek sukursalny teatru miejskiego.

Ul. Wałowa (Śrdm.)

z placu Maryackiego do ulicy Podwale powstała i otrzymała nazwę z początkiem XIX. wieku od wałów obronnych, które poza murami i basztami fortecznemi miasta istniały wzdłuż tej ulicy do końca wieku XVIII.

L. 1. Kamienica Wieczyńskich o czterech frontach, od ulicy Krawieckiej, Sobieskiego i placu Maryackiego.

L. 4. Szkoła wydziałowa żeńska im. Piramowicza, założona przez gminę m. Lwowa w r. 1879.

L. 7. Kamienica Karola Bałłabana pod kogutkiem.

L. 11. Dawna kamienica obywatela miejskiego Franciszka Bałutowskiego, założyciela muzeum przemysłowego.

L. 14. Kamienica Walichiewicza. W parterze mieści się kawiarnia Centralna.

L. 16. Komenda wojskowa placu, i dyrekcya inżynieryi wojskowej.
L. 18. Mur ogrodu konwentu OO. Bernardynów.
L. 20. *C. k. V. Wyższe Gimnazyum* w zabudowaniu Bernardyńskiem, przez dwa lata (1891 i 1892) istniało przy c. k. Gimnazyum Franciszka Józefa filia, odrębną stanowiące całość, która obejmowała 4 klasy niższe w 8 oddziałach. Z klas tych powstało samoistne c. k. gimnazyum niższe, otwarte dnia 1 września 1892. W r. 1893 przeistoczono to gimnazyum na wyższe o 8 klasach. W r. 1901 filię tegoż gimnazyum pod samoistnem kierownictwem otworzono przy ulicy Łyczakowskiej l. 37.

Wały Gubernatorskie (Śródm.)

Założone około r. 1820 na miejscu dawnych okopów między ul. Czarnieckiego i Podwale. (Do r. 1860 Wały wyższe.) Nazwane od sąsiedniego pałacu gubernatora (namiestnika), zbudowanego w r. 1821. — Są to plantacye o długich cienistych alejach. W górnej zaś części wznoszą się terasami popod pałac arcybiskupa aż ku Wysokiemu Zamkowi i tworzą niejako przejście z miasta ku górze zamkowej.

Na wałach gubernatorskich, obok budynku gimnazyum niemieckiego opuszczony i zrujnowany budynek w kształcie baszty wzniesiony w połowie XVI. wieku. Służył za prochownię, magazyn zbożowy, a do niedawna za skład c. k. artyleryi. W oblężeniach miasta odgrywał on ważną rolę.

Do niedawna przy ulicy Szkarpowej w miejscu dawnego głównego bastyonu mieścił się na tych wałach Teatr letni zbudowany z drzewa w r. 1890 przez M. Schmitta, ówczesnego dyrektora teatru hr. Skarbka, lecz zburzony z powodu budowy strażnicy ogniowej miejskiej przy placu strzeleckim.

Wały hetmańskie (Śr.)

założone przy końcu w. XVIII. na dawnych okopach fortyfikacyjnych między ulicą Hetmańską, Karola Ludwika i placem Maryackim, (do roku 1860 Wały niższe,) tworzą długą aleję spacerową. Po zasklepieniu Pełtwi

aleję tę znacznie rozszerzono i upiększono. Nazwa „wałów hetmańskich“ pochodzi od posągu hetmana Jabłonowskiego, tamże wzniesionego. Nadto naprzeciw Kasy oszczędności wzniesiono pomnik króla Jana III. dłuta Tadeusza Barącza.

Ul. Wązka (IV)

z ulicy Łyczakowskiej ku ulicy Piekarskiej bez wyjścia nazwana z powodu, że tworzy tylko wązkie przejście między ścianami kamienic.

Wekslarski plac (Śr.)

między ulicami Sobieskiego a Boimów (do r. 1871 plac Żydowski) nazwany od wekslarzy drobnej monety siadujących na tym placu i w ulicy Boimów.

Ul. Wesoła (III)

od ulicy Starozakonnej do placu św. Teodora (do r. 1871 ul. Chasidim przecznica). Nazwa żartobliwa, dowolnie nadana.

Ul. Weteranów (III)

od ulicy Kleparowskiej do ulicy Źródlanej nowo otwarta i nazwana w r. 1885 od wojskowych weteranów (inwalidów) mieszczących się w nieopodal się znajdującym Domu inwalidów.

Ul. Węglana (III)

od placu św. Teodora do ulicy Bożniczej nazwana około r. 1860 od przekupni węgli drzewnych, którzy mają tutaj swoje składy.

L. 3. Synagoga.

Węglińskiego Lasek (I)

między ulicą Pohulanki po za browarem do ul. Zielonej, nazwany od właściciela Franciszka Węglińskiego († 1882) adwokata lwowskiego, znanego z historyi r. 1809 późniejszego ministra sprawiedliwości Królestwa kongresowego

Ul. Wiatrakowa (IV)

od ulicy Łyczakowskiej do Parku Łyczakowskiego (do

r. 1871 Piaski Łyczakowskie) nazwana od starego, murowanego wiatraku, zwanego djabelskim młynem, który tutaj stał w pobliżu na polach.

Ul. Wilczków (III)

od ulicy Panieńskiej do ulicy Tkackiej, nowo otwarta i nazwana w r. 1898 ku pamięci, znakomitej rodziny patrycyuszów lwowskich Wilczków, zasłużonych dla miasta w wieku XVII i XVIII.

Ul. Wiśniowieckich (II)

od ulicy Sadownickiej do ulicy Na Bajkach, nowo otwarta i nazwana w roku 1892 ku pamięci rodu Wiśniowieckich, który wydał wielu zasłużonych Polsce mężów i króla Michała Korybuta Wiśniowieckiego, który panował od r. 1768—1673 († we Lwowie 19. listopada 1673).

Ul. Wodna (III)

od ulicy Szpitalnej do ulicy Źródlanej (do r. 1871 nazywała się ulica Źródlana boczna) nazwana od wód licznych źródlisk istniejących w tej okolicy i tworzących tu dawniej wiele stawków i sadzawek.

Ul. św. Wojciecha (IV)

od ulicy Teatyńskiej do ul. Zniesienia nazwana od kościoła św. Wojciecha, który istniał w tej stronie, zbudowany jeszcze za czasów wojen szwedzkich w r. 1652, zamieniony na prochownię przez rząd austr.

L. 1. Grunta niezabudowane spadk. Kiselki Karola.

L. 16. Magazyn wojskowy (prochownia wojskowa) dawniej kościół św. Wojciecha. Jeden z najmniejszych i najmniej znanych kościołów we Lwowie, zbudowany jeszcze za czasów wojen szwedzkich, bo w r. 1652, a później skonfiskowany przez rząd austryacki. Kościół ten stał przy cmentarzu dla chowania zmarłych dzieci. Obecnie uchwaliła Rada miasta Lwowa zbudować rządowi inną prochownię a kościół odnowić i oddać go do użytku chrześcian.

Przy ulicy tej wznosi się *Łysa góra*, która stanowi od wieków typową cechę topograficzną

kotliny lwowskiej. Pierwotnie nosiła ona nazwę „Góra Lwia“ — a przez pewien czas w w. XVI. nazywano ją także górą Stefanową, od chłopa Stefana, który się tam obwiesił. Później nazwano ją „Górą Łysą“ i tak ją dotąd nazywają, chociaż całkiem mylnie. „Łysa“ bowiem nazywała się dawniej góra zamkowa, na której obecnie położone są plantacye Wysokiego Zamku.

Ul. Wronowska (I)

od ulicy Kopernika do ulicy Chodorowskiego (dawniej ul. Ubogich) nazwana od Stanisława Wronowskiego, † 1829 właściciela dóbr, który miał tu swój pałac, a na górze cytadeli ogród.

L. 1. Willa Syroczyńskich.
L. 2 i 4. Zakład ubogich miasta Lwowa.
L, 3. Dawny pałac Wronowskich, w którym odbywały się dawniej pierwsze przedstawienia teatralne.
L. 5. Cytadela.
L. 16. C. k. Magazyn wojskowy.

Ul. Wybranowskiego (III)

od ulicy Młynarskiej do ulicy Zamarstynowskiej, nowo otwarta i nazwana w r. 1898 ku pamięci Romana Wybranowskiego, żołnierza napoleońskiego, pułkownika z r. 1831, który był w r. 1848 jenerałem gwardyi narodowej lwowskiej.

Droga Wulecka (I)

z ulicy Kopernika na Wólkę panieńską, którą stanowi kilkadziesiąt zagród, kilkanaście folwarków małych należących do mieszczan lwowskich i kilka stawów z młynami.

L. 1. Centralna stacya tramwaju elektrycznego.
L. 3. Własność Iwanickiego Józ. kąpiele „Morskie oko“.
L. 7. C. k. koszary wojskowe,
L. 8. Własność Maryonów (Zakład kąpielowy).
L. 11. Rogatka Wulecka.

Na wzgórku naprzeciw ulicy Issakowicza stoi pamiątkowa kaplica z r. 1863 postawiona przez kupca lwowskiego Antoniego Bogdanowicza.

Wulka (I)

Część miasta między ul. Stryjską i drogą Wólecką. Niegdyś osobna wolna przedmiejska osada, założona w XVII wieku.

Ul. Zacerkiewna (Śrd.)

od ulicy Blacharskiej do ulicy Podwale, dawna ulica Ruska wązka, nazwana od położenia swego za cerkwią Wołoską.

L. 2. i 4. Instytut Stauropigii.

Ul. Zacharjewicza (II)

od ulicy Leona Sapiehy do ulicy Karpińskiego, obok Politechniki nowo otwarta i nazwana w r. 1901 ku pamięci Juliana (Lwigród) Zacharjewicza, sławnego architekty i profesora Politechniki lwowskiej.

Ul. Zakątna (III)

z placu św. Teodora do ulicy Pełtewnej nazwana w r. 1871 od zakątnego położenia.

L. 4. Bożnica.

Ul. Zamarstynowska (III)

od ulicy Żółkiewskiej do Zamarstynowa, do r. 1871 ul. Murowane Mosty, prowadzi ku wsi Zamarstynowu, założonej w r. 1389 przez mieszczanina lwowskiego Sommersteina pod nazwą „Sommerstemhof“

L. 7. Koszary wojskowe piechoty (Misyonarskie).

L. 9. Więzienie garnizonowe, było dawniej klasztorem OO. Misyonarzy, sprowadzonych r. 1744 przez arcybiskupa Mikołaja Wyżyckiego do Lwowa dla kształcenia młodzieży do stanu duchownego. W obrębie tego zabudowania kościół niewielkich rozmiarów w stylu rokoko, który należał także do OO. Misyonarzy.

Za temi koszarami obszerny plac, targowica końska. Na tym placu stał dawniej kościółek ormiański Znalezienia św. Krzyża.

Ulica ta prowadzi dalej pod pomost kolejowy. Na ścianie wiaduktu tablica pamiątkowa z czarnego marmuru z napisem odnoszącym się

do walki stoczonej w r. 1695 na tem miejscu przez hetmana Jabłonowskiego z Tatarami.

L. 11. Dawna rzeźnia miejska.
L. 21. Fabryka cukierków Brandstättera i Singera.
L. 30. Ochronka małych dzieci.
L. 32. C. k. koszary wojskowe.

Ul. Zamknięta (II)

od ulicy Grodeckich ku ul. Mickiewicza bez wyjścia do r. 1871 ul. Grodecka boczna.

L. 15. Towarzystwo ochronek chrześcijańskich.

Ul. Zamkowa (III)

od ulicy Klasztornej w około Wysokiego Zamku do ul. Kąpielnej nazwana od położenia na stoku góry Wysokiego Zamku.

L. 25. Tak zwana Paparówka, dawny cmentarz na Paparówce na północnym stoku góry Zamkowej.

Ul. Zamojskiego Jana (I)

od ulicy Zielonej do ulicy Kochanowskiego, nowo otwarta i nazwana w r. 1885 ku pamięci Jana Zamojskiego (ur. 1542 um. 1605) kanclerza i hetmana w. koronnego. Po śmierci Zygmunta Augusta przeprowadził prawo, iż szlachta osobiście wybierała królów. Za jego poparciem otrzymał tron Henryk Walezy, a potem Stefan Batory.

Ul. Za Rogatką (II)

od ul. Grodeckiej do ul. Polnej, nazwana od położenia za rogatką grodecką.

Ul. Zborowska (III)

od ulicy Żółkiewskiej do ulicy św. Marcina (do r. 1871 ul. Zborowszczyzny) nazwana ku pamięci rodziny szlacheckiej Zborowskich, która miała w wieku XVII. swoją posiadłość i w r. 1630 fundowała kościół św. Marcina.

L. 1. Koszary kawaleryi (Kiselki).

Ul. Za Zbrojownią.

od ulicy Sobieskiego do ulicy Podwale (do r. 1871 ul. Zbrojowni boczna, a potem do r. 1885 ul. Żydowska bo-

czna) nazwana od położenia tuż za zbrojownią miejską, (arsenałem) zbudowaną w r. 1555, dziś zamienioną na magazyn wojskowy.

L. 1. Synagoga.
L. 2. C. k. arsenał dawniej miejski.
L. 7. Łaźnia funduszu szpitala izraelickiego.

Ul. Zielona (I)

od ulicy Pańskiej do rogatki Zielonej względnie drogi Sichowskiej (do wieku XVIII droga Wołoska), stara lokalna nazwa tej części miasta, istniejąca już w XVI wieku.

L. 7. i 9. Kamienice własności gminy ewangielickiej. *Kościół ewangielicki* pierwotnie kościół katolicki św. Urszuli założony około r. 1685 z klasztorem OO. Dominikanów Obserwantów. W r. 1787 zmieniony na kościół protestancki mieszkanie pastora. Odrestaurowany w r. 1878.
L. 8. Zakład sierót miejskich im. Franciszka Józefa założony w czerwcu r. 1855. przez gminę m. Lwowa przy sposobności pobytu J. C. K. Ap. Mości a za przyczynieniem się Stanów galicyjskich. W r. 1900 ponownie rozszerzony przez wybudowanie 2 piętra na budynku głównym.
L. 10. Szkoła miejska im. Elżbiety.
L. 12. Dworzec budowniczy miejski. Dawniej pałac Sieniawskich a później Czartoryskich.
L. 13. Pałac hr. Russockiego.
L. 22. Pałac hr. Zamojskich.
L. 24. Pałac hr. Dzieduszyckich.
L. 25. Zbiornik wodociągu lwowskiego dla strefy dolnej.
L. 59. i 61. Dawna fabryka zapałek Fr. Dydackiego.

Ul. Ziemiałkowskiego (II)

w pobliżu Ogrodu miejskiego na gruntach hr. Badeniego nowo otwarta i nazwana w r. 1901 w pamięć Floryana barona Ziemiałkowskiego, pierwszego prezydenta m. Lwowa (1871—1873) posła na sejm i długoletniego ministra dla Galicyi (1873—1888).

Ul. Zimorowicza (I)

od ulicy Akademickiej do ulicy Ossolińskich (do r. 1871

ul. Chorążczyzna niższa) nazwana ku pamięci Józefa Bartłomieja Zimorowicza ur. we Lwowie r. 1597, gdzie sprawował urząd rajcy miejskiego a później burmistrza), poety i kronikarza lwowskiego, obrońcy miasta przeciw Turkom i Tatarom w r. 1671.

L. 2. Kamienica Drągowskiego.

L. 3. Okazały gmach Towarzystwa gimnastycznego „Sokół“ według projektu W. Halickiego i A. Kamienobrodzkiego z największą salą we Lwowie. — Zbudowany w r. 1884.

L. 11. Własność Towarzystwa pedagogicznego. Obecnie odbywają się w sali (dawniej t. zw. Bratnia zgoda, później Orfeum Klingsberga) przedstawienia Teatru ludowego miłośników sceny, ma być zburzoną a na jej miejscu wystawiony okazały gmach.

Ul. Zniesienia (IV)

od ulicy św. Wojciecha ku Zniesieniu. Nazwę tę otrzymała w r. 1871 dlatego ponieważ prowadzi ku Zniesieniu, wsi nazwanej tak w wieku XVI od cerkwi Wozniesenia.

Ul. św. Żofii (I)

od ulicy Zyblikiewicza do Zofiówki (do roku 1871 Zofiówka) nazwana od przyległego kościółka św. Zofii, założonego w r. 1617 przez mieszczankę lwowską Zofię Handlową.

L. 1. Koszary landwery.

L. 12. Szkoła im. św. Żofii zbudowana w r. 1887.

Naprzeciw Szkoły w ulicy Dwernickiego buduje się nowy okazały „Dom im. Tadeusza Kościuszki.

L. 13. Zakład ciemnych przeniesiony w r. 1901 z ulicy Łyczakowskiej (L. 37). Jedyny na całym obszarze Galicyi zakład ten założony przez Wincentego Zarembę Skrzyńskiego, istnieje od r. 1842. Obecnie gmach dwupiątrowy, wzorowo urządzony wybudowany został staraniem kuratora księcia Jerzego Czartoryskiego i przeznaczony jest dla 60 wychowanków. Budynek ten mieści obszerne i widne sale do nauki szkolnej, do robót ręcznych kobiecych, muzyki, koszykarstwa, salę po-

pisową z ołtarzem, jadalnię, łazienki, mieszkania dla kierownika nauczycieli i t. d.

L. 15. Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia.

Kościół św. Zofii założony około r. 1614 przez obywatelkę lwowską Zofię Handlową, wspominany jako prebendyalny w r. 1765, okolony cienistym gajem. Otwierany tylko parę razy w roku. Wewnątrz jednonawowy z barwnemi oknami postaci świętych. Co rok w dzień św. Jana odbywa się ciągnienie losów posagowych z fundacyi Łukiewicza, Ponińskiego i Suchodolskiego.

Dawniej miejsce to (Zofiówka) było ulubionem dla wycieczek z miasta.

Ul. Zyblikiewicza Mikołaja (I)

od ulicy Pańskiej do ulicy Stryjskiej, (do r. 1886 ulica Stryjska) nazwana ku pamięci Mikołaja Zyblikiewicza († 1887) prezydenta m. Krakowa, następnie marszałka kraju.

L. 14. Cerkiew PP. Bazylianek, rozpoczęto budować w r. 1882.

L. 28. Krajowa szkoła gospodarstwa lasowego założona w r. 1874. Celem szkoły jest kształcenie młodzieży poświęcającej się zawodowi leśniczemu na samoistnych gospodarzy leśnych.

L. 31. Magazyn pościeli wojskowych i praczkarnia wojsk.

L. 35. C. k. Inspektorat miar i wag dla Galicyi (otwarty codziennie od godziny 12 do 1 z wyjątkiem świąt i niedziel) zaprowadzony w r. 1871.

L. 48 Rogatka stryjska.

Ul. Zygmuntowska (II)

od ulicy Grodeckiej do ulicy Mickiewicza (do roku 1871 Pocztowa nowa) nazwana na cześć królów polskich: Zygmunta I. (1506—1548), Zygmunta Augusta (1548—1572) i Zygmunta III. (1587—1632).

L. 2. Pałac hr. Agenora Gołuchowskiego.

L. 10. Pałac hr. Łosia.

Ul. Źródlana (III)

od ulicy Szpitalnej do ulicy Pod Dębem. Nazwę tę nosi

od początku wieku XIX. od licznych źródeł istniejących w tej stronie.

L. 11. Folwark sióstr miłosierdzia.

L. 24. Zakład gazowy.

Ul. Żółkiewska (III)

od placu Krakowskiego do rogatki Żółkiewskiej. Do końca XVIII. wieku nazwana była traktem albo drogą Wołyńską, prowadzi ku miastu powiatowemu Żółkwi, założonemu w r. 1603 przez Stanisława Żółkiewskiego, hetmana i kanclerza w. koronnego, który zginął pod Cecorą.

L. 28. Fundusz ruskiej „Matycy". Obok *Cerkiew św. Mikołaja*. W epoce ruskiej była niewątpliwie cerkwią główną książęcą. Obecna budowa pochodzi w większej części z początku XVII. wieku. Założona w kształcie krzyża greckiego z kopułą eliptyczną pośrodku. Przedsionek tworzy pierwsze ramię krzyża. Tutaj znajduje się kilka obrazów, będących resztkami dawnego ikonostasu archeologicznej wartości. Rownież z ikonostasu pochodzi obraz na filarze przedsionka od strony cerkwi, przedstawiający Chrystusa żegnającymi się z uczniami. W dłównym ołtarzu św. Mikołaj w srebrnej szacie. W ołtarzu po lewej Matka Boska z dzieciątkiem (pędzla A. Karczmarskiego z roku 1848). W drugim ołtarzu obraz Matki Boskiej nad duszami w czyścu w charskterystycznych ubraniach (z w. XVII.). Obok na ścianie głowa ewangelisty.

L. 36. *Cerkiew św. Onufrego OO. Bazylianów*. Zakon OO. Bazylianów założony przez Bazylego, arcybiskupa Cezarei i Kapadocyi roku 362, rozkrzewił się szybko po Europie. Do Lwowa wprowadzeni zostali około r. 1292 przez księcia Leona i osadzeni przy cerkwi świętego Jerzego, skąd w roku 1817 przeniesieni zostali do dzisiejszego klasztoru. Cerkiew dzisiejsza została założona roku 1518 w miejscu dawniejszej sięgającej ruskich czasów przez księcia Konstantego Ostrowskiego, a wykończona 1793 rcku. Składa się z właściwej cerkwi i kaplicy po prawej stronie. W cerkwi znajdują się ponad królewskiemi drzwiami w ikonostasie 12 apostołów z w. XVII. Na ścianie lewej obraz przedstawiący sceny

z życia św. Onufrego; obok po lewej mały obraz Matki Boskiej z dzieciątkiem. Na prawym filarze mały obraz Zdjęcia z Krzyża podług Rubensa. W kaplicy inkonostas z XVIII. wieku W głównym ołtarzu obraz Chrystusa darowany Bazylianom r. 1770.

W cerkwi św. Onufrego pochowano ściętego na rynku lwowskim w r. 1564 hospodara mołdawskiego Stefana Tomżę, dobrodzieja klasztoru i Helenę Poniatowską, córkę hospodara mołdawskiego, Jankuły w. r. 1598, (o czem świadczą dwa kamienie grobowe, wmurowane w zewnętrze ściany cerkwi z zatartymi napisami).

Na cmentarzu cerkiewnym pochowano pierwszego drukarza lwowskiego Jana Fedorowicza († 1573). W klasztorze znajdują się portrety papieży z zakonu ś. Bazylego, arcybiskupów i biskupów ruskich, oraz cenne archiwum.

Poniżej cerkwi św. Onufrego, gdzie kolej przecina ulicę Żółkiewską znajdował się kościół ormiański św. Anny z monasterem Antoniaków i kościół ormiański św. Jakóba. Obydwa zostały zniesione w r. 1784.

L. 48. Koszary wojskowe kawaleryi (Wernera).

L. 50. Kamienica braci Schulzów.

Cerkiew św. Piatnicy (Paraskewii) zbudowana w roku 1644 przez hospodarów mołdawskich z kamienia łamanego i cegieł. Odnowiono r. 1885 z pozostawieniem na zewnątrz kamienia naturalnego. Wewnątrz jedna nawa. Nad przedsionkiem wieża na dzwony. W cerkwi zasługuje na uwagę piękny ikonostas bogato złocony z obrazami z w. XVI. i XVII. cennej wartości artystycznej. W głównym ołtarzu Chrystus błogosławiący ubrany w suknię zdobną kwiatami. W ołtarzu po lewej stronie nad obrazem św. Barbary obraz św. Trójcy, ciekawy pod względem ikonograficznym. Po prawej stronie w ołtarzu obraz przedstawiający czynności po Narodzeniu Jezusa. W zakrystyi kopia obrazu Wniebowzięcia.

W pobliżu cerkwi św. Paraskewii była cer-

kiew PP. Czerniczek (Bazylianek), którą rozebrano w r. 1809.

L. 86. Zgromadzenie Sióstr Felicyanek.

L. 90. Browar Kiselki Karola.

L. 94. Ogród zdrowia.

L. 98. Rogatka Żółkiewska.

Za rogatką po lewej stronie była cerkiew św. Barbary na Tarnawce, założona około r. 1668 a zniesiona w r. 1802.

L. 100. Pałac Baczewskich i Fabryka wódek.

Ul. Żulińskiego Tadeusza (IV)

od ulicy Łyczakowskiej do ulicy Piekarskiej. Do r. 1871 nosiła nazwę: Gliniańska niższa, potem do r. 1885 ulica Gliniańska, nazwana ku pamięci Tadeusza Żulińskiego, lekarza lwowskiego który udzielał porady lekarskiej bezinteresownie † r. 1885.

L. 6. W tej kamienicy mieszkał i umarł Dr. Tadeusz Żuliński, co uwieczniono na tablicy pamiątkowej umieszczonej nad bramą.

L. 9. Willa Bratkowskiego z łazienkami leczniczemi.

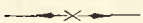

III.

Skorowidz m. Lwowa.*)

Administracya podatków, pl. Cłowy l. 1.
Ajencya plakatowania drukarni Gazety Narodowej, ul. Kopernika l. 5.
— nauczycielska, ul. Trzeciego Maja l. 5.
Akademia politechniczna, ul. Leora Sapiehy l. 6.
— weterynaryi, ul. Kochanowskiego l. 33.
Antykwaryat nakowy, ul. Balonowa.
Apteki (patrz strona 14).
Archiwum aktów grodzkich i ziemskich, (klasztor OO. Bernardynów) plac Bernardyński, str. 34.
— dominikańskie (klasztor OO. Dominikanów) pl. Dominikański str. 50.
— Karmelickie (klasztor OO. Karmelitów) ul. Czarnieckiego, str. 45.
— map katastralnych, ul. Łyczakowska l. 2.
— miejskie (ratusz) Rynek, str. 119.
— stauropigialne, ul. Ruska l. 5. str 116.
— Wydziału Krajowego, (gmach Sejmowy). ul. Marszałkowska l. 1.
Arcybiskupstwo obrz. łac. ul. Czarniego l. 32.
— obrz. grec. kat. plac św. Jura l. 5.
— obrz. orm. ul. Ormiańska l. 9.
Areszta miejskie, ul. Gródecka l. 17 i 19.
Arsenał królewski, ul. Podwale l. 5. str. 112.
— miejski, ul. Podwale l. 13. str. 112.
— Sieniawskich, ul. Kornela Ujejskiego l 2 str. 144.

---

*) W skorowidzu tym oznaczono gdzieniegdzie strony przewodnika, gdzie opisane są bliższe szczegóły odnośnych budynków.

Asekuracya Krakowskiego Towarzystwa wzejemnych ubezpieczeń, ul. Trzeciego Maja l. 16.
— pierwszego ogólnego Towarzystwa urzędniczego austryacko-węgierskiego ul. Leona Sapiehy l. 15.
— „Atlas“ ul. Jagiellońska l. 18.
— „Asicuratione generale“ ul Koperrika l. 18.
— „Austria“ ul. Sykstuska l. 44.
— „Concordia“ ul Trybunalska l. 6.
— „Dniestr“ Rynek l. 10.
— „Dunaj“ ul. Trzeciego Maja l. 11.
— „Equitable“ ul. Czarnieckiego l. 4.
— „Feniks“ ul. Kościuszki l. 8.
— „Fonciere“ ul. Akademicka l. 28.
— „Germania“ ul. Krasickich l. 13.
— „Gizela“ ul. Hetmańska l. 4.
— „Globus“ ul. Hetmańska l. 4.
— „Gresham“ ul. Hetmańska l. 10.
— „Janus“, ul. Akademicka l. 8.
— „Kotwica“, ul. Karola Ludwika l 1.
— „New-Jork“, pasaż Hausmana, ul. Karola Ludwika l. 13.
— „Unione Adriatica di Sicurta“, plac Św. Ducha l. 3.
— „Slawia“, ul. Kopernika l. 24.
— „Star“ w Londynie, ul. Kopernika l. 24.
— „The Mutual“, ul. Sykstuska l. 10.
— „The Gresham“, ul. Brajerowska l. 8.
— „Uniwersalne Towarzystwo ubezpieczeń ludowe“, pasaż Hausmana, ul. Karola Ludwika l. 13.
— „Victoria“, ul. Sykstuska l. 27.
— Ubezpieczeń dla służby wojskowej, ul. Kilińskiego l. 1.
— „Zakład ubezpieczeń od wypadków robotników dla Galicyi i Bukowiny“, ul. Brajerowska l. 16.
— „Zakład wiedeński ubezpieczeń na życie i rentę“, ul. Chopina l. 10.

Bank akcyjny związkowy, ul. Trzeciego Maja l. 7.
— hipoteczny, plac Halicki l. 15.
— rolniczy, pl. Smolki l. 5.
— kredytowy galicyjski (w likwidacyi), ul. Jagiellońska l. 3.
— austryacko-węgierski (filia), ul. Trzeciego Maja l. 9.
— włościański (w likwidacyi), ul. Jagiellońska l. 2.

Bank krajowy (w gmachu sejmowym), ul. Kościuszki l. 9 i 11.
— rolniczy (ruski), ul. Ormiańska l. 2.
— zaliczkowy, ul. Hetmańska l. 10.
— ludowy i związkowy, ul. Trzeciego Maja l. 13.
— austryacko-węgierskiego zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu (filia), pl. Maryacki l. 10.
— dla ubezpieczeń i przemysłu, ul. Chorążczyzna l. 16.
— dla handlu i przemysłu w Krakowie (filia), ul. Jagiellońska l. 3.
— parcelacyjny, ul. Słowackiego l. 18.
— zastawniczy ormiański „Pius Mons“, ul. Ormiańska l 7.
Bankowe Towarzystwo lwowskie, ul. Trzeciego Maja l. 12.
Banki (patrz str. 13.)
Bazar krajowy krajowego Związku Przemysłowego ul. Trzeciego Maja l. 5
— targowy miejski, I. pl. Krakowski.
— — II. pl. Bernardyński.
Biblioteka Ossolińskich, (Zakład narodowy im. Ossolińskich) ul. Ossolińskich l. 2
— politechniczna, ul. Leona Sapiehy l. 6. (na Politechnice).
— uniwersytecka (Uniwersytet), ul. św. Mikołaja l. 5.
— hr Włodzimierza Dzieduszyckiego, ul. Teatralna l. 18.
— słuchaczów prawa, ul. Zimorowicza l. 22.
— hr. Wiktora Baworowskiego, ul. Kornela Ujejskiego l 2.
— ks. kanonika Pietrusiewicza, pl. św. Jura.
— Pawlikowskich, ul. Trzeciego Maja l. 5.
Biuro korespondencyjne (Filia wiedeńskiego), ul. Czarnieckiego l. 12.
— miejskie pośrednictwa pracy, pl. Bernardyński l. 15.
— handlowe lwowskie, ul. Kościuszki l. 4.
— informacyjne kolejowe, ul. Krasickich l. 5. (gmach dyrekcyi kolei państwowej).
Filia, pasaż Hausmana ul. Trzeciego Maja l. 3
— komitetu „Wydawnictwa dziełek ludowych“, ul. Czarnieckiego l. 1.
— porady technicznej dla przemysłu, ul. Chorążczyzna l. 17.

Biuro ajencyi dzienników Olszewskiego, ul. Kilińskiego l. 3.
— — Plohna, ul. Karola Ludwika l. 7.
— — Sokołowskiego, Pasaż Hausmana
— — Buchstaba, ul. Karola Ludwika l. 21.
— centralne ogłoszeń, ul. Kopernika l. 11.
— „Macierzy Polskiej", Gmach Sejmowy.
Centralna stacya kolei elektrycznej, ul. Pełczyńska l. 21.
Centralne biuro telefoniczne, ul. Słowackiego l. 1.
Cerkiew św. Parascewii (Praksedy), ul. Żółkiewska. str. 156.
— (św. Ducha) seminaryum ruskiego, ul. Kopernika. str. 77.
— św. Jura, plac św. Jura, str. 65.
— św. Mikołaja, ul. Żółkiewska, str. 155.
— wołoska, ul. Ruska, str. 116.
— św. Piotra i Pawła, ul. Łyczakowska, str. 87.
św. Onufrego, ul. Żółkiewska, str. 155.
— Przemienienia Pańskiego, ul. Krakowska, str. 79.
— oryentalna, ul. Franciszkańska l. 3, str. 52.
Chromo-Fotoskop, ul. Kręta l. 6, (pasaż Mikolasza).
Cukiernie, str. 12.
Cytadela, ul. Kopernika i ul. Pełczyńska.
Czerwony klasztor, koszary, ul. Teatyńska l. 7.
Czytelnia akademicka, pasaż Mikolascha, schody 2, p. II.
— katolicka, Rynek l. 30.
— kolejowa, ul. Grodecka l. 66.
— dla kobiet, ul. Batorego l. 11.
— „Proświty", Rynek l. 10.
Depozyt rządowy, ul. Teatralna l. 13 lub ul. Hetmańska l. 18.
Dom karny (Brygidki) dla mężczyzn, ul. Kazimierzowska l. 24.
— dla kobiet (Maryi Magdaleny), ul. Ujejskiego l. 1.
— zdrowia (Sanatoryum) dra E. Wajgla, ul. Hausnera l. 11.
— im. Tadeusza Kościuszki, ul. Dwernickiego l. 1.
— techników, ul. ks. Issakowicza l. 3.
— ubogich (im. św. Łazarza), ul. Wronowska l. 2.
— dla nieuleczalnych im. Bilińskich, ul. Bilińskich l. 9.
— inwalidów, ul. Kleparowska l. 27.
— dla podupadłych im. Domsa, ul. św. Teresy l. 4.

Dom narodny (ruski), ul. Teatralna l. 22.
— handlowy dla rolnictwa i przemysłu, ul. Sykstuska l. 6.
— opieki dla sług, ul. Czarnieckiego l. 24.
— pracy Tow. miłosierdzia pod godłem „Opatrzności“, ul. św. Piotra l. 39.
— kalek (izrael.) dla obojga płci, ul. Rappaporta l. 2.
— naftowy, ul. Chorążczyzna l. 17.
— podrzutków im. Dzieciątka Jezus, ul. Paulinów l. 5.
Drukarnia Dziennika polskiego, ul. Cicha l. 5.
Z. Golloba, ul. Ossollińskich l. 15.
— Schmitta i Sp., plac Maryacki l. 7.
— Pillera i Sp., ul. Łyczakowska l. 3.
— Związkowa, ul. Lindego l. 4.
— Udziałowa, ul. Lindego l. 8.
— Łozińskiego, ul. Czarnieckiego l. 12.
— Słowa Polskiego, ul. Chorążczyzna 17—19.
Dworzec budowniczy miejski, ul. Zielona l. 12.
Dyrekcya skarb. kraj., plac św. Ducha l. 1.
— skarbowa powiatowa, plac Cłowy l. 1.
— poczt i telegrafów, ul. Słowackiego l. 1.
Filia Nr. 2 na centralnym dworcu.
„ Nr. 3 na Podzamczu.
„ Nr. 4 w Namiestnictwie.
„ Nr. 5 ul. Czarnieckiego l. 8.
„ Nr. 6 ul. Skarbkowska l. 6.
„ Nr. 7 ul. Kazimierzowska l. 28.
„ Nr. 8 ul. Sobieskiego l. 2.
„ Nr. 9 ul. Kleparowska.
„ Nr. 10 ul. Łyczakowska l. 72.
„ Nr. 11 ul. św. Mikołaja l. 20.
„ Nr. 12 w Wydziale kraj. (podczas trwania Sejmu).
„ Nr. 13 ul. Głęboka l. 1.
„ Nr. 14 w Jałowcu.
„ Nr. 15 w Bogdanówce.
Dyrekcya dóbr państwowych, ul. Kopernika l. 20.
— ruchu kolei państwowych, ul. Krasickich l. 5.
— policyi, plac Smolki l. 4.
— tramwaju konnego, ul. Bema l. 6.
— kolei elektrycznej, ul. Kopernika l. 48.
— c. k. budowli wojskowych. ul. Wałowa l. 16.
— domen i lasów państwowych, ul. Kopernika l. 20.

Echo, Towarzystwo spiewackie, ul. Teatralna l. 23, (gmach teatru hr. Skarbka).
Fotoplastikon, pasaż Hausmana.
Fotografowie (str. 13).
Gazownia miejska, ul. Gazowa l. 28.
Gimnazyum akademickie wyższe (ruskie), ul. Teatralna l. 22.
— II. wyższe (niemieckie), ul. Podwale l. 2.
— wyższe Franciszka Józefa I., ul. Batorego l. 5
Filia gimnazyum Fr. Józ, ul. Sokoła l. 3.
— IV. wyższe, ul. Nikorowicza l. 13.
— V. wyższe, ul. Wałowa l. 18.
Filia gimn V., ul. Łyczakowska l. 37.
Hala mutoskopów-automatów (Żywe fotografie) pasaż Hausmana.
— targowa, pl. Bernardyński l. 16.
Hotele, str. 11.
Inspektorat miar i wag dla Galicyi, ul. Zyblikiewicza l. 35.
— przemysłowy, ul. Kleinowska l. 2.
Instytut Staropigiański we Lwowie, ul. Ruska l. 3 i 5.
— chemiczny Uniwersytetu, ul. Długosza l. 6.
Instytucye finansowe (patrz str. 13).
Internat OO. Zmartwychwstańców dla młodzieży szkolnej, ul. Piekarska l. 65.
Izba adwokacka, ul. Karola Ludwika l. 3.
— handlowa i przemysłowa, pl. Halicki l. 10.
— kupiecka lwowska, pasaż Hausmana.
— notaryalna, plac Trybunalski l. 10.
— inżynierska, ul. Chorążczyzna l. 17.
— lekarska, ul. Dominikańska l. 11.
— Stowarzyszeń rękodzielniczych, w ratuszu.
— lwowska załatwień dla rolnictwa, handlu i przemysłu, plac Dąbrowskiego l. 5.
Kahał, ul. św. Stanisława l. 5.
Kancelarya zboru izraelickiego ul. Rzeźnicka l. 5.
Kapelania gr. orjentalna ul. Franciszkańska l. 3.
Kantory wymiany (patrz str. 14).
Kaplica OO. Zmartwychwstańców, ul. Piekarska l. 65.
— SS. Miłosierdzia, ul. Klasztorna l. 2.
— Boimów, pl. Kapitulny str. 70.
— Rodziny Maryi, ul. Kurkowa l. 37.
— Niep. pocz. N. P. Maryi, ul. Łyczakowska.

Kaplica pamiątkowa r. 1863. Droga Wulecka.
Kasa główna krajowa, pl. św. Ducha l. 1.
— oszczędności galicyjska, ul. Karola Ludwika l. 15. lub Jagiellońska l. 1.
— chorych miasta Lwowa, ul. Lindego l. 8.
— — powiatowa, ul. Ossolińskich l. 11.
— — dla drukarzy, ul. Łyczakowska l. 14.
— — murarzy, cieśli i kamieniarzy, ul. Ossolińskich l. 8.
— — szewców, ul. Strzelecka l. 8.
— — ślusarzy, ul. Skarbkowska l. 17.
— — krawców, krawczyń i kuśnierzy, ul. Ormiańska l. 30.
— — introligatorów, ul. Ormiańska l. 29.
— — „Zgoda“, ul. Łyczakowska l. 3.
— — mydlarzy i masarzy, ul. Ormiańska l. 29.
— — stolarzy, ul. Halicka l 10.
— — kupców i młodzieży handlowej, ul. Czarnieckiego l. 1.
Kasyno miejskie, ul. Akademicka l. 13.
— obywatelskie (narodowe), ul. Mickiewicza l. 6.
— ziemiańskie, pl. Maryacki l. 1. (Hotel Zorża).
— wojskowe, ul. Fredry l. 1.
— urzędnicze, ul. Teatralna l. 8
— ruskie, ul. Teatralna l. 22. (Dom Narodny).
Kawiarnie (patrz str. 12).
Klasztor PP. Bazylianek, ul Zyblikiewicza l. 14.
— OO Bazylianów, ul. Żółkiewska l. 36.
— PP. Benedyktynek łac., pl. Benedyktyński l. 2 i 3.
— — orm. ul. Ormiańska l. 7.
— OO. Bernardynów, pl. Bernardyński.
— OO. Dominikanów, pl. Dominikański.
— PP. Franciszkanek, ul. Kurkowa l. 33.
— OO. Franciszkanów, pl. Gwardyi narodowej.
— OO. Jezuitów, pl Trybunalski l. 2.
— PP. Karmelitanek, ul. Kurkowa l 35.
— PP. Karmelitanek bosych, ul. Krzyżowa l. 46.
— OO. Karmelitów, ul. Czarnieckiego.
— SS. Miłosierdzia, ul. Teatyńska l. 2
— OO. Reformatów, ul. Janowska l. 54.
— PP. Sacre-Coeur, plac św Jura l. 1.
— PP. Sakramentek, ul. Sakramentek l. 9.

Klasztor PP. Teresyanek, ul. Leona Sapiehy l. 20.
— OO. Zmartwychwstańców, ul. Piekarska l. 45.
Klinika, ul Piekarska l. 54.
Klub cyklistów, ul. Zygmuntowska l. 17.
— pocztowy, ul. Sykstuska l. 30.
— szermierzy, ul. Pańska l. 13.
— miłośników fotografii, ul. Jagiellońska l. 14
— młodzieży cyklistów, ul. Piekarska l. 26.
— szachistów, ul. Karola Ludwika l. 13 (Grand-Hotel).
— Rusinek, Rynek l. 10.
Koło towarzyskie młodzieży handlowej, ul. Czarnieckiego l. 1.
— literacko-artystyczne, ul. Skarbkowska l. 1.
— naukowe, ul. Krakowska l. 12.
Komenda generalna XI. korpusu, pl. Bernardyński l. 6.
— miejscowa, ul. Wałowa l. 16.
— obrony krajowej, ul. Piekarska l. 16.
— straży ogniowej, plac Strzelecki.
— żandarmeryi, ul Leona Sapiehy l. 1
Komisaryat dzielnicy I., ul. Zimorowicza l. 3
— dzielnicy II., ul Krasickich l. 6.
— — III., ul. Objazd l. 8
— — IV., ul. Łyczakowska l. 24.
— śródmieścia, plac Strzelecki l. 5.
Komisya remontowa, ul. Zielona l. 14.
— szacunkowa regulacyi podatku gruntowego dla Lwowa i powiatu lwowskiego, ul. Trzeciego Maja l. 8.
Konserwatoryum gal. Towarzystwa muzycznego, ul. Czarnieckiego l. 8.
Konsulat rosyjski, ul. Kraszewskiego l. 3 (konsul Pustoszkin Konstanty).
— niemiecki, ul. Mochnackiego l. 19 (konsul Hugo br. Spesshardt).
— francuski, ul. Pańska l. 4 (konsul Erazm Świerczewski).
Konsystorz łac., ul. Czarnieckiego l. 32.
— grecko-kat., pl. św. Jura.
— ormiański, ul. Ormiańska l. 9.
Kopiec Unii Lubelskiej, str. 77.
Korporacye, Ratusz II. p.
Korporacya szewców, ul. Szpitalna l. 32.

Korporacya ślusarzy i kowali, ul. Skarbkowska l. 17.
— stolarzy, ul. Halicka l. 10.
— malarzy pokoi, szyldów, lakierników i farbiarzy, ul. Sykstuska l. 10.
— rzemieślnicza, Ratusz.
Kościoł Najśw. Panny Maryi, pl. Maryi Śnieżnej, str. 91.
— Bożego Ciała (OO. Dominikanów) pl. Dominikański, str. 48.
— św. Mikołaja, ul. św. Mikołaja, str. 83.
— Maryi Magdaleny, ul. Leona Sapiehy, str. 123.
— św. Antoniego z Padwy, ul. Łyczakowska, str. 87.
— św. Marcina, ul. św. Marcina, str. 88.
— św. Andrzeja z klasztorem OO. Bernardynów, pl. Bernardyński, str. 33.
— św. Anny, ul. Grodecka, str. 57.
— św. Łazarza, ul. Kopernika, str. 77.
— św. Michała z klasztorem OO. Karmelitów, ul. Czarnieckiego, str. 44.
— z klasztorem OO. Franciszkanów, ul. Franciszkańska, str. 59.
— Wszystkich Świętych (PP. Benedyktynek), pl. Benedyktyński, str. 32.
— z klasztorem PP. Sakramentek, str. 123.
— św. Kazimierza (Sióstr Miłosierdzia) ul. Klasztorna, str. 73.
— św. Piotra i Pawła (OO. Jezuitów), ul. Teatralna, str. 137.
— św. Jana Chrzciciela, Stary Rynek, str. 122.
— Ofiarowania N. P. Maryi, (seminaryum łac.), ul. Czarnieckiego, str. 45.
— i klasztor PP. Franciszkanek, (od nieustającej adoracyi Najśw. Sakramentu), ul. Kurkowa, str. 83.
— z klasztorem PP. Bazylianek, ul. Zyblikiewicza l. 14, 16.
— archikatedralny obrz. łac., pod wezwaniem Wniebowzięcia N. P. Maryi, pl. Kapitulny, str. 68
— archikatedralny obrz. orm, pod wezwaniem św. Trójcy, ul Ormiańska, str. 101.
— Klarysek, ul. Łyczakowska, str 86.
— św. Zofii, ul. św. Zofii, str. 154.
— Zboru ewangelickiego, ul. Zielona, str. 152.

Kościół archikatedralny obrz. gr. kat., pod wezwaniem św. Jura, pl. św. Jura.
— Karmelitanek bosych, ul. Krzyżowa, str. 82.
— Reformatów, ul. Janowska l. 54.
Koszary artyleryi w tak zw. Czerwonym klasztorze, ul. Teatyńska l. 6.
— artyleryi (im. ces. Ferdynanda), ul. Grodecka l. 6 i 8.
— piechoty na Cytadeli, ul. Kopernika i Pełczyńska.
— — (Heumarktskaserne), ul. Kurkowa l. 4.
— — ul. Zamarstynowska l. 7.
— — ul. Jabłonowskich l. 5 i 7.
— policyjne, ul. Teatyńska l. 8.
— policyi konnej, pl. Cłowy.
— furgonów, ul. Żółkiewska l. 48.
— — ul. Jabłonowskich 5 i 7.
— kawaleryi, ul. Zborowskich l. 1.
— — ul. Łyczakowska l. 80.
— stacya transportowa, ul. Grodecka l. 8.
— straży ogniowej, plac Strzelecki.
Krajowy Związek przemysłowy, ul. Chorążczyzna l. 17.
Księgarnie (patrz str. 15).
Kuchnia ludowa, ul. Wałowa l. 11.
— — (izr.), ul. Rzeźnicka l. 11.
Kuratorya fundacyi Skarbkowskiej, ul. Skarbkowska l. 1.
Laboratoryum akademii technicznej, pl. św Jura.
— bakteryolog. Włodzimirskiego, ul. Jagiellońska l. 18.
— chemiczne, na Wszechnicy.
— — ze szkołą farmaceutów, ul. Ormiańska l. 5.
Lecznica lwowska powszechna, ul. Kręta l 7.
„Lutnia“, Towarzystwo spiewackie, pasaż Hausmana.
Łaźnia miejska imienia i fundacyi Romana Ducheńskiego, plac Wacława Dąbrowskiego l. 3.
— św. Anny, ul. Akademicka l. 10.
— parowa centralna, ul. Kotlarska l. 6.
— — ul. Berka l. 18.
— rzymska, ul. Kołłątaja l. 8.
— turecka, ul. Szpitalna l. 5.
— ul. Żółkiewska l. 40.
Magistrat, Ratusz.
Miejskie biuro pracy, plac Bernardyński l. 15.
Muzeum im. Lubomirskich w Zakładzie narodowym im. Ossolińskich, ul. Ossolińskich l. 2, str. 103.

Muzeum przemysłowe, Ratusz, str. 119.
— fizykalne, na Wszechnicy.
— mineralogiczne, geologiczne i geognostyczne z biurem fundacyi hr. Borkowskiego i biblioteką podręczną, na Wszechnicy
— zoologiczne, na Wszechnicy.
— botaniczne i pracownia fizyologiczna, na Wszechnicy.
— im. Dzieduszyckich, ul Teatralna l. 18, str 138.
Macierz polska, gmach sejmowy.
Magazyn prowiantów wojskowych, ul. Janowska l. 2.
— pościeli wojskowych, ul. Zyblikiewicza l. 31.
Namiestnictwo, ul. Czarnieckiego l. 18, str. 44.
Narodna torhowla, Rynek.
Nieustająca wystawa Towarzystwa przyjaciół sztuk pięnych, ul. Teatralna l. 10, str. 137.
— wystawa przemysłu kraj., plac Halicki l 10.
Nowy salon sztuk pięknych, ul. Trzeciego Maja l. 11.
Obserwatoryum astronomiczne, na Politechnice.
Ochronka chrześcijańska małych dzieci:
— I., ul. Staszica l. 5.
— II., ul. Gródecka l. 7.
— III., ul. Zamarstynowska l. 30.
— IV., ul. Ochronek l. 2.
Odwach główny, plac św. Ducha.
Ogród miejski (pojezuicki), str. 99.
— botaniczny, ul. św. Mikołaja l 5. str. 99.
— strzelecki, ul. Kurkowa l. 23, str. 100.
Pałac sprawiedliwości, ul. Batorego l. 1 i 3, str. 30.
— Namiestnika, ul. Czarnieckiego l. 14 i 16.
— Arcybiskupi, ul. Czarnieckiego l. 32.
— Ulenieckich, pl. Halicki l. 10.
— Metropolity, pl. św. Jura l. 5.
— Gołuchowskiego, ul. Zygmuntowska l. 2.
— Potockiego, ul. Kopernika l. 15.
Panorama Racławicka, plac Powystawowy, (od godziny 8 rano do zmierzchu), str. 114.
Piekarnia wojskowa, ul. Janowska l. 3.
Pikieta ogniowa, ul. Czarnieckiego l. 7.
Pływalnia wojskowa, ul. Pełczyńska l. 17, str. 108.
Pokoje do śniadań, str. 12.
Politechnika, ul. Leona Sapiehy l. 6, str 124.

Poliklinika powszechna, bezpłatna, ul. Kręta l. 7.
Prezydyum c. k. Namiestnictwa, ul. Czarnieckiego l. 18.
Prochownia artyleryi, ul. Janowska (za rogatką).
Prokuratorya wyższa, ul. Batorego l. 1.
— państwa, ul. Batorego l. 3.
— skarbu (fiskus), ul. Ormiańska l. 13.
— — (filia), ul. Grodzickich l. 3.
Przytulisko dzieci im. św. Józefa, ul. Piekarska l. 17.
— brata Alberta, ul. Kleparowska l. 15.
Rada szkolna krajowa, ul Czarnieckiego l. 18 (Namiestnictwo)
— miejscowa, Rynek (Ratusz).
— okręgowa, Rynek (Ratusz).
powiatowa, ul. Pańska l. 21.
Ratusz, Rynek, str. 118.
Redakcye:
Czasopismo Akademickie, ul. Chorążczyzna l. 11.
— Aptekarskie, ul. Pańska l. 22.
Diło, ul. Batorego l. 24.
Dwutygodnik galicyjskiej straży skarbowej, ul. Łyczakowska l. 43. a.
Dziennik polski, pl. Maryacki l. 6.
Dzwinok, ul. Hofmana l. 28.
Ekonomista polski, ul. Trzeciego Maja l 5.
Gazeta handlowo-geograficzna, pl. Maryacki l. 10.
Gazeta kościelna, pl. Maryi Śnieżnej l. 2.
— lwowska, ul. Czarnieckiego l. 12.
— młynarska. ul. Blacharska l. 1.
— narodowa, ul. Kopernika l. 7.
— nauczycielska, ul. Sykstuska l. 48.
— sportowa, ul. Karola Ludwika l. 5.
— świąteczna. ul Cicha l. 5
— szewska, ul. Ormiańska l. 31.
— urzędnicza, ul. św. Antoniego l. 3.
Gorzelnik, ul. Sadownicka l. 23.
Głos kolejarza, ul. Działyńskich l. 4.
— wolny, ul. Szeptyckich l. 6.
Hodowla drobiu, ul. Janowska l. 12.
Hromadzkij Hołos, ul. Unii lubelskiej l. 5.
Jedność, organ katolickich robotników, Rynek l. 9.
Jüdische Zeitung, ul. Maryi Śnieżnej l. 5.
Karykatury, ul. Zyblikiewicza l. 15.

Redakcye:

Komar, ul. Łyczakowska l. 23.
Kosmos, Uniwersytet.
Kuryer Lwowski, Redakcya Lindego l. 8, administracya ul Chorążczyzna l. 5.
Lud, ul. Zimorowicza l 7.
Lwowianin, ul. Kopernika l. 9.
Łowiec, sklep Dzikowskiego, ul. Karola Ludwika l. 3.
Mały Światek, pl. Maryacki l. 10.
Miesięcznik galicyjskiego Towarzystwa ochrony zwierząt, pl. Bernardyński l. 7.
Mody paryskie, ul. Akademicka l. 10.
Monitor, ul. Zimorowicza l 10.
Muzeum, ul. Batorego l. 34.
Nadzieja, ul. Karola Ludwika l. 1.
Nafta, ul. Chrzanowskiej l. 10.
Narodna Czasopys, dodatek do Gazety Lwowskiej, ul. Czarnieckiego l 12.
Niedziela, Gmach Sejmowy, ul. Marszałkowska l. 1.
Nowy głos polski, pasaż Mikolascha, ul. Kopernika.
Ognisko, (druk.) ul. Łyczakowskka l. 14
Czasopismo pedagogiczne, ul. Piekarska l 25 c.
Prawda, ul Zimorowicza l. 10.
Prawnik, ul. Grodzickich l 6.
Prawo ludu, ul Zimorowicza l. 10.
Promień, ul. Zygmuntowska l. 12.
Przegląd, ul. Sykstuska l 45.
Przedświt, ul. Trzeciego Maja l. 2.
Przegląd prawa i administracyi, ul. Pańska l. 4.
— weterynarski. ul. Kochanowskiego l. 33.
— wszechpolski, ul. Koralnicka l. 6.
— drukarski, pl. Bernardyński l. 7.
— kucharski, ul. Skarbkowska l. 1.
Przewodnik gimnastyczny („Sokół") gmach „Sokoła", ul. Zimorowicza l. 8.
— kółek rolniczych, ul. Kopernika l. 19.
— pożarniczy, ul. Piekarska l. 12.
— przemysłowy, gmach sejmowy.
Przyjaciel ludu, ul. Chorążczyzna l. 5.
Psikus, humor., ul. Kopernika l. 9.
Reforma sądowa, ul. Sobieskiego l. 4.

Robitnyk, pasaż Hausmana.
Rolnik, ul. Słowackiego l. 8.
Rusłan, ul. Kopernika l. 9.
Słowo Polskie, ul. Chorążczyzna l. 17.
Śmigus, ul. Akademicka l. 10.
Sodalis Marianus, Rynek l. 20.
Strachopud, ul Ormiańska l. 3.
Sylwan, ul. Zyklikiewicza l. 10.
Szkoła, ul. Ossolińskich l. 11.
Czasopismo techniczne, ul. Chorążczyzny l. 19.
Tydzień, dodatek literacki do Kuryera Lwowskiego, ul. Chorążczyzna l. 5
Tygodnik ilustrowany, warsz., (filia) Pasaż Hausmana.
Uczytel, ul. Sobieszczyzna l. 7.
Wędrowiec (filia), Hotel Europejski, plac Maryacki.
Wiek Nowy, ul Chorążczyzna l 16.
Wiek młody, ul. św. Mikołaja l. 5 a.
Wistnyk literaturno-naukowyj, ul Czarnieckiego l. 26.
Wola (ruska), ul. Lindego l. 8.
Wschód (syon), pl. Smolki l 5.

Restauracye (str. 11).
Remiza tramwaju konnego, ul. Bema l. 11 i 13.
Rzeźnia miejska (na Gabryelówce), str. 98.
Sąd krajowy (dla spraw cywilnych i hadlowych), ul. Teatralna l. 13.
— krajowy (oddział karny), ul. Batorego l. 3.
— powiatowy sek I, ul. Jagiellońska l 16
— — sek. II, ul. Kazimierzowska l. 34.
— — sek III., ul. Kazimierzowska l 34.
— — dla spraw karnych, ul. Kazimierzowska l. 34
— wyższy krajowy (Apelacya), ul. Batorego l. 1.
— przemysłowy, pl. Strzelecki l. 5.
Sala gimnastyczna polskiego Tow. „Sokół“, ul. Zimorowicza l. 8.
— gimnastyczna ruskiego Tow. „Sokił“, ul Podwale l. 7.
Sanatoryum (dom zdrowia) dra Eug. Wajgla, ul. Hausnera l. 11.
Sekretaryat „Macierzy Polskiej“, ul. Ossolińskich l. 2, (Zakład nar. im. Ossolińskich).
Seminaryum dla chłopców, ul. Teatyńska l. 4.
— grecko-katolickie, ul. Kopernika l. 36.

Seminaryum łacińskie, ul. Czarnieckiego l. 30.
— nauczycielskie męskie, ul. Kalecza l. 5.
— nauczycielskie żeńskie, ul. Sakramentek l. 7.
Sokół, straż ogniowa ochotnicza, Rynek l. 17.
— polskie Tow. gimnastyczne, ul. Zimorowicza l. 8.
— ruskie Tow. gimn., ul. Podwale l. 7.
Spółka zaliczkowa urzędników, ul. Skarbkowska l 5.
Starostwo, ul. Trzeciego Maja l. 8.
Stacya dla spostrzeżeń meteorologicznych i magnetycznych z warstatem fizykalno-mechanicznym na Wszechnicy.
Stacya ratunkowa, plac Strzelecki, str. 132.
— centralna kolei elektrycznej, ul. Pełczyńska l. 21.
Staw Pełczyński, ul. Pełczyńska l. 17.
— Kisielki, ul. Kąpielna l. 4.
— „Morskie Oko“, droga Wulecka.
— Maryonowej, droga Wulecka.
— Kamińskiej, ul. Snopkowska.
— Sobka, droga Wulecka.
— Kleina, Pohulanka.
— Szumanówka, ul. Kochanowskiego l. 33.
— Żelazna woda, ul. Snopkowska.
Stawy panieńskie, ul Pełczyńska.
Strażnica pożarna główna, pl. Strzelecki.
— filia, ul. Bema l. 16.
— — ul. Czarnieckiego l. 5.
— wojskowa, pl. św. Ducha.
— — ul. Czarnieckiego l 7.
Strzelnica miejska, ul. Kurkowa l. 22.
— wojskowa, ul. Kleparowska l. 29. (Kortumówka).
Superintendantura wyznania augbs. i helw. ul. Zielona l. 7.
Synagoga starowierców, ul. Sobieskiego l. 51.
— nowa, Stary Rynek.
— ul. Blacharska l. 27.
— ul. Bożnicza l 4.
— ul. św Jana l. 2.
Szkoła gospodarstwa lasowego, ul. Zyblikiewicza l. 28.
— ewangielicka, ul. Kochanowskiego l. 16.
— I. izraelicka, ul. św. Stanisława l 7.
— II. — ul. Szklarska l. 2.
— położnicza, ul. Piekarska, (szpital powszechny).
— przemysłowa, ul. Teatralna l. 17.

Szkoła przemysłowa młodz. rzem. żydowskiej im. Marka Bernsteina.
Szkoła wydział. żeńska im. Królowej Jadwigi, ul. Akademicka l. 9.
— — — im. Elżbiety, ul. Zielona l. 10.
— — — im św. Anny, ul, Kazimierzowska l. 36.
— — — im. Czackiego, ul. Alembeków l. 11.
— — męska im. św. Anny, ul. Kazimierzowska l. 36.
— męska im. św. Antoniego, ul. Łyczakowska l. 36.
Filia tej szkoły, ul. Łyczakowska l. 61.
— męska im. Czackiego, ul. Alembeków l. 11.
— im. Elżbiety, ul. Zielona l. 10.
— — im. Konarskiego, ul. Leona Sapiehy l. 55.
— — im. Tadeusza Kościuszki, pl. Gołuchowskich l. 9.
— — im. Mickiewicza, ul. Teatralna l. 15.
— — im. Maryi Magdaleny, ul. Leona Sapiehy l. 7.
— — im. św. Marcina, ul. św. Marcina l. 8.
— — im. Piramowicza, ul. Ormiańska l. 23.
— — im. Sienkiewicza, ul. Szeptyckich l. 41.
— — im. Staszica, ul. Podwale l. 15.
— żeńska im. św. Antoniego, ul. Łyczakowska 36.
— — im. Konarskiego, ul. Leona Sapiehy l. 55.
— — im. Tadeusza Kościuszki, pl. Gołuchowskich l. 9.
— — im. Mickiewicza, ul. Teatralna l. 15.
— — im. Maryi Magdaleny, ul. Leona Sapiehy l. 7.
— — im. św. Marcina, ul. św. Marcina l. 8.
— — im. Klementyny Tańskiej, ul. Batorego l. 30.
— — im. Piramowicza, Wałowa l. 4.
— — im. Staszica, ul. Podwale 15.
— mięszana (ruska) im. Markjana Szaszkiewicza, ul. Skarbkowska l. 26.
— — im. św. Zofii, ul. św. Zofii l. 12.
— — im. św. Mikołaja, na Pasiekach.
— — im. Zimorowicza z freblówką, ul. Łyczakowska l. 151.
— kolejowa, w alei dworca kolei Karola Ludwika.
— lasowa, ul. Zyblikiewicza l. 24.
— realna, ul. Kamienna l. 3.

Szkoła realna filia, ul. Szeptyckich l. 14.
— szermierki, (Marie Achiles), ul. Pańska l. 13.
Szkoła żeńska u PP. Benedyktynek łac., pl. Benedyktyński l. 2.
— żeńska u PP. Benedyktynek orm., ul. Skarbkowska l. 10.
— ogrodniczo-sadownicka, ul. Snopkowska l. 38.
— weterynaryi i kucia koni, ul. Kochanowskiego l. 33.
Szpital dla dzieci, pod wezwaniem św. Zofii, ul. Głowińskiego l. 1.
— dla nieuleczalnych, ul. Kurkowa l. 37A.
— dla obłąkanych, na Kulparkowie.
— główny (Pijary), ul. Głowińskiego l. 3.
— Sióstr Miłosierdzia, ul. Teatyńska l. 1.
— wojskowy filjalny, w domu inwalidów, ul. Kleparowska l. 27.
— wojskowy garnizonowy, ul. Łyczakowska l. 26.
— izraelicki stary, ul. Szpitalna l. 23.
— fund. Lazarusa, ul. Rappaporta l. 4.
Tabula krajowa i miejska, ul. Teatralna l. 13.
Tandeta, ul. Słoneczna l. 44.
Towarzystwa:
Akadamickie Bractwo (ruskie) ul. Skarbkowska l. 2.
Akademiczeskij Krużok (ruskie) ul. Krakowska l. 17.
Akcyjne dla przemysłu tkackiego Szczepanika, pasaż Mikolascha.
Aptekarskie, ul. Pańska l. 22.
Bankowe lwowskie, ul. Trzeciego Maja l. 2.
Besida ruska, Rynek l. 10.
Beseda czeska, pasaż Hausmana.
Biblioteka słuchaczów prawa, ul. Zimorowicza l. 22.
„Bojan“ (śpiewackie ruskie) ul. Czarnieckiego l. 26.
„Bonus pastor“ stw. kapłanów, ul. Czarnieckiego l. 32.
Bratniej pomocy politechniki, ul. Leona Sapiechy l. 8.
— — rękodzielników, Rynek l. 26.
— — słuch. wszechnicy lw., ul. Chorążczyzna l. 11.
Bratniej pomocy słuch. leśnictwa, ul. Zyblikiewicza l. 28.
Bratniej pomocy słuch. weterynaryi, ul Kochanowskiego l. 33.
Chowu koni, ul. Mickiewicza l. 3.

Towarzystwa:

Chowu drobiu, ul. Jagiellońska l. 7.
Czerwonego krzyża (krajowe) ul. Czarnieckiego l. 18.
— — (miejskie) w ratuszu.
Czynnej miłości bliźniego, ul. Wałowa l. 1.
Czytelni ludowej, ul. Zielona l. 10.
Dam dobroczynności, ul. Kopernika l. 13.
dla popierania nauki polskiej, Archiwum Bernardyńskie.
Dostaw dla c. k. armii, ul. Zielona l. 32.
Drukarzy, ul. Łyczakowska l. 14
Dziennikarzy polskich, pl. Maryacki l 6.
„Echo“ śpiewackie, ul. Teatralna l 23.
Eskontowe. ul. Karola Ludwika l. 33.
Filologiczne, ul. Mickiewicza l. 10.
Fryzyerów i pomocników, ul. Sykstuska l. 17.
Gimnastyczne „Sokół“ (polskie) ul. Zimorowicza l. 8.
— — (ruskie) ul. Podwale l. 7.
Gospodarskie (oddz. lwowski) ul. Kopernika l. 19.
„Gwiazda“ stow. rękodzielników, ul. Franciszkańska l. 7.
„Hałycko ruska Matyca“, ul. Ruska l. 3.
Historyczne, ul. św. Mikołaja l. 4 (uniwersytet).
„Jad Charusim“, ul. Podlewskiego l 5.
„Jedność“ stow. robotników katolickich, Rynek l. 9.
św. Józefa z Arymatei, ul. Maryi Śnieżnej (w zabud. parafialnem)
im. Kaczkowskiego, ul. Dominikańska l 3.
im Kilińskiego, polskiej młodzieży rękodzielniczej, ul. Akademicka l. 8.
Kelnerów, pl. Dominikański l. 3.
Kolarzy, wyścigowców, ul. Akademicka l. 11.
Kółko dla historyi sztuki plastycznej i muzyki, pasaż Mikolasza.
Koło aptekarzy lwowskich, ul. Pańska l. 22.
— polskich szermierzy, ul. Śniadeckich l. 5.
— Mickiewiczowskie, ul. Chorążczyzna l. 16.
Kółek rolniczych, pl. Smolki l. 5.
im. Kopernika, przyrodnicze tow. polskie, ul. Kopernika l. 21.
Kredytowe ziemskie, ul. Karola Ludwika l. 3.
Kupców i młodzieży handlowej, ul. Czarnieckiego l. 1

Towarzystwa:

Kursów akademickich dla kobiet, ul. Długosza (inst. chem.).
Krawców, ul. Ormiańska l. 15.
Księgarzy gremium, ul. Teatralna l. 9.
Lekarzy galic., ul. Dominikańska l. 11.
Ludoznawcze tow., ul. Kopernika l. 26 (ul. Zimorowicza l. 7).
Lutnia, pasaż Hausmana.
Łyżwiarskie, Stawy Panieńskie.
Macierzy Polskiej, ul. Ossolińskich l. 2.
Miłośników sceny, ul. Długosza l. 24.
Miłosierdzia, pl. Bernardyński l. 3.
Młodzieży handlowej, ul. Czarnieckiego l. 1.
Moniuszki, młodz. rękodz., ul. Głowackiego l. 15.
Muza, ruskie tow., ul. Podwale l. 9.
Muzyczne towarzystwo, ul. Czarnieckiego l. 8.
Myśliwych im. św. Huberta, ul. Kochanowskiego l. 7.
Nadzieja (głuchoniemych), ul. Skarbkowska l. 5.
Nauczycieli i nauczycielek szkoły ludow. miejskiej, Ratusz.
Nauczycieli szkół wyższych, ul. Zimorowicza l. 7.
Nauczycielek, ul. Zielona l. 4.
Narodna rada, Rynek l. 10.
Ochrony zwierząt, pl. Bernardyński l. 7.
Obszczestwo ruskich dam, Rynek l. 10.
Oficyalistów prywatnych, pl. Dąbrowskiego l. 4.
Ognisko kobiet, ul. Sykstuska l. 33.
— stow. drukarzy galic., ul. Łyczakowska l. 14.
Ogniwo, stow. robotników budowlanych, ul. Ossolińskich l. 8.
Oświaty ludowej, ul. Ossolińskich l. 2.
Organistów, ul. Łyczakowska l. 6.
Pedagogiczne, ul. Ossolińskich l, 15.
— (ruskie), ul. Czarnieckiego l. 26.
Politechniczne, ul. Chorążczyzna l. 17 (dom naftowy).
Polskiej młodzieży im. Jana Kilińskiego, ul. Akademicka l. 8.
„Praca“, stow. robotn., ul. Blacharska l. 14.
Pracy kobiet, ul. Kopernika l. 21.
Prawnicze, ul. Karola Ludwika l. 3.
Proświta (ruskie), ul. Ormiańska l. 27.

Towarzystwa:

„Przyjaźń“, stow. katol. rob., Rynek l. 9.
Przyjaciół sztuk pięknych, ul. Teatralna l. 10.
Przyrodników polsk. im. Kopernika, ul. św. Mikołaja l. 3.
Pszczelniczo-ogrodnicze, ul. Łyczakowska l. 93.
Ratunkowe, pl. Strzelecki.
„Rodzina“, Rynek l. 17.
Równość (chrześc. pracownic), ul. Piekarska l. 16.
„Ruska rada“, ul. Teatralna l. 22.
„Siła“, stow. robotn., ul. Szymona l. 2.
Stolarkie. pl. Bernardyński l. 17.
Pomocy słuchaczów gosp. leśn., ul. św. Marka l. 4.
Kapłanów archidyecezyi lwowskiej, ul. Łyczakowska l. 5.
Wzajemnych ubezpieczeń (krakowskie), ul. Trzeciego Maja l. 16.
„Skała“, stow. rękodz., ul. Mickiewicza l. 39.
„Sokół“, tow. gimn. polskie, ul. Zimorowicza l. 8.
— — — ruskie, ul. Podwale, l. 7.
— ochotniczej straży ogniowej, Rynek l. 17.
Spółka kredytowa budowniczych, ul. Trzeciego Maja l. 7.
„Stauropigia“, ul. Ruska l. 3.
Stenografów, ul. Kurkowa l. 5.
Strzeleckie, ul. Kurkowa l. 21.
„Szewczenki“, ul. Czarnieckiego l. 26.
Szkoły ludowej, ul. św. Michała l. 6.
— — (Koło pań). ul. Batorego l. 11.
Szkoły nauk politycznych, ul. Trzeciego Maja l. 16.
Geogr.-handlowe tow., ul. Akademicka l. 8.
Uczestników powstania z r. 1863, ul. Chorążczyzna l. 17.
Urzędników prywatnych, pl. Dąbrowskiego l. 1.
Weteranów wojskowych im. Arc. Rudolfa, ul. Ochronek l. 1.
Weterynarskie tow., ul. Leona Sapiehy l. 10.
Właścicieli realności, ul. Sobieskiego l. 7.
Wincentego à Paulo, ul. Pańska l. 4.
„Wspólność“, rękodz., ul. Franciszkańska l. 7.
Wzajemnego kredytu, (krakowskie), ul. Trzeciego Maja l. 10.

Towarzystwa:

Zarząd gł. Tow. Kółek rolniczych, ul. Wałowa l. 14.
Zachęty dla przemysłu krajowego, ul. Jagiellońska l. 3.
Zaliczkowe galicyjskie, pl. Maryacki l. 9.
— powiatowe, ul. Pańska l 21.
— urzędników pocztowych, ul Sykstuska l. 24.
— i eskontowe, ul. Karola Ludwika l. 33.
— urzędników, ul. Skarbkowska l. 6.
— nauczycielskie, ul. Lelewela l. 6.
„Zgoda“, stow. robotn., ul. Skarbkowska l. 16.
„Zoria“, rusk. rzemieślników, ul. Krakowska l. 17.
Związek ochotniczych straży pożarnych, ul. Piekarska l. 14.
Związek polsk. tow. sokolich, ul. Akademicka l. 14.
— polskich artystów malarzy, ul. Leona Sapiehy l. 6.
— stow. zarobk. i gospod., ul. Hetmańska l. 12.
— koleżeński byłych seminarzystek lwowskich i nauczycielek, ul. Zielona l. 4.
— rodzicielski, szkoła im. Mickiewicza.
— naukowo-literacki, ul. Trzeciego Maja l. 5.
Teatr miejski, plac Gołuchowskich, str. 54.
Telegraf, główny urząd i dyrekcya, ul. Słowackiego l. 1.
— filia, ul. Czarnieckiego l. 18, (gmach c. k. Namiestnictwa).
Uniwersytet, ul św. Mikołaja l. 5.
— ludowy im. Adama Mickiewicza. pasaż Mikolasza.
Ujeżdżalnia wojskowa im. ks. Windischgrätza, ul. Gródecka l 4
— „Sokoła“, ul Cetnerowska l. 15.
Urząd akcyzowy miejski, pl Cłowy l. 1.
— cechowań (Stempelamt) i wymiany złota i srebra (Schmelzamt), pl. Cłowy l. 1.
— cechowniczy miar i wag, ul Zyblikiewicza l. 35.
— cłowy, pl. Cłowy l. 1.
— depozytów sądowych, ul. Teatralna l 13.
— loteryjny krajowy, ul. Ormiańska l. 26.
— podatkowy główny, ul. Hetmańska l. 18.
— wymiaru należytości, pl. Cłowy l. 1.
— sprzedaży stempli i magazyn tytoniu, pl. Cłowy l. 1.
— map katastralnych, ul. Łyczakowska l. 2.

Urząd metrykalny izraelicki dla m. Lwowa, ul. Jagiellońska l 24.
— metrykalny izraelicki okręgu Zniesienia, ul. Karola Ludwika l. 33.
Waga miejska, ul. Wagowa l. 1.
Władze wojskowe:
Brygada Artyleryi (Artillerie-Brigade), ul. Wałowa l. 10.
— piechoty (Infanterie-Brigade), ul. Wałowa l. 10.
— kawaleryi (Cavalerie-Brigade), ul. Pańska l. 23.
Dywizya piechoty (Infanterie Trupen Division), ul. Wałowa l. 16.
— kawaleryi (Cavalerie Trupen Division), ul. Wałowa l. 14.
— trenu (Train Division), ul. Żółkiewska l. 65.
Generalny szef sztabowy (Generalstabs-Chef), pl. Bernardyński l. 6.
Intendantura (Intendanz), pl. Bernardyński l. 6.
Komenda korpuśna (Corps-Comando) ul. Wałowa 16.
— Trenu (Train Regiments Comando), Piekarska l. 28.
— placu (Platz-Comando), ul. Wałowa 16.
— obrony krajowej (Landwehr-Comando), ul. Ochronek l. 4.
— oddziału budownictwa wojskowego (Bau Abtheilung des Mitit. Territ. Comando), ul. Wałowa wa l. 16.
Komenda Brygady obrony kraj. (Landwehr Infanterie Brigade Comando), ul. Ochronek l. 4.
— Żandarmeryi, ul. Leona Sapiehy l. 1.
Komisya asenterunkowa remont (Remonten Assent. Commision), ul. Kampiana l. 15
Oddział Rachunkowy (Rechnungs-Abtheilung), plac Bernardyński l. 6.
Oddział wojskowej straży policyjnej (Milit. Polizei Wach-Abtheilung), ul. Teatyńska l. 8.
Sąd garnizonu (Garnisons-Gericht.), ul. Zamarstynowska l. 9.
Sąd obrony krajowej (Landwehr-Gericht.), ul. Kurkowa l. 9.
Szef biura sanitarnego (Sanit. Chef), pl. Bernardyński l. 6.

Władze wojskowe:

Urząd parafialny wojskowy (Militär Pfarramt, ul. Wałowa l. 16.

Wszechnica, ul. św. Mikołaja l. 5.

Wydawnictwo polskich książek szkolnych, ul. Ossolińskich l. 2.

Wydział krajowy, ul. Kościuszki l. 9. — i ul. Marszałkowska l. 1.

— powiatowy, ul. Pańska l. 21.

Wystawa nieustająca Przyjaciół sztuk pięknych, ul. Teatralna l. 10.

Zakład (austr.) kredytowy dla handlu i przemysłu, ul. Kościuszki l. 7.

Zakład ciemnych, ul. św. Zofii l. 13.

— sierót izrael. dla chłopców, ul. Janowska l. 36.

— dla chłopców pod wezw. św. Antoniego, ul. Kurkowa l. 31.

— głuchoniemych, ul. Łyczakowska l. 35.

— narodowy Ossolińskich, ul. Ossolińskich l. 2.

— gazowy, ul. Gazowa l. 28.

— wychowawczy dziewcząt ruskich, ul. Długosza l. 17.

— naukowo-wychowawczy głuchoniemych, ul. Łyczakowska l. l. 35.

— sierót SS. Miłosierdzia, ul. Teatyńska l. 1.

— miejski sierót (chłopców), ul. Zielona l. 8.

— sierót (dziewcząt) im. Maryi Waleryi, ul. Jabłonowskich l. 3.

— sierót żeńskich pod wezw. św. Heleny, ul. Janowska l. 42.

— wychowawczy dla chłopców ormiańskich (Torosiewicza), ul. Skarbkowska l. 21.

— telefonów, ul. Słowackiego l. 1.

— nieuleczalnych fundacyi im. Bilińskich, ul. Bilińskich l. 9.

— osieroconych chłopców izr. ul. Słoneczna l. 24.

— dla obłąkanych, na Kulparkowie.

— dla sług, ul. Słodowa l. 10.

Zakłady zastawnicze:

Oddział zastawniczy Banku hipotecznego, pl. Halicki l. 15.

Zakłady zastawnicze:
Oddział zastawniczy filii galic. Banku dla handlu i przemysłu, ul. Jagiellońska l. 3.
Bank ormiański, ul. Ormiańska l. 7.
Zakład zastawniczy akcyjny, ul. Karola Ludwika l. 3.
Zakłady produkcyi krowianki do szczepienia ospy:
dra Antoniego Barańskiego, ul. Chorążczyzny l. 24.
prof. Pawła Kretowicza, ul. Kochanowskiego l. 33.
Zbór izraelicki, ul. Bernsteina l. 12.
Zakład plakatowania afiszów drukarni Dziennika polskiego, ul. Cicha l. 5.
— naukowo-wychowawczy żeński Wiktoryi Niedziałkowskiej, ul. Kościuszki l. 12, 14.
— osieroconych chłopców izrael., ul. Janowska l. 36.
— zastawniczy lwowski akcyjny, ul. Karola Ludwika l. 3.
— Braci Tercyarzy, ul. Kleparowska l. 15.
— ubezpieczenia robotników od wypadków, ul. Brajerowska l. 16.
Zakłady kąpielowe, (str. 13).
Zarząd główny Tow. Kółek rolniczych, pl. Smolki l. 3.
Związek stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, ul. Hetmańska l. 12.
— handlowy Kółek rolniczych, ul. Kopernika l. 2.

Biblioteka

TYGODNIK ILLUSTROWANY.

12 tomów DZIEŁ SIENKIEWICZA

(tom miesięcznie)

które w ciągu 1902 r. zawierać będą oprócz powieści: „Na Olimpie“, „Na jasnym brzegu“, „Żórawie“, „Sen“, „Muszę wypocząć“,

także

OGNIEM I MIECZEM

ozdobione ilustracyami Antoniego Piotrowskiego

otrzymuje bez żadnej dopłaty każdy prenumerator

„TYGODNIKA ILLUSTROWANEGO“.

Dzieła Sienkiewicza wychodzą w nowem wydaniu wyłącznie dla prenumeratorów Tygodnika i obejmą całą twórczość tego autora, stanowiąc kompletną wspaniałą cenną bibliotekę Sienkiewiczowską.

Prócz tego otrzymają bezpłatnie wszyscy prenumeratorowie nadzwyczajne premium, obraz artysty Alchimowicza **„Nad grobem Robaka“**, odbity kolorami na grubym welinie.

Niezależnie od tego rozszerza Tygodnik działy: beletrystyczny, historyczny, społeczno informacyjny z rubryką odkryć i wynalazków, artykuły wstępne, krytyki literacko-artystyczne z rubryką o sztuce stosowanej itd

Prenumeratę przyjmuje:

Główna ekspedycya „Tygodnika Illustrowanego“ we Lwowie, Pasaż Hausmana 9 oraz wszystkie księgarnie i kantory pism.

Warunki prenumeraty „Tygodnika Illustrowanego“ razem z 12 tomami dzieł Henryka Sienkiewicza i dodatkiem powieściowym w arkuszach:

we Lwowie:				w Galicyi i Bukowinie z przes. poczt.:			
Kwartalnie . .	6 kor.	80 hal.		Kwartalnie . .	7 kor.	20 hal.	
Półrocznie . .	13 „	60 „		Półrocznie . .	14 „	40 „	
Rocznie . . .	27 „	20 „		Rocznie . . .	28 „	80 „	

Pragnący otrzymać Dzieła Sienkiewicza w bardzo pięknej oprawie (z portretem Sienkiewicza na okładce) dopłacają za tom tylko **40** hal., t. j. kwartalnie za 3 tomy **1** kor. **20** hal., półrocznie za 6 tomów **2** kor. **40** hal., rocznie za 12 tomów **4** kor. **80** hal.; należytość tę prosimy nadsyłać razem z prenumeratą.

Pierwsze 36 tomów Sienkiewicza, z lat ubiegłych, mogą nabywać nowi prenumeratorowie za dopłatą **39** kor., w oprawie **53** kor. **40** hal. Ozdobne okładki do oprawiania półrocznych kompletów „Tygodnika“ można nabywać w cenie **3** kor. **20** hal.; bez przesyłki i opakowania.

Komplet 36 pierwszych tomów Henryka Sienkiewicza może być nabywany po 12 tomów za nadesłaniem w 3 ratach po **13** kor. za tomy bez oprawy, zaś po **17** kor. **80** hal. za tomy w oprawie.

Numery okazowe i prospekty wysyła gratis: Główna Ekspedycya „TYGODNIKA“ we Lwowie

Pasaż Hausmana 9.

FABRYKI PAROWE

DACHÓWEK PATENTOWANYCH

W NIEPOŁOMICACH I KOŁOMYI

wyrabiają dachówki z materyału trwałego na wszelkie zmiany powietrza; już od lat dwunastu wypróbowane tak, że gwarancya za wyroby w obu fabrykach na dłuższy szereg lat bywa przyjmowaną.

Pod względem konkurencyi za najlepsze w naszych warunkach klimatycznych okazały się **trzy rodzaje dachówek,** które od 1 stycznia 1898 r. począwszy, w każdej ilości są na składzie aż do wyczerpania.

Gat. I. Dachówki patentowane żłobione, ciągnione, t. zw. **szwajcarskie**, zyskały sobie swojemi już stwierdzonemi własnościami ogólne uznanie jako najlepsze.

Gat. II. Dachówki podwójnie żłobione w naszych warunkach klimatycznych ze wszystkich dotychczas znanych form tego rodzaju najodpowiedniejsze do krycia, zamykają bowiem dach zaraz po pokryciu szczelnie nawet przeciw zawiejom śnieżnym.

Gat. III. Dachówki karpiówki małego formatu do pokrycia wieżyczek w kolorze naturalnym lub glazurowym.

Wszystkie powyżej przytoczone gatunki wyrabiamy w kolorze naturalnym, t. j. żywo-czerwonym, dalej **w kolorze czarnym,** t. j. smołowcem w ogniu napojone i **w kolorze szarym** o połysku stalowym, t. j. na wskróś w ogniu gazami dymnymi zabarwiane.

Na zamówienie wyrabiamy również **dachówki polewane** (glazurowane), następnie **cegły okładzinowe** (Verblendery).

RURKI DRENOWE

cegły maszynowe, cegły podwójnie tłoczone i cegły puste, jak niemniej **cegły kształtówki** Fagonziegel).

W celu pokrycia zapotrzebowania w kraju wobec wzmagającego się ciągle popytu za dachówkami, tego materyału znanego od wieków ze swojej trwałości, staramy się usilnie odpowiedzieć wymaganiom tak pod względem jakości wyrobu, niemniej pod względem ilościowym i obie fabryki razem w znacznej części pokryją zapotrzebowanie w kraju.

Każdy właściciel we własnym, dobrze zrozumianym interesie nie pominie w razie pokrycia nowych, lub przekrycia starych budynków, tego materyału, bo oprócz absolutnej pewności od ognia i trwałości prawie wiecznej, **pokrycie naszą dachówką wypada taniej nawet od pokrycia gontem i słomą,** różnice premii asekuracyjnej bowiem przy pokryciu dachówką, a słomą zamortyzują w niewielu latach cały nakład i pokrycie to chroni najpewniej od licznie powtarzających się klęsk ogniowych.

Listy adresować należy:

DO ZARZĄDU FABRYKI DACHÓWEK

w Niepołomicach lub Kołomyi.

ZAKŁAD GAZOWY MIEJSKI

we Lwowie

poleca

KOKS

najtańszy i najlepszy materyał opałowy do kuchen, pieców i celów kowalskich.

MAŹ POGAZOWĄ (TER)

wypróbowany środek do ochrony drzewnych materyałów budowlanych przeciw gnicin.

AMONIAK (SALMIAKGEIST)

o ciężarze gatunkowym 0·910, bezbarwny, technicznie czysty.

Cennik wysyła się na żądanie odwrotną pocztą.

Przy odbiorze najmniej **150** kl. koksu naraz, dostawa do mieszkania Pp. Odbiorców uskutecznia się bezpłatnie.

ZAKŁAD GAZOWY

utrzymuje na składzie **piece pokojowe, kąpielowe** i **kuchenki** do ogrzewania gazem, który dla celów technicznych i opału **po cenie 18 h. za 1 m.³ jest dostarczany.**

Dostarcza:

PALNIKI I PRZYBORY DO OŚWIETLANIA

światłem żarowem systemu Auera.

Wyłączne zastępstwo austr. tow. żarow. Auera.

Lokal sprzedaży przyborów do oświetlenia:

PASAŻ MIKOLASZA.

Nr. telefonu 157, 179, 14.

CUKIERNIA

CUDŻAK i SOTSCHEK

W HOTELU FRANCUSKIM

plac Maryacki

we Lwowie

POLECA

ZNAKOMITE

CUKRY

WARSZAWSKIE.

Poleca się
NOWO OTWORZONĄ
Kawiarnię Wiedeńską
Róg Hetmańskiej
i Kilińskiego.

DOM BANKOWY I KANTOR WYMIANY

WE LWOWIE, UL. HETMAŃSKA 12

SOKAL I LILIEN

kupuje i sprzedaje listy zastawne Towarzystwa kredytowego, galic. Banku krajowego, jakoteż obligacye komunalnego Banku krajowego i obligacye pożyczki krajowej, wszelkie renty, losy rządowe i prywatne, akcye kolejowe i obligacye pierwszeństwa, również wszelkie monety krajowe i zagraniczne pod najkorzystniejszymi warunkami.

Pzzyjmuje za mierną prowizyą wszelkie zlecenia, wchodzące w zakres interesów bankowych.

Zlecenia z prowincyi wykonują się jak najrychlej.

Mleczarnia Przeworska

Ks. ANDRZEJA LUBOMIRSKIEGO i STANISŁAWA Hr. MYCIELSKIEGO

Sprzedaż hurtowna i drobiazgowa

WE LWOWIE, ul. Hetmańska 8.

Własny produkt i własne wyroby.

Mleko, Śmietanka, Mleko sterylizowane, Kefir, Masło, Sery deserowe.

Na żądanie wysyłamy cenniki i oferty.

Słowo Polskie

wychodzi 2 razy dziennie

największe, najtańsze i niezawisłe pismo polskie

zdobyło sobie największą, a niebywałą w kraju liczbę prenumeratorów.

CENY PRENUMERATY SŁOWA POLSKIEGO

miesięcznie:

We Lwowie w Administracyi lub w Biurach	2 K.	— h.
We Lwowie z dwurazową dostawą do domu . . .	2 „	60 „
Z 1-razową wysyłką pocztową .	2 „	20 „
Z 2-razową wysyłką pocztową .	3 „	— „

— Prenumerować można w Administracyi, we wszystkich biurach dzienników, w księgarniach kolej., trafikach i u portyerów kol.

DRUKARNIA SŁOWA POLSKIEGO wykonuje wszelkie roboty w zakres drukarstwa wchodzące.

Redakcya, Administracya, Drukarnia

LWÓW, CHORĄŻCZYZNA 17—19.

STANISŁAW GABRIEL

Lwów, ul. Karola Ludwika l. 1

poleca

swój wspaniale zaopatrzony

SKŁAD PAPIERU

Przyborów do pisania, rysowania i malowania.

Najnowsze francuskie ozdobne papiery listowe.

Cartes cerrespondences.
+ + + + + + MENU. +
Albumy na fotografie
+ + + + + i karty. +
+ Ogromny skład ram
i ramek do obrazów. +

+ + + OBRAZY OLEJNE,
akwarele, sztychy, helio-
+ + + + + + + grawury.
+ + + PREMIE + + +
+ Tow. Sztuk pięknych. +

Najnowsze francuskie Terakoty, Bronzy.

Księgi handlowe i gospodarcze.

Zaproszenia i bilety wizytowe litografowane i drukowane wykonują się w najkrótszym czasie.

Wielki skład Perfumeryi francuskiej i angielskiej.

G. Pammer i Sp.

we Lwowie, ulica Grodecka l. 47.

Fabryka machin rolniczych, odlewarnia żelaza i warstat reparacyjny.

LEOPOLD HERMANN

Biuro techniczne

Lwów, ulica Gródecka liczba 14 A.

FABRYCZNY SKŁAD

maszyn, narzędzi, motorów, kas ogulotrwałych, sikawek, pomp i wszelkich artykułów technicznych.

Specyalność! Urządzenie młynów gospodarskich zapomocą motorów petrolinowych fabrykacyi szwajcarskiej, których koszta wymielenia 100 kg. razowiny wynoszą najwięcej z amortyzacyą 10 hal.

KOSZTORYSY I PLANY DARMO.

Lokomobile petrolinowe do ruchu młocarń.

Materyał palny kosztuje piątą część tego, którego się używa do ruchu lokomobil parowych. Lokomobile petrolinowe, ważące jedną trzecią część parowych, łatwe są do transportu.

FABRYKA MASZYN I ODLEWARNIA ŻELAZA

EDM. SCHMEJA W BIAŁEJ

poleca

do śrótowania zboża wszelkiego rodzaju, również dla makuchów, soli i t. d.

„MŁYN EXCELSIOR“.

PIERWSZY GALICYJSKI

DOM DLA ZIEMIAN

we Lwowie.

Biuro: ul. Jagiellońska 15.

Magazyn nasion: Dworzec kolejowy.

Magazyn maszyn: Browar Penziasa, ul. Grodecka i ul. Piotra Skargi 2.

REPREZENTACYE:

CZERNIOWCE,
Tempelgasse 1. Magazyn: ul. Główna 17.

RZESZÓW, ul. Lwowska.

Telegramy: Ziemianin, Lwów.

Rachunek żyrowy w Poczt. Kasie Oszcz. Nr. 813.158.
Rachunek żyrowy w Banku Austro-Węgierskim.

PIECE, KUCHNIE

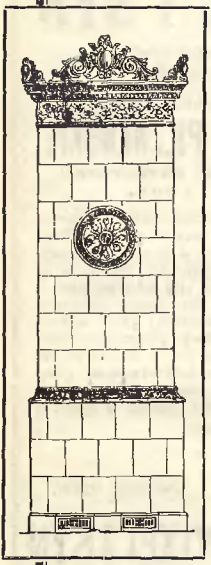

I KOMINKI

KAFLOWE

W DOWOLNYCH KOLORACH

USTAWIANE WEDŁUG NAJNOWSZEJ KONSTRUKCYI

PO CENIE BARDZO UMIARKOWANEJ

— POLECA —

FABRYKA

PIECÓW KAFLOWYCH

NA STILLERÓWCE WE LWOWIE,

KANTOR ZAMÓWIEŃ:

UL. JAGIELLOŃSKA 3.

ADRES:

FELIKS ZANDLER

LWÓW.

CENNIKI I KOSZTORYSY NA ŻĄDANIE GRATIS.

JENERALNE ZASTĘPSTWO I SKŁAD GŁÓWNY

c. k. uprzyw. browaru parowego Jana Götza w Okocimie i pierwszego pilzneńskiego browaru akcyjnego w Pilznie

dla Lwowa, Galicyi wschodniej i Bukowiny

OZYASZ WIXEL i SYN

KRÓL. RUMUŃSCY DOSTAWCY NADWORNI

we Lwowie, ul. Bogusławskiego l. 11, (Telefon Nr. 6)

polecają zawsze świeże i wystałe:

PIWO OKOCIMSKIE	PIWO PILZNEŃSKIE
marcowe, eksportowe, bok (porter krajowy).	**leżak, eksportowe i bok.**

Piwa te powszechnie za najlepsze i najzdrowsze uznane, sprzedają się we wszystkich pierwszorzędnych restauracyach i handlach delikatesów we Lwowie i na prowincyi. Z powodu swoich znakomitych składników, zaleca się piwa powyżej wymienione jako niezrównane w smaku dla odzyskania **siły zdrowotnej.** Zamówienia w każdej ilości od 1/4 hektolitra (25 litrów) wykonujemy szybko i dokładnie; a na prowincyę wysyłamy piwo wprost z naszych **piwnic kolejowych (transito)**, przez co nieopłacając podatku konsumcyjnego, oszczędza się 3 zł. 14 ct. na hektolitrze Dostawa zamówień **we Lwowie bezpłatna.** Cenniki przesyłają się franco i gratis na każde żądanie. Wszelkich wyjaśnień udziela się odwrotną pocztą, lub też ustnie w naszem biurze.

Król. rumun. dostawcy nadw.

OZYASZ WIXEL i SYN

we Lwowie, ul. Bogusławskiego l. 11 — Telefon Nr. 6.

Dla uniknięcia pomyłek prosimy zważać na naszą firmę i nasz adres.

Wsystkie powyżej wymienione gatunki piwa dostarcza we Lwowie i na prowincyę w butelkach w każdej ilości

Główny skład piwa butelkowego

S. Wiesera

we Lwowie ul. Sykstuska l. 14 — Telefon Nr. 149.

ROK 1902.

TOWARZYSTWO
WZAJEMNYCH UBEZPIECZEŃ
W KRAKOWIE

—— ZAŁOŻONE W ROKU 1860. ——

Wyniki operacyi w dziale ogniowym i gradowym za czas od 1 kwietnia 1901 do 31 marca 1902 r., oraz wyniki operacyi w dziale życiowym za czas od 1 stycznia 1901 do 31 grudnia 1901 r.

	Dział ogniowy:	Dział gradowy:	Dział życiowy:
Wystawiono polic . .	463.778	7.029	27.980
Wartość ubezpieczona . . . . . Kor.	1,423,235.377·—	41,795.756·—	89,559.061·—
			Renty: 307·637·—
Zebrana premia . „	9,096.991·—	904.116.—	3,269.823·—
Szkody wypłacone „	5,793.034·—	844.779·—	1,911.069·—
„ nieuregulow. „	446.572·—	—	291.145·—
Fundusze rezerw. po zamkn. bilansu „	6,017.786·—	2,017.678·—	1,640.041·—
Rezerwa premii . „	3,654.308·—	—	21,699.061·—
Fundusz emeryt. „	1,608.805·—	—	—
Czysta pozostałość . „	295.196·—	—	204.305·—
Przyznana dywid. dla członków . . „	10%	—	pośm. i mięsz. 6%, dożyw. 3%
Od czasu istnienia Towarzystwa:			
Wypłacono szkód „	106,270.247·—	25,718.649·—	17,081.945·—
„ rent . . . „	—	—	2,213.564·—
„ dywidendy „	27,112.002·—	440.011·—	1,585.034·—

SKŁAD MASZYN ROLNICZYCH i NARZĘDZI, ARTYKUŁÓW TECHNICZNYCH, KAS OGNIOTRWAŁYCH, SIKAWEK POŻARNYCH, POMP STUDZIENNYCH i BUDOWLANYCH

JÓZEF FLAMM

Lwów, Gródecka Nr. 39

poleca kompletne urządzenia

dla gorzelń, browarów, fabryk krochmalu i syropu, tartaków, cegielń, **młynów** parowych i wodnych, fabryk drożdży, elektrycznych oświetleń, wodociągów i rozmaitych przedsiębiorstw.

JENERALNA REPREZENTACYA

i wyłączny skład dla Galicyi i Bukowiny

fabryki

THE PLANO MFG. Co.

Chicago Jll. U. S. A.

Specyalna fabryka kosiarek, żniwiarek i wiązałek marki „Jones“:

Części składowe do tychże maszyn na składzie.

Adres telegraficzny: FLAMM — LWÓW.

Nakład księgarni H. ALTENBERGA we Lwowie.

Biblioteka utworów dramatycznych.

Tom	I.	BJÖRSON Björnstjerne: **Laboremus.** Tłumaczył Dr. Alfred Wysocki	1·—
„	II.	HEJJERMANNS Herman: **Nadzieja.** Tłumaczył Jan Kasprowicz	1·50
„	III.	EURYPIDES: **Cyklop.** Tłumaczył J. Kasprowicz	—·50
„	IV.	GRILLPARZER Franciszek: **Biada kłamcy.** Tłumaczył Jan Kasprowicz	1·50
„	V.	MAETERLINCK Maurycy: **Intruz.** Tłumaczył Zygmunt Bytkowski	—·50
„	VI.	IBSEN Henryk: **Rycerze północy.** Tłumaczył Dr. Alfred Wysocki	1·20
„	VII.	MARIVAUX: **Igraszki trafu i miłości.** Tłumaczył Zygmunt Sarnecki	1·20
„	VIII.	D'ANNUNZIO: **Sny pór roku.** Tłumaczył Marion	w druku
„	IX.	MAETERLINCK Maurycy: **Ślepcy.** Tłumaczył Zygmunt Bytkowski	w druku
„	X.	BRACCO Robert: **Pietro Caruso.** Tłumaczył Jan Kasprowicz	w druku
„	XI.	KAWECKI Zygmunt: **Dramat Kaliny,** trzy akty prozą	w druku
„	XII.	MAETERLINCK: **Monna Vanna.** Tłumaczył Zyg. Sarnecki	w druku

PIOTROWICZ & SCHUMANN

ŚLUSARNIA I WARSTAT KONSTRUKCYI ŻELAZNYCH

ZAŁOŻONA W ROKU 1889

Lwów, ulica Gródecka l. 34.

Adres tel.: Piotrowicz Lwów. — Telefon Nr. 251.

Konstrukcye żelazne:

Wiązania dachowe, **Słupy** kute. **Mosty** żelazne drogowe i kolejowe. **Świetlniki** dachowe. **Schody** żelazne i **Konstrukcye** pod schody kamienne. Jako specyalność **Schody kręcone kute.**

Ślusarskie wyroby:

Okucia do okien i drzwi z przybiciem na miejscu. **Bramy** żelazne, **Sztachety** żelazne. **Poręcze** żelazne. **Balkony** z płytami żelaznemi. **Kraty** żelazne. **Krzyże** wieżowe z kutego żelaza i t. p.

SCHÜTZ i CHAJES. **Dom bankowy i kantor wymiany,** Lwów, pl. Maryacki — kupno i sprzedaż efektów i monet. — Wypłata kuponów i wylosowanych obligacyj. —
Losy na spłaty miesięczne od trzech koron począwszy.

Księgarnia H. Altenberga

WE LWOWIE

PLAC MARYACKI — HOTEL EUROPEJSKI

POLECA:

MOWA KWIATÓW

Zabawa towarzyska dla dorosłych.

Wydanie trzecie.

Cena egzemplarza **80 hal.**

VIVANT STUDIOSI BIBENTES!

Zbiór ulubionych śpiewów studenckich zebrał **Studiosus Vagabuudus.**

Cena egzemplarza **kor. 1·20.**

BREWIARZYK FOTOGRAFICZNY

podręcznik dla fotografów-amatorów

ułożył **W. Wołczyński.**

Cena egzemplarza **3** korony.

NOWE WYDAWNICTWA
NAKŁADOWE I KOMISOWE
KSIĘGARNI H. ALTENBERGA
WE LWOWIE.

Kor.

Askenazy Szymon: Sto lat zarządu w Królestwie Polskiem (1800 do 1900) z dziesięciu portretami . . . . . 1·—
Bełza Władysław: Ojczyzna w pieśniach poetów polskich: Głosy poetów o Polsce . . . . . 4·80
W ozdobnej oprawie . . . . . 6·—
Björnstjerne Björnson: Laboremus. Dramat w 3 aktach, tłómaczył Dr. Alfred Wysocki . . . . . 1·—
Bourget: Cień. Powieść. Tłóm. Wanda Nałęcz. . . . . 2·—
Charakterystyki literackie: Żeromski, Przybyszewski, Wyspiański. Prace konkursowe, poświęcone Henrykowi Sienkiewiczowi w 25 letnią rocznicę jego pracy pisarskiej . . 3·—
Chmielowski Piotr: Najnowsze prądy w poezyi polskiej . . 2·—
— Dramat polski doby najnowszej . . . . . 3·—
Dallemagne: Zbrodnia w świetle teoryi współczesnych . . 2·—
Dostojewski: Białe noce . . . . . 3·—
Euripides: Cyklop, dramat, przełożył z greckiego Jan Kasprowicz -·50
Feldman Wilhelm: Piśmiennictwo polskie ostatnich lat dwudziestu. 2 tomy . . . . . 7·—
Hejiermanns Herman jun.: Nadzieja, dramat rybacki, przełożył Jan Kasprowicz . . . . . 1·50
Ibsen: Rycerze północy, tłómaczył A. Wysocki . . . . 1·50
Łoziński Bronisław: Agenor hr. Gołuchowski w pierwszym okresie rządów swoich (1846—1859) z portretem Gołuchowskiego 10·—
Łoziński Władysław: Sztuka lwowska w XVI i XVII wieku. Architektura i rzeźba z 103 rycinami w tekscie . . . 9·—
— Patrycyat i mieszczaństwo lwowskie w XVI i XVII w. Ze 107 rycinami w tekscie . . . . . 10·—
Maeterlinck Maurycy: Wnętrze, tłómaczył Zygmunt Sarnecki . 1·—
— Intruz, tłómaczył Z. Bytkowski . . . . . —50
Moraczewski: Zagadnienia z medycyny i nauk przyrodniczych, sześć odczytów . . . . . 2·—
Morris William: Wieści z Nikąd. Z angielskiego oryginału spolszczył Wojciech Szukiewicz . . . . . 3·—
Ohnet Jerzy: Tajemnicza dama, powieść. . . . . 2·—
Przewodnik artystyczny księgarni H. Altenberga ze **135** illustr., wydanie wytworne . . . . . 2·40
Rawita Gawroński Fr.: Rok 1863 na Rusi. Ozdobione mnóstwem portretów i scen z powstania z r. 1863 . . . . 7·—
Weressajew: Zwierzenia lekarza, tłómaczył Dr. Herman . . 3·—
Włochy, zbiór 2000 artystycznych zdjęć włoskich widoków, typów ludowych, oraz włoskich skarbów sztuki. Pod redakcyą Michała Rollego. Tom I. w ozdobnej oprawie . . . 25·—
Woermann: Czego nas uczą dzieje sztuki, z przedmową prof. Dr. Jana Bołoz-Antoniewicza . . . . . 3·20
Wołczyński Wiktor: Brewiarzyk fotograficzny . . . . . 3·—
Zaleski Bohdan Józef: Korespondencye, wydał Dyonizy Zaleski, 2 tomy . . . . . 8·—

KSIĘGARNIA H. ALTENBERGA

WE LWOWIE

PLAC MARYACKI — HOTEL EUROPEJSKI

poleca swój bogato zaopatrzony

MAGAZYN DZIEŁ SZTUKI.

REPRODUKCYE

najznakomitszych obrazów wszystkich epok i narodowości.

OBRAZY RELIGIJNE.

Arcydzieła mistrzów klasycznych i nowoczesnych

polskich i obcych.

Obrazy patryotyczne.

Ramy zawsze na składzie.

Ceny umiarkowane.

Obszerny ilustrowany katalog pod tytułem:

PRZEWODNIK ARTYSTYCZNY

z treściwem objaśnieniem historycznem pióra Adama Cybulskiego, wydany wytwornie na kredowym papierze (135 illustracyj) do nabycia po cenie kor. 2·40.

Żądajcie bezpłatnych numerów okazowych!

„ILUSTRACYA POLSKA“

W KRAKOWIE

jest największym i najlepszym tygodnikiem dla rodzin polskich.

40 własnych ilustracyj w każdym numerze.

REDAKCYA i ADMINISTRACYA

Kraków, Radziwiłłowska 8.

1. Ratusz K. 4.
2. Wydział krajowy i Gmach sejm. H. 5.
3. Zakład narodowy im. Ossolińskich J. 6.
4. Gmach pocztowy J. 5. 6.
5. Muzeum hr. Dzieduszyckiego K. 4.
6. Teatr hr. Skarbka J. K. 3. 4.
7. Teatr miejski J. 4.
8. Kasyno miejskie L. 6.
9. Strzelnica N. 4.
10. Dom Narodny K. 4.
11. Pałac sprawiedliwości L. 5.
12. Gimnazyum Franciszka Józefa L. 5. 6.
13. Szkoła realna L. 6.
14. Komenda korpusu L. M. 5.
15. Dom Inwalidów F. 2.
16. Politechnika F. G. 6.
17. Uniwersytet L. 7.
18. Seminaryum naucz. żeńskie M. 6.
19. » » męskie K. 6.
20. Namiestnictwo M. 4.
21. Pałac namiestnikowski M. 6.
22. Akademia weterynaryi N. 7.
23. Zakład głuchoniemych N. 5.
24. Polskie tow. gimn. »Sokół« K. 6.
25. Kościół katedralny K. 5.
26. » OO. Jezuitów K. 4.
27. » Dominikanów L. 4.
28. » Karmelitów M, 4.
29. » Franciszkanów N. 4.
30. Klasztor PP. Franciszkanek O. 4.
31. » Benedyktynek K. L. 3.
32. » Ormianek K. 4.
33. » Sakramentek N. 6.
34. » Sacre Coeur. F. 6.
35. Kościół św. Antoniego O. 4.
36. » P. Maryi Śnieżnej K. 3.
37. » św. Mikołaja K. 6.
38. » św. Marcina L. 1.
39. » św. Jana K. 3.
40. » św. Anny G. 4.
41. Seminaryum rz. kat. M. 4.
42. » gr. kat. J. 6.
43. Pałac arcybiskupi L. 3.
44. Wołoska cerkiew L. 4.
45. Cerkiew św. Jura F. 5.
46. » św. Mikołaja K. 3.
47. » św. Parascewii K. 1.
48. » św. Piotra i Pawła R. 5.
49. » Przemienienia pańskiego K. 4.
50. Klasztor OO. Bazylianów K. 2.
51. Cerkiew grecko Orjentalna N. 4.
52. Kościół ewangielicki M. 6.
53. Zakład św. Teresy E. 6.
54. » św. Łazarza H. 6.
55. Dworzec centralny kolei państw. B. 5.
56. » »Podzamcze« L. 1

PLAN
Król. Stoł. Miasta
LWOWA
wydany nakładem
Księgarni H. Altenberga
we Lwowie.
Tor kolejowy.
Tramwaj elektryczny.
» » konny
II. KRAKOWSKIE
III. ŻOŁKIEWSKIE
IV. ŁYCZAKOWSKIE
I. HALICKIE
Cmentarz Janowski
Cmentarz izraelicki
Wysoki Zamek
Ogród miejski
Plac Bema
Plac św. Jura
Cytadela
Cmentarz Łyczakowski
Cmentarz Stryjski
Park Kilińskiego
Węgliński las
Pijarów
Ulica Janowska
Ulica Kordeckiego
Ulica Grodecka
Ulica Łyczakowska
Ulica Piekarska
Ulica Kurkowa
Ulica Teatyńska
Ulica Zielona
Ulica Pohulanka
Ulica Wulka
Ulica Sykstuska
Ulica Sakramentek
Ulica Kochanowskiego
Ulica Ormiańska
Ulica Skarbkowska
Ulica Chorążczyzna
Ulica Tatarska
Ulica Zamkowa
Ulica Zółkiewska
Ulica Pełkińska
Ulica Pełczyńska
Ulica Sapiehy
Ulica Sacownicka
Ulica Murarska
Ulica Krzywonosa
Ulica Wałowa
Ulica Długosza
Ulica Hochackiego
Ulica Sykstuska
Ulica Ruska
Ulica Jagiellońska
Ulica Kopernika
Ulica Chorążczyzna
Ulica Pełczyńska
Ulica Zamkowa
Ulica Tatarska
Ulica Zółkiewska
Ulica Pełkińska
Ulica Pełczyńska
Ulica Sykstuska
Ulica Ruska
Ulica Jagiellońska
Ulica Kopernika
Ulica Chorążczyzna
Ulica Tatarska
Ulica Zamkowa

Biblioteka Śląska w Katowicach
Id: 0030000427080
I 375510

Księ

PLAC MARYACKI — HOTEL EUROPEJSKI

posiada na składzie ogromny zapas

DZIEŁ ZE WSZYSTKICH DZIEDZIN WIEDZY LUDZKIEJ,

w języku polskim, francuskim, niemieckim, czeskim, angielskim i włoskim.

OSOBNY DZIAŁ SZTUKI.

Magazyn nut.

Wypożyczalnia książek.

(Także abonament dzienny, bardzo dogodny dla przejezdnych).

Prenumerata na czasopisma

polskie, francuskie, niemieckie, czeskie, angielskie i włoskie.

Katalogi na żądanie gratis i franco.